

राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला

प्रधान सम्पादक—पुरातत्वाचार्य, जिन विजय मुनि
[सम्मान्य संचालक, राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान]

[ग्रन्थांक ४५]

अज्ञातविद्वत्कृत

वस्तुरत्न कोश

प्रकाशक

राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान
(RAJASTHAN ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE)
जोधपुर (राजस्थान)

Rajasthāna Purātana Granthamalā

Published by the Government of Rajasthan

A series devoted to the Publication of Sanskrit, Prakrit, Apabhramsha,
Old Rajasthani-Gujarati and Old Hindi works pertaining to India
in general and Rajasthan in particular

GENERAL EDITOR

Acharya JINA VIJAYA MUNI, Puratattvacharya

Honorary Director, Rajasthan Oriental Research Institute.
(Honorary Member of the German Oriental Society (Germany);
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona; Gujarat Sahitya
Sabha, Ahmedabad; and Vishveshvaranand Vaidic Research
Institute, Hosiyarpur, Punjab.)

* * *

No. 45

VASTURATNAKOSĀ

(A short samskrit treatise containing one hundred and one topics
of the general culture).

* * *

EDITED BY

Prof. Dr. PRIYA BALA SHAH

M. A., Ph. D. (Bombay), D. Litt. (Paris)

(Head of the Department of Ancient Indian Culture,
Ramanand Arts College, Ahmedabad)

PUBLISHED BY

THE DIRECTOR

RAJASTHAN ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

JODHPUR (RAJASTHAN)

व स्तु र ल को श

(नानावस्तुप्रतिपादक - एकोत्तरशतसंख्यासमुच्चयात्मक)

बहुसंख्यक-प्राचीन-आदर्शोपलब्ध-विविधपाठभेदादिसमन्वित
शब्दानुक्रमादिक्रूरुत्रथमवार प्रकाशित ।

डॉ० प्रियबाला शाह

एम. ए. पीएच. डी. (बम्बई), डि. लिंद. (पेरिस)

(प्राध्यापिका, रामानन्द झार्ट्स कॉलेज, अहमदाबाद)

प्रकाशक

राजस्थान-राज्याज्ञानुसार

संचालक, राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान

(Rajasthan Oriental Research Institute, Jodhpur)

जोधपुर (राजस्थान)

*

— प्रथमावृत्ति —

वि. सं. २०१५]

राजकीयनियमानुसार सर्वाधिकार सुरक्षित

[ई. स. ११५९]

- प्रकाशक -

संचालक, राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, जोधपुर के आदेशानुसार, गोपाल नारायण बोहरा.

- सुदृक -

लक्ष्मीबाई नारायण चौधरी, निर्णयसागर प्रेस, २६-२८, कोलभाट स्ट्रीट, बम्बई, नं. २.

CONTENTS.

Pages	Pages		
Introduction	1 to 7	32 चत्वारो नायकाः	४०
Text	१-७६	33 द्वात्रिंशाङ्कुण्युतो नायकः	४०
1 त्रीणि भुवनानि	७	34 त्रिविधा महानायिकाः	४१
2 त्रिविधं लोकसंस्थानम्	७	35 अष्टौ नायिकाः	४२
3 त्रिविधा भूमिः	७	36 द्वात्रिंशत्रायिकानां गुणाः	४३
4 त्रिविधाः पुरुषाः	८	37 त्रिविधं सौख्यम्	४३
5 त्रयः पदार्थाः	८	38 चत्वारे सौख्यकारणानि	४४
6 चत्वारः पुरुषार्थाः	८	39 नवविधो गन्धोपयोगः	४४
7 षट्त्रिंशद् राजवंशाः	८	40 दशविधं शौचम्	४४
8 सप्ताङ्गं राज्यम्	१०	41 द्विविधः कामः	४५
9 षण्वती राजगुणाः	१०	42 दश कामावस्थाः	४५
10 षट्त्रिंशद् राजपात्राणि	१३	43 विंशती रक्तलीणां लक्षणानि	४५
11 षट्त्रिंशद् राजविनोदाः	१५	44 एकविंशतिविंशत्रक्तलीणां लक्षणानि	४७
12 अष्टादशविधं आस्थानम्	१६	45 द्वाविंशतिः कामिनीनां विकारेक्षितानि	४८
13 चतस्रो राजविद्याः	१७	46 चतुर्विंशतिरसतीनां लक्षणानि	४९
14 चतस्रो राजनीतयः	१७	47 षोडश दुष्टलीणां लक्षणानि	५०
15 षट्त्रिंशद् आयुधानि	१७	48 अष्टौ ल्लीणामविधासकारणानि	५१
16 सप्तविंशतिः शास्त्राणि	१९	49 अष्टौ नार्योऽगम्याः	५२
17 द्विपञ्चाशत् तत्त्वानि	२०	50 अष्टविधो भूर्खः	५२
18 द्विसप्ततिः कलाः	२१	51 चतुर्विंशतिविधं नागरिकवर्णनम्	५३
19 चतुरशीतिर्विज्ञानानि	२४	52 त्रिविधं रूपम्	५४
20 चतुरशीतिर्देशाः	२७	53 त्रिविधं खलूपम्	५५
21 द्वात्रिंशाङ्कणस्थानानि	३०	54 द्वादशविधः प्रमदोपचारः	५५
22 चतुर्विंशतिविधं गृहम्	३१	55 पञ्चविधः परिचयः	५६
23 अष्टोत्तरशतं मङ्गलानि	३३	56 दश पुरुषाः ल्लीणामनिष्ठा भवन्ति	५७
24 त्रिविधं दानम्	३६	57 दशभिः कारणैः ल्लियो विरज्यन्ते	५७
25 पञ्चविधं यशः	३६	58 त्रिभिः कारणैः कामिन्यः संबद्ध्यन्ते	५८
26 सप्तविधा कीर्तिः	३७	59 सप्तविधाः कामुकानां सुरतारम्भाः	५८
27 नव रसाः	३७	60 अष्टविधं विदग्धानां सुरतम्	५८
28 एकोनपञ्चाशद् भावाः	३८	61 नवविधं सुरतावसानम्	५९
29 चत्वारोऽभिनयाः	३९	62 नव शयनगुणाः	५९
30 चतस्रो वृत्तयः	३९	63 दशविधः पार्थिवानां प्रमोदः	६०
31 चत्वारो महानायकाः	४०	64 चतुर्विधः प्रबोधः	६१
		65 चतुर्विधा बुद्धिः	६१

Pages	Pages		
66 अष्टौ दुद्धिगुणः	६१	86 पञ्चविधं चरितम्	७१
67 चतुर्विधं गान्धर्वम्	६२	87 पञ्चविधं पार्थिवानां पालनम्	७१
68 त्रिविधं गीतम्	६२	88 सप्तविधा प्राप्तिः	७१
69 षट्क्रियशब्द गीतगुणाः	६२	89 चतुर्विशतिविधं शौर्यम्	७१
70 चतुर्विधं वादम्	६४	90 दशविधं बलम्	७२
71 द्विविधं (? द्विप्रकारं) नृत्यम्	६४	91 दशविधः सङ्ख्रहः	७३
72 षोडशविधं काव्यम्	६४	92 दशविधो जयः	७३
73 दशविधं वक्तृत्वम्	६५	93 पञ्चविधः परिच्छेदः	७३
74 षड्विधं भाषालक्षणम्	६५	94 पञ्चविधं प्रभुत्वम्	७४
75 पञ्चविधं पाण्डित्यम्	६६	95 सप्तविधमुत्तमत्वम्	७४
76 चतुर्विशतिविधं वादलक्षणम्	६६	96 नवविधा शक्तिः	७४
77 षड्विधं दर्शनम्	६७	97 सप्तविधा भुक्तिः	७५
78 अष्टविधं माहेश्वरम्	६७	98 अष्टविधमभिमानलक्षणम्	७५
79 दशविधं ब्राह्मणम्	६८	99 चतुर्विधं वात्सल्यम्	७५
80 चतुर्विधं साहृदयम्	६८	100 पञ्चविधो महोत्सवः	७६
81 सप्तविधं जैनम्	६८	101 अष्टौ लन्धियोगः	७६
82 दशविधं बौद्धम्	६९	Appendix A	७७
83 चतुर्विधं चार्वाकम्	६९	Appendix B	७८-८०
84 चतुर्विशतिविधं विचारक्त्वम्	७०	अकारादिकमेण शब्दानामनुक्रमणी १-८१	
85 दशविधं गुरुत्वम्	७०		

प्रधान संपादकीय किंचित् प्रास्ताविक

राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला के ४५ वें अंकके रूपमें प्रस्तुत, वस्तुरत्नकोश की एक प्राचीन प्रति, हमको जेसलमेरके जैन प्रन्थ भंडारोंका अवलोकन करते समय, सन् १९४२ में, दृष्टिगोचर हुई। उस प्रतिका केवल अन्तिम पत्र नहीं मिला था, जिसमें शायद लेखकके समय आदिका निर्देश किया गया होगा। बाकी कृतिका ग्रन्थपाठ प्रायः पूर्ण था। ग्रन्थका विषय उपयोगी और नूतन मालूम दिया, इस लिये हमने उसकी प्रतिलिपि करवा ली। बादमें, जब राजस्थान पुरातत्त्व मन्दिर (अब नूतन नाम 'प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान') के लिये, राजस्थानमें प्राप्त प्राचीन हस्तलिखित ग्रन्थोंका संग्रह कार्य हमारे निर्देशनमें आरंभ हुआ, तो उसमें दोन्तीन और हस्तलिखित पुरानी प्रतियां इसकी संग्रहीत हो गई।

यह रचना अभी तक कहीं प्रकाशित नहीं ज्ञात हुई और विषयकी दृष्टिसे विद्वानोंके लिये एक विशेष अभ्यसनीय रचना मालूम दी, अतः हमने, राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला द्वारा, इसका प्रकाशन करना निश्चित किया; और ऐसे ग्रन्थों के संपादन कार्यमें पूर्ण उत्साह और प्रावीण्य रखने वाली विदुषी कुमारी डॉ. प्रियबाला शाहाको इसका संपादन कार्य दिया गया।

राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठानके संग्रहके अतिरिक्त, अहमदाबादकी गुजरात विद्या सभाके संग्रहमें तथा डमोईके मुक्ताबाई जैन ग्रन्थ संग्रहमें भी, इसकी प्राचीन प्रतियां उपलब्ध हुईं। इस तरह ७ प्राचीन प्रतियोंके आधार पर, संपादिका विदुषीने बहुत परिश्रम करके इसका उत्तम संपादन किया है जो तज्ज्ञ विद्वानोंको प्रस्तुत ग्रन्थ दृष्टिगोचर होते ही ज्ञात हो सकेगा।

ग्रन्थगत वस्तु नामसे ही ज्ञात होती है। साहित्यकारों, कथाकारों, प्रवचनकारों और उपदेशकोंको वारंवार उपयोगमें आने लायक ऐसे सौ विषयोंके भेदोपभेद और नामावलिका समुचित संग्रह इसमें किया गया है। इस तरह वस्तुविज्ञानका यह एक संक्षिप्त कोश ही है अतः रचनाकारने इसका नाम वस्तुरत्नकोश ऐसा उचित नाम दिया ज्ञात होता है। पर संक्षेपमें इसका नाम रत्नकोश भी बहुतसी प्रतियोंमें लिखा हुआ मिलता है।

इसका मुद्रणकार्य पूरा हो जाने पर, बादमें हमें पाटणके भंडारोंमें भी इसकी कुछ प्राचीन प्रतियां देखनेमें आईं जिनमें दो प्रतियां उल्लेखनीय हैं।

(१) तपागच्छवाले पाटणके भंडारमें एक ७ पन्नोंकी प्रति है जिसका अन्तिम पुष्टिकारूप लेख निम्न प्रकार है—

"संवत् १५१५ वर्षे कार्तिके श्रीचित्रकूटे व्यलेखि । शुभं भूयात् ॥"

(२) दूसरी प्रति भी इसी भंडारमें सुरक्षित है जिसके १२ पन्ने हैं और निम्न प्रकार पुष्टिकालेख है—

"इति श्रीवस्तुविचाररत्नकोशसूत्रशतवस्तुविवरणं समाप्तं ॥

संवत् १५९६ वर्षे मागशीर्षवदि ७ कुजे लेखि ब्रह्मदासकेन ॥"

इन पुष्पिकालेखोंसे ज्ञात होता है कि यह रचना ५००—६०० वर्ष जितनी प्राचीन तो अवश्य है ही; और इसके जो अनेकानेक पाठभेद मिलते हैं उनसे ज्ञात होता है कि अन्यासियोंमें इसके पठन-पाठनका प्रचार भी बहुत ही रहा है।

इसका रचयिता कौन है यह निश्चित रूपसे तो नहीं कहा जा सकता—पर केवल एक प्रतिमें, जैसा कि संपादिका विदुषीने अपने प्रास्ताविकमें सूचित किया है, कोई पृथ्वीधराचार्यका नाम लिखा मिलता है; सो अवश्य विचारणीय एवं विशेष अन्वेषणका विषय है। जबतक किसी कर्ताका निश्चय नहीं हो जाय तब तक हमने इसे अज्ञात विद्वत्कृत के विशेषणसे ही प्रसिद्ध करना उचित समझा है।

इसके साथ कुछ प्रतियोंके पन्नोंके ब्लाक बनवा कर उनके प्रतिचित्र भी दिये जा रहे हैं।

अन्तमें हम विदुषी संपादिका श्रीमती कुमारी डॉ. प्रियबाला शाहके प्रति अपना आभार भाव प्रदर्शित करना चाहते हैं कि जिनने अल्पन्त परिश्रम पूर्वक इस रचनाका सुसंपादन कर, प्रस्तुत ग्रन्थमालाकी शोभावृद्धिके लिये सुन्दर पुष्प समर्पित किया।

प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, जोधपुर
माघ शुक्ला १४, संवत् २०१६
— ११. फरवरी, १९६० —

}

मुनि जिनविजय

‘डी’ संज्ञक प्रतिका प्रथम पत्र

‘बी’ संज्ञक प्रतिका प्रथम पत्र

राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला]

[वस्तुर नकोश]

VASTURATNAKOŚA

INTRODUCTION

I

Ratnakośa or Vasturatnakośa :-

Aufrecht in his Catalogus Catalogrum has several entries referring to Ratnakośa. In the entry on page 490 he describes a ms. thus—"Ratnakośa or Vastuvijñānaratnakośa—enumeration of things supposed to exist in a definite number, written by a Jain author." This description exactly applies to the contents of our work.

There are, however, at least three other kinds of Ratnakośas mentioned by Aufrecht from which this Ratnakośa is to be distinguished. One Ratnakośa is a work of Vaiśeṣika philosophy, another is a work on Advaita philosophy bearing the name Advaita-Ratnakośa and there is a third Ratnakośa which is a lexicon.

Ratnakośa literally means a treasure of jewels. In fact it is a short treatise on various subjects which a cultured man was supposed to know in the Indian society of old times. The larger variety of such works is represented by treatises like Yuktikalpataru of Bhoja, Caturvargacintāmaṇī of Hemādri and also Abhilasitārthacintāmaṇī of Someśvara. Bṛhatsaṃhitā of Varāhamihira though predominantly an astronomical work also discusses many miscellaneous topics.

Our Ratnakośa consists of two parts. The first part consists of Sūtras containing the topics with their aggregate numbers, while the second, Vivarāṇa mentioning each item of the topics by name. The total number of Sūtras in different mss. varies from 100 to 104.

The subject-matter of these topics is mostly secular giving general knowledge about social and political matters. If we classify these according to the four Puruṣārthas, we would find that most of them fall under Artha and Kāma; while some are of a general literary nature. Thus, for example the following topics would come under Artha :-

त्रीणि भुवनानि, विविधं लोकस्थानं, विविधा भूमिः, सप्ताङ्गं राज्यं, पण्डवती राज्ञो शुणा, अद्विष्टाद् राजपात्राणि etc.

The following fall under Kāma :-

द्वाविशतिः कामिनीनां विकारेन्नितानि, अष्टौ नायोऽगम्याः, दशमिः कारणैः विद्यो विरज्यन्ते, विभिः कारणैः कामिन्यः संबद्धन्ते, सप्तविधाः कामुकानां सुरतारम्भाः, अष्टविधं विद्यमानां सुरतम्, नवविधं सुरतावसानम् etc.

II

Description of the manuscripts :-

The present text is based upon the following seven mss.; six of which are complete. All the seven are in a well preserved state. They are named A, B, C, D, E, F and G.

Ms. A

Source : Muni Jinavijayaji's collection, Rajasthan.

No. 57

Material : paper.

Folios : 4

Size : $10\frac{1}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches

Number of lines : 19 lines per page.

Number of letters : 50 to 53 per line.

Age : not mentioned ; appears to be about three hundred years old.

Author : not mentioned.

Script : Devanāgarī.

Begins : अथातो वस्तुविज्ञानं रत्नकोशं व्याख्यास्यामः ।

सर्वेशास्त्रमयं रस्यं सर्वज्ञानप्रकाशकम् । खल्पग्रंथं सुबोधार्थं रत्नकोशं तमभ्यसेत् ॥ १ ॥

तत्र शतेन सूत्राणां संग्रहो यथा ॥ तत्रादौ त्रीणि भवनानि etc.

Ends : पञ्चविंश्ट प्रभुत्वं कुलप्रभुत्वं ज्ञानप्रभुत्वं दानप्रभुत्वं स्थानप्रभुत्वं ॥ १०० ॥

Colophon : इति रत्नकोशसूत्रशतव्याख्यानं समाप्तम् ॥

Ms. B

Source : Śrī Muktabāi Jñānamandira, Dabhoi.

No. ?

Folios : 6

Material : paper.

Size : 10×4.25 inches.

Area of writing : 8×3 inches.

Number of lines : 15 to 16 lines.

Number of letters : 43 to 45 in each line.

Age : not mentioned ; appears to be not later than 16th cent. A. D.

Author : not mentioned.

Script : Devanāgarī.

Begins : अथातो वस्तुविज्ञानं । रत्नकोशं । व्याख्यास्यामः ॥

सर्वेशास्त्रमये रस्यं सर्वज्ञानप्रकाशकम् ।

खल्पग्रंथं सुबोधार्थं रत्नकोशं तमभ्यसेत् ॥

तत्र शतेन सूत्राणां संग्रहो यथा । तत्रादौ त्रीणि भवनानि ॥ etc.

Ends: पद्धविधं प्रभुत्वं । कुलप्रभुत्वं । दानप्रभुत्वं । स्थानप्रभुत्वं । उभयप्रभुत्वं ॥ १०० ॥

Colophon : इति रत्नकोशसूत्रशतव्याख्यानं समाप्तम् ॥ लोलाडाप्रामे । पं. घनसागर मुनिलक्ष्मतम् । वा. पुन्यमंडणगणिजोर्यं । श्रीः । श्रीरस्तुः । कल्याणमस्तु ।

Ms. C

Source : Gujarat Vidya Sabha, Ahmedabad.

No.: 2165

Material: paper.

Folios • 12

Size : 8 x 4.5 inches.

Area of writing : 6.5×3.75 inches.

Number of lines: 11 lines per page.

Number of letters: 31 to 33

Age : Samvat 1755 (i. e. 1699 A. D.)

Author: Pr̥thvīdhārācārya.

Script: Devanāgari.

Begins : श्रीहरिः । सर्वज्ञानमयं रम्यं सर्वबङ्गिभकाशकम् ।

खल्पप्रथं सबोधाय रुक्षोशं सप्तभ्यसेत् ॥

तत्रादौ त्रीणि भवनानि । विविधं लोकस्थानं ।०००पञ्चविधं प्रभत्वं ॥ १०० ॥

इत्यनुक्रमणिका ॥ गणराजं नमस्कृत्य गजतुण्डं सुरोत्तमम् ॥

समस्तविघ्नहंतारं खलकोशं उदीर्यते ॥ १ ॥

Ends : अष्टौ लब्धयोग । अणिमा । महिमा । लघिमा । गरीमा । प्राप्ति । प्रकाम्यं । ईशत्वं । वधित्वं ।

Colophon : इति श्रीपृथ्वीधरान्वार्यकृत रत्नकोशः संपूर्णम् । शुभं भवतु । कल्याणमस्तु । संवत् १७५५ वर्षे
फाल्गुनमासे शुक्रपक्षे लिखितं गिरिनारायणज्ञातीय भद्रबालकृष्णसुत भद्रामकृष्णेन लिखितं ।
श्रीरस्तु । श्री । हरिर्जयति । श्री । श्री । श्री ।

Ms. D

Source : Muni Jinavijayaji's collection, Rajasthan.

No.: ?

Material: Kashmirian paper.

Folios: 3 (incomplete)

Size: 9.45 x 4.5 inches.

Number of lines: 21

Number of letters: 61

Age: not mentioned; appears to be not later than 15th cent. A. D.

Author: not mentioned.

Script: Devanāgarī.

Begins : अहं । त्रीणि भुवनानि । १ । त्रिविधं लोकस्थानं । २ । etc.

Ends : दशविधं बौद्धं । सगता । परिमिता । पारमिता । विहार । प्रमाण । सौत्रांतिकं । विराशकं । योगोपचार । मोक्षपर्यंतं ॥ १० छ ॥ चतु

Ms. E

Source : Muni Jinavijayaji's Collection, Rajasthan.

No: ?

Material: paper.

Folios: 9. 1 to 8a Ratnakosa; 8a to 9 Rāgotpatti.

Size: 10 x 4.5 inches.

Number of lines: 15 lines.

Number of letters: 38 to 40.

Age: not mentioned, appears to be about 150 years old.

Script: Devanagari.

Begins : श्री गुरुभ्यो नमः । रत्नकोशं व्याख्यास्यामः । थ(व)स्तुविज्ञानं । सर्वशास्त्रमयं रम्यं सर्वज्ञानप्रकाशकं ।
खल्पग्रंथं सुबोधार्थं रत्नकोशं समभ्यसेत् ॥ १ ॥ तत्र शतेन सूत्राणां कर्तव्यः संग्रहो यथा ॥ २ ॥
अथ इति मंगलार्थं ॥ ग्रंथनु कर्ता श्रीवेदव्यास कहिंचि etc.

Ends : लघिमा । इशत्व । वचित्व । प्राप्ति । प्रकाम्यमेव ।

Colophon : इति श्रीरत्नकोशः संपूर्णः ॥ श्रीरस्तुः । कल्याणमस्तुः ।

Ms. F

Source: Jesalmere Grantha Bhandara, Jesalmere.

No.: 315

Material: paper.

Folios: 8

Size: 9 $\frac{7}{8}$ x 4 $\frac{1}{4}$ inches.

Number of lines: 14 lines.

Number of letters: 48 letters.

Age: Samvat 1709 (i. e. 1653 A. D.)

Author: not mentioned.

Script: Devanagari.

Begins : अहं अहं नमः । अथ रत्नकोशो लिख्यते । सर्वशास्त्रमयं रम्यं सर्वज्ञानप्रकाशकम् । खल्पग्रन्थं
सुबोधार्थं रत्नकोशं समभ्यसेत् । तत्र सर्वत्र सूत्राणां कर्तव्यः संग्रहो यथा ॥ तत्रादौ त्रीणि
भुवनानि । १ । त्रिविधं लोकस्थानम् । २ । etc.

Ends : ...वचित्वम् । प्राकाम्यम् । चेति ॥

Colophon : इति श्री रत्नकोश[:] समाप्त[:]

श्रीसंवत् १७०९ वर्षे वैशाशाऽवित षट्ठी दिने रेवतीभवे चारे श्री महेरानगरैलीलिक्षत् ।

श्रीसत्तात् कल्याणं भूयात् ।

लेखकपाठकयोः ऋषिवृद्धिः सदैव श्रीसत्तात् मांगल्यं महोच्चवं श्री शत्रिजिनप्रशदात् ॥ धी ॥

Ms. G

A copy prepared under the supervision of Muni Jinavijayaji from a ms. of Jesalmere Grantha Bhaṇḍāra, Jesalmere,

Begins : ॐ नमो वीतरागाय । अथाते वस्तुविज्ञानं रत्नकोशं व्याख्यास्यामः ।

सर्वशास्त्रमयं रम्यं सर्वज्ञानप्रकाशकम् ।

स्वल्पग्रन्थं सुबोधार्थं रत्नकोशं तमभ्यसेत् ॥

तत्र शतेन सूत्राणां सङ्ग्रहो यथा ॥ तत्रादौ त्रीणि भवनानि etc.

Ends : पञ्चविधं प्रभुत्वं । कुलप्रभुत्वम् । ज्ञानप्रभुत्वम् । दानप्रभुत्वम् । स्थानप्रभुत्वम् । उभयप्रभुत्वम् ।

Colophon : इति रत्नकोशसूत्रशतव्याख्यानं समाप्तम् ॥ ८ ॥

III

Method of editing :-

A comparative study of the seven mss. available to me showed that even though the main substance of the text is common it has considerable variations. So the possibility of discovering the original text became remote. Under the circumstances, I adopted the following procedure in presenting this text.

Of the seven mss. D seems to be the oldest, though incomplete, while A, B, G. seem to belong to one proto-type. I have taken D as the basis of the text upto sūtra 85 and for the remaining portion of the text I have taken ms. A, which is next in age. The readings of D and A, however, have not been adopted in the text where they were corrupt or unsatisfactory.

Variants of other mss. have been noted in the footnotes.

In presenting the Vivaraṇa, mss. A, B and G have been adopted as the basis, because they together yield, on the whole a satisfactory text. Where, however, the readings of other mss. seemed better, they have been given in the text.

As however, the different mss. give at several places different informations, I have thought it proper to give below the main text, the texts of other mss. in full. Thus the reader will have before him more or less complete texts of the Vivaraṇa of all the mss.

In appendix A, are given the additional Sūtras of ms. E as well as the old Gujarati 'Tabbo' contained in it. In appendix B similar matter gathered from some other works is given.

In the Index, I have included important variations from the texts of Vivaraṇa given in the footnote.

IV

Authorship and Age :-

Of the seven mss. only one, namely C mentions the name of the author as Pr̥thvīdhārācārya and one, namely E mentions Vedavyāsa as the author in its Gujarati 'Tabbo'. As we have seen above Aufrecht attributes the authorship of Ratnakosa to a Jain, though he does not mention the proper name. It appears that Aufrecht was led to regard this as a Jain work on account of the mention of अहं etc. at the beginning of his manuscript. We have seen that four, namely A, D, F, and G, of our seven mss. also begin in the Jain way. B starts directly with the text without any mangala, C starts with श्री हरिः and E with श्रीगुरुभ्यो नमः, while one ms. belonging to the Oriental Institute, Baroda, not used by me being very corrupt starts with श्री गणेशाय नमः. We cannot say definitely whether श्री गुरुभ्यो नमः can be taken as a Jain or Brahmanical way of beginning.

We, however, cannot draw any conclusion about the author being a Jain or non-Jain from the way in which the mss. begin, because it depends upon the religion of the scribe or the patron who got the ms. copied.

The absence of reference to the name of the author in five mss. and mention of Vedavyāsa in one make us hesitate in attributing our Ratnakosa to Pr̥thvīdhārācārya on the authority of the ms. C. The only thing that we can do for the present is to accept him provisionally as the author of our work.

The acceptance of Pr̥thvīdhārācārya as the author of Ratnakosa, however, does not help us in fixing the age of the work. Aufrecht has mentioned several Pr̥thvīdhārācāryas¹. We do not know which one wrote the Ratnakosa given in the ms. C.

Hemādri in his Caturvargacintāmaṇi quotes Ratnakosa, at least twice, once in the Vratakhanda and second time in the Pariśeṣakhanda as follows :

ताम्बूलमुखवासयोर्लक्षणमुक्तं रत्नकोद्दो-
महापिप्लपत्राणि कमुकस्य फलानि च ।
शुक्लिक्षारेण संयुक्तं ताम्बूलमिति संज्ञितम् ॥

1 Aufrecht in addition to Ratnakosa has the following entries about the works of Pr̥thvīdhārācārya :—
 (1) मुवनेश्वरीस्तोत्र, (2) लघुसप्तशतीस्तोत्र, (3) सूरसतीस्तोत्र, (4) कातन्त्रविस्तरविवरण,
 (5) the commentary on Mr̥cchakaṭika, (6) Vaśeṣika Ratnakosa and
 (7) मुवनेश्वर्यन्तर्चनपद्धति.

व्येतपत्रञ्च पूर्णञ्च कमुकस्य फलानि च ।
नारिकेलफलोपेतं मातुलङ्गसमायुतम् ॥ Ad. 1 (page 242) Vratakhaṇḍa.
पुंक्षत्राणि च रत्नकोशो दर्शितानि ।
हस्तो मूलं श्रवणः पुनर्वैसुर्यगचिरास्तथा पुष्टः ।
पुंसंजितेषु कार्येष्वेतानि शुभानि धिष्ठ्यानि ॥ (page 732) Pariśeṣakhaṇḍa.

Here it may be pointed out that from the nature of the topics, one can expect these verses in our Ratnakoṣa, but in fact we do not find them in any one of our mss. This implies that there may be other versions of the Ratnakoṣa which might have contained these verses. But as the verses mentioned by Hemādri do not occur in our text, his reference to Ratnakoṣa cannot help us to settle the date of our Ratnakoṣa.

So the only thing that we can say is that it is older than our oldest Ms. D which appears to belong to the 15th cent. A. D. The names mentioned in the 'Rājavamśas' vary so much that they cannot help us in settling the earlier limit of the age.

The work may be supposed to belong to an age later than the 10th cent. A. D.

* * * * *

Before concluding, I must not omit to tender my most sincere thanks to the revered Āchārya Śrī Muni Jinavijayaji, the Honorary Director of Rajasthan Puratattva Mandir, Jaipur (now Jodhpur), for not only accepting this work for publication in Rajasthan Purātana Granthamālā but also for being kind enough to spare time to go over the greater portion of the text with me and make several important suggestions which have been mostly acted upon.

I take this opportunity of expressing my sincere thanks to my painstaking teacher in Ancient Indian Culture and guide in the preparation of my thesis for the Ph. D. degree, Prof. R. C. Parikh, Director, B. J. Institute, Gujarat Vidya Sabha, Ahmedabad, for giving much of his valuable time for discussing with me several problems connected with my research work and especially the preparation of the present text.

व स्तु रत्न का लक्षण

अथातो वस्तुविज्ञानं रत्नकोशं व्याख्यास्यामः ।
 सर्वशास्त्रमयं^१ रम्यं सर्वज्ञानप्रकाशकम् ।
 खल्पग्रन्थं सुबोधार्थं^२ रत्नकोशं समभ्यसेत्^३ ॥ १ ॥
 तत्र शतेन^४ सूत्राणां कर्तव्यः 'सद्ग्रहो यथा ।

तत्रादौ—

- १ त्रीणि^५ भुवनानि ।
- २ त्रिविधं^६ लोकसंस्थानम् ।
- ३ त्रिविधा भूमिः ।
- ४ त्रिविधाः पुरुषाः ।
- ५ त्रयः पदार्थाः ।
- ६ चत्वारः पुरुषार्थाः^७ ।
- ७ षट्त्रिंशद् राजवंशाः^८ ।
- ८ सप्ताङ्गं^९ राज्यम् ।
- ९ षण्वती^{१०} राजगुणाः ।
- १० षट्त्रिंशद् राजपात्राणि ।
- ११ षट्त्रिंशद् राजविनोदाः ।
- १२ अष्टादशविधमास्थानम् ।
- १३ चतस्रो राजविद्याः ।
- १४ चतस्रो राजनीतयः ।

1 E puts अथ(व)स्तुविज्ञानं after व्याख्यास्यामः ।; cf drop from अथातो to स्यामः ।; D drops from अथातो to तत्रादौ ।. 2 C °ज्ञानमयं ।. 3 O सर्वदुद्दिँ ।.
 4 C सुबोधाय ।. 5 AB तमभ्यसेत् ।. 6 F सर्वत्र ।. 7 ABD drop कर्तव्यः ।.
 8 E त्रिभुवं ।. 9 CF लोकस्था ।. 10 ABG पुरुषाणार्थाः ।. 11 E राजविनोदाः ।.
 12 E 'सांगरा' ।. 13 F षट्त्रिंशद् राजां गुणाः ।. १४ I षण्वती राजां गुणाः । १० I. 14 AG 'विधं स्था' ।; O 'विधमा (म)हास्थानम् ।; E धं आ ।.

- १५ षट्त्रिंशदायुधानि ।
 १६ सप्तविंशतिः शास्त्राणि ।
 १७ द्विपञ्चाशत् तत्त्वानि ।
 १८ द्विसप्ततिः कलाः ।
 १९ चतुरशीतिर्विज्ञानानि ।
 २० चतुरशीतिर्देशाः ।
 २१ द्वात्रिंशलक्षणस्थानानि ।
 २२ चतुर्विंशतिविधं गृहम् ।
 २३ अष्टोत्तरशतं मङ्गलानि ।
 २४ त्रिविधं दानम् ।
 २५ पञ्चविधं यशः ।
 २६ सप्तविधा कीर्तिः ।
 २७ नव रसाः ।
 २८ एकोनपञ्चाशद् भावाः ।
 २९ चत्वारोऽभिनयाः ।
 ३० चतस्रो वृत्तयः ।
 ३१ चत्वारो महानायकाः ।
 ३२ चत्वारो नायकाः ।
 ३३ द्वात्रिंशद्वृण्युतो नायकः ।
 ३४ त्रिविधा महानायिकाः ।
 ३५ अष्टौ नायिकाः ।

15 ABCFG दण्डायुधानि । 16 DE °तिशा० ।; AG °तिश॑ ।; C °स्यात्० ।. 17 ABCD
 °तिक॑ ।; E °द्विसकलाः ।. 18 ABCD °तिवि॑ ।; E °तिज्ञा॑ ।. 19 ABCDE °तिदे॑ ।. 20 OF
 लक्षणानि ।. 21 ABC °तम्॑ ।; D तरं शतं मंगलानां॑ ।; E मंगलानां स्थानं॑ ।. 22 °घय॑ ।.
 23 C सप्त ईतयः । अष्टौ रसाः ।; B writes नव upon अष्टौ ।; ADCG अष्टौ रसाः ।. 24 D °रो॑
 नायकाः ।. 25 D महाना॑ ।; A puts here अष्टौ नायिकाः ।; G drops this sūtra ।.
 26 A puts here त्रिविधं सौख्यम् ।; BD °शङ्खणनायकाः ।; C °शङ्खणनायकाः ।; E °शङ्खणो नायकः ।;
 G drops this sūtra. 27 ABCDE write नायकाः for नायिकाः ।; A omits the
 sūtra त्रिविधा महानायिकाः ।. 28 G drops this sūtra.

- * ३६ द्वात्रिंशत्रायिकानां गुणाः ।
- ३७ त्रिविधं सौख्यम्^{२८} ।
- ३८ चत्वारि^{२९} सौख्यकारणानि ।
- ३९ नवविधो गन्धोपयोगः ।
- ४० दशविधं^{३०} शौचम् ।
- ४१ द्विविधः^{३१} कामः ।
- ४२ दश^{३२} कामावस्थाः ।
- ४३ विंशती^{३३} रक्तस्त्रीणां लक्षणानि ।
- ४४ एकविंशतिविरक्तस्त्रीणां लक्षणानि ।
- ४५ द्वाविंशतिः^{३५} कामिनीनां विकारेन्द्रितानि ।
- ४६ चतुर्विंशतिरसतीनां लक्षणानि ।
- ४७ षोडश दुष्टस्त्रीणां लक्षणानि ।
- ४८ अष्टौ स्त्रीणामविश्वासकारणानि ।
- ४९ अष्टौ नार्योऽगम्याः ।
- ५० अष्टविधो मूर्खः ।
- ५१ चतुर्विंशतिविधं नागरिकवर्णनम्^{४०} ।
- ५२ त्रिविधं रूपम् ।
- ५३ त्रिविधं स्वरूपम्^{४१} ।
- ५४ द्वादशविधः प्रमदोपचारः ।

---

* G alone gives this sūtra but all the mss. give its Vivaraṇa.
 28 E द्वात्रिंशद् नायकानां गुणाः । त्रिविधं सौख्यम् ।; F त्रिविधुता नायिकाः । त्रिविधं सौख्यम् ।. 29 D सौख्यस्य का० ।; E °ख्यकरणानि ।. 30 A द्विविधं ।. 31 A omits this sūtra. 32 BE दशविधः कामावस्थाः ।; F दशविधाः कामावस्थाः ।. 33 ABODE °शतिरक्त° ।. 34 ABDE °शतिविर° ।; F drops the sūtra; AB put first our sūtra 46 and then give this sūtra as 43. 35 ABCD शतिका ।; E drops the sūtra; F drops दा ।. 36 ABCD शतिअस° ।; E drops the sūtra. 37 ABG अपलक्षणानि ।. 38 ABG °मभिचारकाणि ।. 39 E चतुर्विंशतिलक्षणविधं ।. 40 ABG 'कलक्षणम् ।; C 'कर्तनम् ।. 41 F drops the sūtra. 42 ABEG प्रमदोपचारः ।; D प्रसादोपचारः ।; F दशविधः प्रमदोपचारः ।.

५५ पञ्चविधः परिचयः ।

५६ दश पुरुषाः^{४३} स्त्रीणामनिष्टा भवन्ति ।

५७ दशभिः कारणैः स्त्रियो विरज्यन्ते ।^{४५}

५८ त्रिभिः^{४६} कारणैः^{४७} कामिन्यः^{४८} संबध्यन्ते ।

५९ सप्तविधाः^{४९} कामुकानां^{५०} सुरतारम्भाः^{५१} ।

६० अष्टविधं विदग्धानां^{५२} सुरतम्^{५३} ।

६१ नवविधं सुरतावसानम् ।

६२ नवं^{५३} शयनगुणाः ।

६३ दशविधः पार्थिवानां^{५४} प्रमोदः ।

६४ चतुर्विधः प्रबोधः ।

६५ चतुर्विधा बुद्धिः ।

६६ अष्टौ बुद्धिगुणाः ।

६७ चतुर्विधं गान्धर्वम् ।

६८ त्रिविधं गीतम् ।

६९ षट्त्रिंशद् गीतगुणाः ।

७० चतुर्विधं वायम् ।

७१ द्विविधं नृत्यम्^{५६} ।

७२ षोडशविधं काव्यम्^{५७} ।

७३ दशविधं वक्तृत्वम्^{५८} ।†

७४ षट्विधं भाषालक्षणम् ।

७५ पञ्चविधं पाणिडत्यम् ।

४३ D पञ्चविशतिविधः ।; F पञ्चविशतिविंश्च ।. ४४ C °नराः ।; F drops the sūtra.

४५ F द्वादशभिः कारणैः स्त्रियोऽभिरज्यन्ते ।. ४६ ABG दशभिः ।. ४७ E प्रकारैः ।. ४८ D कामिनीनां; E स्त्रियैः ।. ४९ ABCF विधः ।. ५० CE कामिनानां ।. ५१ ABCEF °रम्भः ।.

५२ D सुरतावस्थानं विदग्धानां ।; E °दग्धानां ।; F अष्टविधो विदग्धानां सुरतारम्भः ।. ५३ ABG नवविधाः ।.

५४ A drops पार्थिवानां ।. ५५ ABG प्रबोधः ।. ५६ A नृत्यम् ।. ५७ AG वादलक्षणां ।.

५८ D द्वादशः ।; ABG विशतिविधं ।; E षोडशविधं ।. ५९ C वशित्वं ।; F वक्तृत्वं ।. † E has

विशतिविधं वक्तृत्वं between 73 and 74. ६० E षोडशविधं ।.

- ७६ चतुर्विंशतिविधं वादलक्षणम् ।
 ७७ षट्विधं दर्शनम् ।
 ७८ अष्टविधं माहेश्वरम् ।
 ७९ दशविधं ब्राह्म्यम् ।
 ८० चतुर्विधं साह्यम् ।
 ८१ सप्तविधं जैनम् ।
 ८२ दशविधं बौद्धम् ।
 ८३ चतुर्विधं चार्वाकम् ।
 ८४ चतुर्विंशतिविधं विचारकत्वम् ।
 ८५ दशविधं गुरुत्वम् ।
 ८६ पञ्चविधं चरितम् ।
 ८७ पञ्चविधं पार्थिवानां पालनम् ।
 ८८ सप्तविधा प्राप्तिः ।
 ८९ चतुर्विंशतिविधं शौर्यम् ।
 ९० दशविधं बलम् ।
 ९१ दशविधः सङ्घः ।
 ९२ दशविधो जयः ।
 ९३ पञ्चविधः परिच्छेदः ।
 ९४ पञ्चविधं प्रभुत्वम् ।
 ९५ सप्तविधमुत्तमत्वम् ।
 ९६ नवविधा शक्तिः ।
 ९७ सप्तविधा भुक्तिः ।
 ९८ अष्टविधमाभिमानलक्षणम् ।

61 AG चतुर्विधं ।; E °तिवाद° ।. 62 E षट्विधं ।. 63 O दर्शनलक्षणम् ।; E दर्शनानि ।. 64 F अष्टविधा माहेश्वरी ।. 65 D ब्राह्म्यम् ।; E ब्राह्मणम् ।. 66 E सप्तविंशतिविधं जैन्यम् ।. 67 ABG धं चारकत्वं; F °धं वा लक्षणम् ।. 68 E चतुर्विधं ।. 69 AB चारित्रं ।. 70 AG drop पार्थिवानां; C पार्थिवा ।. 71 G चतुर्विधं ।. 72 G सप्तविधं ।.

१९ चतुर्विधं वात्सल्यम् ।

१०० पञ्चविधो महोत्सवः[†] ।

१०१ अष्टौ लघिधयोगाः ।*

[†]इति सूत्राणां शतमेकोत्तरम् ॥ १०१ ॥

*

॥ इति वस्तुसंख्यासंग्रहः समाख्यातः ॥

73 AB १०० छ ।; C १०० इत्यनुक्रमणिका ।; D चेति १०० छ ।; E १०० इति सूत्राणि समूहे समाख्यातः ।; F १०२ ।. *B gives चतुर्विधा गतिश्च । after sūtra १००. † From इति to समाख्यातः is given only by B.

वस्तुरत्कोश-विवरणम् ।

†अथातो वस्तुविवरणं समाख्यायते ।

*गणराजं नमस्कृत्य गजतुण्डं सुरोत्तमम् ।
समस्तविष्णवहन्तारं रत्कोशमुदीर्यते ॥ १ ॥

यथा—

१. तत्रादौ त्रीणि भुवनानि कथ्यन्ते । तदू यथा—

१ सुरभुवनम् । २ नरभुवनम् । ३ नागभुवनम् । इति ।

२. त्रिविधं लोकसंस्थानम् ।

१ देवलोकसंस्थानम् । २ दानवलोकसंस्थानम् ।

३ मानवलोकसंस्थानम् । इति ।

- २) A १ देवसंस्थानम् । २ मानवसंस्थानम् । ३ दानवसंस्थानम् ।
 B १ देवसंस्थानम् । २ दानवसंस्थानम् । ३ मानवसंस्थानम् ।
 C १ देवलोकस्थानम् । २ मनुष्यलोकस्थानम् । ३ दानवलोकस्थानम् ।
 D १ दानवसंस्थानम् । २ मानवसंस्थानम् । ३ गंधर्वसंस्थानम् ।
 E देवदानवमानवानां संस्थानम् ।
 F १ देवस्थानं । २ दानवस्थानं । ३ मानवस्थानं चेति ।

३. त्रिविधा भूमिः ।

१ उच्चतप्रदेशा । २ निम्नप्रदेशा । ३ समप्रदेशा । इति ।

- ३) AG १ उत्तमप्रदेशः । २ निम्नप्रदेशः । ३ समप्रदेशः ।
 E १ उच्चा । २ नीचा । ३ समा ।
 F १ उच्चतप्रदेशा । २ नीचप्रदेशा । ३ समप्रदेशा ।

† अथातो...यथा is given only by B.

*C alone gives this sloka after

इत्यनुक्रमणिका । 1 BCE तत्र त्रीँ । 2 G भवनानि । 3 ABC&FG omit कथ्यन्ते ।
 4 ABC&FG omit तदूयथा । 5 ABG मानव । 6 ABEG omit लोक । 7 CEF
 स्थानम् । 8 G omits लोक ।

४. त्रिविधाः पुरुषाः ।

१ उत्तमाः । २ मध्यमाः । ३ अधमाः । इति ।

- ४) ABG १ उत्तम । २ मध्यम । ३ अधम
 C १ उत्तम २ मध्यम ३ अधमाश्चेति ।
 E १ उत्तमा । २ अधमा । ३ मध्यमा ।

५. त्रयः पदार्थाः ।

१ धातुपदार्थः । २ जीवपदार्थः । ३ मूलपदार्थः । इति ।

- ५) C धातुमूलजीवाश्चेति
 E १ धातु । २ मूल । ३ जीवा ।
 F १ मूलगतपदार्थः । २ धातुगतपदार्थः । ३ जीवगतपदार्थः ।

६. चत्वारः पुरुषार्थाः ।

१ धर्मः । २ अर्थः । ३ कामः । ४ मोक्षः । इति ।

- ६) ABG १ धर्म । २ अर्थ । ३ काम । ४ मोक्ष ।
 CF धर्मार्थः । काम मोक्षः ।
 D १ धर्म । २ अर्थ । ३ काम । ४ मोक्षरूपाः ।

७. षट्ट्रिंशिद् राजवंशाः ।

१ सूर्यवंशः । २ सोमवंशः । ३ यादववंशः । ४ कदम्बवंशः ।
 ५ परमारवंशः । ६ इक्ष्वाकुवंशः । ७ चाहुआणवंशः । ८ चौलुक्यवंशः ।
 ९ मौरिकवंशः । १० शिलारवंशः । ११ सैन्धववंशः । १२ छिन्दिक-
 वंशः । १३ चापोत्कटवंशः । १४ प्रतीहारवंशः । १५ मुड्डकवंशः ।
 १६ राष्ट्रकूटवंशः । १७ शकटवंशः । १८ करटवंशः । १९ करटपाल-
 वंशः । २० चन्दिल्लवंशः । २१ गुहिलवंशः । २२ गुहिलपुत्रवंशः ।
 २३ पोतिकपुत्रवंशः । २४ मंकाणकवंशः । २५ धान्यपालवंशः ।
 २६ राजपालवंशः । २७ अनङ्गवंशः । २८ निकुम्भवंशः । २९ दधि-
 करवंशः । ३० कलचुरवंशः । ३१ कालमुखवंशः । ३२ दायिकवंशः ।
 ३३ हूणवंशः । ३४ हरिणवंशः । ३५ डोडिवंशः । ३६ मारवंशः ।
 इति ।

७) A १ ब्रह्मवंश । २ सूर्यवंश । ३ सोमवंश । ४ यादववंश । ५ कुडुम्बवंश । ६ परमारवंश । ७ इक्ष्वाकु । ८ बाह्लीक । ९ चौलुक्य । १० छन्दिक । ११ सिलार । १२ सैन्धव । १३ डाभी । १४ चापोत्कट । १५ पडीहार । १६ लडुक । १७ राष्ट्रकूट । १८ शक । १९ करटपाल । २० कोटपाल । २१ चन्दिल । २२ गुहिल । २३ गुहिलपुत्र । २४ पौतिक । २५ मोरी । २६ मंकुयाण । २७ धान्यपाल । २८ राजपाल । २९ अनङ्ग । ३० निकुम्भ । ३१ दाढिम । ३२ कलिछुर । ३३ दधिमुख । ३४ हूण । ३५ हरितड । ३६ डोड । ३७ परमार ।

८) B १ ब्रह्मवंश । २ सूर्यवंश । ३ सोमवंश । ४ यादववंश । ५ कदम्बवंश । ६ इक्ष्वाकु । ७ बाह्लीक । ८ चौलुक्य । ९ छन्दिक । १० सिलार । ११ सैन्धव । १२ डाभी । १३ चापोत्कट । १४ पडीहार । १५ लडुक । १६ राष्ट्रकूट । १७ शक । १८ करटपाल । १९ कोटपाल । २० चन्दिल । २१ गुहिल । २२ गुहिलपुत्र । २३ मौदिक । २४ मोरी । २५ मंकुयाण । २६ धान्यपाल । २७ राजपाल । २८ अनङ्ग । २९ निकुम्भ । ३० दाढिम । ३१ कलिछुर । ३२ दधिमुख । ३३ हूण । ३४ हरितट । ३५ डोड । ३६ परमार ।

९) C १ रवि । २ सोम । ३ यादव । ४ कदम्ब । ५ परमार । ६ इक्ष्वाकु । ७ चहूआण । ८ रोरीच । ९ सिलर । १० करण्ड । ११ चण्डिल । १२ गोहिल । १३ मंकुआण । १४ पौलक । १५ राजपाल । १६ धान्यपाल । १७ देव । १८ निकुम्भ । १९ दधिकर । २० कोकिल । २१ तरुष्क । २२ दधिपक । २३ हूण । २४ हरिअड । २५ कोवोलिक । २६ कलानुर । २७ हरित । २८ सेभट । २९ राठोऊड । ३० शोलंक । ३१ जोधिम । ३२ कलश्च ।

१०) E १ सूर्यवंश । २ सोमवंश । ३ यादव । ४ ईक्ष्वाकु । ५ कदंब । ६ परमार । ७ चौहाण । ८ चौलुक्य । ९ छिंदक । १० मोरी । ११ शोलार । १२ सैन्धव । १३ चापोत्कट । १४ प्रतीहार । १५ लकुट । १६ कराट । १७ काल । १८ पाल । १९ टाक । २० चंडेल । २१ राष्ट्रकूट । २२ शंकु । २३ फरंड । २४ गोहिलपुत्र । २५ गहिलुत्र । २६ पोतिक । २७ मुष्कायाण । २८ मकूआणा । २९ पोलक । ३० राजपालक । ३१ धनपालक । ३२ धान्यपाल । ३३ अनङ्ग । ३४ निकुम्भ । ३५ धिंधिम । ३६ दधिकर । ३७ कोल । ३८ कोलानुर । ३९ दधिपक । ४० सिहिलंक-जातिभेद । ४१ सोलंकी । ४२ दापिक । ४३ हूण । ४४ हरिअड । ४५ डोड । ४६ डोडीआ । ४७ राष्ट्रकूट-जातिभेद । ४८ मारु राठुडा । ४९ माखवा । ५० पातिकर । ५१ शोलार । ५२ लुइक । ५३ फराट । ५४ कोल । ५५ चिंदिलु । ५६ मुष्कायाण । ५७ डोडीआंकाश्चेति जातिभेदाः अनेककोटिशः ॥ ३६ ॥

११) F १ सूर्यवंश । २ सोमवंश । ३ यादववंश । ४ कदम्बवंश । ५ चहूआण । ६ चौलिक्य । ७ छन्दिक । ८ सिलार । ९ सैन्धव । १० चाउडा । ११ पडीहार । १२ तुडुक । १३ राठुड । १४ करटवाल । १५ चन्दिल । १६ गुहिल । १७ गउलोत । १८ पौमिक । १९ मोरी । २० मंकुआणा । २१ अनंग । २२ राजपाल । २३ वारड । २४ दहीया । २५ डाभी । २६ हरीयडा । २७ टाक । २८ सीदा । २९ माषा । ३० हूणा । ३१ निकुन्दम । ३२ कोल । ३३ दधिपक । ३४ डेडिया । ३५ सूरिमा । ३६ परिमारवंशाश्चेति ।

७) G १ ब्रह्मवंशा । २ सूर्यवंशा । ३ सोमवंशा । ४ यादववंशा । ५ कुटुम्बवंशा । ६ परमारवंशा । ७ इक्ष्याकु । ८ वाहीक । ९ चौलुक्य । १० छन्दिक । ११ सिलार । १२ सैन्धव । १३ डाभी । १४ चापोत्कट । १५ पडिहार । १६ लडुक । १७ राष्ट्रकूट । १८ शक । १९ करटपाल । २० कोटपाल । २१ वंदिल । २२ गुहिल । २३ गुहिल-पुत्र । २४ पौत्रिक । २५ मोरी । २६ मंकुयाण । २७ धान्यपाल । २८ राजपाल । २९ अनङ्ग । ३० निकुम्भ । ३१ दाढिम । ३२ कलिच्छुर । ३३ दधिमुख । ३४ हूण । ३५ हरितड । ३६ डोड । ३७ परमार ।

८. सप्ताङ्गं राज्यम् ।

१ स्वामि । २ अमात्य । ३ जनपद । ४ भाण्डागार । ५ दुर्ग ।
६ बल । ७ मित्राङ्गं । इति^१ ।

C) G स्वामी । जनपद । अमात्य । कोश । दुर्ग । बल । सुहृदिति ।
F स्वामी । अमात्य । दुर्ग । राष्ट्र । भण्डार । सैन्य । मित्राङ्गं चेति ।

९. षण्णवती राजगुणाः ।

१ वंशगुण । २ विद्यागुण । ३ विनयगुण । ४ विजयगुण । ५ विवेक-गुण । ६ विचारगुण । ७ विस्तारगुण । ८ सदाचारगुण । ९ सत्यगुण । १० शौचगुण । ११ सन्मानगुण । १२ समाधानगुण । १३ सौख्यगुण । १४ सौजन्यगुण । १५ सौभाग्यगुण । १६ रूपगुण । १७ स्वरूपगुण । १८ संयोगगुण । १९ वियोगगुण । २० विभागगुण । २१ साङ्घस्यगुण । २२ संपूर्णत्वगुण । २३ सौम्यत्वगुण । २४ सकलत्वगुण । २५ सलज्जत्व-गुण । २६ डसनत्वगुण । २७ प्रभुत्वगुण । २८ प्राञ्जलत्वगुण । २९ पावक-त्वगुण । ३० पाण्डित्यगुण । ३१ प्रणयिमानत्वगुण । ३२ प्रामाणिकत्वगुण । ३३ शरणप्रदत्वगुण । ३४ प्रमोदगुण । ३५ प्रतापगुण । ३६ प्रारंभगुण । ३७ परिच्छेदगुण । ३८ संग्रहगुण । ३९ विग्रहगुण । ४० सदाग्रहगुण । ४१ निग्रहगुण । ४२ अनुग्रहगुण । ४३ तुष्टिगुण । ४४ पुष्टिगुण । ४५ प्रीतिगुण । ४६ प्रशंसागुण । ४७ प्रतिष्ठागुण । ४८ स्थैर्यगुण । ४९ धैर्यगुण । ५० शौर्यगुण । ५१ चातुर्यगुण । ५२ बुद्धिगुण । ५३ बल-गुण । ५४ सामर्थ्यगुण । ५५ आक्षेपगुण । ५६ विरोधगुण । ५७ आदर-गुण । ५८ दोषगुण । ५९ विशेषगुण । ६० विनोदगुण । ६१ वृद्धिगुण ।

६२ सिद्धिगुण । ६३ कान्तिगुण । ६४ कीर्तिगुण । ६५ विस्फूर्तिगुण ।
 ६६ व्युत्पत्तिगुण । ६७ वात्सल्यगुण । ६८ माङ्गल्यगुण । ६९ महोत्सव-
 गुण । ७० मत्रगुण । ७१ रसिकत्वगुण । ७२ भावकत्वगुण । ७३ गुरुत्व-
 गुण । ७४ स्मृतिगुण । ७५ शक्तिगुण । ७६ अशक्तिगुण । ७७ युक्तिगुण ।
 ७८ अयुक्तिगुण । ७९ अनुक्रमगुण । ८० अभिमानगुण । ८१ दानगुण ।
 ८२ मानगुण । ८३ कारुण्यगुण । ८४ दाक्षिण्यगुण । ८५ दर्शनगुण ।
 ८६ श्रवणगुण । ८७ ध्राणगुण । ८८ रसनगुण । ८९ मर्यादागुण ।
 ९० मदनगुण । ९१ उदारगुण । ९२ उत्साहगुण । ९३ हर्षगुण ।
 ९४ क्रोधगुण । ९५ लोभगुण । ९६ उत्तमगुणश्चेति ।

१) A १ विद्या । २ विनय । ३ विवेक । ४ विस्तार । ५ सदाचार । ६ सत्य ।
 ७ शौच । ८ सन्मान । ९ संस्थान । १० समाधान । ११ सौख्य । १२ सौजन्य ।
 १३ सौभाग्य । १४ रूपगुण । १५ स्वरूपगुण । १६ संयोग । १७ वियोग ।
 १८ विभाग । १९ सांगत्य । २० संपूर्णत्व । २१ सोमत्व । २२ सकलत्व । २३ सल-
 जत्व । २४ प्रसन्नत्व । २५ प्रभुत्व । २६ प्राञ्जलत्व । २७ पालकत्व । २८ पाण्डित्य ।
 २९ प्रणयित्व । ३० प्रमाण । ३१ शरण । ३२ प्रमोद । ३३ प्रसाद । ३४ प्रताप ।
 ३५ प्रारंभ । ३६ प्रभाव । ३७ परिछद । ३८ संग्रह । ३९ सदाग्रह । ४० निग्रह ।
 ४१ विग्रह । ४२ अनुग्रह । ४३ तुष्टि । ४४ पुष्टि । ४५ प्रीति । ४६ प्राप्ति ।
 ४७ प्रशंसा । ४८ प्रतिष्ठा । ४९ प्रतिज्ञा । ५० स्थैर्य । ५१ धैर्य । ५२ शौर्य ।
 ५३ चातुर्य । ५४ गांभीर्य । ५५ वृद्धि । ५६ वल । ५७ अध्यक्ष । ५८ विरोध ।
 ५९ विषय । ६० विशेष । ६१ विनोद । ६२ वृद्धि । ६३ सिद्धि । ६४ कान्ति ।
 ६५ कीर्ति । ६६ विस्फूर्ति । ६७ व्युत्पत्ति । ६८ वात्सल्य । ६९ माङ्गल्य । ७० महो-
 त्सव । ७१ मत्र । ७२ रसिकत्व । ७३ भावकत्व । ७४ गुरुत्व । ७५ स्मृति ।
 ७६ शक्ति । ७७ युक्ति । ७८ युक्ति । ७९ आसक्ति । ८० अनुक्रम । ८१ अभिमान ।
 ८२ दान । ८३ कारुण्य । ८४ दर्शन । ८५ स्पर्शन । ८६ रसन । ८७ श्रवण ।
 ८८ ध्राण । ८९ मर्यादा । ९० मंडन । ९१ उदात्त । ९२ उदय । ९३ उत्साह ।
 ९४ उत्तमगुणाः ।

२) B १ विद्या । २ विनय । ३ विवेक । ४ विजय । ५ विस्तार । ६ सदाचार ।
 ७ सत्य । ८ शौच । ९ सन्मान । १० संस्थान । ११ समाधान । १२ सौख्य ।
 १३ सौजन्य । १४ सौभाग्य । १५ रूप । १६ स्वरूप । १७ संयोग । १८ वियोग ।
 १९ विभाग । २० सांगत्य । २१ संपूर्णत्व । २२ सोमत्व । २३ सकलत्व । २४ सल-
 जत्व । २५ प्रसन्नत्व । २६ प्रभुत्व । २७ प्राञ्जलित्व । २८ पालकत्व । २९ पाण्डित्य ।
 ३० प्रणयित्व । ३१ प्रमाण । ३२ शरण । ३३ प्रमोद । ३४ प्रसाद । ३५ प्रताप ।
 ३६ प्रारंभ । ३७ प्रभाव । ३८ परिछद । ३९ संग्रह । ४० सदाग्रह । ४१ निग्रह ।
 ४२ विग्रह । ४३ अनुग्रह । ४४ तुष्टि । ४५ पुष्टि । ४६ प्रीति । ४७ प्राप्ति ।
 ४८ प्रशंसा । ४९ प्रतिष्ठा । ५० प्रतिज्ञा । ५१ स्थैर्य । ५२ धैर्य । ५३ शौर्य ।

५४ चातुर्य । ५५ गांभीर्य । ५६ बुद्धि । ५७ बल । ५८ अधीक्ष । ५९ विरोध ।
 ६० विषय । ६१ विशेष । ६२ विनोद । ६३ बृद्धि । ६४ सिद्धि । ६५ कान्ति ।
 ६६ कीर्ति । ६७ विस्फूर्ति । ६८ व्युत्पत्ति । ६९ वात्सल्य । ७० महोत्सव । ७१ मन्त्र ।
 ७२ रसिकत्व । ७३ भावकत्व । ७४ गुरुत्व । ७५ स्मृति । ७६ मुक्ति । ७७ युक्ति ।
 ७८ आसक्ति । ७९ अनुक्रम । ८० अनुराग । ८१ अभिमान । ८२ दान । ८३ कारुण्य ।
 ८४ दर्शन । ८५ स्पर्शन । ८६ रसन । ८७ श्रवण । ८८ ग्राण । ८९ मर्यादा ।
 ९० मण्डन । ९१ उदात्त । ९२ उदय । ९३ उत्साह । ९४ उत्तमगुणाः ।

९) D १ वंशा । २ विद्या । ३ विनय । ४ विजय । ५ विवेक । ६ विचार ।
 ७ सदाचार । ८ विस्तार । ९ सत्य । १० शौच । ११ सन्मान । १२ समाधान ।
 १३ संस्थान । १४ सौख्य । १५ सौजन्य । १६ सौभाग्य । १७ रूप । १८ स्वरूप ।
 १९ संयोग । २० वियोग । २१ सांगत्य । २२ संपूर्णत्व । २३ सोमत्व । २४ सकलत्व ।
 २५ प्रसन्नत्व । २६ प्रभुत्व । २७ प्राञ्जलत्व । २८ पालकत्व । २९ पाण्डित्य ।
 ३० प्रणयित्व । ३१ प्रसरण । ३२ प्रमोद । ३३ प्रताप । ३४ प्रारंभ । ३५ प्रभाव ।
 ३६ परिच्छेद । ३७ संग्रह । ३८ विग्रह । ३९ अनुग्रह । ४० सदाग्रह । ४१ निग्रह ।
 ४२ तुष्टि । ४३ पुष्टि । ४४ प्रीति । ४५ प्राप्ति । ४६ प्रशंसा । ४७ प्रतिष्ठा ।
 ४८ प्रतिज्ञा । ४९ स्थैर्य । ५० धैर्य । ५१ शौर्य । ५२ गांभीर्य । ५३ चातुर्य ।
 ५४ यशोवंत । ५५ सदोदित । ५६ सर्वंसह । ५७ धर्मचर । ५८ बुद्धि । ५९ बल ।
 ६० अध्यक्ष । ६१ निरोध । ६२ विनोद । ६३ बृद्धि । ६४ सिद्धि । ६५ कान्ति ।
 ६६ कीर्ति । ६७ विस्फूर्ति । ६८ व्युत्पत्ति । ६९ वात्सल्य । ७० माङ्गल्य । ७१ महोत्सव ।
 ७२ मन्त्र । ७३ रसिकत्व । ७४ भावकत्व । ७५ गुरुत्व । ७६ स्मृति ।
 ७७ शक्ति । ७८ भक्ति । ७९ युक्ति । ८० अनुराग । ८१ अनुक्रम । ८२ अभिमान ।
 ८३ दान । ८४ कारुण्य । ८५ दाक्षिण्य । ८६ दर्शन । ८७ स्पर्शन । ८८ श्रवण ।
 ८९ रसन । ९० ग्राण । ९१ मर्यादा । ९२ मण्डन । ९३ उदय । ९४ उदारता ।
 ९५ उत्साह । ९६ उत्तमत्व । गुणाश्वेति ।

९) E १ वंशा । २ विद्या । ३ विनय । ४ विजय । ५ विवेक । ६ विचार ।
 ७ विस्तार । ८ सदाचार । ९ सत्य । १० शौच । ११ सन्मान । १२ संस्थान ।
 १३ समाधान । १४ सौजन्य । १५ सौख्य । १६ सौभाग्य । १७ सावधान ।
 १८ रूप । १९ स्वरूप । २० संयोग । २१ सांगत्य । २२ विभाग । २३ संपूर्णत्व ।
 २४ स्वजनत्व । २५ प्रसन्नत्व । २६ प्रभुत्व । २७ प्राञ्जलत्व । २८ पालकत्व ।
 २९ पाण्डित्य । ३० प्रणयित्व । ३१ प्रमाणत्व । ३२ शरण । ३३ प्रमोद । ३४ प्रताप ।
 ३५ प्रारंभ । ३६ प्रभाव । ३७ परिच्छेद । ३८ संग्रह । ३९ निग्रह । ४० अनुग्रह ।
 ४१ विग्रह । ४२ आग्रह । ४३ पुष्टि । ४४ तुष्टि । ४५ प्रीति । ४६ प्राप्ति ।
 ४७ प्रशंसा । ४८ प्रतिष्ठा । ४९ स्थैर्य । ५० धैर्य । ५१ शौर्य । ५२ चातुर्य ।
 ५३ गांभीर्य । ५४ बुद्धि । ५५ बल । ५६ आक्षेप । ५७ निरोध । ५८ विषय ।
 ५९ विशेष । ६० विनोद । ६१ बृद्धि । ६२ बृद्धि । ६३ सिद्धि । ६४ कान्ति ।
 ६५ कीर्ति । ६६ विस्फूर्ति । ६७ वात्सल्य । ६८ माङ्गल्य । ६९ महोत्सव । ७० मन्त्र ।
 ७१ रसिकत्व । ७२ गुरुत्व । ७३ भावुकत्व । ७४ स्मृति । ७५ शक्ति । ७६ भक्ति ।
 ७७ युक्ति । ७८ भक्ति । ७९ अनुराग । ८० अनुवास । ८१ उपकृति । ८२ अभिमान ।
 ८३ दान । ८४ करुणा । ८५ दाक्षिण्य । ८६ दर्शन । ८७ स्पर्शन । ८८ रसन ।
 ८९ श्रवण । ९० श्रावण । ९१ मर्यादा । ९२ मण्डन । ९३ ग्राण । ९४ उदय ।
 ९५ ग्रहण । ९६ उदात्त । ९७ उत्साह । ९८ उत्तमत्व । गुणाश्वेति ।

९) F १ विद्या । २ विजय । ३ विवेक । ४ विस्तार । ५ विचार । ६ विद्यार । ७ विस्तार । ८ सदाचार । ९ सत्य । १० शौच । ११ सन्मान । १२ संस्थान । १३ समाधान । १४ सौख्य । १५ सौजन्य । १६ सौभाग्य । १७ रूप । १८ स्वरूप । १९ संयोग । २० विभाग । २१ संगति । २२ संपूर्ण । २३ सौमत्य । २४ सल-ज्जत्व । २५ सकलत्व । २६ प्रसन्नत्व । २७ प्राञ्जलत्व । २८ प्रागलभ्य । २९ पालकत्व । ३० पाण्डित्य । ३१ प्रणयत्व । ३२ प्रणाम । ३३ प्रसरण । ३४ प्रमोद । ३५ प्रताप । ३६ प्रारंभ । ३७ प्रभाव । ३८ परिच्छेद । ३९ संग्रह । ४० सदाग्रह । ४१ आग्रह । ४२ निग्रह । ४३ विग्रह । ४४ तुष्टि । ४५ पुष्टि । ४६ ग्रीति । ४७ प्राप्ति । ४८ प्रशंसा । ४९ प्रतिष्ठा । ५० प्रतिज्ञा । ५१ स्थैर्य । ५२ धैर्य । ५३ शौर्य । ५४ चातुर्य । ५५ गांभीर्य । ५६ बुद्धि । ५७ वल । ५८ अधिकांशा । ५९ निरोध । ६० विवोध । ६१ वेष । ६२ विशेष । ६३ विनोद । ६४ सिद्धि । ६५ कान्ति । ६६ कीर्ति । ६७ विस्फूर्ति । ६८ व्युत्पत्ति । ६९ वात्सल्य । ७० माङ्गल्य । ७१ महो-त्सव । ७२ मन्त्र । ७३ रसिकत्व । ७४ पावकत्व । ७५ गुरुत्व । ७६ स्मृति । ७७ शक्ति । ७८ मुक्ति । ७९ युक्ति । ८० अशक्ति । ८१ अनुक्रम । ८२ अनुवश । ८३ अनुराग । ८४ अभिमान । ८५ वदान्य । ८६ कारुण्य । ८७ दाक्षिण्य । ८८ दर्शन । ८९ स्पर्शन । ९० रसन । ९१ श्रवण । ९२ ग्रहण । ९३ मर्यादा । ९४ मण्डन । ९५ उदय । ९६ उदात्त । ९७ उत्साह । ९८ उत्तमत्व । गुणाश्रेति ।

१) G १ विद्या । २ विजय । ३ विवेक । ४ विस्तार । ५ सदाचार । ६ सत्य । ७ शौच । ८ सन्मान । ९ संस्थान । १० समाधान । ११ सौजन्य । १२ सौभाग्य । १३ सौभाग्य । १४ रूपगुण । १५ स्वरूपगुण । १६ संयोग । १७ वियोग । १८ विभाग । १९ सांगत्य । २० संपूर्णत्व । २१ सोमत्व । २२ सकलत्व । २३ सलज्जत्व । २४ प्रस-न्नत्व । २५ प्रभुत्व । २६ प्रांजलत्व । २७ पालकत्व । २८ पाण्डित्य । २९ प्रणयित्व । ३० प्रमाण । ३१ शरण । ३२ प्रमोद । ३३ प्रसाद । ३४ प्रताप । ३५ प्रारंभ । ३६ प्रभाव । ३७ परिच्छन्द । ३८ संग्रह । ३९ सदाग्रह । ४० निग्रह । ४१ विग्रह । ४२ अनुग्रह । ४३ तुष्टि । ४४ पुष्टि । ४५ ग्रीति । ४६ प्राप्ति । ४७ प्रशंसा । ४८ प्रतिष्ठा । ४९ प्रतिज्ञा । ५० स्थैर्य । ५१ धैर्य । ५२ शौर्य । ५३ चातुर्य । ५४ गांभीर्य । ५५ बुद्धि । ५६ वल । ५७ अध्यक्ष । ५८ विरोध । ५९ विषय । ६० विशेष । ६१ विनोद । ६२ बृद्धि । ६३ सिद्धि । ६४ कान्ति । ६५ कीर्ति । ६६ विस्फूर्ति । ६७ व्युत्पत्ति । ६८ वात्सल्य । ६९ माङ्गल्य । ७० महोत्सव । ७१ मन्त्र । ७२ रसिकत्व । ७३ भावकत्व । ७४ गुरुत्व । ७५ स्मृति । ७६ शक्ति । ७७ मुक्ति । ७८ युक्ति । ७९ आसक्ति । ८० अनुक्रम । ८१ अभिमान । ८२ दान । ८३ कारुण्य । ८४ दर्शन । ८५ स्पर्शन । ८६ रसन । ८७ श्रवण । ८८ ग्राण । ८९ मर्यादा । ९० मण्डन । ९१ उदात्त । ९२ उदय । ९३ उत्साह । ९४ उत्तमगुणाः ।

१० षट्त्रिंशद् राजपात्राणि ।

१ धर्मपात्रं । २ अर्थपात्रं । ३ कामपात्रं । ४ विनोदपात्रं । ५ विद्या-पात्रं । ६ विलासपात्रं । ७ विज्ञानपात्रं । ८ विचारपात्रं । ९ क्रीडापात्रं । १० हास्यपात्रं । ११ शृङ्गारपात्रं । १२ वीरपात्रं । १३ दर्शनपात्रं । १४ सुत्पात्रं ।

१५ देवपात्रं । १६ राजपात्रं । १७ मानपात्रं । १८ मन्त्रिपात्रं । १९ संधिपात्रं । २० महत्तमपात्रं । २१ अमात्यपात्रं । २२ प्रधानपात्रं । २३ अध्यक्षपात्रं । २४ सेनापात्रं । २५ नागरपात्रं । २६ पूज्यपात्रं । २७ मान्यपात्रं । २८ पदस्थपात्रं । २९ देशीपात्रं । ३० राजीपात्रं । ३१ कुलपुत्रिकापात्रं । ३२ पुनर्भूपात्रं । ३३ वेश्यापात्रं । ३४ प्रतिचारिकापात्रं । ३५ गुणपात्रं । ३६ दासीपात्रं । इति ।

---

१०) A १ धर्मपात्र । २ अर्थपात्र । ३ विनोदपात्र । ४ कामपात्र । ५ विलासपात्र । ६ विज्ञानपात्र । ७ क्रीडापात्र । ८ हास्यपात्र । ९ शूद्धारपात्र । १० वीरपात्र । ११ देवपात्र । १२ दानवपात्र । १३ कर्मपात्र । १४ मंत्रिपात्र । १५ महत्तमपात्र । १६ अमात्यपात्र । १७ अध्यक्षपात्र । १८ सेनापालपात्र । १९ नागरपात्र । २० प्रधानपूजापात्र । २१ मान्यपात्र । २२ राजमान्यपात्र । २३ पदस्थपात्र । २४ देवीपात्र । २५ राजीपात्र । २६ कुलपुत्रिकापात्र । २७ पुनर्भूपात्र । २८ देशीपात्र । २९ प्रतिसारकपात्र । ३० दासीपात्र । ३१ देशपात्र । ३२ गुणपात्राणि ।

१०) B १ धर्मपात्र । २ अर्थपात्र । ३ विनोदपात्र । ४ कामपात्र । ५ विलासपात्र । ६ विद्यापात्र । ७ विज्ञानपात्र । ८ क्रीडापात्र । ९ हास्यपात्र । १० शूद्धारपात्र । ११ वीरपात्र । १२ देवपात्र । १३ दानवपात्र । १४ कर्मपात्र । १५ मंत्रिपात्र । १६ संधिपात्र । १७ महत्तमपात्र । १८ अमात्यपात्र । १९ अध्यक्षपात्र । २० सेनापात्र । २१ सेनापालपात्र । २२ प्रधानपूजापात्र । २३ मान्यपात्र । २४ राजमान्यपात्र । २५ पदस्थपात्र । २६ देवीपात्र । २७ राजीपात्र । २८ कुलपुत्रिकापात्र । २९ पुनर्भूपात्र । ३० वेश्यापात्र । ३१ प्रतिसारकपात्र । ३२ दासीपात्र । ३३ देशपात्र । ३४ गुणपात्राणि ।

१०) C १ धर्मपात्र । २ अर्थपात्र । ३ कामपात्र । ४ विनोदपात्र । ५ विद्यापात्र । ६ विलासपात्र । ७ विज्ञानपात्र । ८ ज्ञानपात्र । ९ क्रीडापात्र । १० हास्यपात्र । ११ शूद्धारपात्र । १२ वीरपात्र । १३ स्नेहपात्र । १४ राजमानपात्र । १५ मंत्रिपात्र । १६ संधिपात्र । १७ महापात्र । १८ गंधपात्र । १९ अध्यक्षपात्र । २० सेनापात्र । २१ नागरपात्र । २२ पुष्पपात्र । २३ मान्यपात्र । २४ पदस्थपात्र । २५ कुतूहलपात्र । २६ सारिकापात्र । २७ सेवकपात्र । २८ श्रेष्ठपात्र ।

१०) E १ धर्मपात्र । २ अर्थपात्र । ३ कामपात्र । ४ विनोदपात्र । ५ विलासपात्र । ६ विशालपात्र । ७ विद्यापात्र । ८ विज्ञानपात्र । ९ क्रीडा । १० हास्य । ११ शूद्धार । १२ वीर । १३ अभिनव । १४ देव । १५ दानव । १६ मानव । १७ श्रवण । १८ रथ । १९ कर्म । २० स्नेह । २१ मंत्री । २२ सिद्धिस्थान । २३ संधि । २४ महामात्य । २५ अमात्य । २६ प्रधान । २७ अध्यक्ष । २८ सेना । २९ नगर । ३० पूज्य । ३१ जागरी । ३२ मान्य । ३३ द्वारपदस्थ । ३४ राज्यमान्य । ३५ देवी । ३६ राजी । ३७ कुलपुत्रिका । ३८ पुनर्भू । ३९ वेश्या । ४० अभिचारिका । ४१ दासी । ४२ दास । ४३ परिचारिका । ४४ देश । ४५ गुणपात्राणि । इति ।

१०) F १ धर्मपात्र । २ अर्थपात्र । ३ कामपात्र । ४ विनोदपात्र । ५ विद्यापात्र । ६ विशालपात्र । ७ ज्ञानपात्र । ८ विज्ञानपात्र । ९ क्रीडापात्र । १० हास्यपात्र । ११ शूङ्गारपात्र । १२ वीरपात्र । १३ स्नेहपात्र । १४ राजपात्र । १५ मान्यपात्र । १६ देवपात्र । १७ दानपात्र । १८ मानपात्र । १९ कर्मपात्र । २० मंत्रपात्र । २१ संधिपात्र । २२ अमात्यपात्र । २३ प्रधानपात्र । २४ अक्षरपात्र । २५ सेनापात्र । २६ नागरपात्र । २७ पुष्करपात्र । २८ पदच्छेदिपात्र । २९ राज्ञीपात्र । ३० पुनर्भूपात्र । ३१ वेद्यापात्र । ३२ दासीपात्र । ३३ पूज्यपात्र । ३४ अभिचारिकापात्राणीति ।

१०) G १ धर्मपात्र । २ अर्थपात्र । ३ विनोदपात्र । ४ कामपात्र । ५ विलासपात्र । ६ विज्ञानपात्र । ७ क्रीडापात्र । ८ हास्यपात्र । ९ शूङ्गारपात्र । १० वीरपात्र । ११ देवपात्र । १२ दानवपात्र । १३ कर्मपात्र । १४ मंत्रिपात्र । १५ महत्तमपात्र । १६ अमात्यपात्र । १७ अध्यक्षपात्र । १८ सेनापालपात्र । १९ नागरपात्र । २० प्रधानपूजापात्र । २१ मान्यपात्र । २२ राजमान्य । २३ पदस्थपात्र । २४ देवीपात्र । २५ राज्ञीपात्र । २६ कुलपुत्रिकापात्र । २७ पुनर्भूपात्र । २८ वेसापात्र । २९ प्रतिसारकापात्र । ३० दासीपात्र । ३१ देशपात्र । ३२ गुणपात्राणि ।

११. षट्ट्रिंशाद् राजविनोदाः ।

१ दर्शनविनोदः । २ श्रवणविनोदः । ३ कृत्रिमविनोदः । ४ गीतविनोदः । ५ वाद्यविनोदः । ६ नृत्यविनोदः । ७ शुद्धलिखितविनोदः । ८ सरूपविनोदः । ९ वक्तृत्वविनोदः । १० कवित्वविनोदः । ११ शास्त्रविनोदः । १२ करविनोदः । १३ विबुध्यविनोदः । १४ अक्षरविनोदः । १५ गणितविनोदः । १६ शास्त्रविनोदः । १७ राजविनोदः । १८ तुरगविनोदः । १९ पक्षिविनोदः । २० आखेटकविनोदः । २१ जलविनोदः । २२ यंत्रविनोदः । २३ मंत्रविनोदः । २४ महोत्सवविनोदः । २५ फलविनोदः । २६ गणितविनोदः । २७ पठितविनोदः । २८ पत्रविनोदः । २९ पुष्पविनोदः । ३० कलाविनोदः । ३१ कथाविनोदः । ३२ केशविनोदः । ३३ प्रहेलिकाविनोदः । ३४ चित्रविनोदः । ३५ चलचित्रविनोदः । ३६ स्तवविनोदः । इति ।

११) A १ दर्शन । २ श्रवण । ३ गीत । ४ नृत्य । ५ वाद्य । ६ नृसाठ । ७ लेख्य । ८ वक्तृत्व । ९ कवित्ववाद । १० शास्त्र । ११ युद्ध । १२ नियुद्ध । १३ गणित । १४ गज । १५ तुरग । १६ पक्षि । १७ आखेटक । १८ चूत । १९ जल । २० यंत्र । २१ मंत्र । २२ महोत्सव । २३ पत्र । २४ फल । २५ पुष्प । २६ कला । २७ कथा । २८ प्रहेलिका । २९ पदार्थकरण । ३० तत्त्व । ३१ बल । ३२ चित्र । ३३ सूत्र ।

११) B १ दर्शन । २ गीत । ३ नृत्य । ४ वृत्त । ५ पाठ । ६ लेख्य । ७ कवित्व । ८ शास्त्र । ९ युद्ध । १० विनोद । ११ नियुद्ध । १२ वाजिंत्रविनोद । १३ गज । १४ तुरग । १५ पक्षि । १६ आखेटक । १७ घूत । १८ जल । १९ यंत्र । २० महोत्सव । २१ पत्र । २२ फल । २३ पुष्प । २४ कला । २५ कथा । २६ प्रहेलिका । २७ पदार्थकरण । २८ तत्त्व । २९ बल । ३० चित्र । ३१ सूत्रविनोद ।

११) C १ गीत । २ वाद्य । ३ लिखित । ४ लेख्य । ५ वक्तव्य । ६ कवित्व । ७ शास्त्र । ८ युद्ध । ९ नियुद्ध । १० गज । ११ तुरग । १२ पक्षि । १३ आखेटक । १४ घूत । १५ जल । १६ यंत्र । १७ मंत्र । १८ महोत्सव । १९ फल । २० पुष्प । २१ चित्रगुण । २२ कथा । २३ प्रहेलिका । २४ सूत्रविनोदाश्चेति ।

११) E १ दर्शनविनोद । २ श्रवण । ३ नृत्य । ४ गीत । ५ वाद्य । ६ नृत्य । ७ पाठ्य । ८ आख्यान । ९ वक्तव्य । १० लेख्य । ११ कवित्व । १२ वाद । १३ शास्त्र । १४ शब्दशास्त्र । १५ युद्धकार । १६ नियुद्धकार । १७ गणित । १८ गज । १९ तुरग । २० पक्षी । २१ आखेटक । २२ घूत । २३ जल । २४ यंत्र । २५ मंत्र । २६ महोत्सव । २७ पत्र । २८ पुष्प । २९ फल । ३० कला । ३१ कथा । ३२ प्रहेलिका । ३३ पदार्थ । ३४ तत्त्व । ३५ बल । ३६ चित्रसूत्र । इति विनोदाः ।

११) F १ गीतविनोद । २ वाद्यविनोद । ३ दर्शनविनोद । ४ श्रवणविनोद । ५ नृत्यविनोद । ६ लिखित । ७ लेख्य । ८ वक्तुत्व । ९ कवित्व । १० वादशास्त्र । ११ युद्ध । १२ नियुद्ध । १३ गणित । १४ गज । १५ तुरग । १६ पक्षि । १७ आखेटक । १८ घूत । १९ जलक्रीडा । २० यंत्र । २१ मंत्र । २२ महोत्सव । २३ पुष्प । २४ फल । २५ कला । २६ कथा । २७ प्रहेलिका । २८ पदार्थ । २९ तत्त्व । ३० बल । ३१ वित्त । ३२ सूत्र । ३३ खेलन । ३४ चित्रविनोदश्चेति ।

११) G १ दर्शनविनोद । २ श्रवणविनोद । ३ गीतविनोद । ४ नृत्य । ५ वाद्य । ६ वृत्त । ७ पाठ । ८ लेख्य । ९ वक्तुत्व । १० कवित्व । ११ वादशास्त्र । १२ युद्धविनोद । १३ नियुद्ध । १४ गणित । १५ गज । १६ तुरग । १७ पक्षि । १८ आखेटक । १९ घूत । २० जल । २१ यंत्र । २२ मंत्र । २३ महोत्सव । २४ पत्र । २५ फल । २६ पुष्प । २७ कला । २८ कथा । २९ प्रहेलिका । ३० पदार्थकरण । ३१ तत्त्व । ३२ बल । ३३ चित्र । ३४ सूत्रविनोद ।

१२. अष्टादशविधंमास्थानम् ।

१ मळ्ह । २ आस । ३ हित । ४ स्त्रिग्ध । ५ मंत्रि । ६ महत्तम । ७ अमात्य । ८ बुद्धि । ९ सुख । १० उभयसुख । ११ आम्नायिक । १२ देशीपुरुष । १३ धर्मपुरुष । १४ धनपुरुष । १५ धान्यपुरुष । १६ काम्यपुरुष । १७ विज्ञानपुरुष । १८ राजपुरुष । इति ।

११) AB १ मळ्हस्थानं । २ आसस्थानं । ३ हितस्थानं । ४ स्त्रिग्धस्थानं । ५ मंत्रि । ६ महत्तम । ७ अमात्य । ८ बुद्धि । ९ सुख । १० अभयसुख । ११ आरामिक । १२ संग्रामिक । १३ आम्नायिक । १४ देशीपुरुष । १५ धर्मपुरुष । १६ धनपुरुष । १७ काम्यपुरुष । १८ राजपुरुष । विज्ञानविनोदपात्राणि च ।

१२) C १ मल्ल । २ आस । ३ हित । ४ स्निग्ध । ५ महत्तम । ६ अमात्य ।
७ प्राधान्य । ८ बुद्धिसुख । ९ विवाद । १० उभयसुख । ११ आम्नाइक । १२ संग्रा-
मिक । १३ देशीय । १४ कामिक । १५ विज्ञान । १६ विचारिक । १७ संतोष ।
१८ प्रशंसा चेति ।

१२) E १ मल्ल । २ आस । ३ हित । ४ स्निग्ध । ५ मंत्रि । ६ अमात्य । ७ मह-
त्तम । ८ बुद्धि । ९ सुख । १० उभयसुख । ११ आम्नायिक । १२ संग्रामिक ।
१३ देशीपुरुष । १४ धर्मपुरुष । १५ धनपुरुष । १६ काम । १७ विज्ञान । १८ राज्य ।
१९ राजमान्य । २० विनोद । इति पात्र आस्थानम् ।

१२) F १ मल्ल । २ आसहित । ३ स्निग्ध । ४ मंत्रि । ५ महत्तम । ६ अमात्य ।
७ प्रधान । ८ बुद्धिमुख । ९ उदयमुख । १० आम्नायिक । ११ संग्रामिक ।
१२ देशीयपुरुष । १३ धर्मपुरुष । १४ अर्थपुरुष । १५ कामपुरुष । १६ ज्ञानपुरुष ।
१७ विज्ञानपुरुष । १८ राजपुरुषच्छेति ।

१२) G १ मल्लस्थानं । २ आसस्थानं । ३ हितस्थानं । ४ स्निग्धस्थानं । ५ मंत्रि ।
६ महत्तम । ७ अमात्य । ८ बुद्धिसख । ९ अभयसख । १० आरामिक । ११ संग्रा-
मिक । १२ आम्नायिक । १३ देशीपुरुष । १४ धर्मपुरुष । १५ धनपुरुष । १६ काम-
पुरुष । १७ राजपुरुष । १८ विज्ञानविनोदपात्राणि च ।

*

१३. चतस्रो राजविद्याः ।

१ आन्वीक्षिकी । २ त्रयी । ३ वार्ता । ४ दण्डनीतिश्चेति विद्याः ।

१ G अथ चतस्रो राजविद्याम् ।

१३) ABD आन्वीषिकी । E अन्वेषिकी । F आन्वेषिकी ।

*

१४. चतस्रो राजनीतयः ।

१ साम । २ दान । ३ भेद । ४ दण्ड । इति ।

१ E चतस्र राजनीतयः ।

१४) C सामदानविधिभेदनिग्रहश्चेति ।

१४) D सामनीति उपप्रदाननीति भेदनीति दंडनीति ।

१४) F साम दानं भेदः दण्डश्चेति ।

*

१५. षट्ट्रिंशद् आयुधानि ।

१ चक्र । २ धनुः । ३ वज्र । ४ खड्ग । ५ क्षुरिका । ६ तोमर ।
७ कुंत । ८ शूल । ९ त्रिशूल । १० शक्ति । ११ पाश । १२ अङ्गुश ।
१३ मुद्र । १४ मक्षिका । १५ भल्ल । १६ भिंडमाल । १७ मुसुंठि ।

१ A B E F G षट्ट्रिंशदायुधानि ।

१८ लुंठि । १९ गदा । २० शंख । २१ परशु । २२ पट्टिस । २३ रिषि ।
 २४ कणय । २५ संपन्न । २६ हल । २७ मुशाल । २८ पुलिका ।
 २९ कर्तरि । ३० करपत्र । ३१ तरवारि । ३२ कोद्वाल । ३३ दुस्फोट ।
 ३४ गोफण । ३५ डाह । ३६ डबूस । इति ।

१५) AB १ चक । २ धनुष । ३ खड़ । ४ तोमर । ५ कुंत । ६ त्रिशूल । ७ शक्ति ।
 ८ पाश । ९ अंकुश । १० मुद्रर । ११ मक्षिका । १२ भलू । १३ भिंडिमाल ।
 १४ मुषंडि । १५ गदा । १६ शक्ति । १७ परशु । १८ पट्टिस । १९ कृष्ण ।
 २० करणक । २१ कंपन । २२ हल । २३ मुशाल । २४ कुलिका । २५ करपत्र ।
 २६ कर्तरि । २७ कोपूल । २८ तरवारि । २९ दुस्फोट । ३० गोफण । ३१ डाह ।
 ३२ डबूस । ३३ लुंठि । ३४ दण्डशास्त्राणि ।

१५) C चक । २ पाश । ३ चाप । ४ वज्र । ५ खड़ । ६ छुरिका । ७ तोमर ।
 ८ कुंतल । ९ शूल । १० शक्ति । ११ अंकुश । १२ मुद्रर । १३ भिंडिमाल ।
 १४ मुषंडी । १५ परिघ । १६ गदा । १७ परशु । १८ पट्टिस । १९ इष्टि । २० यष्टि ।
 २१ कणय । २२ कंकण । २३ हल । २४ मुशाल । २५ करपत्र । २६ कर्तरि ।
 २७ कोद्वाल । २८ डबूस । २९ नाराच । ३० खेटक । ३१ कुठार । ३२ दण्ड ।
 ३३ पाश । ३४ चर्म । ३५ कुलिश । ३६ दुस्फोट । ३७ डाह ।

१५) E १ चक । २ धनुष । ३ वज्र । ४ खड़ । ५ छुरिका । ६ तोमर । ७ नाराच ।
 ८ कुंत । ९ शूल । १० शक्ति । ११ पास । १२ मुड । १३ भलू । १४ मक्षिक ।
 १५ भिंडपाल । १६ मुषंडी । १७ लुंठि । १८ दण्ड । १९ गदा । २० फांकु ।
 २१ परशु । २२ पट्टिस । २३ रिषि । २४ कणय । २५ कणव । २६ कंपन । २७ हल ।
 २८ मुशाल । २९ आगलिका । ३० कर्तरि । ३१ करपत्र । ३२ तरवारि । ३३ कोद्वाल ।
 ३४ अंकुश । ३५ करवाल । ३६ दुस्फोट । ३७ गोफणि । ३८ डाहड । ३९ डमरु ।
 इति ।

१५) F १ चक । २ धनुष । ३ वज्र । ४ अंकुश । ५ खड़ । ६ छुरिक । ७ तोमर ।
 ८ कुन्त । ९ शूल । १० त्रिशूल । ११ शक्ति । १२ पाश । १३ मुद्रर । १४ कुद्वाल ।
 १५ दुस्फोट । १६ गोफण । १७ यच्चगोलिका । १८ मसंडि । १९ लुण्ठि ।
 २० गदा । २१ शड़ । २२ परशु । २३ पट्टिस । २४ रिषि । २५ कणाय । २६ कंपन ।
 २७ कर्तरी । २८ हल । २९ मुशाल । ३० गुहिलका । ३१ करपत्र । ३२ तरवारि ।
 ३३ डाब । ३४ डाल । ३५ डस्थूर । ३६ कुठार । ३७ दण्डश्चेति ।

१५) G १ चक । २ धनुष । ३ खड़ । ४ तोमर । ५ कुन्त । ६ त्रिशूल ।
 ७ शक्ति । ८ पाश । ९ अङ्कुश । १० मुद्रर । ११ मक्षिका । १२ भलू । १३ भिंडि-
 माला । १४ मुषण्डि । १५ गदा । १६ शक्ति । १७ परशु । १८ पट्टिस । १९ कृष्ण ।
 २० करणक । २१ कंपन । २२ हल । २३ मुशाल । २४ हुलिका । २५ परपत्र ।
 २६ कर्तरि । २७ कोपूल । २८ तरवारि । २९ दुस्फोट । ३० गोफणि । ३१ डोह ।
 ३२ डबूस । ३३ लुण्ठि । ३४ दण्डशास्त्राणि ।

१६. संसर्विंशतिः शास्त्राणि ।

१ शब्दशास्त्र । २ छन्दःशास्त्र । ३ अलंकारशास्त्र । ४ काव्यशास्त्र ।
 ५ कथाशास्त्र । ६ नाटकशास्त्र । ७ वाद्यशास्त्र । ८ निर्धट । ९ धर्मशास्त्र ।
 १० अर्थ । ११ काम । १२ मोक्षशास्त्र । १३ वाद । १४ विद्या ।
 १५ वास्तुशास्त्र । १६ विज्ञान । १७ कलाशास्त्र । १८ कृत्यशास्त्र ।
 १९ कल्पशास्त्र । २० शिक्षा । २१ लक्षणशास्त्र । २२ पुराण ।
 २३ मंत्रशास्त्र । २४ तर्कशास्त्र । २५ गणित । २६ गांधर्व । २७ सिद्धांत-
 शास्त्र । इति ।

१६) A.B १ शब्दशास्त्र । २ छन्दशास्त्र । ३ अलंकारशास्त्र । ४ काव्यशास्त्र ।
 ५ कथाशास्त्र । ६ नाट्यशास्त्र । ७ नाटकशास्त्र । ८ निर्घट । ९ धर्म । १० अर्थ ।
 ११ काम । १२ मोक्ष । १३ तर्क । १४ गणित । १५ गांधर्व । १६ मंत्र । १७ वैद्यक ।
 १८ वास्तु । १९ विज्ञान । २० विनोद । २१ कृत्य । २२ कला । २३ कल्प ।
 २४ शिक्षा । २५ लक्षण । २६ पुराण । २७ सिद्धांतशास्त्राणि ।

१६) E १ शब्द । २ छन्द । ३ अलंकार । ४ काव्य । ५ काथा । ६ नाट्य ।
 ७ नाटक । ८ निर्घट । ९ निर्णय । १० धर्म । ११ अर्थ । १२ काम । १३ मोक्ष ।
 १४ तर्क । १५ गणित । १६ गांधर्व । १७ मंत्र । १८ विद्या । १९ वास्तु ।
 २० विज्ञान । २१ विनोद । २२ नृत्य ।

१६) H १ शब्दशास्त्र । २ छन्दःशास्त्र । ३ अलंकारशास्त्र । ४ काव्यशास्त्र । ५ कथा ।
 ६ नाटकशास्त्र । ७ निर्घण्टु । ८ धर्मशास्त्र । ९ अर्थशास्त्र । १० कामशास्त्र ।
 ११ मोक्षशास्त्र । १२ तर्कशास्त्र । १३ वाद । १४ वैद्यक । १५ वास्तु । १६ व्याख्यान ।
 १७ गणित । १८ गान्धर्व । १९ मंत्र । २० विनोद । २१ कला । २२ कल्प ।
 २३ शिक्षा । २४ पुराण । २५ सिद्धांत । २६ नीतिशास्त्र । २७ वेद । इति शास्त्राणि ।

१६) G १ शब्दशास्त्र । २ छन्दशास्त्र । ३ अलङ्कारशास्त्र । ४ काव्यशास्त्र ।
 ५ कथाशास्त्र । ६ नाट्यशास्त्र । ७ नाटकशास्त्र । ८ निर्घण्ट । ९ धर्म । १० अर्थ ।
 ११ काम । १२ मोक्ष । १३ तर्क । १४ गणित । १५ गान्धर्व । १६ मंत्र ।
 १७ वैद्यक । १८ वास्तु । १९ विज्ञान । २० विनोद । २१ कृत्य । २२ कला ।
 २३ कल्प । २४ शिक्षा । २५ लक्षण । २६ पुराण । २७ सिद्धांतशास्त्राणि ।

*

१७. 'द्विपञ्चाशत् तत्त्वानि ।

१ पृथ्वी । २ अप । ३ तेज । ४ वायु । ५ आकाश । ६ शब्द ।
 ७ रूप । ८ रस । ९ गंध । १० स्पर्श । ११ रसन । १२ स्पर्शन ।
 १३ प्राण । १४ चक्षुः । १५ श्रोत्र । १६ वाक् । १७ पाणि । १८ पाद ।
 १९ गुद । २० उपस्थ । २१ मन । २२ बुद्धि । २३ अहंकार । २४ प्रकृति ।
 २५ पुरुष । २६ रक्त । २७ मांस । २८ मेद । २९ मज्जा ।
 ३० अस्थि । ३१ शुक्र । ३२ वात । ३३ पित्त । ३४ कफ । ३५ मल ।
 ३६ काम । ३७ क्रोध । ३८ लोभ । ३९ मात्सर्य । ४० राग । ४१ नियति ।
 ४२ कालविद्या । ४३ शुद्धविद्या । ४४ माया । ४५ शक्ति । ४६ नाद ।
 ४७ बिंदु । ४८ कला । ४९ ज्योतिः । ५० ईश्वर । ५१ श्लेष्म ।
 ५२ सदाशिव । इति ।

१७) AB १ पृथ्वीतत्त्व । २ अपतत्त्व । ३ तेजस्तत्त्व । ४ वायुतत्त्व । ५ आकाशतत्त्व ।
 ६ शब्द । ७ स्पर्श । ८ रस । ९ रूप । १० गंध । ११ रसन । १२ स्पर्शन ।
 १३ ध्राण । १४ चक्षु । १५ श्रोत्र । १६ त्वक् । १७ पाणि । १८ पाद । १९ गुद ।
 २० उपस्थ । २१ मन । २२ बुद्धि । २३ अहंकार । २४ प्रकृति । २५ पुरुष ।
 २६ बिंदु । २७ रक्त । २८ मांस । २९ मेद । ३० अस्थि । ३१ मज्जा । ३२ शुक्र ।
 ३३ वात । ३४ पित्त । ३५ कफ । ३६ मल । ३७ काम । ३८ क्रोध । ३८ लोभ ।
 ४० मोह । ४१ भय । ४२ मात्सर्य । ४३ राग । ४४ नियति । ४५ कला । ४६ काल-
 विद्या । ४७ शुद्धविद्या । ४८ माया । ४९ ज्योति । ५० नाद । ५१ शक्ति ।
 ५२ ईश्वर ।

१७) C १ पृथिवी । २ अप । ३ तेज । ४ वायु । ५ आकाश । ६ शब्द । ७ स्पर्श ।
 ८ रूप । ९ रस । १० गंध । ११ श्रोत्र । १२ त्वक् । १३ चक्षु । १४ जिह्वा ।
 १५ ध्राण । १६ वाक् । १७ हस्त । १८ उपस्थ । १९ वायु । २० पाद । २१ मनांसि ।
 २२ बुद्धि । २३ अहंकार । २४ प्रकृति । २५ पुरुष । २६ रक्त । २७ मांस ।
 २८ मेद । २९ मज्जा । ३० शुक्र । ३१ अस्थि । ३२ वात । ३३ पित्त । ३४ कफ ।
 ३५ मल । ३६ काम । ३७ क्रोध । ३८ लोभ । ३९ मोह । ४० मान । ४१ भय ।
 ४२ आश्रय । ४३ राग । ४४ नियति । ४५ कालविद्या । ४६ माया । ४७ शक्ति ।
 ४८ नाद । ४९ बिंदु । ५० कला । ५१ ज्योतिरिति ।

१७) E १ पृथिवी । २ अप । ३ तेज । ४ वायु । ५ आकाश । ६ शब्द । ७ स्पर्श ।
 ८ रस । ९ रूप । १० गंध । ११ रसन । १२ स्पर्शन । १३ ध्राण । १४ चक्षु ।
 १५ श्रोत्र । १६ त्वक् । १७ बुद्धि । १८ अहंकार । १९ पाणि । २० गुद । २१ पाद ।

२२ प्रकृति । २३ पुरुष । २४ बिंदु । २५ रक्त । २६ मांस । २७ मेद । २८ अस्थि ।
२९ मज्जा । ३० शुक्र । ३१ वात । ३२ पित्त । ३३ कफ । ३४ मल । ३५ काम ।
३६ क्रोध । ३७ लोभ । ३८ मोह । ३९ भय । ४० मात्सर्य । ४१ राग । ४२ कला ।
४३ कालविद्या । ४४ वुद्धि । ४५ शक्ति । ४६ ऐश्वर्य । ४७ माया । ४८ ज्योति ।
४९ नाद । ५० शक्ति । ५१ नियति ।

७१) F १ पृथ्वी । २ अप् । ३ तेजस् । ४ वायु । ५ आकाश । ६ शब्द ।
७ रूप । ८ रस । ९ स्पर्श । १० गंध । ११ दर्शन । १२ श्रोत्र । १३ वाक् ।
१४ पाणि । १५ पाद । १६ गुद । १७ उपस्थ । १८ मनस् । १९ वुद्धि । २० अह-
कार । २१ प्रकृति । २२ पुरुष । २३ रक्त । २४ मांस । २५ मेद । २६ मज्जा ।
२७ शुक्र । २८ अस्थि । २९ वात । ३० पित्त । ३१ कफ । ३२ मल । ३३ काम ।
३४ क्रोध । ३५ लोभ । ३६ मोह । ३७ भय । ३८ मात्सर्य । ३९ राग । ४० नियति ।
४१ कालविद्या । ४२ वुद्धि । ४३ माया । ४४ शक्ति । ४५ नाद । ४६ बिन्दु ।
४७ ईश्वर । ४८ शिव । ४९ सदाशिवश्चेति ।

१७) G १ पृथ्वीतत्त्व । २ अप्ततत्त्व । ३ तेजस्तत्त्व । ४ वायुतत्त्व । ५ आकाशतत्त्व ।
६ शब्द । ७ स्पर्श । ८ रस । ९ रूप । १० गंध । ११ रसन । १२ स्पर्शन ।
१३ ग्राण । १४ चक्षुः । १५ श्रोत्र । १६ त्वक् । १७ पाणि । १८ पाद । १९ गुद ।
२० उपस्थ । २१ मन । २२ वुद्धि । २३ अहङ्कार । २४ प्रकृति । २५ पुरुष ।
२६ बिन्दु । २७ रक्त । २८ मांस । २९ मेद । ३० अस्थि । ३१ मज्जा । ३२ शुक्र ।
३३ वात । ३४ पित्त । ३५ कफ । ३६ मल । ३७ काम । ३८ क्रोध । ३९ लोभ ।
४० मोह । ४१ भय । ४२ मात्सर्य । ४३ राग । ४४ नय । ४५ कला । ४६ काल-
विद्या । ४७ शुद्धविद्या । ४८ माया । ४९ ज्योतिः । ५० नाद । ५१ शक्ति ।
५२ ईश्वर ।

*

१८. ^१द्विसप्तिः कल्याः ।

१ गीतकला । २ वाद्यकला । ३ नृत्यकला । ४ गणितकला ।
५ पठितकला । ६ लिखितकला । ७ वक्तृत्वकला । ८ कवित्वकला ।
९ कथाकला । १० वचनकला । ११ नाटककला । १२ व्याकरणकला ।
१३ छंदःकला । १४ अलंकारकला । १५ दर्शनकला । १६ अभिधान-
कला । १७ धातुवादकला । १८ धर्मकला । १९ अर्थकला । २० काम-
कला । २१ वादकला । २२ बुद्धिकला । २३ शौचकला ।
२४ विचारकला । २५ नेपथ्यकला । २६ विलासकला । २७ नीति-
कला । २८ शकुनकला । २९ क्रीतकला । ३० वित्तकला ।
३१ संयोगकला । ३२ हस्तालाघवकला । ३३ सूत्रकला । ३४ कुम्ह-

कला । ३५ इंद्रजालकला । ३६ सूचीकर्मकला । ३७ स्नेहकला । ३८ पानककला । ३९ आहारककला । ४० सौभाग्यकला । ४१ प्रयोगकला । ४२ मंत्रकला । ४३ वास्तुकला । ४४ वाणिज्यकला । ४५ रत्नकला । ४६ पात्रकला । ४७ वैद्यकला । ४८ देशकला । ४९ देशभाषितकला । ५० विजयकला । ५१ आयुधकला । ५२ युद्धकला । ५३ समयकला । ५४ वर्तनकला । ५५ हस्तिकला । ५६ तुरगकला । ५७ नारीकला । ५८ पक्षिकला । ५९ भूमिकला । ६० लेपकला । ६१ काष्ठकला । ६२ पुरुषकला । ६३ सैन्यकला । ६४ वृक्षकला । ६५ छड्डकला । ६६ हस्तकला । ६७ उत्तरकला । ६८ प्रत्युत्तरकला । ६९ शारीरकला । ७० सत्त्वकला । ७१ शास्त्रकला । ७२ लक्षणकला । इति ।

१८) A B १ गीतकला । २ नृत्यकला । ३ वायकला । ४ बुद्धिकला । ५ शौच । ६ मंत्रकला । ७ विचार । ८ वाद । ९ वास्तु । १० नेपथ्य । ११ विनोद । १२ विलास । १३ नीति । १४ शकुन । १५ चित्र । १६ संयोग । १७ हस्तलाघव । १८ कुसुम । १९ इंद्रजाल । २० सूचीकर्म । २१ स्नेहपात्र । २२ आहार । २३ सौभाग्य । २४ प्रयोग । २५ गंध । २६ वस्तु । २७ पात्र । २८ रत्न । २९ वैद्य । ३० देशभाषित । ३१ विजय । ३२ वाणिज्य । ३३ आयुध । ३४ युद्ध । ३५ नियुद्ध । ३६ समय । ३७ वर्तन । ३८ हस्ति । ३९ तुरग । ४० पक्षि । ४१ पुरुष । ४२ नारी । ४३ भूमिलेप । ४४ काष्ठ । ४५ सैन्य । ४६ वृक्ष । ४७ छड्ड । ४८ प्रस्थ । ४९ उत्तर । ५० शास्त्र । ५१ शास्त्र । ५२ गणित । ५३ पठित । ५४ लिखित । ५५ वक्तृत्व । ५६ कथा । ५७ व्यवन । ५८ व्याकरण । ५९ नाटक । ६० छंद । ६१ अलंकार । ६२ दर्शन । ६३ अध्यात्म । ६४ धातु । ६५ धर्म । ६६ अर्थ । ६७ काम । ६८ द्यूत । ६९ शारीरकलाश्चेति ।

१८) C १ वायकला । २ नृत्यकला । ३ गणित । ४ पठित । ५ लिखित । ६ लेख्य । ७ वक्तृत्व । ८ वचन । ९ कथा । १० नाटक । ११ व्याकरण । १२ छंद । १३ अलंकार । १४ दर्शन । १५ अभिधान । १६ धातुकर्म । १७ धर्म । १८ अर्थ । १९ काम । २० वाद । २१ वृद्धि । २२ पात्रक । २३ मंत्र । २४ विनोद । २५ विचार । २६ नेपथ्य । २७ विलास । २८ नीति । २९ शकुन । ३० कीडन । ३१ तंत्र । ३२ संयोग । ३३ हस्तलाघव । ३४ सूत्र । ३५ कुसुम । ३६ चंद्र । ३७ जीव । ३८ स्नेह । ३९ पान । ४० आहार । ४१ विहार । ४२ सौभाग्य । ४३ प्रयोग । ४४ गंध । ४५ वाद । ४६ वस्तु । ४७ रत्न । ४८ पात्र । ४९ विद्या । ५० व्यासकला । ५१ दशा । ५२ विजय । ५३ वणिज । ५४ आयुध । ५५ युद्ध । ५६ संमयनियुद्ध । ५७ वृद्धन । ५८ वर्तन । ५९ हस्ति । ६० तुरग । ६१ पक्षि । ६२ नारि ।

६३ भूमि । ६४ लेपन । ६५ दंत । ६६ काष्ठ । ६७ इष्टिका । ६८ पाषाण । ६९ उत्तर । ७० प्रत्युत्तर । ७१ सूचीकर्म । ७२ शारीरशास्त्रकलाश्चेति ।

१८) E १ गीत । २ नृत्य । ३ वाद्य । ४ गणित । ५ पठित । ६ लिखित । ७ वक्तृत्व । ८ कवित्व । ९ कथा । १० विनोद । ११ वचन । १२ व्याकरण । १३ छन्द । १४ अलंकार । १५ दर्शन । १६ अभिधान । १७ धातुवाद । १८ बुद्धि । १९ शौच । २० विचार । २१ नेपथ्य । २२ विलास । २३ नीति । २४ शकुन । २५ क्रीतविक्रय । २६ संयोग । २७ हस्तलाघव । २८ सूत्र । २९ कुसुम । ३० इन्द्रजाल । ३१ सूचिकर्म । ३२ स्नेहपान । ३३ आहार । ३४ सौभाग्य । ३५ प्रयोग । ३६ गंध । ३७ वस्तु । ३८ रत्न । ३९ पात्र । ४० वैद्य । ४१ देशभाषित । ४२ देशविजय । ४३ वाणिज्य । ४४ आयुध । ४५ युद्ध । ४६ समय । ४७ वर्तन । ४८ हस्ती । ४९ तुरण । ५० पुरुष । ५१ नारी । ५२ पक्षी । ५३ भूमि । ५४ लेप । ५५ काष्ठ । ५६ सैन्य । ५७ वृक्ष । ५८ छन्द । ५९ हस्त । ६० उत्तर । ६१ प्रत्युत्तर । ६२ शैल । ६३ शारीर । ६४ शास्त्रकला चेति ।

१८) F १ लिखित । २ गणित । ३ गीत । ४ वाद्य । ५ नृत्य । ६ पठित । ७ वक्तृत्व । ८ कवित्व । ९ कथा । १० विनोद । ११ वचन । १२ नाटक । १३ व्याकरण । १४ छन्दस् । १५ अलंकार । १६ दर्शन । १७ अभिधान । १८ धातुवाद । १९ धर्मवाद । २० अर्थवाद । २१ कामवाद । २२ बुद्धि । २३ शौच । २४ मन्त्र । २५ विचार । २६ नेपथ्य । २७ विलास । २८ स्वस्थकर्म । २९ नीति । ३० शकुन । ३१ क्रीडन । ३२ चित्र । ३३ लोहकर्म । ३४ काष्ठकर्म । ३५ दन्तकर्म । ३६ चर्मकर्म । ३७ संयोग । ३८ हस्तलाघव । ३९ कुसुम । ४० इन्द्रजाल । ४१ स्नेहपान । ४२ आहार । ४३ विहार । ४४ सौभाग्य । ४५ प्रयोग । ४६ गंध । ४७ वाद । ४८ वास्तु । ४९ रत्न । ५० पात्र । ५१ वैद्य । ५२ देशभाषा । ५३ विजय । ५४ वाणिज्य । ५५ आयुध । ५६ युद्धसमय । ५७ हस्तिपरीक्षा । ५८ अश्वपरीक्षा । ५९ नरपरीक्षा । ६० नारीपरीक्षा । ६१ रत्नपरीक्षा । ६२ पक्षिपरीक्षा । ६३ भूमिपरीक्षा । ६४ इष्टकर्म । ६५ पाषाणकर्म । ६६ उत्तर । ६७ प्रत्युत्तर । ६८ वृक्ष । ६९ छन्द । ७० शास्त्र । ७१ चोरग्रहण । ७२ कागडाजय ।

१८) G १ गीतकला । २ नृत्यकला । ३ वाद्यकला । ४ बुद्धिकला । ५ शौचकला । ६ मंत्रकला । ७ विचारकला । ८ वाद । ९ वास्तु । १० नेपथ्य । ११ विनोद । १२ विलास । १३ नीति । १४ शकुन । १५ चित्र । १६ संयोग । १७ हस्त । १८ लाघव । १९ कुसुम । २० इन्द्रजाल । २१ सूचीकर्म । २२ स्नेह । २३ पान । २४ आहार । २५ सौभाग्य । २६ प्रयोग । २७ गंध । २८ वस्तु । २९ पात्र । ३० रत्न । ३१ वैद्य । ३२ देश । ३३ विजय । ३४ वाणिज्य । ३५ आयुध । ३६ युद्ध । ३७ नियुद्ध । ३८ समय । ३९ वर्तन । ४० हस्ति । ४१ तुरण । ४२ पक्ष । ४३ पुरुष । ४४ नारी । ४५ भूमि । ४६ लेप । ४७ काष्ठ । ४८ सैन्य । ४९ वृक्ष । ५० छन्द । ५१ प्रस्थ । ५२ उत्तर । ५३ शास्त्र । ५४ शास्त्र । ५५ गणित । ५६ पठित । ५७ लिखित । ५८ वक्तृत्व । ५९ कथा । ६० व्यवन । ६१ व्याकरण । ६२ नाटक । ६३ छन्द । ६४ अलंकार । ६५ दर्शन । ६६ अध्यात्म । ६७ धातु । ६८ धर्म । ६९ अर्थ । ७० काम । ७१ धूत । ७२ शारीरकलाश्चेति ।

१९. चतुरशीतिर्विज्ञानानि ।

१ हेतुविज्ञानं । २ तत्त्वविज्ञानं । ३ मोहविज्ञानं । ४ कर्मविज्ञानं ।
 ५ धर्मविज्ञानं । ६ लक्ष्मीविज्ञानं । ७ योगविज्ञानं । ८ देवविज्ञानं ।
 ९ शंखविज्ञानं । १० दंतविज्ञानं । ११ काचविज्ञानं । १२ गुटिका-
 विज्ञानं । १३ रसायनविज्ञानं । १४ वचनविज्ञानं । १५ कवित्व-
 विज्ञानं । १६ गुरुत्वविज्ञानं । १७ पारंपर्यविज्ञानं । १८ ज्योतिष्क-
 विज्ञानं । १९ वैद्यकविज्ञानं । २० मेघविज्ञान । २१ यंत्रविज्ञानं ।
 २२ मंत्रविज्ञानं । २३ मर्दनविज्ञानं । २४ नेपथ्यविज्ञानं । २५ मस्तक-
 विज्ञानं । २६ इष्टिविज्ञानं । २७ लेपविज्ञानं । २८ सूत्रविज्ञानं ।
 २९ चित्रकर्मविज्ञानं । ३० रंगविज्ञानं । ३१ शूचिकर्मविज्ञानं ।
 ३२ शकुनविज्ञानं । ३३ छद्मविज्ञानं । ३४ गंधयुक्तिविज्ञानं । ३५ आराम-
 विज्ञानं । ३६ शैलविज्ञानं । ३७ काव्यविज्ञानं । ३८ कांस्यविज्ञानं ।
 ३९ काष्ठविज्ञानं । ४० कुंभविज्ञानं । ४१ लोहविज्ञानं । ४२ पत्रविज्ञानं ।
 ४३ वंशविज्ञानं । ४४ नखविज्ञानं । ४५ तृणविज्ञानं । ४६ प्रासाद-
 विज्ञानं । ४७ धातुविज्ञानं । ४८ विभूषणविज्ञानं । ४९ स्वरोदय-
 विज्ञानं । ५० घूतविज्ञानं । ५१ अध्यात्मविज्ञानं । ५२ अग्निविज्ञानं ।
 ५३ विद्वेषणविज्ञानं । ५४ उच्चाटनविज्ञानं । ५५ स्तंभनविज्ञानं ।
 ५६ वशीकरणविज्ञानं । ५७ वस्तुविज्ञानं । ५८ स्वयंभूविज्ञानं । ५९ हस्ति-
 शिक्षाविज्ञानं । ६० अश्वविज्ञानं । ६१ पक्षिविज्ञानं । ६२ स्त्रीकाम-
 विज्ञानं । ६३ चक्रविज्ञानं । ६४ वस्त्राकारविज्ञानं । ६५ पशुपाल-
 विज्ञानं । ६६ कृषिविज्ञानं । ६७ वाणिज्यविज्ञानं । ६८ लक्षण-
 विज्ञानं । ६९ कालविज्ञानं । ७० शस्त्रबंधविज्ञानं । ७१ शुद्धकर-
 विज्ञानं । ७२ विशुद्धकरविज्ञानं । ७३ आखेटकविज्ञानं । ७४ कौतूहल-
 विज्ञानं । ७५ कोशविज्ञानं । ७६ पुष्पविज्ञानं । ७७ इंद्रजालविज्ञानं ।

७८ पानविधिविज्ञानं । ७९ अशनविधिविज्ञानं । ८० विनोदविज्ञानं ।
 ८१ सौभाग्य-विज्ञानं । ८२ शौचविज्ञानं । ८३ विनयविज्ञानं ।
 ८४ नीतिविज्ञानं* । इति ।

१९) A १ हेतुविज्ञान । २ तत्त्वविज्ञान । ३ मोहजविज्ञान । ४ कर्मविज्ञान । ५ धर्मविज्ञान ।
 ६ मर्मविज्ञान । ७ शंखविज्ञान । ८ दंतविज्ञान । ९ काच । १० गुटिका । ११ योग ।
 १२ रसायन । १३ वचन । १४ कवित्व । १५ नेपथ्य । १६ मंत्र । १७ तंत्र ।
 १८ मर्दन । १९ पत्रक । २० वृष्टिक । २१ लेपकर्म । २२ सूत्र । २३ चित्र ।
 २४ रंग । २५ सूचीकर्म । २६ शकुन । २७ छड़ । २८ नैर्मल्य । २९ गंधयुक्ति ।
 ३० आसन । ३१ शील । ३२ काष्ठकर्म । ३३ कुंभ । ३४ लोह । ३५ यंत्र । ३६ वंश ।
 ३७ नख । ३८ तृण । ३९ प्रसाद । ४० धातु । ४१ विभूषण । ४२ स्वरोदय ।
 ४३ द्यूत । ४४ अध्यात्म । ४५ अग्नि । ४६ जल । ४७ विद्वेषण । ४८ उच्चारन ।
 ४९ स्तंभन । ५० वशीकरण । ५१ हस्तिशिक्षा । ५२ अश्व । ५३ पक्षि । ५४ खीकाम ।
 ५५ रत्न । ५६ वस्त्राकार । ५७ पाशुपाल्य । ५८ कृषि । ५९ वाणिज्य । ६० लक्षण ।
 ६१ काल । ६२ शास्त्र । ६३ शस्त्रवंध । ६४ आयुधकार । ६५ नियुद्धकार ।
 ६६ आखेटक । ६७ कुतूहल । ६८ कोश । ६९ पुष्प । ७० इंद्रजाल । ७१ पानविधि ।
 ७२ अशन । ७३ विनोद । ७४ सौजन्य । ७५ सौभाग्य । ७६ शौच । ७७ विनय ।
 ७८ नीति । ७९ आयु । ८० वाद । ८१ व्यापार । ८२ धारण । इति विज्ञानानि ।

१९) B १ हेतुविज्ञान । २ तत्त्वविज्ञान । ३ मोहन । ४ कर्म । ५ धर्म । ६ मर्म ।
 ७ शंख । ८ दंत । ९ काच । १० गुटिका । ११ योग । १२ रसायन । १३ वचन ।
 १४ कवित्व । १५ नेपथ्य । १६ मंत्र । १७ मर्दन । १८ पत्रक । १९ वृष्टिक ।
 २० लेपकर्म । २१ सूत्र । २२ चित्र । २३ रंग । २४ सूचीकर्म । २५ शकुन ।
 २६ छड़ । २७ नैर्मल्य । २८ गंधयुक्ति । २९ आसन । ३० शील । ३१ काष्ठकर्म ।
 ३२ कुंभ । ३३ लोह । ३४ यंत्र । ३५ वंश । ३६ नख । ३७ तृण । ३८ प्रसाद ।
 ३९ धातु । ४० विभूषण । ४१ स्वरोदय । ४२ द्यूत । ४३ अध्यात्म । ४४ अग्नि ।
 ४५ जल । ४६ विद्वेषण । ४७ उच्चारन । ४८ स्तंभन । ४९ वशीकरण । ५० हस्ति-
 शिक्षा । ५१ अश्व । ५२ पक्षि । ५३ खीकाम । ५४ रत्न । ५५ वस्त्राकार ।
 ५६ पाशुपाल्य । ५७ कृषि । ५८ वाणिज्य । ५९ लक्षण । ६० काल । ६१ शास्त्र ।
 ६२ शस्त्रवंध । ६३ आयुधकार । ६४ नियुद्धकार । ६५ आखेटक । ६६ कुतूहल ।
 ६७ कोश । ६८ पुष्प । ६९ इंद्रजाल । ७० पानविधि । ७१ अशन । ७२ विनोद ।
 ७३ सौजन्य । ७४ सौभाग्य । ७५ शौच । ७६ विनय । ७७ नीति । ७८ आयुर्वेद ।
 ७९ व्यापार । ८० धारण । इति विज्ञानानि ।

१९) C १ हेतुविज्ञान । २ तत्त्वविज्ञान । ३ मोहविज्ञान । ४ कर्मविज्ञान । ५ शंखविज्ञान ।
 ६ काचविज्ञान । ७ गुटिकाविज्ञान । ८ योगविज्ञान । ९ रसायनविज्ञान । १० वचन-
 विज्ञान । ११ कवित्वविज्ञान । १२ नेपथ्यविज्ञान । १३ मंत्रविज्ञान । १४ तंत्र ।
 १५ मर्दन । १६ क्षेत्रक । १७ इष्टिका । १८ लेपन । १९ सूत्र । २० शांति । २१ सूचि ।

* after नीतिविज्ञानं we find आयुर्विज्ञानं । वादविज्ञानं । व्यापारविज्ञानं । and
 धारणविज्ञानं चेति ।

२२ शकुन । २३ छड़ा । २४ नैर्मल्य । २५ गंधयुक्ति । २६ आराम । २७ शैल ।
 २८ काव्य । २९ कांस्य । ३० रौप्य । ३१ कांचन । ३२ काष्ठ । ३३ लोह । ३४ पत्र ।
 ३५ वंश । ३६ नख । ३७ दशन । ३८ तृण । ३९ प्रसाद । ४० धातु । ४१ भूषण ।
 ४२ स्वरोदय । ४३ धूत । ४४ अध्यात्म । ४५ अग्नि । ४६ जल । ४७ विद्वेषण ।
 ४८ उच्चाटन । ४९ स्तम्भन । ५० मोहन । ५१ वशीकरण । ५२ संदीपन । ५३ स्वयंभू ।
 ५४ हस्तिशिक्षा । ५५ अश्वशिक्षा । ५६ पक्षि । ५७ खीकाम । ५८ चरित्र । ५९ वज्र-
 कर । ६० पशुपालन । ६१ कृषि । ६२ वाणिज्य । ६३ लक्षण । ६४ काल ।
 ६५ पान । ६६ शत्रवंध । ६७ नियुधकरण । ६८ आखेटक । ६९ कुतूहल ।
 ७० कोश । ७१ पुष्प । ७२ इंद्रजाल । ७३ विनोद । ७४ सौभाग्य । ७५ वस्त्र ।
 ७६ शौच । ७७ आयुरिति ।

१९) E १ हेतुविज्ञानं । २ तत्त्व । ३ मोहन । ४ धर्मविज्ञानं । ५ कर्मविज्ञानं ।
 ६ मर्म । ७ लक्ष्मी । ८ संयोग । ९ शंख । १० दंत । ११ काक । १२ गुटिका । १३ योग ।
 १४ रसायन । १५ वचन । १६ कवित्व । १७ यंत्र । १८ मंत्र । १९ मर्दन ।
 २० तंत्र । २१ नैपथ्य । २२ खचित । २३ इष्टिका । २४ लेख्य । २५ सूत्र ।
 २६ चित्रकर्म । २७ शकुन । २८ रंगकर्म । २९ सूचीकर्म । ३० छड़ा । ३१ कर्मकार ।
 ३२ नैर्मल्य । ३३ गंधयुक्ति । ३४ आराम । ३५ शील । ३६ कांस्य । ३७ काष्ठ ।
 ३८ कुंभ । ३९ लोहपात्र । ४० विश । ४१ नख । ४२ दशन । ४३ तृण । ४४ वशी-
 करण । ४५ भूतकर्षण । ४६ वस्तु । ४७ स्वयंभू । ४८ हस्ती । ४९ शिक्षा ।
 ५० पक्षी । ५१ हस्तीकाम । ५२ अश्वशिक्षा । ५३ रत्न । ५४ वस्त्रकार । ५५ चक्र ।
 ५६ वज्राकार । ५७ पशुपाल । ५८ कृषि । ५९ वाणिज्य । ६० लक्षण । ६१ काल ।
 ६२ पानविधि । ६३ अशनविधि । ६४ प्रसाद । ६५ धातु । ६६ विभूषण ।
 ६७ स्वरोदय । ६८ धूत । ६९ अध्यात्म । ७० अग्निविशेषण । ७१ उच्चाटन ।
 ७२ स्तम्भन । ७३ मोहन । ७४ वंश । ७५ वंध । ७६ नियुद्धकार । ७७ आखेट ।
 ७८ काकु । ७९ कुतूहल । ८० कोश । ८१ पुष्प । ८२ इंद्रजाल । ८३ विनोद ।
 ८४ सौभाग्य । ८५ प्रयोग । ८६ शौच । ८७ ज्ञाननय । ८८ प्रीति । ८९ आयुः ।
 ९० वाद । ९१ व्यापार । ९२ धारण । ९३ आयुर्वेदाश्रेति ।

१९) F १ हेतुविज्ञान । २ धर्मविज्ञान । ३ चर्मविज्ञान । ४ कर्मविज्ञान । ५ लक्ष्मीयोग ।
 ६ शङ्खकर्म । ७ दन्तकर्म । ८ काष्ठकर्म । ९ गुटिका । १० रसायन । ११ वचन ।
 १२ कवित्व । १३ यंत्र । १४ मंत्र । १५ तंत्र । १६ मर्दन । १७ नैपथ्य । १८ सूतिका ।
 १९ इष्ट । २० लेख्य । २१ सूत्र । २२ चित्रकर्म । २३ रंगकर्म । २४ सूचीकर्म ।
 २५ शकुनि । २६ छड़कर । २७ कर्मकर । २८ नैर्मल्य । २९ गंधयुक्ति । ३० आराम ।
 ३१ शैल । ३२ काव्य । ३३ कांस्य । ३४ काष्ठ । ३५ कुंभकर्म । ३६ लोहकर्म ।
 ३७ उपदंश । ३८ पत्र । ३९ वंश । ४० नख । ४१ दशन । ४२ तृण । ४३ प्रसाद ।
 ४४ धातु । ४५ विभूषण । ४६ स्वरोदय । ४७ धूत । ४८ अध्यात्म । ४९ अस्थिस्तम्भ ।
 ५० जलस्तम्भ । ५१ विद्वेषण । ५२ उच्चाटन । ५३ स्तम्भन । ५४ मोहन । ५५ वशीकरण ।
 ५६ वस्तु । ५७ गजशिक्षा । ५८ अश्वशिक्षा । ५९ पक्षिशिक्षा । ६० रक्तकर्म ।
 ६१ वस्त्रकर्म । ६२ वज्रकर्म । ६३ पशुपाल्य । ६४ कृषि । ६५ वाणिज्य । ६६ लक्षण ।
 ६७ कला । ६८ पानविधि । ६९ अशनविधि । ७० अव्यबंध । ७१ नियुद्धकरण ।
 ७२ आखेटक । ७३ कुतूहल । ७४ पुष्प । ७५ इंद्रजाल । ७६ विनोद । ७७ सौभाग्य-

कारण । ७८ प्रयोग । ७९ शौच । ८० ज्ञान । ८१ विनय । ८२ नीति । ८३ आयु ।
८४ प्रीति । ८५ व्यापार । ८६ धारणविज्ञान ।

१९) G १ हेतुविज्ञान । २ तत्त्वविज्ञान । ३ मोहन । ४ कर्म । ५ धर्म । ६ मर्म ।
७ शङ्ख । ८ दंत । ९ काच । १० गुटिका । ११ योग । १२ रसायन । १३ वचन ।
१४ कवित्व । १५ नेपथ्य । १६ मंत्र । १७ तंत्र । १८ मर्दन । १९ पत्रक । २० वृष्टिक ।
२१ लेपकर्म । २२ सूत्र । २३ चित्र । २४ रङ्ग । २५ सूचीकर्म । २६ शकुन ।
२७ छड्डा । २८ नैर्मल्य । २९ गंध । ३० युक्ति । ३१ आसन । ३२ शील । ३३ काष्ठ-
कर्म । ३४ कुंभ । ३५ लोह । ३६ यंत्र । ३७ वंश । ३८ नख । ३९ तृण । ४० प्रसाद ।
४१ धातु । ४२ विभूषण । ४३ स्वरोदय । ४४ चूत । ४५ अध्यात्म । ४६ अग्नि ।
४७ जल । ४८ विद्वेषण । ४९ उच्चाटन । ५० वशीकरण । ५१ हस्तिशिक्षा ।
५२ अश्व । ५३ पक्षि । ५४ स्त्री । ५५ काम । ५६ रत्न । ५७ वस्त्रकार । ५८ पाशु-
पाल्य । ५९ कृषि । ६० वाणिज्य । ६१ लक्षण । ६२ काल । ६३ शास्त्र ।
६४ शस्त्रबन्ध । ६५ आयुधकार । ६६ नियुद्धकार । ६७ आखेटक । ६८ कुतूहल ।
६९ केश । ७० पुण्य । ७१ इन्द्रजाल । ७२ पानविधि । ७३ अशन । ७४ विनोद ।
७५ सौजन्य । ७६ सौभाग्य । ७७ शौच । ७८ विनय । ७९ नीति । ८० आयु ।
८१ वाद । ८२ व्यापार । ८३ धारणा । इति विज्ञानानि ।

*

२०. चतुरशीतिर्देशाः ।

पूर्वदेशाः—१ अंजनदेशः । २ गौडदेशः । ३ कान्यकुञ्जदेशः ।
४ कलिंगदेशः । ५ अंगदेशः । ६ बंगदेशः । ७ कुरुंगदेशः ।
८ गोलादेशः । ९ राज्यदेशः । १० वरेन्द्रदेशः । ११ यामुनदेशः ।
१२ गंगापारदेशः । १३ अंतर्वेदिदेशः । १४ मागधदेशः ।

मध्यदेशाः—१ कुरुदेशः । २ डाहलदेशः । ३ कामरूपदेशः ।
४ कामाक्षदेशः । ५ उंडूदेशः । ६ पुंडूदेशः । ७ उड्डीसदेशः ।
८ अमिसुखदेशः । ९ पंचालदेशः । १० सूरसेनदेशः । ११ जालंधरदेशः ।
१२ लोहितपाददेशः ।

पश्चिमस्थलदेशाः—१ कच्छदेशः । २ वालंभदेशः । ३ सौराष्ट्रदेशः ।
४ कोंकणदेशः । ५ लाटदेशः । ६ मालवदेशः । ७ अवंतीदेशः ।
८ श्रीमालदेशः । ९ अर्बुददेशः । १० मेदपाटदेशः । ११ मरुदेशः ।
१२ कंबोजदेशः । १३ पारियात्रदेशः । १४ लोहपुरदेशः ।

1 B इति चतुराशीति, C अथ चतुराशीति देश, D चतुर्देशाः ।

१५ सेरटकदेशः । १६ तामलिसदेशः । १७ किरातदेशः ।
१८ सौवीरदेशः । १९ बोक्काणदेशः ।

उत्तरापथदेशाः—१ गूर्जरदेशः । २ सिंधुदेशः । ३ केकाणदेशः ।
४ नेपालदेशः । ५ टाकदेशः । ६ तुरुष्कदेशः । ७ ताईकारदेशः ।
८ बर्बरदेशः । ९ कीरदेशः । १० खसदेशः । ११ काश्मीरदेशः ।
१२ हिमालयदेशः । १३ श्रीराष्ट्रदेशः । १४ बज्रलदेशः ।

दक्षिणापथदेशाः—१ सिंहलदेशः । २ चउडदेशः । ३ कोरलदेशः ।
४ पांडुदेशः । ५ आन्ध्रदेशः । ६ विध्यदेशः । ७ कर्णाटदेशः ।
८ द्रविडदेशः । ९ श्रीपर्वतदेशः । १० विदर्भदेशः । ११ धाराधरदेशः ।
१२ कांजीदेशः । १३ तापीतटदेशः । १४ महाराष्ट्रदेशः ।
१५ आभीरदेशः । १६ नर्मदातटदेशः । १७ मलयदेशः ।
१८ वराटदेशः । १९ उरलदेशः ।

२०) A पूर्वदेशाः—१ अंगदेश । २ वंगदेश । ३ गौडदेश । ४ कन्यकुञ्ज । ५ कलिङ्ग ।
६ गोष्ठ । ७ अंग । ८ बंगाल । ९ कुरंग । १० राठ । ११ वारंध्री । १२ यामुन ।
१३ सरयूपार । १४ अंतर्वेद । १५ मगध । मध्यदेशाः—१ कुरु । २ डाहल । ३ कामरू ।
४ उड । ५ पंचाल । ६ सौरसेन । ७ जालंधर । ८ लोहपाद । पश्चिमस्थल—१ वालंभ ।
२ सौराष्ट्र । ३ कुंकुण । ४ लाट । ५ श्रीमाल । ६ अर्बुद । ७ मेदपाट । ८ कच्छ ।
९ मालव । १० अवंती । ११ पारियात्र । १२ कंबोज । १३ तामलिस । १४ किरात ।
१५ सेरटक । १६ सौवीर । १७ बीष्माण । उत्तरापथ—१ गूर्जर । २ सिंधु ।
३ केकाण । ४ नेपाल । ५ तुरुष्क । ६ ताजिक । ७ बर्बर । ८ खसकीर ।
९ काश्मीर । १० बज्रल । ११ हिमालय । १२ लोहपुर । १३ श्रीराष्ट्र ।
दक्षिणापथ—१ मलय । २ सीघल । ३ पांड । ४ कोरल । ५ अंध्र । ६ विध्य ।
७ कर्णाट । ८ द्रविड । ९ श्रीपर्वत । १० वैदर्भ । ११ विराट । १२ उरल ।
१३ तापीतट । १४ महाराष्ट्र । १५ आभीर । १६ नर्मद । १७ कामाक्ष । १८ कंडु ।
१९ पापांतिका । २० चौड । २१ आराढ्य । २२ वरेंद्र । २३ गंगापार । २४ सौसष ।
२५ कांती । २६ नागणिक । २७ द्वीपदेशाश्वेति ।

२०) B पूर्वदिशि देशाः—१ अंगदेशः । २ वंगदेशः । ३ गौडदेशः । ४ कन्यकुञ्ज ।
५ कलिङ्ग । ६ गोष्ठ । ७ बङ्गाल । ८ कुरंग । ९ सरठ । १० वारंध्री । ११ यामुन ।
१२ सरयूपार । १३ अंतर्वेद । १४ मगध । मध्यदेशाः—१ कुरु । २ डाहल ।
३ कामरू । ४ उड । ५ पंचाल । ६ सौरसेन । ७ जालंधर । ८ लोहपाद ।
पश्चिमस्थल—१ वालंभ । २ सौराष्ट्र । ३ कुंकुण । ४ लाट । ५ श्रीमाल ।
६ अर्बुद । ७ मेदपाट । ८ मरु । ९ कच्छ । १० मालव । ११ अवंती ।

१२ पारियात्र । १३ कंबोज । १४ तामलिस । १५ किरात । १६ सेरटक । १७ सौवीर ।
 १८ बोकाण । उत्तरापथ—१ गुर्जर । २ सिंधु । ३ केकाण । ४ नेपाल ।
 ५ तुरङ्क । ६ ताजिक । ७ बर्बर । ८ खसकीर । ९ काश्मीर । १० बज्रल ।
 ११ हिमालय । १२ लोहपुर । १३ श्रीराज्य । दक्षिणापथ—१ मलय । २ सीधल ।
 ३ पांड । ४ कोरल । ५ अंग्र । ६ विंध्य । ७ कर्णाट । ८ द्राविड । ९ श्रीपर्वत ।
 १० वैदर्भ । ११ विराट । १२ उरल । १३ कांजी । १४ तापीतट । १५ महाराष्ट्र ।
 १६ आभीर । १७ नामर्द । १८ कामाक्ष । १९ कंडु । २० पापांतिका । २१ चौड ।
 २२ आराढ्य । २३ वरेंद्र । २४ गंगापार । २५ सौसष । २६ कांती । २७ नागणिक ।
 २८ द्वीपदेशाश्रेति ।

२०) C १ कुरंग । २ बंगाल । ३ आराध्य । ४ वरेंद्र । ५ यामन । ६ गंगापार ।
 ७ अंतर्वेंध । ८ मागध । मध्य—१ कुह । २ डाहल । ३ कामरू । ४ पुंद्रक ।
 ५ पंचाल । ६ अश्वि । ७ कास । ८ सूरसेन । ९ जालंधर । १० लोहितपाद ।
 अथ पश्चिमायां दिशि—१ काछल । २ वालंभ । ३ सौराष्ट्र । ४ कुंकण । ५ लाड ।
 ६ श्रीमाल । ७ अर्दुद । ८ मेदपाट । ९ मारू । १० मावल । ११ अवंति ।
 १२ नागणित । १३ किरात । १४ शकट । १५ सौवीर । १६ बोकाण । उत्तरपंथे—
 १ गुर्जर । २ सिंधु । ३ केकाण । ४ नेपाल । ५ तुरङ्क । ६ तायक । ७ बब्बर ।
 ८ बजूर । ९ कीर । १० काश्मीर । ११ हिमालय । १२ लोहपुर । १३ श्रीराज्य ।
 दक्षिणादिशि—१ पांडु । २ कोरल । ३ पाडल । ४ अद्र । ५ वंध्य । ६ कर्कट ।
 ७ द्राविड । ८ श्रीपर्वत । ९ तंद्रभद्र । १० धरानंग । ११ उरल । १२ जीमूत ।
 १३ मुलतान । १४ तापीतट । १५ महातट । १६ महाराष्ट्र । १७ आभीर ।
 १८ नर्मदातट । १९ कामाक्षा । २० हृणदेश । २१ कर्लिंग । २२ मद्र । २३ सुमंत-
 देश । २४ द्वीपश्रेति ।

२०) E पूर्वदिशि—१ गौड । २ कान्यकुञ्ज । ३ कर्लिंग । ४ गोल । ५ वंग ।
 ६ कुरंग । ७ बंगाल । ८ आराट । ९ वरेंद्र । १० यामन । ११ गंगापार ।
 १२ अंतर्वेंध । १३ मगध । मध्य देश—१ कुरुदेश । २ धाहल । ३ कामरूप ।
 ४ बंबु । ५ पुंढ । ६ चोड । ७ मालव । ८ आश्वि । ९ पंचाल । १० सूरसेन ।
 ११ जालंधर । १२ लोहितपाद । पश्चिम—१ काछल । २ वालंभ । ३ सौराष्ट्र ।
 ४ कुंकण । ५ श्रीमाल । ६ अर्दुद । ७ मेदपाट । ८ मारू । ९ मच्छ । १० मालबु ।
 ११ पारियात्र । १२ कंबोज । १३ तामलिस । १४ अवंति । १५ नागणित । १६ किरात ।
 १७ शकुंत । १८ सौवीर । १९ कुंकण । २० बोकाण । उत्तरी—१ गूजराति ।
 २ सिंधु । ३ नेपाल । ४ गुर्जर । ५ भोट । ६ टाक । ७ तुरङ्क । ८ तायक ।
 ९ बब्बर । १० बूसर । ११ काश्मीर । १२ बजूर । १३ हिमालय । १४ लोहपुर ।
 १५ श्रीकाष्ट्र । १६ श्रीराज्य । दक्षिण—१ मालय । २ शिधल । ३ कौरिल ।
 ४ पाडल । ५ अंग्र । ६ विंध्य । ७ कर्णाट । ८ द्राविड । ९ श्रीपर्वत ।
 १० वैदर्भ । ११ विराट । १२ धारउर । १३ लाज्ज । १४ तापीतट । १५ महाराष्ट्र ।
 १६ आभीरदेश । १७ नर्मदातट । १८ कामाक्षा । १९ कच । २० पापांतिक ।
 २१ चोड । द्वीपांतर देश बहु छिं ।

२०) F १ गौड । २ चौड । ३ कान्यकुञ्ज । ४ अङ्ग । ५ वङ्ग । ६ कलिङ्ग ।
 ७ तिलङ्ग । ८ गोल । ९ बङ्गाल । १० आराध्य । ११ वरेंद्र । १२ यामन । १३ गंगापार ।

१४ अंतर्वेद । १५ मागध । मध्य— १ कुरुक्षेत्र । २ डाहल । ३ कामरूप ।
 ४ उन्द्र । ५ पोन्द्र । ६ पञ्चाल । ७ शौरसेन । ८ अश्मिसुख । ९ मालव ।
 १० जालन्धर । ११ लोहितपाद । पश्चिमायां दिशि— १ काश्चेल । २ वालंभ ।
 ३ सौराष्ट्र । ४ कुंकण । ५ लाटदेश । ६ स्थलदेश । ७ दमगान । ८ अर्दुद ।
 ९ मेदपाट । १० अवंती । ११ किरात । १२ शकट । १३ सौवीर । १४ कुंकुम ।
 उत्तरापथाः— १ गूजर । २ सिंधु । ३ केकाण । ४ नेपाल । ५ टाक । ६ तुरक ।
 ७ तायक । ८ वर्बर । ९ वर्जर । १० घीर । ११ कासीर । १२ हिमालय ।
 १३ लोहपुर । १४ श्रीकाष्ठ । दक्षिणस्यां दिशि— १ मलय । २ सिंहल । ३ कौरल ।
 ४ पाडल । ५ अंध्र । ६ विध्य । ७ कर्कट । ८ द्रविड । ९ श्रीपथ । १० वैदर्भ ।
 ११ धारउर । १२ लाजी । १३ तापीतट । १४ तोमल । १५ पण्ड । १६ खीराज्य ।
 दक्षणपथ— १ कर्णाट । २ महाराष्ट्र । ३ आभीर । ४ नर्मदातट । ५ कामाक्षा ।
 ६ कंचण । ७ कुंतल । ८ पापीतिक । ९ चौदही । एते देशा द्वात्रिंशत्सहस्राः ।

२०) G पूर्वदेशः— १ अंगदेशः । २ बंगदेश । ३ गौडदेश । ४ कन्यकुब्ज ।
 ५ कर्लिंग । ६ गोष्ट । ७ अंग । ८ बंगाल । ९ कुरंग । १० सरठ । ११ वारंधी ।
 १२ यामुन । १३ सरयूपार । १४ अंतर्वेद । १५ मगध । मध्य— १ कुरु । २ डाहल ।
 ३ कामरू । ४ ओड । ५ पञ्चाल । ६ सौरसेन । ७ जालंधर । ८ लोहपाद ।
 पश्चिमस्थल— १ वालंभ । २ सौराष्ट्र । ३ कुंकुण । ४ लाट । ५ श्रीमाल । ६ अर्दुद ।
 ७ मेदपाट । ८ कच्छ । ९ मालव । १० अवंती । ११ पारियाञ्च । १२ कंबोज ।
 १३ तामलित । १४ किरात । १५ सेरटक । १६ सौवीर । १७ वोक्काण ।
 उत्तरापथ— १ गूजर । २ सिंधु । ३ केकाण । ४ नेपाल । ५ तुरस्क । ६ ताजिक ।
 ७ वर्बर । ८ खस । ९ घीर । १० काशीर । ११ बज्रला । १२ हिमालय ।
 १३ लोहपुर । १४ श्रीराज । दक्षिणापथ— १ मलय । २ सीघल । ३ पांड ।
 ४ कौरल । ५ अंध्र । ६ विध्य । ७ कर्णाट । ८ द्रविड । ९ श्रीपर्वत ।
 १० वैदर्भ । ११ विराट । १२ ओरल । १३ तापीतट । १४ महाराष्ट्र । १५ आभीर ।
 १६ नार्मद । १७ कामाक्ष । १८ कंडु । १९ पापांतिका । २० चौड । २१ आराध्य ।
 २२ वरेंद्र । २३ गङ्गापार । २४ सौसष । २५ कांती । २६ नागणिक ।
 २७ द्वीपदेशाश्वेति ।

*

२१. द्वात्रिंशत्स्तुलक्षणस्थानानि ।

१ स्वर्गलक्षणं । २ मर्त्यलक्षणं । ३ पाताललक्षणं । ४ तनुलक्षणं ।
 ५ विद्यालक्षणं । ६ विज्ञानलक्षणं । ७ वास्तुलक्षणं । ८ विनोदलक्षणं ।
 ९ वादलक्षणं । १० कलालक्षणं । ११ गीतलक्षणं । १२ वाद्यलक्षणं ।
 १३ नृत्यलक्षणं । १४ रूपलक्षणं । १५ धर्मलक्षणं । १६ अर्थलक्षणं ।
 १७ कामलक्षणं । १८ मोक्षलक्षणं । १९ देशलक्षणं । २० पात्रलक्षणं ।

२१ समयलक्षणं । २२ पुरुषलक्षणं । २३ ज्योतिष्कलक्षणं ।
 २४ चित्रलक्षणं । २५ स्त्रीलक्षणं । २६ गजलक्षणं । २७ तुरगलक्षणं ।
 २८ पक्षिलक्षणं । २९ सत्त्वलक्षणं । ३० व्यापारलक्षणं । ३१ वस्तुलक्षणं ।
 ३२ विवेकलक्षणं । इति ।

२१) A.B १ स्वर्गलक्षणं । २ मृत्यु । ३ पाताल । ४ तत्त्व । ५ विद्या । ६ विज्ञान ।
 ७ ज्ञान । ८ वास्तु । ९ विनोद । १० वाद । ११ कला । १२ कल्प । १३ गीत ।
 १४ वाद्य । १५ नृत्य । १६ कृत्य । १७ धर्म । १८ अर्थ । १९ काम । २० मोक्ष ।
 २१ देश । २२ काल । २३ पात्र । २४ पुरुष । २५ स्त्री । २६ गज । २७ तुरग ।
 २८ पक्षि । २९ रत्न । ३० सद्व्यापार । ३१ सत्त्व । ३२ वस्तु । इति लक्षणानि ।

२१) C १ स्वर्ग । २ पाताल । ३ मृत्यु । ४ तत्त्व । ५ रूप । ६ विद्या । ७ मनु ।
 ८ विज्ञान । ९ वस्तु । १० विनोद । ११ वार्ता । १२ गीत । १३ वाद्य । १४ नृत्य ।
 १५ रूपक । १६ धर्म । १७ अर्थ । १८ काम । १९ मोक्ष । २० काल । २१ देश ।
 २२ पात्र । २३ द्रव्य । २४ समय । २५ पुरुष । २६ स्त्री । २७ गज । २८ पक्षी ।
 २९ तुरग । ३० धर्म । ३१ रत्न । ३२ मितहार । ३३ सद्यवस्तु ज्ञानमिति ।

२१) E १ स्वर्ग । २ मृत्यु । ३ पाताल । ४ तनु । ५ विद्या । ६ विज्ञान । ७ वास्तु ।
 ८ विनोद । ९ वाद्य । १० गीत । ११ नाट्य । १२ वार्ता । १३ नृत्य । १४ रूप ।
 १५ धर्म । १६ अर्थ । १७ काम । १८ मोक्ष । १९ देशकाल । २० पात्र । २१ सम्यक ।
 २२ समय । २३ पुरुष । २४ स्त्री । २५ गज । २६ तुरग । २७ पक्षी । २८ रत्न ।
 २९ पान । ३० आहार । ३१ सद्व्यापार । ३२ वस्तुलक्षणं चेति ।

२१) F १ स्वर्गलक्षण । २ मृत्युलक्षण । ३ पाताललक्षण । ४ तत्त्वलक्षण ।
 ५ विद्यालक्षण । ६ विज्ञानलक्षण । ७ वास्तु । ८ विनोद । ९ वाद । १० कला ।
 ११ कल्प । १२ गीतलक्षण । १३ वाद्यलक्षण । १४ नृत्यलक्षण । १५ कृत्य ।
 १६ धर्म । १७ अर्थ । १८ काम । १९ मोक्ष । २० काल । २१ पात्र । २२ पुरुष ।
 २३ स्त्रीलक्षण । २४ गज । २५ तुरग । २६ पक्षि । २७ रत्न । २८ पान ।
 २९ सत्त्व । ३० वस्तु । ३१ भद्र । ३२ आहार । एतानि शुभलक्षणानि ।

२१) G १ स्वर्गलक्षण । २ मृत्यु । ३ पाताल । ४ तत्त्व । ५ विद्या । ६ विज्ञान ।
 ७ ज्ञान । ८ वास्तु । ९ विनोद । १० वाद । ११ कला । १२ कल्प । १३ गीत ।
 १४ वाद्य । १५ नृत्य । १६ कृत्य । १७ धर्म । १८ अर्थ । १९ काम । २० मोक्ष ।
 २१ देश । २२ काल । २३ पात्र । २४ पुरुष । २५ स्त्री । २६ तुरग । २७ पक्षि ।
 २८ रत्न । २९ सद्व्यापार । ३० सत्त्व । ३१ आहार । ३२ वस्तुलक्षणानि ।

*

२२. चतुर्विंशतिविधं गृहम् ।

१ प्रासाद । २ आयतनं । ३ हर्म्य । ४ गृहं । ५ कोश ।

६ कोष्ठागारं । ७ पानीयगृहं । ८ शौचगृहं । ९ शालागृहं ।
 १० मठस्थानं । ११ सत्रागारं । १२ शृङ्गारगृहं । १३ धर्मस्थानं ।
 १४ विनोदस्थानं । १५ अश्वशाला । १६ गजशाला । १७ वास्तुभवनं ।
 १८ मंडपं । १९ भोजनशाला । २० तापसशाला । २१ अग्रासनं ।
 २२ आवेशनं । २३ अर्धस्थानं । २४ राजांगणम् । इति ।

२२) A १ प्रासाद । २ हर्म्य । ३ आयतन । ४ गृह । ५ कोश । ६ कोष्ठागार ।
 ७ पानीयस्थान । ८ शौचगृह । ९ माल्यगृह । १० मठस्थान । ११ सत्रागार ।
 १२ शृङ्गारगृह । १३ धर्मस्थान । १४ विनोदस्थान । १५ मंदुरा । १६ हस्तिशाला ।
 १७ वासभवन । १८ मंडप । १९ महानस । २० भोजनशाला । २१ अग्रासन ।
 २२ आवेशन । २३ अर्धस्थान । २४ राजांगणं च ।

२२) B १ प्रासाद । २ हर्म्य । ३ आयतन । ४ गृह । ५ कोश । ६ कोष्ठागार ।
 ७ पानीयस्थान । ८ शौचगृह । ९ माल्यगृह । १० मठस्थान । ११ सत्रागार ।
 १२ शृङ्गारगृह । १३ धर्मस्थान । १४ विनोदस्थान । १५ मंदिर । १६ हस्तिशाला ।
 १७ वासभवन । १८ मंडप । १९ महानस । २० भोजनशाला । २१ अग्रासन ।
 २२ अर्धस्थान । २३ राजांगणं च ।

२२) C १ प्रासाद । २ हर्म्य । ३ आयतन । ४ गृह । ५ कोश । ६ कोष्ठागार ।
 ७ पानीयगृह । ८ शौचगृह । ९ शालागृह । १० माल्यगृह । ११ मठगृह । १२ सत्रागार ।
 १३ शृङ्गारगृह । १४ धर्मस्थान । १५ विनोदस्थान । १६ मंदिर । १७ हस्तिशाला ।
 १८ मंडपशाला । १९ अन्नशाला । २० भोजनशाला । २१ शयनशाला । २२ गर्भागार ।
 २३ सत्रास्थान । २४ राज्यांगणं चेति ।

२२) E १ प्रासाद । २ आयतन । ३ हर्म्य । ४ गृह । ५ कोश । ६ कोष्ठागार ।
 ७ पानीगृह । ८ धौतगृह । ९ शालागृह । १० माल्यगृह । ११ मठस्थान ।
 १२ सत्रागार । १३ शृङ्गारगृह । १४ धर्मस्थान । १५ विनोदस्थान । १६ मंदुर ।
 १७ हस्तिशाला । १८ वासमंडप । १९ महानसं । २० भोजनशाला । २१ अग्रासनं ।
 २२ आवेशनं । २३ अर्धस्थानं । २४ राजांगणं इति ।

२२) F १ प्रासाद । २ हर्म्य । ३ आयतन । ४ गृह । ५ कोश । ६ कोष्ठागार ।
 ७ पानीयगृह । ८ शौचगृह । ९ शालागृह । १० मालागृह । ११ मठस्थान ।
 १२ सत्रागार । १३ शृङ्गारस्थान । १४ धर्मस्थान । १५ विनोदस्थान । १६ वाजिशाला ।
 १७ हस्तिशाला । १८ वासमंडप । १९ महानस । २० भोजनशाला । २१ अग्रासन ।
 २२ आवेशन । २३ अर्धस्थान । २४ राजांगणं चेति ।

२२) G १ प्रासाद । २ हर्म्य । ३ आयतन । ४ गृह । ५ कोश । ६ कोष्ठागार ।
 ७ पानीयस्थान । ८ शौचगृह । ९ माल्यगृह । १० मठस्थान । ११ सत्रागार ।
 १२ शृङ्गारगृह । १३ धर्मस्थान । १४ विनोदस्थान । १५ मंदुरा । १६ हस्तिशाला ।
 १७ वासभवन । १८ मंडप । १९ महानस । २० भोजनशाला । २१ अग्रासन ।
 २२ आवेशन । २३ अर्चास्थान । २४ राजांगणं च ।

२३. अष्टोत्तरशतं मङ्गलम् ।

१ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ महेश्वर । ४ आदित्य । ५ लोकपाल ।
 ६ अग्नि । ७ अमर । ८ सागर । ९ नदी । १० पर्वत । ११ गगन ।
 १२ अहर्गण । १३ गंधर्व । १४ स्कन्द । १५ विनायक । १६ ज्योतिष्क ।
 १७ तीर्थ । १८ द्विज । १९ वर । २० धर्मशास्त्र । २१ वेद ।
 २२ पद्म । २३ पर्वीश । २४ कौस्तुभ । २५ काञ्चन । २६ रूप्य ।
 २७ ताम्र । २८ घृत । २९ मधु । ३० मद्य । ३१ सिद्धान्त ।
 ३२ चंदन । ३३ श्वेतवस्त्र । ३४ वेश्या । ३५ रोचना । ३६ मृत्तिका ।
 ३७ गोमय । ३८ शास्त्र । ३९ अंजन । ४० ओषध । ४१ मणिमय ।
 ४२ शिला । ४३ मोदक । ४४ शंख । ४५ प्रियङ्गु । ४६ वाच ।
 ४७ पुष्प । ४८ श्रुत । ४९ सर्षप । ५० दधि । ५१ दूर्वा । ५२ अक्षत ।
 ५३ उदंबर । ५४ आम्र । ५५ छत्र । ५६ वादित्र । ५७ हस्ति ।
 ५८ मुक्ताफल । ५९ खंजरीट । ६० वृष । ६१ ध्वज । ६२ हंस ।
 ६३ कन्या । ६४ दर्पण । ६५ पीठ । ६६ कुश । ६७ तुरंग । ६८ वेणु ।
 ६९ वीणा । ७० ध्वनि । ७१ सिंघ । ७२ मेघ । ७३ स्वस्तिक ।
 ७४ तोरण । ७५ कुंभ । ७६ चामर । ७७ गौ सवत्सा । ७८ आर्द्ध-
 मांस । ७९ स्त्री सवत्सा । ८० वाहन । ८१ प्रदान । ८२ विद्या ।
 ८३ पानीय । ८४ तुष्टि । ८५ पुष्टि । ८६ प्रसाद । ८७ उल्लोच ।
 ८८ सत्य । ८९ पूर्णपात्र । ९० आर्द्धशाक । ९१ आमिष । ९२ पिप्पल-
 पत्र । ९३ श्रीबृक्ष । ९४ तालबृक्ष । ९५ पूजा । ९६ निधि । ९७ नर ।
 ९८ सहया । ९९ गौरी । १०० गङ्गा । १०१ सरस्वती । १०२ नर्मदा ।
 १०३ यमुना । १०४ कमला । १०५ सिद्धि । १०६ प्रीति । १०७ कीर्ति ।
 १०८ बीज । इति ।

1 A G drop अष्टो... लम् । B C अष्टोत्तरशतमंगलानि । E अष्टोत्तरशतमंगलानां
 स्थानानि । F अष्टोत्तरशतं मंगलानि ।

२३) A १ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ महेश्वर । ४ स्कन्द । ५ आदित्य । ६ लोकपाल ।
 ७ अग्नि । ८ अमर । ९ सागर । १० नदी । ११ पर्वत । १२ गगन । १३ ग्रह । १४ गण ।
 १५ गंधर्व । १६ चन्द्र । १७ विनायक । १८ ज्योतिष । १९ धर्मशास्त्र । २० द्विजवर ।
 २१ वेद । २२ पद्म । २३ प्रदीप । २४ कौस्तुभ । २५ कांचन । २६ रूप्य । २७ ताम्र ।
 २८ घृत । २९ मधु । ३० मद्य । ३१ सिद्धान्त । ३२ चंदन । ३३ सितवस्त्र । ३४ वेद्या ।
 ३५ रोचना । ३६ मृत्तिका । ३७ गोमय । ३८ शस्त्र । ३९ अंजन । ४० ओषध ।
 ४१ अक्षत । ४२ रत्नमणि । ४३ मोदक । ४४ शङ्ख । ४५ प्रियङ्गु । ४६ जब ।
 ४७ श्वेतपुष्प । ४८ सर्षप । ४९ दधि । ५० आम्र । ५१ उदुंबर । ५२ छत्र । ५३ वादित्र ।
 ५४ हस्ति । ५५ वीजपूरक । ५६ मुक्ताफल । ५७ दूर्वा । ५८ खंजरीट । ५९ वृषभ ।
 ६० ध्वज । ६१ हंस । ६२ कन्या । ६३ दर्पण । ६४ मत्स्य । ६५ तुरंगम । ६६ गीत ।
 ६७ वीणा । ६८ ध्वनि । ६९ सिंह । ७० मेघ । ७१ स्वस्ति । ७२ तोरण । ७३ कुंभ ।
 ७४ चामर । ७५ गौ सवत्सा । ७६ आर्द्रमांस । ७७ खी सपुत्रा । ७८ वाहन । ७९ प्रदान ।
 ८० विद्या । ८१ पानीय । ८२ पुष्टि । ८३ तुष्टि । ८४ प्रसाद । ८५ उल्लोच । ८६ पूर्णपात्र ।
 ८७ आर्द्रशास्त्र । ८८ प्रियवाक्य । ८९ श्रीवृक्ष । ९० तालवृत्त । ९१ पूजा । ९२ निधि ।
 ९३ नरसहस्र । ९४ गौरी । ९५ गंगा । ९६ सरस्वती । ९७ नर्मदा । ९८ यमुना ।
 ९९ सिद्धपीठ । १०० कीर्ति । इति मंगलानि ।

२३) B १ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ महेश्वर । ४ स्कन्द । ५ आदित्य । ६ लोकपाल ।
 ७ अग्नि । ८ अमर । ९ सागर । १० नदी । ११ पर्वत । १२ गगन । १३ ग्रह । १४ गण ।
 १५ गंधर्व । १६ चन्द्र । १७ विनायक । १८ ज्योतिष । १९ धर्मशास्त्र । २० द्विजवर ।
 २१ वेद । २२ पद्म । २३ प्रदीप । २४ कौस्तुभ । २५ कांचन । २६ रूप्य । २७ ताम्र ।
 २८ घृत । २९ मधु । ३० मद्य । ३१ सिद्धान्त । ३२ चंदन । ३३ सितवस्त्र । ३४ वेद्या ।
 ३५ रोचना । ३६ मृत्तिका । ३७ गोमय । ३८ शस्त्र । ३९ अंजन । ४० ओषध ।
 ४१ अक्षत । ४२ रत्नमणि । ४३ मोदक । ४४ शङ्ख । ४५ प्रियंगु । ४६ जब ।
 ४७ श्वेतपुष्प । ४८ सर्षप । ४९ दधि । ५० आम्र । ५१ उदुंबर । ५२ छत्र ।
 ५३ हस्ति । ५४ वीजपूरक । ५५ मुक्ताफल । ५६ दूर्वा । ५७ खंजरीट । ५८ वृषभ ।
 ५९ ध्वज । ६० हंस । ६१ कन्या । ६२ दर्पण । ६३ मत्स्य । ६४ तुरंगम । ६५ गीत ।
 ६७ वीणा । ६८ ध्वनि । ६९ सिंह । ७० मेघ । ७१ स्वस्ति । ७२ तोरण । ७३ कुंभ ।
 ७४ चामर । ७५ गौ सवत्सा । ७६ आर्द्रमांस । ७७ खी सपुत्रा । ७८ वाहन । ७९ प्रदान ।
 ८० विद्या । ८१ पानीय । ८२ पुष्टि । ८३ तुष्टि । ८४ प्रसाद । ८५ उल्लोच ।
 ८६ पूर्णपात्र । ८७ आर्द्रशास्त्र । ८८ प्रियवाक्य । ८९ श्रीवृक्ष । ९० तालवृत्त ।
 ९१ पूजा । ९२ निधि । ९३ नरसहस्र । ९४ गौरी । ९५ गंगा । ९६ सरस्वती ।
 ९७ नर्मदा । ९८ यमुना । ९९ कमला । १०० सिद्धपीठ । इति मंगलानि ।

२३) C १ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ महेश्वर । ४ स्कन्द । ५ आदित्य । ६ लोकपाल । ७ अग्नि-
 पाल । ८ अमर । ९ सागर । १० नदी । ११ पर्वत । १२ गगन । १३ ग्रहण । १४ गांधर्व ।
 १५ चंद्र । १६ विनायक । १७ ज्योति । १८ तीर्थाधि । १९ धर्मशास्त्र । २० वेद ।
 २१ पद्म । २२ पर्यंत । २३ कौस्तुभ । २४ कांचन । २५ भूमि । २६ रूप्य । २७ ताम्र ।
 २८ घृत । २९ मधु । ३० मद्य । ३१ सिद्धान्त । ३२ चंदन । ३३ श्वेतवस्त्र । ३४ वेद्या ।
 ३५ गोरोचन । ३६ मृत्तिका । ३७ गोमय । ३८ शस्त्र । ३९ अंजन । ४० ओषध ।

४१ रत्न । ४२ अन्न । ४३ मोदक । ४४ शङ्ख । ४५ प्रियङ्कु । ४६ वाक । ४७ श्वेतपुण्ड ।
 ४८ सर्षप । ४९ दधि । ५० दूर्वा । ५१ अक्षत । ५२ उदंबर । ५३ आग्र । ५४ छत्र ।
 ५५ वाद्य । ५६ दर्भ । ५७ हस्ति । ५८ वाजि । ५९ मुक्ताफल । ६० खंजरीट ।
 ६१ वृषभ । ६२ राजहंस । ६३ कन्या । ६४ दर्पण । ६५ दीप । ६६ अंकुश ।
 ६७ गो सवत्सा । ६८ आर्द्धमांस । ६९ रेणु । ७० वीणा । ७१ ध्वनि । ७२ सिंह ।
 ७३ मेघ । ७४ स्वस्तिक । ७५ तोरण । ७६ कुंभ । ७७ चामर । ७८ विद्युत् ।
 ७९ गीत । ८० मत्स्य । ८१ स्त्रीपुरुष । ८२ सपुत्रा स्त्री । ८३ वाहन । ८४ विद्या ।
 ८५ पानीय । ८६ पुष्टि । ८७ तुष्टि । ८८ पूर्णकलश । ८९ प्रसाद । ९० उल्लोच ।
 ९१ मंदिर । ९२ शश्या । ९३ पूर्णपात्र । ९४ आर्द्धशाक । ९५ पिप्पलपत्र । ९६ गंगा ।
 ९७ यमुना । ९८ श्रीवृक्ष । ९९ पूजाविधि । १०० निधि । १०१ सिद्धि । १०२ जीति ।
 १०३ कीर्ति । १०४ गौरी । १०५ यशाश्वेति ।

२३) E १ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ महेश्वर । ४ चंद्र । ५ सूर्य । ६ लोकपाल ।
 ७ अग्निपाल । ८ अमर । ९ सागर । १० नदी । ११ पर्वत । १२ गगन । १३ ग्रहण ।
 १४ गंधर्व । १५ नायक । १६ स्वज्योतिष । १७ तीर्थ । १८ द्विजवर । १९ धर्मशास्त्रविद् ।
 २० सद्गपथ । २१ कौस्तुभ । २२ कांचन । २३ रूप्य । २४ ताम्र । २५ मधु ।
 २६ मद्य । २७ सिद्धान्त । २८ चंदन । २९ श्वेतवस्त्र । ३० वेश्या । ३१ गोरोचन ।
 ३२ मृत्तिका । ३३ गोमय । ३४ शाल्व । ३५ भाजन । ३६ ओषधी । ३७ कमल ।
 ३८ मद्य । ३९ शश्या । ४० पोत । ४१ प्रियवाक्य । ४२ प्रीति । ४३ रत्न । ४४ मणिशाला ।
 ४५ मोदक । ४६ शांख । ४७ प्रियंगु । ४८ वचा । ४९ श्वेतपुण्ड । ५० सर्षप । ५१ दधि ।
 ५२ दूर्वा । ५३ अक्षत । ५४ चंदन । ५५ वंदन । ५६ माला । ५७ उदंबर ।
 ५८ आम्ल । ५९ छत्र । ६० वादित्र । ६१ हस्ति । ६२ वीजपूर । ६३ मुक्ताफल ।
 ६४ खंजरीट । ६५ वृषभ । ६६ हंस । ६७ कन्या । ६८ दर्पण । ६९ पीठ । ७० कुश ।
 ७१ तुरंगम । ७२ गीत । ७३ रेणु । ७४ सिंह । ७५ मेघ । ७६ मेघ । ७७ स्वस्तिक ।
 ७८ तोरण । ७९ कुंभ । ८० चामर । ८१ सवत्सा गौ । ८२ आर्द्धमांस । ८३ स्त्रीपुत्र ।
 ८४ वाहन । ८५ विप्रदान । ८६ विद्या । ८७ आर्द्धमलक । ८८ आमिष । ८९ पिप्पल ।
 ९० श्रीवृक्ष । ९१ तालवृक्ष । ९२ पूजा । ९३ निधि । ९४ नगरनायक । ९५ गौरी ।
 ९६ गंगा । ९७ सरस्वती । ९८ यमुना । ९९ नर्मदा । १०० प्रसिद्धा । १०१ कीर्तय-
 श्वेति मंगलम् ।

२३) F १ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ माहेश्वर । ४ वीतराग । ५ स्कन्द । ६ आदित्य ।
 ७ लोकपाल । ८ गान्धर्व । ९ चंच । १० विनायक । ११ ज्योतिष्क । १२ तीर्थ ।
 १३ द्विज । १४ धर्मशास्त्र । १५ वेदशास्त्र । १६ पुराण । १७ पद्म । १८ पर्यंक ।
 १९ कौस्तुभ । २० कांचन । २१ रूप्य । २२ ताम्र । २३ घृत । २४ मद्य । २५ मधु ।
 २६ सिद्धान्त । २७ श्वेतांबर । २८ गोरोचन । २९ मृत्तिका । ३० अग्नि । ३१ अमर ।
 ३२ सागर । ३३ नदी । ३४ पर्वत । ३५ गगन । ३६ ग्रहण । ३७ गोमय ।
 ३८ शाल्व । ३९ अंजन । ४० ओषधीरत्न । ४१ मनशाला । ४२ मोदक । ४३ संरक ।
 ४४ वाजित्र । ४५ प्रियंगु । ४६ श्वेतपुण्ड । ४७ सर्षप । ४८ दधि । ४९ दूर्वा ।
 ५० अक्षत । ५१ आग्र । ५२ उदुम्बर । ५३ छत्र । ५४ वाजित्र । ५५ दर्भ ।
 ५६ हस्ति । ५७ बीजपूर । ५८ मुक्ताफल । ५९ खंजरीट । ६० वृषभ । ६१ राजहंस ।

६२ कन्या । ६३ दर्पण । ६४ प्रदीप । ६५ अंकुश । ६६ तुरंग । ६७ गीत ।
 ६८ वेणु । ६९ वीणा । ७० ध्वनि । ७१ भूमि । ७२ सह । ७३ मेघ । ७४ स्वस्तिक ।
 ७५ तोरण । ७६ कुंभ । ७७ चमर । ७८ सर्वतथ । ७९ गौ । ८० आर्द्रमांस ।
 ८१ खीपुरुषजुग्म । ८२ वाहन । ८३ प्रदान । ८४ विद्या । ८५ पानीय । ८६ तुष्टि ।
 ८७ पुष्टि । ८८ प्रसाद । ८९ उल्लास । ९० मदिरा । ९१ सैन्य । ९२ वोर्णपात्र ।
 ९३ आर्द्रशाक । ९४ पिप्पलपत्र । ९५ श्रीवृक्ष फल । ९६ तालवृक्ष । ९७ पूजा ।
 ९८ निधि । ९९ गौरी । १०० गंगा । १०१ सरस्वती । १०२ नर्मदा । १०३ यमुना ।
 १०४ तसी । १०५ गोदावरी । १०६ सिद्धि । १०७ प्रीति । १०८ कीर्त्यश्वेति ।

२३) G १ ब्रह्मा । २ विष्णु । ३ महेश्वर । ४ स्कन्द । ५ आदित्य । ६ लोकपाल ।
 ७ अग्नि । ८ अमर । ९ सागर । १० नदी । ११ पर्वत । १२ गगन । १३ ग्रह ।
 १४ गण । १५ गंधवर्य । १६ चंद्र । १७ विनायक । १८ ज्योतिष । १९ धर्म ।
 २० शास्त्र । २१ द्विजवर । २२ वेद । २३ पद्म । २४ प्रदीप । २५ कौस्तुभ ।
 २६ कांचन । २७ रूप्य । २८ ताम्र । २९ घृत । ३० मधु । ३१ मद्य । ३२ सिद्धांत ।
 ३३ चंदन । ३४ सितवस्त्र । ३५ वेश्या । ३६ रोचना । ३७ मृत्तिका । ३८ गोमय ।
 ३९ शस्त्र । ४० अंजन । ४१ औषध । ४२ अक्षत । ४३ रत्नमणि । ४४ मोदक ।
 ४५ शंख । ४६ प्रियंगु । ४७ जव । ४८ श्वेतपुष्प । ४९ सर्षप । ५० दधि ।
 ५१ आम्र । ५२ उदुम्बर । ५३ छत्र । ५४ वादित्र । ५५ हस्ति । ५६ बीजपूरक ।
 ५७ मुक्ताफल । ५८ दूर्वा । ५९ खंजरीट । ६० वृषभ । ६१ ध्वज । ६२ हंस ।
 ६३ कन्था । ६४ दर्पण । ६५ मत्स्य । ६६ तुरंगम । ६७ गीत । ६८ वीणा ।
 ६९ ध्वनि । ७० सिंह । ७१ मेघ । ७२ स्वस्ति । ७३ तोरण । ७४ कुंभ । ७५ चामर ।
 ७६ गौ । ७७ सवत्सा । ७८ आर्द्र । ७९ मांस । ८० खीपुरुषपुत्रा । ८१ वाहन ।
 ८२ प्रदान । ८३ विद्या । ८४ पानीय । ८५ पुष्टि । ८६ तुष्टि । ८७ प्रसाद ।
 ८८ उल्लोच । ८९ पूर्णपात्र । ९० आर्द्रशाखा । ९१ प्रियवाक्य । ९२ श्रीवृक्ष ।
 ९३ तालवृत्त । ९४ पूजानिधि । ९५ नरसहस्र । ९६ गौरी । ९७ गंगा । ९८ सरस्वती ।
 ९९ नर्मदा । १०० यमुना । १०१ कमला । १०२ सिद्धपीठकीर्ति । इति मंगलानि ।

*

२४. त्रिविधं दानम् ।

१ अभयदान । २ उपकारदान । ३ द्रव्यदान । इति दानानि ।

२४) C adds चेति after दानानि ।

D उभयदान । पूर्णदान । उपायकरदान ।

E द्रव्यविद्यादिदानं ।

E अभय उपकारद्रव्य ।

*

२५. पञ्चविधं यशः ।

१ ज्ञानकृत । २ प्रतापकृत । ३ पराक्रमकृत । ४ सदाचारकृत ।
 ५ रूपकृत । इति ।

- २५) A १ ज्ञानकृतयशा । २ प्रतापयशा । ३ पराक्रमयशा । ४ सदाचारयशा । ५ वर्णन ।
 B १ ज्ञानकृतयशा । २ प्रतापयशा । ३ सदाचारयशा । ४ पराक्रमयशा । ५ वर्णन ।
 C १ ज्ञानकृतं । २ प्रतापकृतं । ३ पराजयकृतं । ४ जन्मकृतं । ५ सदीचार-
 वर्तिंतमिति ।
 D १ जनतन्वतां यशाः । २ प्रतापः । ३ कीर्ति । ४ पराक्रमः । ५ रूपसदाचार-
 वर्णकृतश्चेति ।
 E १ जन्मरूपं । २ बालकृतं । ३ प्रतापकृतं । ४ कीर्तिरूपं । ५ पराक्रमरूपं ।
 G १ ज्ञानकृतयशा । २ प्रतापयशा । ३ पराक्रमयशा । ४ सदाचारयशा । वर्णन ।

*

२६. सप्तविधा कीर्तिः ।

१ दानकीर्ति । २ पुण्यकीर्ति । ३ काव्यकीर्ति । ४ वक्तृत्वकीर्ति ।
 ५ वर्तनकीर्ति । ६ शौर्यकीर्ति । ७ विद्वज्जनकीर्ति । इति ।

-
- २६) AB १ दानकीर्ति । २ पुण्य । ३ वर्तन । ४ विज्ञान । ५ काव्य । ६ वक्तृत्व ।
 D १ दानकीर्तिः । २ पुण्यकीर्ति । ३ विद्वज्जनकीर्ति । ४ वक्तृत्वकीर्ति ।
 ५ काव्यकीर्ति । ६ वर्तनकीर्ति । ७ सूर्यकीर्ति ।
 E १ दानकीर्ति । २ पुण्यकीर्ति । ३ विद्वज्जनसंगतिकीर्ति । ४ वक्तृत्वकीर्ति ।
 ५ काव्यवर्तन । ६ शौर्य । ७ गीतिकीर्तिश्चेति ।
 F १ दानकीर्ति । २ पुण्यकीर्ति । ३ द्विविधजनकीर्ति । ४ वक्रोक्तिकीर्ति ।
 ५ काव्यकीर्ति । ६ आवर्तनकीर्ति । ७ शौर्यकीर्तिः ।
 G १ दानकीर्ति । २ पुण्य । ३ वर्तन । ४ विज्ञान । ५ काव्य । ६ वक्तृत्व ।

*

२७. नव रसाः ।

१ शृङ्गार । २ हास्य । ३ करुण । ४ रौद्र । ५ वीर । ६ भयानक ।
 ७ बीभत्स । ८ अद्भुत । ९ शान्त.—इति रसाः ।

1 A B D G अष्टौ रसाः ।

E नव नाळ्यरसाः ।

C omits this Sūtra and Vivaraṇa.

2 A B शान्तरस ।

D शान्ताश्र ।

E शान्त इति ।

F शान्त नवधा रसाः ।

*

२८. एकोनपञ्चाशत् भावाः ।

१ रति । २ हास्य । ३ उत्साह । ४ विस्मय । ५ क्रोध । ६ शोक ।
 ७ जुगुप्सा । ८ भय । ९ स्तंभ । १० स्वरभेद । ११ स्वेद । १२ रोमांच ।
 १३ वेपथु । १४ विवर्ण । १५ अश्रु । १६ प्रलय । १७ निर्वेद ।
 १८ ग्लानि । १९ शंका । २० असूया । २१ मूढ । २२ श्रम ।
 २३ आलस्य । २४ दैन्य । २५ चिंता । २६ मोह । २७ स्मृति ।
 २८ धृति । २९ क्रीडा । ३० चपलता । ३१ जडता । ३२ आवेश ।
 ३३ हर्ष । ३४ विवाद । ३५ असुख । ३६ गर्व । ३७ अपस्मार ।
 ३८ निद्रा । ३९ सुसा । ४० विबोध । ४१ अवभिषा(?हित्थ) ।
 ४२ उग्रता । ४३ उन्माद । ४४ मति । ४५ व्याधि । ४६ विरक्त ।
 ४७ वितर्क । ४८ त्रास । ४९ मरण । इति ।

२८) AB १ रति । २ हास । ३ उत्साह । ४ विस्मय । ५ क्रोध । ६ शोक ।
 ७ जुगुप्सा । ८ भय । ९ स्तंभ । १० स्वेद । ११ स्ववृत्ति । १२ बीडा । १३ चपलता ।
 १४ हर्षता । १५ जडता । १६ मति । १७ गूढ । १८ आवेग । १९ विषाद ।
 २० औत्सुक्य । २१ गर्व । २२ अपस्मार । २३ निद्रा । २४ सुस । २५ विबोध ।
 २६ अमर्ष । २७ उन्माद । २८ उग्रता । २९ व्याधि । ३० वितर्क । ३१ त्रास ।
 ३२ स्वरभेद । ३३ रोमांच । ३४ वेपथु । ३५ वैवर्ण्य । ३६ अश्रु । ३७ निर्वेद ।
 ३८ ग्लानि । ३९ शंका । ४० श्रम । ४१ आलस्य । ४२ दैन्य । ४३ चिंता ।
 ४४ मोह । ४५ स्मृति । ४६ अवहित्थ । ४७ विदाघ । ४८ प्रलाप । ४९ मरणांत ।
 इति भावाः ।

२८) C १ रति । २ हास । ३ उत्साह । ४ विस्मय । ५ शोक । ६ क्रोध ।
 ७ ग्लानि । ८ शंका । ९ श्रम । १० आलस्य । ११ चिंता । १२ मोह । १३ स्मृति ।
 १४ धृति । १५ क्रीडा । १६ चपलता । १७ जडता । १८ हर्ष । १९ आवेश ।
 २० विषाद । २१ असुख । २२ गर्व । २३ अपस्मार । २४ निद्रा । २५ स्वपन ।
 २६ बोध । २७ अमर्ष । २८ उग्रता । २९ उन्माद । ३० मति । ३१ व्याधि ।
 ३२ विरक्त । ३३ वितर्क । ३४ संतोष । ३५ विचार । ३६ विध्वंस । ३७ विश्लेष ।
 ३८ विपत्ति । ३९ व्यावृत्ति । ४० प्रशंसा । ४१ कारुण्य । ४२ दंभ । ४३ मान ।
 ४४ उद्योत । ४५ नीरसता । ४६ तितिक्षा । ४७ त्रास । ४८ मरण । चेति ।

२८) E १ रति । २ हास । ३ शोक । ४ क्रोध । ५ उत्साह । ६ भय । ७ जुगुप्सा ।
 ८ विस्मय । ९ श्रम । १० स्तंभ । ११ स्वेद । १२ स्वरभेद । १३ रोमांच । १४ वेपथु ।
 १५ विवर्ण । १६ अश्रु । १७ प्रलाप । १८ निर्वेद । १९ ग्लानि । २० शंका । २१ असूया ।

२८ मद । २९ प्रमोद । २४ आश्रम । २५ आलस । २६ दैन्य । २७ चिंता । २८ मोह ।
२९ स्मृति । ३० धृति । ३१ ब्रीडा । ३२ चपलता । ३३ जडता । ३४ हर्ष । ३५ मति ।
३६ मूढ । ३७ आवेश । ३८ विशाद । ३९ आसुख । ४० औत्सुक्य । ४१ गर्व ।
४२ अपस्मार । ४३ निद्रा । ४४ स्वप्न । ४५ विवोध । ४६ अर्मष । ४७ उत्सर्गः ।

२८) F १ रति । २ हास । ३ शोक । ४ क्रोध । ५ उत्साह । ६ भय । ७ जुगुप्सा ।
८ विस्मय । ९ स्तम्भ । १० स्वेद । ११ स्वरभेदाः । १२ रोमाञ्चाः । १३ वेपथु ।
१४ विवर्णता । १५ अश्रु । १६ प्रलाप । १७ निर्वेद । १८ ग्लानि । १९ शंका । २० असूया ।
२१ आश्र्वय । २२ आलस्य । २३ देश्य । २४ चिंता । २५ दैन्य । २६ अशौच । २७ मद ।
२८ श्रम । २९ मोह । ३० स्मृति । ३१ धृति । ३२ ब्रीडा । ३३ च[प]लता । ३४ जडता ।
३५ हर्ष । ३६ आवश्य । ३७ विशाद । ३८ असुख । ३९ गर्व । ४० उत्सुक्य । ४१ अपस्मार ।
४२ निद्रा । ४३ स्वप्न । ४४ विवोध । ४५ अर्मष । ४६ उग्रता । ४७ उन्मद । ४८ मति ।
४९ व्याधि । ५० रक्त । ५१ वितर्क । ५२ त्रास । ५३ मरण । चेति ।

२८) G १ रति । २ हास । ३ उत्साह । ४ विस्मय । ५ क्रोध । ६ शोक ।
७ जुगुप्सा । ८ भय । ९ स्तम्भ । १० स्वेद । ११ स्ववृत्ति । १२ ब्रीडा । १३ चपलता ।
१४ हर्षता । १५ जडता । १६ मतिमूढ । १७ आवेग । १८ विशाद । १९ औत्सुक्य ।
२० गर्व । २१ अपस्मार । २२ निद्रा । २३ सुस । २४ विवोध । २५ अर्मष । २६ उन्माद ।
२७ उग्रता । २८ व्याधि । २९ रब । ३० तर्क । ३१ त्रास । ३२ स्वरभेद । ३३ रोमांच ।
३४ वेपथु । ३५ वैवर्ण्य । ३६ अश्रु । ३७ प्रलाप । ३८ निर्वेद । ३९ ग्लानि । ४० शंका ।
४१ श्रम । ४२ आलस्य । ४३ दैन्य । ४४ चिंता । ४५ मोह । ४६ स्मृति । ४७ अवहित्थ ।
४८ विदाध । ४९ मरणांत । इति भावाः ।

*

२९. *चत्वारोऽभिनयाः ।

*

- ३०. चत्वारो वृत्तयः ।

१ सात्त्वती । २ भारती । ३ कैशिकी । ४ आरभटी । इति ।

- ३०) A १ सात्त्वती । २ भारती । ३ कैशकी । ४ आरभटी ।
B १ सात्त्वती । २ भारती । ३ कौशकी । ४ आरभटी ।
C १ भारती । २ शाश्वती । ३ कौशिकी । ४ आरभटी चेति ।
D १ सात्त्विकी । २ भारती । ३ कैशिकी । ४ आरभटी चेति ।
E १ भारती । २ सांरस्वती । ३ कौशिकी । ४ आर्भटी ।
F १ भारती । २ सात्त्विकी । ३ कौशिकी । ४ आरभटी ।
G १ सात्त्वती । २ भारती । ३ कौशकी । ४ आभरटी ।

* There is no Vivaraṇa of this sūtra given in the MSS. though the sūtra is mentioned in the contents.

1 E drops चत्वारो वृत्तयः ।

३१. चत्वारो महानायकाः ।

१ धीरोद्भत् । २ धीरोदात् । ३ धीरललित् । ४ धीरशान्त् । इति ।

३१) A १ धीर । २ वीरोदात् । ३ धीरललित् । ४ उद्भत् ।

B १ धीर । २ उद्भत् । ३ वीरोदात् । ४ वीरललित् ।

C १ gives no Vivaraṇa

DEF १ धीरोद्भत् । २ धीरोदात् । ३ धीरललित् । ४ धीरोपशांत् ।

G १ धीर । २ उद्भत् । ३ वीरोदात् । ४ वीरललित् ।

*

३२. चत्वारो नायकाः ।

१ अनुकूल् । २ दक्षिण् । ३ शठ् । ४ धृष्ट् । इति ।

३२) C १ अनुकूल् । २ दक्षिण् । ३ धृष्ट् । ४ षडश्च ।

D १ दक्षिणः । २ अनुकूल् । ३ शिव् । ४ धृष्टश्चेति ।

E १ दक्ष । २ अनुकूल् । ३ शठ् । ४ धृष्टश्चेति ।

F १ अनुकूल् । २ दक्ष । ३ शत् । ४ धृष्टश्चेति ।

*

३३. द्वात्रिंशद् नायकगुणाः ।

१ कुलीन् । २ शीलवान् । ३ वयस्थ । ४ शूरवान् । ५ संततव्यय ।
 ६ प्रीतिवान् । ७ सुराग । ८ सावयववान् । ९ प्रियंवद् । १० कीर्तिवान् । ११ त्यागी । १२ विवेकी । १३ शृङ्गारवान् । १४ अभिमानी ।
 १५ क्लान्तवान् । १६ समुज्जवलवेषः । १७ सकलकलकुशल ।
 १८ सत्यवंत् । १९ प्रिय । २० अवदान । २१ सुजन । २२ सुगंध ।
 २३ सुवृत्तमंत्र । २४ क्लेशसह । २५ प्रदद्वपद्यः । २६ पंडित ।
 २७ उत्तमसत्य । २८ धर्मिष्ठमहोत्साही । २९ गुणग्राही । ३० सुपात्रग्राही ।
 ३१ क्षमी । ३२ परिभावक । इति ।

1 A G °नायक ।

B °नायिक ।

2 G नायिकाः

3 A द्वात्रिंशद्व्युणनायक ।; E द्वात्रिंशद्व्युणो नायकः ।; F द्वात्रिंशद्व्युणो नायकः ।

३३) A १ कुलीन । २ शीलवान् । ३ वयस्थ । ४ शौचवान् । ५ स्वतंत्र । ६ सावयव । ७ प्रीतिमान् । ८ प्रियंवद । ९ सुभग । १० सत्यवान् । ११ कीर्तिवान् । १२ त्यागी । १३ विवेकी । १४ शूद्रारी । १५ अभिमानी । १६ श्लाघवान् । १७ समुज्ज्वलवेष । १८ शयाङ्की । १९ सकलकलाकुशल । २० सत्यासवह । २१ श्रद्धधान । २२ सुगंध । २३ सुवृत्त । २४ मंत्र । २५ क्लेशसह । २६ भाषापंडित । २७ उत्तमसत्य । २८ धार्मिष्ट । २९ महोत्साह । ३० गुणग्राही । ३१ कृ(क्ष)मी । ३२ परिभावुक ।

३३) B १ कुलीन । २ शीलवान् । ३ वयस्थ । ४ शौचवान् । ५ स्वतंत्र । ६ सावयव । ७ प्रीतिमान् । ८ प्रियंवद । ९ सुभग । १० सत्यवान् । ११ कीर्तिमान् । १२ त्यागी । १३ विवेकी । १४ शूद्रारी । १५ अभिमानी । १६ श्लाघवान् । १७ समुज्ज्वलवेषः । १८ शयाङ्की । १९ सकलकलाकुशल । २० सत्यासवह । २१ श्रद्धवान् । २२ सुगंध । २३ सुवृत्त । २४ मंत्र । २५ क्लेशसह । २६ भाषापंडित । २७ उत्तमसत्य । २८ धर्मिष्ट । २९ महोत्साह । ३० गुणग्राही । ३१ क्षमी । ३२ परिभावुकः ।

३३) E १ कुलीन । २ शीलवान् । ३ वयस्थ । ४ शौचवान् । ५ प्रियंवद । ६ संततव्यय । ७ प्रीतमना । ८ सुभग । ९ विनयवान् । १० त्यागी । ११ विवेकी । १२ शूद्रारवान् । १३ अभिमान । १४ श्लाघ्य । १५ समुज्ज्वलवेष । १६ सकलकलाकुशल । १७ सत्यवान् । १८ प्रियः । १९ सुवृत्तः । २० अवदात । २१ स्वजन । २२ सुहृद । २३ [श्रद्ध]धान । २४ सुगंधप्रिय । २५ मंत्रवान् । २६ क्लेशसह । २७ प्रदत्ता । २८ प्रकाशकः । २९ पंडित । ३० उत्तम । ३१ ससत्त्व । ३२ धार्मिक । ३३ महोत्साही । ३४ गुणग्राही । ३५ क्षमा[वान्] । ३६ परिभाषिकश्चेति ।

३३) F १ कुलीन । २ शीलवान् । ३ वयस्थ । ४ शौचवान् । ५ संततव्ययी । ६ प्रतिभावान् । ७ शुभग । ८ विनयवान् । ९ कीर्तिमान् । १० त्यागी । ११ विवेकी । १२ शूद्रारी । १३ अभिमानी । १४ श्लाघवान् । १५ समुज्ज्वलवेष । १६ सकलकलाकुशल । १७ सत्यवान् । १८ प्रिय । १९ अवदान । २० स्वजनप्रियः । २१ सुगंधप्रियः । २२ सुवृत्त । २३ मंत्रवान् । २४ क्लेशापहारी । २५ प्रदत्ताप्रकाशकः । २६ पंडितसत्तम । २७ उत्तमसत्तम । २८ धार्मिक । २९ महोत्साही । ३० गुणग्राही । ३१ क्षमी । ३२ परिभावकश्चेति ।

३३) G १ कुलीन । २ शीलवान् ३ वयस्थ । ४ शौचवान् । ५ स्वतंत्र । ६ सावयव । ७ प्रीतिमान् । ८ प्रियंवद । ९ सुभग । १० सत्यवान् । ११ त्यागी । १२ विवेकी । १३ शूद्रारी । १४ अभिमानी । १५ श्लाघवान् । १६ समुज्ज्वलवेष । १७ शयाङ्की । १८ सकलकलाकुशल । १९ सत्यासवह । २० श्रद्धधान । २१ सुगंध । २२ सुवृत्त । २३ मंत्र । २४ क्लेशसह । २५ भाषापंडित । २६ उत्तमसत्य । २७ धार्मिष्ट । २८ महोत्साह । २९ गुणग्राही । ३० क्षमी । ३१ परिभावुक ।

*

३४. त्रिविधा महानायिकाः ।

१ स्वकीया । २ परकीया । ३ पण्याङ्गनां । इति ।

*

१ CE चेति । 'F पण्याङ्गनाश्चेति ।

३५ अष्टौ नायिकाः ।

१ वासकसज्जा । २ विरहोत्कण्ठिता । ३ खण्डिता । ४ विप्रलब्धा ।
 ५ प्रोषितभर्तृका । ६ कलहांतरिता । ७ अभिसारिका । ८ स्वाधीन-
 भर्तृका । इति ।

३५) A B १ विरहोत्कंठिता । २ खण्डिता । ३ कलहांतरिता । ४ विप्रलुब्ध(?)धा ।
 ५ प्रोषितभर्तृका । ६ अभिसारिका । ७ स्वाधीनपतिका ।

३५) C १ वासकसज्जा । २ खंडिता । ३ उत्कंठिता । ४ कलहांतरिता ।
 ५ विप्रलब्धा । ६ प्रोषितभर्तृका । ७ अभिसारिका । ८ स्वाधीनपतिका चेति ।

३५) D १ वासकसज्जा । २ विरहोत्कण्ठिता । ३ खंडिता । ४ विप्रलंभा ।
 ५ प्रोषितभर्तृका । ६ कलहांतरिता । ७ अभिसारिका । ८ स्वाधीनभर्तृका चेति ।

*

३६. द्वार्तिशदू नायिकानां गुणाः ।

१ सुरूपा । २ सुभगा । ३ सुवेषा । ४ सुरतप्रवीणा । ५ सुनेत्रा ।
 ६ सुखाश्रया । ७ विभोगिनी । ८ विचक्षणा । ९ प्रियभाषिणी ।
 १० प्रसन्नमुखी । ११ पीनस्तनी । १२ चारुलोचना । १३ रसिका ।
 १४ लज्जान्विता । १५ लक्षणयुता । १६ पठितज्ञा । १७ गीतज्ञा ।
 १८ वाद्यज्ञा । १९ नृत्यज्ञा । २० सुप्रमाणशरीरा । २१ सुगंधप्रिया ।
 २२ नातिमानिनी । २३ चतुरा । २४ मधुरा । २५ स्नेहमती ।
 २६ विर्मषमती । २७ गूढमंत्रा । २८ सत्यवती । २९ कलावती ।
 ३० शीलवती । ३१ प्रज्ञावती । ३२ गुणान्विता । इति ।

३६) AB १ सुरूपा । २ सुवेषा । ३ सुभगा । ४ सुरतप्रवीणा । ५ सुसत्त्वा ।
 ६ विष(?)सुखश्रिता । ७ विनीता । ८ भोगिनी । ९ विचक्षणा । १० प्रियभाषिणी ।
 ११ प्रसन्नमुखी । १२ पीनस्तनी । १३ चारुलोचना । १४ रसिका । १५ लज्जान्विता ।
 १६ लक्षणयुता । १७ वाद्यज्ञा । १८ गीतज्ञा । १९ नृत्यज्ञा । २० वाद्यज्ञा ।

1 A B G नायिका ।; C D E नायका ।

2 F स्वाधीनपतिका ।

3 A B द्वार्तिशद्वणनायिका ।; CD द्वार्तिशद्वणनायका ।; E द्वार्तिशनायकानां
 गुणा ।; G द्वार्तिशद्वणनायिका ।.

२१ सुप्रमाणशारीरा । २२ सुगंधप्रिया । २३ नातिमानिनी । २४ चतुरा । २५ मधुरा ।
२६ स्नेहवती । २७ विमर्शवती । २८ सुवृत्तमंत्रा । २९ सत्यवती । ३० प्रज्ञावती ।
३१ चैतन्या । ३२ शीलवती । ३३ गुणान्विता ।

३६) C १ कुलिना । २ शीलवती । ३ वयस्त्विनी । ४ प्रियंवदा । ५ इ(?)मि)तव्यया ।
६ प्रीतिमति । ७ सुभगा । ८ सुसत्त्वा । ९ सुवेषा । १० सुविनीता । ११ सुरतप्रवीणा ।
१२ चारुनेत्रा । १३ सुखप्रिया । १४ विभोगिनी । १५ विचक्षणा । १६ प्रियभाषिणी ।
१७ प्रसन्नमुखी । १८ पीनस्तनी । १९ रसिका । २० लज्जान्विता । २१ लक्षणयुक्ता ।
२२ पठितज्ञा । २३ गीतज्ञा । २४ नृत्यज्ञा । २५ वि(?)वा)द्यज्ञा । २६ सुकुमारशारीरा ।
२७ सुगंधप्रिया । २८ नातिमानिनी । २९ स्नेहवती । ३० गुणान्विता । चेति ।

३६) E १ कुष्ठि(?)लि)नी । २ सुरूपा । ३ सुभगा । ४ समर्था । ५ सुवेषा ।
६ सुविनीता । ७ सुरतप्रवीणा । ८ चारुनेत्रा । ९ सुखप्रिया । १० विभोगिनी ।
११ विचक्षणा । १२ प्रियभाषिणी । १३ प्रसन्नमुखी । १४ पीनस्तनी । १५ रसिका ।
१६ लज्जान्विता । १७ लक्षणयुक्ता । १८ पठितज्ञा । १९ गीतज्ञा । २० वाद्यज्ञा ।
२१ नृत्यज्ञा । २२ सुकुमारशारीरा । २३ सुगंधप्रिया । २४ नातिमानिनी ।
२५ मधुरवाक्या । २६ स्नेहवती । २७ आचारवती । २८ रूपवती । २९ संभोगवती ।
३० गुणवती । ३१ सुशीला । ३२ धर्मज्ञा । चेति ।

३६) F १ कुलीना । २ सुभगा । ३ स्वरूपा । ४ सुसत्त्वा । ५ सुवेषा । ६ सुविनीता ।
७ सुरत्न(?)प्रवीणा । ८ चारुनेत्रा । ९ सुखप्रिया । १० विभोगिनी । ११ विचक्षणा ।
१२ प्रियभाषिणी । १३ प्रसन्नमुखी । १४ पीनस्तनी । १५ रसिका । १६ लज्जान्विता ।
१७ लक्षणयुक्ता । १८ गीतज्ञा । १९ वाद्यज्ञा । २० नृत्यज्ञा । २१ सुकुमारशारीरा ।
२२ सुगंधप्रिया । २३ नातिमानिनी । २४ मधुरवाक्या । २५ स्नेहवती ।
२६ ईर्ष्यारहिता । २७ सत्यवती । २८ शीलवती । २९ प्रज्ञावती । ३० सुसंवृत्तशारीरा ।
३१ गुणान्विता । चेति ।

३६) G १ सुरूपा । २ सुवेषा । ३ सुभगा । ४ सुरतप्रवीणा । ५ सुसत्त्वा ।
६ विष(?)सुख)श्रता । ७ विनीता । ८ भोगिनी । ९ विचक्षणा । १० प्रियभाषिणी ।
११ प्रसन्नमुखी । १२ पीनस्तनी । १३ चारुलोचना । १४ रसिका । १५ लज्जान्विता
लक्षणयुता । १६ वाक्यज्ञा । १७ गीतज्ञा । १८ नृत्यज्ञा । १९ वाद्यज्ञा । २० सुप्रमाणशारीरा ।
२१ सुगंधप्रिया । २२ नातिमानिनी । २३ चतुरा । २४ मधुरा । २५ स्नेहवती ।
२६ विमर्शवती । २७ संवृत्तमंत्रा । २८ सत्यवती । २९ प्रज्ञावती । ३० चैतन्या ।
३१ शीलवती । ३२ गुणान्विता ।

*

३७. 'त्रिविधं सौख्यम् ।

१ आङ्गिक । २ वाचिक । ३ मानसिक । इति ।

३७) F शारीरं । मानसिकं चेति ।

*

1 ABG add अथ त्रिविधं ।; F द्विविधं ।. 2 ABG शारीरिकं ।; E कायिकं ।.
3 AB drop इति ।; CDE मानसिकं चेति ।,

३८. चत्वारि सौख्यकारणानि ।

१ योगाभ्यासकारणम् । २ अभिमानकारणम् । ३ सम्प्रत्ययकारणम् ।
४ विषयकारणम् । इति ।

*

३९. नंवविधो गंधोपयोगः ।

१ तैलाधिवासः । २ जलाधिवासः । ३ वस्त्राधिवासः । ४ मुखाधि-
वासः । ५ उद्वर्तनाधिवासः । ६ विलेपनाधिवासः । ७ स्नानाधिवासः ।
८ धूपनाधिवासः । ९ भोजनाधिवासः । इति ।

३९) C १ तैलाधिवास । २ पुष्पवास । ३ मुखवास । ४ जलवास । ५ स्नानवास ।
६ उद्वर्तनवास । ७ धूपनवास । ८ तांबोलवास । ९ भोजनवास ।

३९) D १ तैलाधिवासे । २ जलाधिवासे । ३ मुखाधिवासे । ४ स्थाने ।
५ उद्वर्तने । ६ उदके । ७ विलेपने । ८ धूपने । ९ भोजने । चेति ।

३९) E १ तैलाधिवासः । २ जलाधिवासः । ३ सुरभिजलं । ४ उद्वर्तता । ५ धूप ।
६ तांबूल । ७ भोजनाधिवासः । ८ वस्त्राधिवासः । ९ मुखाधिवासः ।

३९) F १ तैलाधिवासे । २ जलाधिवासे । ३ वस्त्राधिवासे । ४ मुखे । ५ उद्वर्तने ।
६ स्नाने । ७ विलेपने । ८ धूपने । ९ भोजने । चेति ।

*

४०. दीशाविधं शौचम् ।

१ भावशौचं । २ स्नानशौचं । ३ जलशौचं । ४ मृत्तिकाशौचं ।
५ इमश्रुशौचं । ६ संस्कारशौचं । ७ पवित्रवाक्यं । ८ प्राणिदयाशौचं ।
९ अर्थशौचं । १० आचारशौचं । इति ।

४०) B १ जलशौचं । २ मृत्तिकाशौचं । ३ गंध । ४ इमश्रु । ५ संस्कार ।
६ पवित्रवाक्य । ७ प्राणिदयाशौचं । ८ अर्थशौचं । ९ आचारशौचं ।

४०) C १ भावशौचं । २ मुखशौचं । ३ मृत्तिकाशौचं । ४ गंधशौचं । ५ कक्षाशौचं ।
६ इमश्रुशौचं । ७ स्नानशौचं । ८ नरकशौचं । ९ आनल चेति ।

1 A B C D E F omit the Sūtra and its Vivaraṇa.

2 A B G अथ नव० ।

3 A B G अथ दश० ।

४०) D १ मुखशौच । २ कक्षा । ३ कर । ४ इमश्रु । ५ जल । ६ मृत्तिका । ७ नख । ८ मल । ९ वृत्ति । १० भावशौच ।

४०) E १ मुखशौच । २ स्नानशौच । ३ मृत्तिकाशौच । ४ गंधशौच । ५ कक्षा । ६ इमश्रु । ७ जल । ८ नख । ९ अनिल । १० सर्वशौच । इति दशविधं शौचम् ।

४०) F १ मुखशौच । २ स्नानशौच । ३ मृत्तिका । ४ कक्षा । ५ गंध । ६ म(इम)श्रु । ७ जल । ८ पवित्रभाषण । ९ नख । १० आचारशौच चेति ।

४०) G १ भावशौचं । २ स्नानशौचं । ३ जलशौचं । ४ मृत्तिकाशौचं । ५ गंधश्मश्रु । ६ संस्कार । ७ पवित्रवाक्य । ८ प्राणिदयाशौचम् । ९ अर्थशौचम् । १० आचारशौचम् ।

*

४१. ^१द्विविधः कामः ।

१ स्वाभाविक । २ कृत्रिम । ^२इति ।

*

४२. ^३दश कामावस्थाः ।

१ अभिलाषा । २ चिंता । ३ स्मृति । ४ गुणकीर्तन । ५ उद्घेग । ६ प्रलाप । ७ उन्माद । ८ व्याधि । ९ जडता । १० मरण । इति ।

४२) C १ अभिलाषा । २ चिंता । ३ स्मृति । ४ गुणकीर्तन । ५ उद्घेग । ६ उन्माद । ७ व्याधि । ८ जडता । ९ मरणं चेति ।

४२) D १ अभिलाषा । २ चिंता । ३ रस । ४ गुणकीर्तन । ५ उद्घेग । ६ प्रलाप । ७ उन्माद । ८ व्याधि । ९ जडता । १० मरणं चेति ।

*

४३. विंशती रक्तस्त्रीणां लक्षणानि ।

१ पूर्वं भाषते । २ दर्शनात्प्रसन्ना भवति । ३ समागमे तुष्ट्यति । ४ संभाषिता हृष्ट्यति । ५ गुणान् सखीजने कथयति । ६ दोषान् प्रच्छादयति । ७ सन्मुखी शेते । ८ पश्चात् स्वपिति । ९ पूर्वमुत्तिष्ठति । १० मित्राणि पूजयति । ११ अमित्राणि द्वेष्टि । १२ प्रोषिते दुर्मना

1 A B G अथ द्वि० ।

2 A G कृत्रिमश्रु ।

3 F दशविधा कामावस्था ।

4 D लक्षणस्थानानि ।

भवति । १३ स्वधनं ददाति । १४ प्रथममालिङ्गनं करोति । १५ पूर्वमेव चुम्बनं करोति । १६ समदुःखसुखा । १७ स्नेहवती । १८ संभोगार्थिनी । १९ सन्मुखावलोकिनी । २० सदा विनीता ।

४३) A B १ पूर्वं भाषते । २ दर्शनात्प्रसन्ना भवति । ३ समागमे तुष्ट्यति । ४ संभाषिता हृष्ट्यति । ५ गुणान् सखीजने कथयति । ६ दोषान् छादयति । ७ सन्मुखी शेते । ८ पश्चात् स्वपिति । ९ पूर्वमुत्तिष्ठति । १० मित्राणि पूजयति । ११ अमित्राणि द्वेष्यति । १२ प्रोषिते दुर्मना भवति । १३ स्वधनं ददाति । १४ प्रथममालिंगयति । १५ पूर्वचुंबनं करोति । १६ समदुःखसुखावलोकिनी । १७ सदा विनीता । १८ स्नेहवती । १९ संभोगार्थिनी ।

४३) C १ पूर्वं भाषितं । २ दर्शनात्प्रसन्ना भवति । ३ समागमे पुष्ट्यति । ४ संभाषिता हृष्टा भवति । ५ सखिजने गुणान् कथयति । ६ दोषान् प्रच्छादयति । ७ सन्मुखी शेते । ८ पश्चात् स्वपिति । ९ पूर्वमुत्तिष्ठते । १० मित्राणि पूजयति । ११ अमित्राणि द्वेष्यति । १२ प्रोषिते दुर्मना । १३ स्वधनं ददाति । १४ प्रथममालिंगनं करोति । १५ चुंबनं ददाति । १६ समदुःखा । १७ स्नेहवती । १८ सिष्टान्नं दात्री । १९ सुवेषा । २० सुभोगार्थिनी चेति ।

४३) D १ अर्थानुभाविनी । २ दर्शने प्रसन्ना भवति । ३ समं तुष्ट्यति । ४ संभाषिता हृष्टि । ५ गुणान् सखीजने कथयति । ६ दोषान् प्रच्छादयति । ७ सन्मुखी शेते । ८ पश्चात् सुपति । ९ पूर्वमुत्तिष्ठति । १० मित्राणि पूजयति । ११ अमित्राणि द्वेष्यति । १२ प्रोषिते दुर्मना भवति । १३ स्वधनं ददाति । १४ प्रथममालिंगनं करोति । १५ पूर्वमेव चुंबनं करोति । १६ समदुःखसुखा । १७ सन्मुखावलोकिनी । १८ स्नेहवती । १९ संभोगार्थिनी चेति ।

४३) E १ अर्थानुभाविनी । २ दर्शनात् प्रशांता भवति । ३ संतुष्टा इ(?)तुष्ट्य)ति । ४ संभाषणे न हृष्ट्यति । ५ गुणान् प्रकाशयति । ६ स्तनयोः पीडनं । ७ भूषणोद्घाटनं । ८ हसनं । ९ नूपुरोक्तर्षणं । १० कर्णकंदूयतं । ११ केशकीर्ण । १२ प्रचारणसंयमनं । १३ सखीजने दोषान् प्रच्छादयति । १४ सन्मुखी शेते । १५ पश्चात् स्वपति । १६ पूर्वमुत्तिष्ठति । १७ मित्राणि पूजयति । १८ अमित्राणि द्वेष्यति । १९ प्रोषिते दुर्मना भवति । २० स्वधनं ददाति । २१ प्रथमं आलिंगनं करोति । २२ पूर्वमेव स्ववचनात् भाषयति । २३ चुंबनं करोति । २४ समदुःखे सदा विनीता । २५ सन्मुखविलोकिनी । २६ स्नेहवती । २७ संभोगार्थिनी ।

४३) F १ पूमाय्रात(?)वं भाषते) । २ दर्शनात् प्रसन्ना भवति । ३ संतुष्टा । ४ संभाषिताद् हृष्ट्यति । ५ गुणान् सखीजनं वदति । ६ दोषान् प्रच्छादयति । ७ सन्मुखी शेते । ८ पश्चात्स्वपिति । ९ पूर्वमुत्तिष्ठति । १० मित्राणि पूजयति । ११ अमित्राणि द्वेष्यि । १२ प्रोषिते दुर्मना । १३ स्वधनं ददाति । १४ प्रथममालिङ्गनं करोति । १५ पूर्वमेव चुंबनं ददाति । १६ समानदुःखा । १७ विनीता । १८ सन्मुखावलोकनी । १९ स्नेहवती । २० संभोगार्थिनी चेति ।

४३) G १ पूर्वं भाषते । २ दर्शनात्प्रसन्ना भवति । ३ समागमे तुष्यति । ४ सम्भाषिता हृष्यति । ५ गुणान् सखिजने कथयति । ६ दोषान् छादयति । ७ सन्मुखी शेते । ८ पश्चात् स्वपिति । ९ पूर्वमुत्तिष्ठति । १० मित्राणि पूजयति । ११ अमित्राणि द्वेष्टि । १२ प्रोषिते दुर्मना भवति । १३ स्वधनं ददाति । १४ प्रथममालिंगयति । १५ पूर्वचुंबनं करोति । १६ समदुःखसुखावलोकिनी । १७ सदा विनीता । १८ स्नेहवती । १९ सम्भोगार्थिनी ।

*

४४. एकविंशतिर्विरक्तखीणां लक्षणानि ।

१ चुंबिता विमुखं करोति । २ मुखं परिमार्जयति । ३ निष्ठीवति । ४ प्रथमं शेते । ५ पश्चादुत्तिष्ठति । ६ पराङ्मुखी शेते । ७ वाक्यं नावमन्यते । ८ मित्राणि द्वेष्टि । ९ अमित्राणि पूजयति । १० सदा गर्विता भवति । ११ उक्ता कुप्यते । १२ गमने तुष्यति । १३ दुष्कृतं स्मरति । १४ सुकृतं विस्मारयति । १५ दत्तं न मन्यते । १६ दोषान् प्रकटीकरोति । १७ गुणान् प्रच्छादयति । १८ सन्मुखं न पश्यति । १९ दुःखिते सुखिता भवति । २० विप्रियं वदति । २१ संभोगे सुखं न वाञ्छति ।

४५) C १ चुंबने मुखं परिमार्जयति । २ निष्ठीवति । ३ प्रथमं शेते । ४ पश्चादुत्तिष्ठति । ५ सन्मुखी न शेते । ६ मित्राणि द्वेषयति । ७ अमित्राणि पूजयति । ८ गर्विता उत्कथयति । ९ गमने हृष्टा । १० दुष्कृतं स्मरति । ११ सुकृतं विस्मरयति । १२ उक्तं न मन्यते । १३ दोषान् प्रकटीकरोति । १४ गुणानाच्छादयति । १५ सन्मुखं न पश्यति । १६ दुःखिते सानंदा । १७ अप्रियंवदा । १८ संभोगे सुखं नावगच्छति । १९ कोपमुत्पादयति ।

४६) D १ चुम्बिता विमुखं करोति । २ मुखं च परिमार्जयति । ३ निष्ठीवति । ४ प्रथमं शेते । ५ पश्चादुत्तिष्ठति । ६ परान्मुखी शेते । ७ वाचं न मन्यते । ८ मित्राणि द्वेषयति । ९ कुमित्राणि पूजयति । १० गर्विता भवति । ११ उक्ता कुप्यते । १२ गमने तुष्यति । १३ दुष्कृतं स्मरयति । १४ सुकृतं विस्मरयति । १५ दत्तं न मन्यते । १६ दोषान् प्रकटीकरोति । १७ गुणान् प्रच्छादयति । १८ सन्मुखं न पश्यति । १९ विप्रियं वदति । २० दुःखिते सुखिता भवति । २१ संभोगेषु सुखं न वाञ्छति ।

४७) E १ मुखं परिमार्जयति । २ निष्ठीवती । ३ प्रथमं शेते । ४ पश्चादुत्तिष्ठति । ५ पराङ्मुखी शेते । ६ मित्राणि द्वेष्टि । ७ अमित्राणि पूजयति । ८ गर्विता भवति । ९ उक्ता कुप्यति । १० गमने तुष्यति । ११ दुःखिते दुःखिता [न] १२ विप्रियं वदति ।

वदति । १३ संभोगसुखं न वांछति । १४ स्वेच्छया विचरति । १५ दुष्कृतं स्मरति । १६ सुकृतं विस्मारयति । १७ दत्तं न मन्यते । १८ दोषान् प्रकटीकरोति । १९ गुणान् प्रच्छादयति । २० सन्मुखं न पश्यति ।

४४) F १ चुम्बिता परान्मुखी भवति । २ चुम्बितानन्तरं निष्ठीवति । ३ मुखं च परिमार्जयति । ४ प्रथमं शेते । ५ पश्चादुत्तिष्ठति । ६ पराङ्मुखी शेते । ७ वचनं नावमन्यते । ८ मित्राणि द्वेष्टि । ९ अस्मित्राणि पूजयति । १० सदैव गर्विता । ११ उक्ता कुप्यति । १२ प्रोषिते तुष्यति । १३ दुष्कृतं स्मारयति । १४ सुकृतं विस्मारयति । १५ दत्तमवमन्यते । १६ दोषान् प्रकटयते । १७ गुणानाच्छादयति । १८ सन्मुखं न पश्यति । १९ दुःखेन दुःखिता न भवति । २० विप्रियं वदति । २१ संभोगं न वद(?)वाञ्छ)ति ।

*

४५. द्वाविंशतिः कामिनीनां विकारेङ्गितानि ।

१ सानुरागनिरीक्षणं । २ श्रवणसंयमनं । ३ अङ्गुलीमोटनं । ४ मुद्रिकाकर्षणं । ५ नूपुरोत्कर्षणं । ६ गुसाङ्गदर्शनं । ७ सख्या सह हसनं । ८ भूषणोद्घाटनं । ९ कर्णमोटनं । १० कर्णकंडूयनं । ११ केशप्रकीर्णनं । १२ पुष्पसंयमनं । १३ नखविलेखनम् । १४ परिधानसंयमनं । १५ निश्वासोच्छुसनं । १६ प्राग् विजृम्भणं । १७ बाललिङ्गनं । १८ बालमुखचुम्बनं । १९ प्रियभाषणं । २० परोक्षे नामकीर्तनम् । २१ अतिकान्तप्रेक्षणम् । २२ गुणव्यावर्णनं । इति ।

४५) C १ उच्चैर्निष्ठीवती । २ सानुरागा संयमनं । ३ अङ्गुलीस्फोटनं । ४ मुद्रिकाकर्षणं । ५ गुसांगदर्शनं । ६ सख्या सह हसनं । ७ नूपुरोत्कर्षणं । ८ स्तनोपषीडनं । ९ भूषणोद्घाटनं । १० कर्णकंडूयनं । ११ केशप्रकीर्णनं । १२ परिधानसंयमनं । १३ निश्वासोच्छ्वासनं । १४ बागविजृम्भणं । १५ बालालिंगनं । १६ बालमुखचुम्बनं । १७ प्रियभाषणं । १८ अतिकान्तप्रेक्षणं । १९ परोक्षनामस्मरणं । २० गुणवर्णनं । २१ विरहवेदना ।

४५) D १ सानुरागनिरीक्षणं । २ श्रवणसंयमनं । ३ अंगुलीस्फोटनं । ४ सदा प्रसन्नं । ५ मुद्रिकाकर्षणं । ६ गुसांगदर्शनं । ७ सख्या सह हसनं । ८ भूषणोद्घाटनं । ९ कर्णोत्कर्षणं । १० कर्णकंडूयनं । ११ केशप्रकीर्णनं । १२ पुष्पसंयमनं । १३ नखविलेखनं । १४ परिधानसंयमनं । १५ विश्वासोल्हसनं । १६ प्राग् विजृम्भनं । १७ बालालिंगनं । १८ बालमुखचुम्बनं । १९ प्रियभाषणं । २० परोक्षे नामकीर्तनं ।

1 A G द्वाविंशतिकामिनीनां ।; B D E द्वाविंशतिकामिनीनां ।; C अथ द्वाविंशति कामिनीनां । 2 ABG मुद्रिका अर्पणं ।. 3 ABG केशप्रक्षरणम् । 4 ABG omit प्राग् । 5 ABG बालचुम्बनं ।; 6 AB परोक्षे नामग्रहणं ।; G omits परोक्षे नामकीर्तनम् ।

४५) E १ उच्चैर्निष्ठीवती । २ सानुरागनिरीक्षणं । ३ श्रवणसंयमनं । ४ अंगुलीस्फोटनं ।
५ मुद्रिकाकर्षणं । ६ गुप्ताङ्गदर्शनं । ७ परिधानसंयमनं । ८ निश्वासोश्वा(च्छुा)सनं ।
९ प्राक्(ग)विजृभणं । १० वालमुखचुंवनं । ११ प्रियलक्षणं(श्लेषणं) । १२ अतिक्रान्तप्रेक्षणं ।
१३ पश्चान्नामस्मरणं ।

४५) F १ सानुरागनिरीक्षणं । २ श्रवणसंयमनं । ३ अङ्गुल्या मोटनं । ४ मुद्रिका-
कर्षणं । ५ गुप्ताङ्गदर्शनं । ६ सख्या सह हसनं । ७ स्तनोपणीडनं । ८ भूषणोद्घाटनं ।
९ नूपुरोत्कर्षणं । १० कर्णकण्डूयनं । ११ केशग्रीष्णनं । १२ प्रावरणसंयमनं ।
१३ नखचिलेखनं । १४ वि(नि)श्वासोच्छुासनं । १५ प्राग् विजृभणं । १६ बालालिङ्गनं ।
१७ बालकमुखचुम्बनं । १८ प्रियश्लेषणं । १९ अतिक्रान्तप्रेक्षणं । २० परोक्षे नामस्मरणं ।
२१ गुणव्यावरणं । २२ संभोगवाञ्छा चेति ।

*

४६. चतुर्विंशतिरसतीनां लक्षणानि ।

१ द्वारदेशो शायिनी । २ पश्चाद्वलोकिनी । ३ पुंश्चली सखी ।
४ भोगार्थिनी । ५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्गाश्रिता । ७ पतिद्वेषिणी ।
८ पतिरहिता । ९ हीनाङ्गभार्या । १० मृतापत्या । ११ बहुदेवरालापिनी ।
१२ बहुदेवतापूजिनी । १३ विनोदप्रिया । १४ भोगिनी [सखी] ।
१५ अतिमानिनी । १६ कृत्रिमलज्जान्विता । १७ परप्रीतिरता । १८ वृद्ध-
भार्या । १९ सततहास्या । २० प्रोषितभर्तृका । २१ लोभान्विता ।
२२ बहुभाषिणी । २३ क्रीडनप्रिया । २४ वंध्या । इति ।

४६) A B १ द्वारदेशो शायिनी । २ पश्चात्यावलोकिनी । ३ पुंश्चली सखी ।
४ भोगिनी । ५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्गाश्रिता । ७ पतिद्वेषिणी । ८ पतिरहिता ।
९ हीनांगभार्या । १० मृतापत्या । ११ बहुदेवरालापिनी । १२ बहुदेवतापूजिनी ।
१३ विनोदकारिणी । १४ भोगार्थिनी । १५ अतिमानिनी । १६ कृत्रिमलज्जान्विता ।
१७ परप्रीतिरता । १८ वृद्धभार्या । १९ सततहास्या । २० प्रोषितभर्तृका । २१ लोभान्विता ।
२२ बहुभाषिणी । २३ क्रीडनप्रिया । २४ वंध्या ।

४६) C १ द्वारदेशशायिनी । २ पश्चाद्वलोकिनी । ३ पुंश्चली । ४ भोगिनी ।
५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्गाश्रिता । ७ पतिद्वेषिणी । ८ पतिरहिता । ९ दा(ही)नयुक्तीनां
संगिनी । १० जलवाहनीनां संगिनी । ११ विनोदप्रिया । १२ अतिमानिनी ।
१३ दूरं जलानयने गच्छति । १४ कुभकाररजकानां संगिनी । १५ कुट्टिनी ।
१६ क्रत्रिमलज्जान्विता(कृत्रिमलज्जान्विता) । १७ अप्रणीता । १८ संत(सतत)हास्य ।
१९ लोभान्विता । २० बहुभाषिणी । २१ क्रीडनप्रिया । २२ केशसंवाहनप्रिया ।
२३ आत्मगृहं परित्यज्य परगृहे चार्ता करोति । २४ स्वर्पांते परित्यज्य अन्यमाकांक्षति ।

1 A B G अथ चतु० ।; E चतुर्विंशत्यसतीलक्षणानि ।; C D चतुर्विंशति
असतीनां लक्षणानि । 2 B पश्चाद्वलोकनी ।

४६) D १ द्वारदेशशायिनी । २ पश्चात् पश्चाद्वलोकिनी । ३ पुंश्चली । ४ भोगिनी । ५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्ग(?)ग्निता । ७ पतिद्वेषिणी । ८ पतिरहिता । ९ हीनांगभार्या । १० मृतवत्सा । ११ देवरजन(?)रालायिनी । १२ गोष्ठिप्रिया । १३ बहुदेवतापूजनं । १४ वि(?)संभोगार्थिनी । १५ अतिमानिनी । १६ कृत्रिमलज्जान्विता । १७ परप्रीतिरता । १८ वृद्धभार्या । १९ सततहास्या । २० प्रोषितभर्तृका । २१ लोभान्विता । २२ बहुभाषिणी । २३ कीडापरा चेति ।

४६) E १ द्वारदेशशायिनी । २ पश्चाद्वलोकिनी । ३ पुंश्चली । ४ भोगिनी । ५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्ग(?)ग्निता । ७ पतिमन्वेषणी(?)पतिद्वेषिणी । ८ पतिरहिता । ९ हीनयुवतीसंगिनी । १० जलवाहिकीनां संगिनी । ११ विनोदप्रिया । १२ प्र(?)अतिमानिनी । १३ दूराज्जलानयनाय गच्छति । १४ कुम्भकाररजकसंगतिं करोति । १५ कृत्रिमलज्जान्विता । १६ परप्रीतिरता । १७ सततं हास्या । १८ विनोदं बहिर्ग्रामति । १९ लोभान्विता । २० बहुभाषिणी । २१ कीडणप्रिया । २२ केशसंवाहनप्रिया । २३ आत्मगृहे वार्ता परित्यज्य परगृहे वार्ताकरणाय रसिका । २४ स्वपार्ति परित्यज्य परपुरुषान्वेषणं करोतीति ।

४६) F १ द्वारदेशार्द्धस्थायनी । २ पश्चात्प्रविलोकनी । ३ पुंश्चलीसखी । ४ भा(?)भोगिनी । ५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्गाश्रिता । ७ पतिद्वेषिणी । ८ पतिवर्जिता । ९ हीनयुवतीनां सङ्किनी । १० गजवाहकानां प्रिया । ११ विनोदप्रिया । १२ अभिमानिनी । १३ दूरे पानीयानयनाय व्रजति । १४ कुम्भकाररजकसंगतिं करोति । १५ कन्दुकासंगतिं करोति । १६ कृत्ति(?)त्रिमलज्जान्विता । १७ परप्रीतिरता । १८ सततहास्या । १९ निर्जने बहिर्गामिनी । २० लोभान्विता । २१ बहुभाषिणी । २२ कीडनप्रिया । २३ केशसंवाहनप्रिया । २४ स्वगृहं मुक्तवान्त्यगृहे वार्ताकरणाय गच्छति । २५ रसिका । २६ स्वपार्ति परित्यज्य परपुरुषान्वेषणं करोति ।

४६) G १ द्वारदेशो शायिनी । २ पाश्चात्यावलोकिनी । ३ पुंश्चलीसखी । ४ भोगिनी । ५ गोष्ठिप्रिया । ६ राजमार्गाश्रिता । ७ पतिद्वेषिणी । ८ पतिरहिता । ९ हीनाङ्गभार्या । १० वंध्या । ११ मृतपत्ना । १२ बहुदेवरालायिनी । १३ बहुदेवतापूजनी । १४ विनोदकारिणी । १५ भोगार्थिनी । १६ अतिमानिनी । १७ कृत्रिमलज्जान्विता । १८ परप्रीतिरता । १९ वृद्धभार्या । २० सततहास्या । २१ प्रोषितभर्तृका । २२ लोभान्विता । २३ बहुभाषिणी । २४ कीडनप्रिया ।

*

४७. षोडश दुष्टस्त्रीणां लक्षणानि ।

१ पिङ्गाक्षी । २ कूपगङ्गा । ३ लम्बोष्ठी । ४ खरालापा । ५ ऊर्चकेशी । ६ लम्बोदरी । ७ दीर्घललटी । ८ संहितभूः । ९ पुष्पितनखी । १० प्रविरलदशना । ११ अतिदीर्घा । १२ अतिवामना । १३ अतिस्थूला । १४ अतिकृशा । १५ अतिगौरा । १६ अतिकृष्णा । इति ।

---

1 A G अथ षोडशस्त्रीणामपलक्षणानि । B अथ षोडशदुष्टस्त्रीणामपलक्षणानि । C षोडशस्त्रीणां अपलक्षणानि । E दुष्टस्त्रीणां षोडशापलक्षणानि ।

४७) A B G १ पिङ्गाशी । २ कूपगळा । ३ लंबोष्टी । ४ खरालापा । ५ ऊर्ढुकेशी । ६ दीर्घललाटा । ७ संहितभ्रुः । ८ पुष्पितनखी । ९ प्रविरलदशना । १० अतिदीर्घा । ११ अतीववामनी । १२ अतीवस्थूला । १३ अतीवगौरा । १४ अतीवकृष्णा । १५ अतीवकृशा । १६ प्रलंबोदरी ।

४७) C १ पिंगाशी । २ कूपगळा । ३ लंबोष्टी । ४ ऊर्ध्वकेशा । ५ लंबोदरी । ६ दीर्घललाटा । ७ मिलितभ्रु(भ्रूः) । ८ पुंषितनखी । ९ अतिवश्ल(विरल)दशना । १० अतिदीर्घा । ११ अतिवामना । १२ अतिस्थूला । १३ अतिकृशांगि । १४ अतिगौरा । १५ अतिकृष्णा । १६ अती[व]रोमवतीति ।

४७) D १ पिंगाशी । २ कूपगळा । ३ लंबोष्टी । ४ ऊर्ढुकेशी । ५ ऊर्ढुकेशी । ६ लंबोदरी । ७ दीर्घललाटा । ८ संगतभ्रूः । ९ पुष्फितमुखी(पुष्पितनखी) । १० प्रविरलदशना । ११ अतिदीर्घा । १२ अतिवामना । १३ अतिस्थूला । १४ अतिकृशा । १५ अतिगौरा । १६ अतिकृष्णा । चेति ।

४७) E १ पिंगाशी । २ कूपगंडा । ३ लंबोष्टी । ४ ऊर्ढुकेशी । ५ प्रलंबोदरी । ६ दीर्घललाटा । ७ मिलितभ्रु(भ्रूः) । ८ पुष्पितनखी । ९ अतिविरलकेशा । १० विरलदशना । ११ अतिदीर्घा । १२ अतिवामना । १३ अतिस्थूला । १४ अतिकृशा । १५ अतिगौरा । १६ अतिरोमवती । १७ भूमिपर्यंतांगुलका । १८ मुक्तकेशा । १९ दीर्घदंता । २० खरदेहा ।

४७) F १ पिंगाशी । २ कूपगळा । ३ लंबोदरी । ४ लिम्बोष्टी(लम्बोष्टी) । ५ खरालापा । ६ ऊर्ध्वकेशी । ७ दीर्घललाटा । ८ संहितचूचुका । ९ पुष्पितनखी । १० प्रवी(विरल)दशना । ११ अतिदीर्घा । १२ दीर्घजङ्घा । १३ अतिस्थूला । १४ अतिकृशा । १५ अतिगौरा । १६ अतिकृष्णा । १७ अतिरोमवती । १८ दीर्घदंता । १९ खरदेहा । २० मुखे(किला) । २१ भूमिलगितपादपूर्वाङ्गुलिकाश्चेति ।

*

४८. अष्टौ स्त्रीणामविश्वासकारणानि ।

१ भर्तुः स्वैरिता । २ पुरुषार्थिनी । ३ प्रण(णी)तगोष्टी । ४ निरङ्कुशा । ५ विदेशवासा । ६ अन्यपुरुषं सन्मुखं विलोकयति । ७ यस्य तस्य सन्मुखं हसति । ८ उक्ता सती शपथं करोति । इति ।

४८) ABG १ भर्तुः स्वैरिता । २ पुरुषार्थिनी । ३ प्रण(णी)तगोष्टी । ४ निरङ्कुशा । ५ विदेशवासा । ६ पुंश्वली । ७ पति(त्यु)रीर्घ्यादोषाः ।

४८) C १ भर्तुः स्वैरं विचरति । २ अन्यपुरुषसन्मुखं विलोकयति । ३ गोष्टीं करोति । ४ निरङ्कुशा । ५ यं यं पश्यति तस्य तस्य सन्मुखं विलोकयति । ६ गोष्टीं करोति(?) । ७ संसर्गं करोति । ८ ईर्ष्या करोति ।

४८) D १ भर्तुस्वैरिता । २ पुरुषार्थिनी । ३ प्रण(णी)तगोष्टी । ४ निरङ्कुशा । ५ विदेशवासा । ६ सध्यानी समृत्युपदातः(?) । ७ पुंश्वलीसंसर्गजा । ८ दूर्घ्याकदोषा(ईर्घ्यादोषा)श्चेति ।

1 ABG अष्टौ स्त्रीणां अभिसारिकाणि ।; C अष्टौ अबलानां अविश्वासकारणानि ।; E स्त्रीणां अष्टौ अविश्वासकारणानि ।

४८) E १ भर्तुः स्वैरं विचरति । २ अन्यपुरुषं सन्मुखं विलोकयति । ३ गोष्ठीं करोति ।
 ४ निरंकुशं करोति । ५ यस्य तस्य सन्मुखं हसति । ६ उक्ता सती यथार्हनिमनुकरोति ।
 ७ अन्यं जलपति । ८ स्वैरिणीसंसर्गं करोति । ९ पतिं वश्चयित्वा रात्रौ परपुरुषगृहे
 गच्छति ।

४८) F १ स्वैरगमा । २ परपुरुषसंमुखं विलोकयति । ३ उक्ता सती शपथान् करोति ।
 ४ अलीकं जलपति । ५ स्वैरिणीसंसर्गं विदधाति । ६ पतौ ईर्ष्या करोति ।

*

४९. अष्टौ नार्योऽगम्याः ।

१ स्वगोत्रजा । २ गुरुपत्नी । ३ राजपत्नी । ४ मित्रपत्नी ।
 ५ वर्णाधिका । ६ अस्पर्शा । ७ प्रबजिता । ८ कुमारी । इति ।

४९) A १ स्वगोत्रजा । २ राजपत्नी । ३ मित्रपत्नी । ४ वर्णाधिका । ५ पूजिता ।
 ६ कुमारी । ७ राजपत्नी ।

४९) B १ स्वगोत्रजा । २ राजपत्नी । ३ मित्रपत्नी । ४ वर्णाधिका । ५ अस्पृशा ।
 ६ पूजिता । ७ कुमारी । ८ गुरु[प]त्नी ।

४९) C १ स्वगोत्रजा । २ गुरुपत्नी । ३ मित्रपत्नी । ४ वयोधिका । ५ राजपत्नी ।
 ६ अस्पर्शा । ७ दोषसंयुक्ता । ८ कुमारी चेति ।

४९) D १ स्वगोत्रजा । २ गुरुपत्नी । ३ राजपत्नी । ४ मित्रपत्नी । ५ वर्णाधिका ।
 ६ अस्पृशा । ७ प्रबजिता । ८ कुमारी चेति ।

४९) F १ स्वगोत्रजा । २ गुरुपत्नी । ३ मित्रपत्नी । ४ राजपत्नी । ५ वर्णाधिकी-
 (?का) । ६ अस्पर्शा । ७ प्रवज्या । ८ कुमारी चेति ।

४९) E १ स्वगोत्रजा । २ [पर]पुरुषपत्नी । ३ राजपत्नी । ४ मित्रपत्नी ।
 ५ वर्णाधिका । ६ अस्पर्शा । ७ दोषसंयुक्ता । ८ कुमारिका ।

४९) G १ स्वगोत्रजा । २ राजपत्नी । ३ मित्रपत्नी । ४ वर्णाधिका । ५ पूजिता ।
 ६ कुमारी । ७ राजपत्नी ।

*

५०. अष्टविधो मूर्खः ।

१ निर्लज्जः । २ शठः । ३ कूटीबः । ४ निर्घणः । ५ व्यसनी ।
 ६ अतिलोभी । ७ गर्वितः । ८ निष्टुरः इति ।

५०) C १ अप्रस्तावक्ष । २ कुपंडित । ३ कुबुद्धि । ४ कुव्यसन । ५ स्वघृशी ।
 ६ स्वमर्मप्रकाशी । ७ गर्वित । ८ विष्टर(?निष्टुर)श्चेति ।

५०) E १ निर्लज्जः । २ शठः । ३ कूटीबः । ४ निर्गुणः । ५ व्यसनी । ६ अतिभोगी ।
 ७ गर्वितः । ८ निष्टुरः । इति ।

५०) F १ अप्रश्नावी(?) । २ कुपंडितः । ३ कुबुद्धिः । ४ कुव्यसनी । ५ निष्टुरः ।
 ६ स्वमर्मप्रकाशकः । ७ अभिमानी । ८ असंबद्धप्रलापी चेति ।

*

५१. चतुर्विंशतिविधं नागरिकवर्णनम् ।

१ नगरे संस्थानं । २ आसन्नोदकभवनं । ३ प्रच्छन्नमहानसं ।
 ४ गुप्तकार्यचिकित्सास्थानं । ५ निकटे नेपथ्यमंडपः । ६ विभक्तं वास-
 भवनं । ७ नेपथ्योपकारप्राचुर्य । ८ गृहोपकरणबाहुल्यं । ९ शयना-
 सनरम्यत्वं । १० वाञ्छितपरिजनः । ११ पार्श्वे प्रविशा(? वेश)-
 नस्थानं । १२ मध्ये स्थानपीठं । १३ प्रभाते व्यायामविधानं ।
 १४ मध्याह्ने भोजनविधानं । १५ नित्यमेव विद्याभ्यसनं । १६ कुलोचि-
 तविधिना वर्तनं । १७ प्रदोषे गीतादिविनोदविधानं । १८ निशायां
 स्वदारासुरतं । १९ कदाचिद्दोषीरम्यत्वं । २० कदाचित् पात्रप्रेक्षणं ।
 २१ कदाचिदुद्यानगमनं । २२ माल्यादिभोगकथनं । २३ सदैव
 क्रितुसमुचितोपभोगः । २४ विद्वज्जनसंसर्गः ।

५१) A १ नगरे संस्थानं । २ आसन्नोदकभवनं । ३ प्रच्छत्रमहानसं । ४ गुप्तकार्य-
चिकित्सास्थानं । ५ निकटे नेपथ्यमंडपः । ६ विभक्तं वासनभवनं । ७ नेपथ्योपकारप्राचुर्यं ।
८ गृहोपकरणबाहुल्यं । ९ शयनासनरम्यत्वं । १० वाञ्छितपरिजनः पाश्वे प्रविशा(?वेश)न-
स्थानं । ११ मध्ये स्थानपीठं । १२ प्रभाते व्यायामविधानं । १३ मध्याहे भोजनविधानं ।
१४ नित्यमेव विद्याभ्यसनं । १५ कुलोचितविधिना वर्तनं । १६ प्रदोषे गीतादिविनोद-
विधानं । १७ निशायां स्वदारासुरतं । १८ कदाचिद्दोषीरम्यत्वं । १९ कदाचित्पात्रप्रेक्षणं ।
२० कदाचिद्द्वि(?द्वि)धानवाव(?वन)गमनं ।

५१) B १ नगरे संस्थानं । २ आसन्नो[द]कभवनं । ३ प्रच्छुक्षमहानसं । ४ गुप्तकार्य-
चिकित्सास्थानं । ५ निकटे नेपथ्यमंडपः । ६ विभक्तं वासभवनं । ७ नेपथ्योपकारप्राचुर्ये ।
८ गृहोपकरणबाहुल्यं । ९ शय्यासनरम्यत्वं । १० वाञ्छितपरिजनपाश्वै प्रविशा(?वेश)नस्थानं ।
११ मध्ये स्नानपीठं । १२ प्रभाते व्यायामविधानं । १३ मध्याह्ने भोजनविधानं ।
१४ नित्यमेव विद्याभ्यसनं । १५ कुलोचितविधिना वर्त्तनं । १६ प्रदोषे गीतादिविनोद-
विधानं । १७ निशायां स्वदारासुरतं । १८ कदाचित् गोष्ठीरम्यत्वं । १९ कदाचित् पात्रप्रेक्षणं ।
२० कदाचित् वि(?उ)द्यानवन(?ना)वगमनं । २१ सदैव क्रतसमुचितोपभोगः ।

५१) C १ नगरे संस्थानं । २ आसनो(?)दक्षबद्धनं । ३ गुप्तकार्यचिता । ४ स्थापनीय पार्श्वपानीयं । ५ सुसावेदकं । ६ पृथक् रंधनकं । ७ नेपथ्याग्रहणं । ८ नेपथ्योपग्रकरणं । ९ प्राचुर्यगृहोपकरणं । १० बाहुल्यं रम्यत्वं । ११ मालयादि भोगमव्यत्वं । १२ गुप्तस्थानं । १३ प्रभाते व्यायामविधानं । १४ मध्याह्ने भोजनविधानं । १५ डाढ़ज्ञप्रकारस्थानं(?) । १६ नित्यविद्याभ्यस्तनं । १७ कुलोचिते मार्गे वर्त्तनीयं । १८ प्रदोषे गीतविनोद ।

१९ निशायां सुरतोपचारः । २० कदाचि[दु]यानगमनं । २१ कदाचित् क्षेत्रनिरीक्षणं ।
२२ सदैव कर्मसूचितो विभाग । २३ पुत्रपौत्रेषु हेतुकरणं ।

५१) D १ यथा नगरे स्थानं । २ आसन्नो[द]कभवनं । ३ सवतां(?)प्रच्छादनं ।
४ महासनं । ५ परसेव्या गृहमुत्पत्तिच्छाया मित्राणां स्थानस्फोट(?) । ६ नव विश्वमंडपं ।
७ विरक्तरक्तवासभवः । ८ नेपथ्यैवकरणं । ९ प्रासार्यगृहे(?) उपकरणवाहुल्यं ।
१० शश्यासनरम्यत्वं । ११ माल्यादिभोगकथनं । १२ वांछितमित्रजनपार्श्वे आचमन-
स्थानं । १३ अंतरे स्थानस्थानं । १४ प्रभाते व्यायामविधानं । १५ मध्ये भोजनं विधानं ।
१६ नित्यमेव विद्याभ्यसनं । १७ कुलोचितव्यवहरणं । १८ प्रदोषांते गीतविधानं ।
१९ निशायां सुरतोपचरणं । २० कदाचिद्विष्टीरम्य[त्वं] । २१ न(?) कदाचित्पात्रप्रेक्षणं ।
२२ कदाचिदुद्याने गमनं चेति ।

५१) E १ आसन्नोदकाभुवनांतसुसं । २ कार्यचिंतास्थापनं । ३ पार्श्वे पानीयरंधनं ।
४ विभक्तं नेपथ्यगृहं । ५ नेपथ्योपकरणं । ६ प्राचुर्ये गृहोपकरणं । ७ प्राचुर्ये गृहप्रकरण-
वाहुल्यं । ८ शास्त्रवाहुल्यं । ९ आसनवाहुल्यं । १० रम्यत्वमोल्यादिभागभव्यत्वं ।
११ गुसं स्थानं स्यात् । १२ प्रभाते नियमविधानं । १३ मध्याहे भोजनविधानं ।
१४ प्रच्छन्नमंडारस्थानं । १५ नित्यं विद्याभ्यसनं । १६ कुलोचितेन मार्गेण वर्तनीयं ।
१७ प्रदोषे गीतविनोदः । १८ निशायां सुरतोपचारः । १९ कदाचिदुद्यानगमनं ।
२० कदाचित् क्षेत्रनिरीक्षणं । २१ सदैव देवगुरुभक्तिः कार्या । २२ स्वजनपालनं ।
२३ सदैव समुचितवित्तविभागः ।

५१) F १ आसन्नोदुःक(?)दकभवनं । २ गुपकार्यचिन्तास्थापनं । ३ पार्श्वे पानीयस्य
स्थाने रन्धनकं । ४ विमुक्तने मध्यगृहं । ५ नेपथ्योपकरणप्राचुर्ये । ६ गृहोपकरणवाहुल्यं ।
७ रम्यत्वं । ८ माल्यादिभोगभावितत्वं । ९ मालादिभोगभव्यत्वं । १० गुपस्थानं
स्थानस्य । ११ प्रभाते आयामविधानं । १२ मध्याहे भोजनविधानं । १३ प्रच्छन्न-
भण्डारस्थानं । १४ नित्यं विद्याभ्यसनं । १५ कुलोचितेन मार्गेण प्रवर्तनीयं । १६ प्रदोषे
गीतविनोदाः । १७ निशान्ते सुरतोपचारः । १८ कदाचिदुद्यानगमनं । १९ कदाचित्क्षेत्र-
निरीक्षणं । २० विद्वज्जनसंसर्गः । २१ कुसंगपरित्यागः । २२ धर्मश्रद्धा । २३ जीवरक्षा ।
२४ सदैव समुचितोपक्रिया ।

५१) G १ नगरे संस्थानं । २ आसन्नोदकभवनं । ३ प्रच्छन्नमहानसं । ४ गुपकार्य-
चिकित्सास्थानं । ५ निकटे नेपथ्यमंडप । ६ विभक्तं वासभवनं । ७ नेपथ्योपकारप्राचुर्ये ।
८ गृहोपकरणवाहुल्यं । ९ शयनासनरम्यत्वं । १० वाञ्छितपरिजनः । ११ पार्श्वे
प्रविशा(?)वेश)नस्थानं । १२ मध्ये स्नानपीठं । १३ प्रभाते व्यायामविधानं । १४ मध्याहे
भोजनविधानं । १५ नित्यमेव विद्याभ्यसनं । १६ कुलोचितविधिना वर्तनं । १७ प्रदोषे
गीतादिविनोदविधानं । १८ निशायां स्वदारासुरतं । १९ कदाचिद्विष्टीरम्यत्वं । २० कदा-
चित्पात्रप्रेक्षणं । २१ कदाचिद्विदु(?)यानवाव(?)वन)गमनं । २२ असंपूर्णलक्षणावयव ।
२३ निर्लक्षण ॥

*

५२. त्रिविधं रूपम् ।

१ असंपूर्णलक्षणावयवं । २ संपूर्णलक्षणावयवं । ३ निर्लक्षणावयवं । इति ।

1 A omits त्रिविधं रूपं ।

† These ought to be in the following section.

- प्र) A १ असंपूर्णलक्षणावयवं । २ निर्लक्षण ।
 प्र) B १ संपूर्णलक्षणावयवं । २ असंपूर्णलक्षणावयवं । ३ निर्लक्षण ।
 प्र) C १ संपूर्णावयवं । २ निर्लक्षणावयवं । ३ असंपूर्णलक्षणावयवं ।
 प्र) D १ संपूर्णलक्षणावयवं चेति ।
 प्र) E १ संपूर्णलक्षणावयवं । २ लक्षणावयवं । ३ असंपूर्णलक्षणावयवं ।
 प्र) G has given no Vivaraṇa (see foot note p. 54)

*

५३. त्रिविधं स्वरूपम् ।

१ मुग्धस्वभावं । २ चतुरस्वभावं । मुग्धचतुरस्वभावं । इति ।

- प्र) AB १ मुग्धस्वभाव । २ मुखर । ३ चतुर ।
 प्र) C १ मुग्धस्वभावं । २ मुग्धचतुरस्वभावं । ३ चतुरस्वभावं ।
 प्र) D १ मुग्धस्वभावं । २ सुसङ्घावं । ३ चतुरस्वभावश्चेति ।
 प्र) E १ मुग्धस्वभावं । २ मुग्धस्वभावं । ३ मुग्धचतुरस्वभावं चेति ।
 प्र) F १ मुग्धस्वभावं । २ मुग्धचतुरस्वभावं । ३ चतुरस्वभावं ।
 प्र) G १ मुग्धस्वभाव । २ मुखर । ३ चतुर

*

५४. द्वादशविधः प्रमदोपचारः ।

१ रूपस्विनीनां रम्योपचारेण । २ भीरुणामाश्वासनेन । ३ चपलानां गांभीर्येण । ४ पंडितानां सत्येन । ५ प्रज्ञावतां(तीनां) कलाभिः । ६ शृङ्गारिणीनां सुवेषतया । ७ विनोदशिलानां क्रीडनेन । ८ हीनसत्त्वानां कारुण्येन । ९ शठस्वभावानां शाढ्येन । १० निर्विकल्पानां सरलस्वभावेन । ११ बालानां भक्षप्रदानेन । १२ विदग्धानां कुकुमो(? कुकभो)पचारेण । इति ।

- प्र) A १ रूपस्विनी रम्योपचारेण । २ भीरुमाश्वानयेन । ३ चपलां गांभीर्येण । ४ पंडितानां सत्येन । ५ प्रज्ञावतां कलाभिः । ६ शृङ्गारिणां सुवेषतया । ७ विनोदशीलां क्रीडनेन । ८ हीनसत्यां कारुण्येन । ९ शठस्वभावानां शाढ्येन । १० निर्विकल्पां सुकुमारप्रयोगेन । ११ बालानां भक्षप्रदानेन । १२ धूर्तानां शाढ्येन ।

- 1 AB अथ द्वादशविधप्रमोदोपचारः ।; C द्वादश प्रमोदोपचारा ।;
 D द्वादशविधः प्रमोदोपचारः ।; E अथ द्वादशविधः प्रमोदोपचारः ।;
 F द्वादशविधः प्रमदानामुपचारः ।; G अथ द्वादशविधप्रमादोपचारः ।

५४) B १ रूपस्थिनां रम्योपचारेण । २ भीरुणामाश्वासनेन । ३ चपलानां गांभीर्येण । ४ पंडिता [ता] नां सत्येन । ५ प्रश्नावतां कलाभिः । ६ शृङ्गारिणां सुवेषतया । ७ विनोदशीलानां क्रीडनेन । ८ हीनसत्त्वानां कारुण्येन । ९ शठस्वभावानां शाढ्येन । १० निर्विकल्पनां सुकुमारप्रयोगेन । ११ बालानां भक्षप्रदानेन । १२ धूर्त्तानां शाढ्येन ।

५४) C १ रूपवर्तीं रम्योपचारेण । २ भीरुणामविश्वासनेन । ३ चपलानां गांभीर्येण । ४ पंडितानां सखीत्वेन । ५ बालानां भक्षप्रदानेन । ६ प्रश्नावतीनां कलाभिः । ७ शृङ्गारिणीनां सुवेषेण । ८ विनोदिनीनां सुक्रीडनेन । ९ हीनसत्त्वानां कारुण्येन । १० शठस्वभावानां घातेन । ११ निर्विकल्पानां सरलस्वभावेन । १२ क्षुधितानां भोजनदानेन ।

५४) D १ सुरूपिणी । २ राजोपचारेण । ३ मीसमां(भीरुणामा)श्वासनेन । ४ चपलां गांभीर्येण । ५ पंडितां भोजन्येन । ६ धर्माण्यं कारुण्येन । ७ प्रश्नावती । ८ कलाभिः शृङ्गारिणी । ९ सुवेषतया विनोदिनी । १० क्रीडनेन । ११ विदग्धानां कुकुमोपचारेण चेति ।

५४) E १ रूपवती रम्योपचारेण । २ भीरोः आश्वासनेन । ३ चपला गांभीर्येण । ४ पंडिता सत्येन । ५ बाला भक्षप्रदानेन । ६ प्रश्नावती कलाभिः । ७ शृङ्गारिणी सुवेषतया । ८ विनोदशीला क्रीडनेन । ९ दीनसत्त्वा कारुण्येन । १० शत(?)स्वभावशाढ्येन । ११ निर्विकल्पा सरलस्वभावेन । १२ सुकुमारा सुकुमारोपचारेण ।

५४) F १ रूपवती रम्योपचारेण । २ भीरोः आश्वासनेन । ३ चपलानां गांभीर्येण । ४ पंडितानां ना (?)सत्येन । ५ बालां भक्षप्रदानेन । ६ प्रश्नावती कलनैः । ७ शृङ्गारिणी-सत्यवेषतया । ८ विनोदशीला क्रीडनेन । ९ दीनसत्त्वां क्रीडनेन । १० कारुण्येन वा । ११ शठभावा घातेन । १२ निर्विकल्पां सरलस्वभावेन । १३ सुवामां(?)आरोपचारेण ।

५४) G १ रूपस्थिनी रम्योपचारेण । २ भीरुणामाश्वासनयनेन । ३ चपलां गांभीर्येण । ४ पंडितानां सत्येन । ५ प्रश्नावतां कलाभिः । ६ शृङ्गारिणां सुवेषतया । ७ विनोदशीलं क्रीडनेन । ८ हीनसत्यां कारुण्येन । ९ शठस्वभावानां शाढ्येन । १० निर्विकल्पां सुकुमारप्रयोगेन । ११ बालानां भक्षप्रदानेन । १२ धूर्त्तानां शाढ्येन ।

*

५५. पञ्चविधः परिचयः ।

१ प्रसिद्धिरूपापनं । २ दर्शनेनावर्जनं । ३ संभाषणमाधुर्यं । ४ वाञ्छितोपचारप्रयोजनं । ५ विकारसूचनं । इति ।

५५) C १ प्रसिद्धस्थापनं । २ दर्शनेनावर्जनं । ३ संभाषणमाधुर्यं । ४ विकारशोधनं । ५ वाञ्छितोपचारप्रयोजनं ।

५५) D १ सीक्षापनः । २ दर्शनावर्जनः । ३ संभाषणमाधुर्यया । ४ सविकारसुवेच्चने । ५ कथितापचारप्रयोजनं चेति ।

५५) E १ प्रसिद्धरूपापनं । २ दर्शनेनावर्जनं । ३ मधुरवचः संभाषणं । ४ आतिथ्यकरणं । ५ वाञ्छितोपचारप्रयु(?)जनं चेति ।

५५) F १ प्रसिद्धरूपापनं । २ दर्शनेनावर्जनं । ३ मधुरवचनसंभाषणं । ४ आतिथ्यकरणं । ५ वाञ्छितोपचारपूजनं ।

*

५६. देश पुरुषाः स्त्रीणामनिष्टा भवन्ति ।

१ कुरुपः । २ निर्लज्जः । ३ अभिमानी । ४ असंबद्धप्रलापी ।
५ सङ्कुचितशायी । ६ निष्ठुरः । ७ कृपणः । ८ शौचहीनः ।
९ मूर्खः । १० क्रोधनः । इति ।

५६) C १ कुरुपा । २ निर्लज्जा । ३ अभिमानयुक्ता । ४ अनंतभाषिण । ५ निरंकुशा ।
६ निष्ठुरा । ७ कृपणा । ८ अशौचरता । ९ हीना । १० मूर्खा ।

५६) D १ कुरुपः । २ निर्लज्जः । ३ अभिमानी । ४ असंबद्धप्रलापी । ५ सङ्कुचितशायी ।
६ निष्ठुरः । ७ कृपणः । ८ शौचहीनः । ९ मूर्खश्चेति ।

५६) E १ कुरुपः । २ निर्लज्जः । ३ नित्यरोगी । ४ अभिमानी । ५ असंबद्धप्रलापी ।
६ सङ्कुचितशायी । ७ निष्ठुरः । ८ कृपणः । ९ शौचहीनः । १० क्रोधी । ११ रूपभागी ।
१२ कर्णदुर्बलः । १३ मूर्खश्चेति ।

५६) F १ कुरुप । २ निर्लज्ज । ३ नित्यरोगी । ४ अभिमानी । ५ असंबद्धप्रलापीः ।
६ सङ्कुचितशायी । ७ निष्ठुर । ८ कृपण । ९ शौचहीन । १० क्रोधी । ११ विरूपभाषी ।
१२ कर्णदुर्बल । मूर्ख । चेति ।

*

५७. देशभिः कारणैः स्त्रियो विरज्यन्ते ।

१ अज्ञानता । २ अभिमानावलेपता । ३ निष्ठुरता । ४ दरिद्रता ।
५ अंतिप्रवासता । ६ क्रूरव्यसनता । ७ भोगहीनता ।
८ अतिप्रसंगता । ९ सौभाग्यहीनता । १० अंनुचितता । इति ।

५७) C १ अज्ञानता । २ अभिमानता । ३ प्रतापिता । ४ निष्ठुरता । ५ अतिप्रवा-
सता । ६ अतिप्रसंगता । ७ सौभाग्यहीनता । ८ अनौचितं । ९ निर्दयत्वं ।
१० अप्रीतिता ।

५७) D १ अक्षमता । २ अभिमानता । ३ अवलेपता । ४ निष्ठुरता । ५ दरिद्रता ।
६ सौभाग्यहीनता । ७ अतिअसंगता । ८ अतिअनौचित्यता । ९ अतिज्ञता ।
११ भावुका चेति ।

५७) E १ अज्ञानता । २ अभिमानता । ३ निष्ठुरता । ४ दरिद्रिता । ५ सौभाग्य-
हीनता । ६ अरूपता । ७ अनौचित्यता । ८ दीनहीनता । ९ निर्दिनी(?) ।
१० वार्दुक्यता । ११ विरूपभाषिता । १२ अभावश्चेति ।

५७) F १ अज्ञानता । २ अभिमानता । ३ निष्ठुरता । ४ दरिद्रता । ५ सौभाग्य-
हीनता । ६ अरूपता । ७ अनौचित्यता । ८ दानहीनता । ९ निर्वर्यता ।
१० काठचाकता(?) । ११ विरूपभाषिता । १२ अभावश्चेति ।

१ E द्वादशपुरुषाः स्त्रीणां अनिष्टाः । २ C वदन्ति । ३ C देशभिस्त्रियो विरज्यन्ते ।
F देशभिः प्रकारैः स्त्रियो विरज्यन्ते । ४ A B G अतिप्रवासता । ५ A B G अनौचित्यता ।

५८. त्रिभिः कारणैः कामिन्यैः संबध्यन्ते ।

१ अर्थतः । २ कामतः । ३ सुकुमारोपचारतः । इति ।

५८) A B G १ अर्थतः । २ कामतः । ३ कुमारोपचारतः ।

५८) C १ अर्थकामतः । २ सुकुमारोपचारतः । ३ संभोगकामतः ।

५८) D १ अर्थतः कामरतः । २ सुकुमारः । ३ उपचारश्चेति ।

५८) E १ अदानतः । २ कामतः । ३ सुकुमालवचनाद्युपचारतः ।

५८) F १ अर्थदानत । २ कामत । ३ वचनाद्यप्रचारत । चेति ।

*

५९. सप्तविधाः कामुकानां सुरतारम्भाः ।

१ क्रीडापात्राणि । २ भोजनादि । ३ उपचारविलेपनानि ।

४ धूपनानि । ५ ताम्बूलादीनि । ६ पुष्पादिमाल्यानि ।

७ हास्यादि(?)नि मर्माणि । इति ।

५९) C १ पुष्पमालादिदानं । २ वस्त्रालंकारदानं । ३ आश्वासनं । ४ सुस्वादभक्ष-भोज्यं । ५ आलिङ्गनादिदानं । ६ अशेषकथा प्रस्ताव । ७ विनोदहास्यकरणं ।

५९) D १ क्रीडापात्राणि । २ भोजनाद्युपचारेण विलेपनानि । ३ धूपनानि । ४ तांबूलकानि । ५ पुष्पमाल्यादि । ६ हास्यादि । ७ रम्यादि । चेति

५९) E १ क्रीडापात्राणि । २ भोजनाद्युपचारविलेपनानि । ३ तांबूलदा(?)लादी)नि । ४ पुष्पादिमाल्यानि । ५ वस्त्रालंकारदानानि । ६ हास्याण्डिरतानि(?)दि मर्माणि) ।

५९) F १ क्रीडनेन । २ नाट्यनाद्युपचारेण । ३ विलेपनेन । ४ तांबूलदानेन । ५ पुष्पादिभोगेन । ६ वस्त्रालंकरणेन । ७ अर्थप्रदानेन ।

५९) G १ क्रीडापात्राणि । २ भोजनाद्युपचार । ३ विलेपनानि । ४ धूपनानि । ५ ताम्बूलादिना । ६ पुष्पादिमाल्यानि । ७ हास्यादिमर्माणि ।

*

६० अष्टविधं विदग्धानां सुरतम् ।

१ आलिङ्गनं । २ चुम्बनं । ३ धावनं । ४ केशधारणं ।

५ वराङ्गशोधनं । ६ सीत्कारादिमोचनं । ७ नखस्पर्शनं ।

८ मृदुकुट्टनं । इति ।

१ A B G त्रिभिः कामिन्यैः संबध्यते । C त्रिभिः संबध्यते ।; D त्रिभिः कारणैः कामिनीनां संबध्यते ।; E त्रिभिः प्रकारैः कामिन्यैः संबध्यते । २ ABG सप्तविधका-मुकानां सुरतारंभः । ३ ABG अथाष्टविधं विदग्धानां सुरतं ।; C अष्टविधं सुरतं ।; D अष्टविधं विदग्धानां सुरतावस्थानं ।

६०) A B १ आलिङ्गनं । २ चुंबनं । ३ धावनं । ४ केशधारणं । ५ रंग(?)वरांग)-संवेशनं । ६ शरीरादिकूजनं । ७ नखस्पर्शनं । ८ कुट्टनं ।

६०) C १ आलिंगनं । २ चुंबनं । ३ धावनं । ४ कचप्रधारणं । ५ वरं(?)रांगशोधनं । ६ सीत्कृतादिमोचनं । ७ नखस्पर्शनं । ८ मृदुकुट्टनं ।

६०) D १ आलिंगनं । २ चुंबनं । ३ धावनं । ४ केशोभा(?)द्वा)रणं । ५ रागादिव्यसनं । ६ सीत्कारादिमुंचनं । ७ नखस्पर्शनं । ८ मृदुकुट्टनं । चेति ।

६०) E १ आलिंगनं । २ चुंबनं । ३ शयनं । ४ केशधारणं । ५ वरांगशोधनं । ६ सीत्कृतादिमोचनं । ७ नखस्पर्शनं । ८ मृदुकुट्टनं ।

६०) F १ आलिङ्गनं । २ चुंबनं । ३ धावनं । ४ केशग्रहणं । ५ वराङ्गशोधनं । ६ शीत्कृतकरणं । ७ नखस्पर्शनं । ८ मृठकुट्टनं । चेति ।

६०) G १ आलिंगनं । २ चुंबनं । ३ धावनं । ४ कन्ता(?)कुन्तला)धारणं । ५ रङ्ग(?)वराङ्ग)संवेशनं । ६ शरीरादिकूजनं । ७ नखस्पर्शनं । ८ कुट्टनं ।

*

६१. नवविधं सुरतावसानम् ।

१ वस्त्रादिसंयमनं । २ पार्श्वे आचमनं । ३ ताम्बूलादिग्रहणं ।
४ फलादिभक्षणं । ५ पानभोज्यादिविधानं । ६ क्रीडापात्रप्रवेशनं ।
७ सुभाषितजल्पनं । ८ सानुरागप्रेक्षणं । ९ मनोवाञ्छितविनोदः ।
इति ।

६१) C १ वस्त्रादिसंयमनं । २ पार्श्वचालनं । ३ ताम्बूलादिग्रहणं । ४ अनुरागपोषणं । ५ वाञ्छितविनोद ।

६१) D १ पार्श्वे आचमनं । २ ताम्बूलादिग्रहणं । ३ इक्षुरसादिभक्षणं । ४ पानभोज्यादिविधानं । ५ क्रीडापात्रप्रवेशनं । ६ सुभाषितजल्पनं । ७ अनुरागपोषणं । ८ संतोषवाञ्छितं । ९ विनोदा श्वेति ।

६१) E १ वस्त्रादिसंयमनं । २ पार्श्वविवर्तनं । ३ ताम्बूलादिग्रहणं । ४ फलादिभक्षणं । ५ पानभोजनविधानं । ६ क्रीडापात्रप्रवेशनं । ७ सुभाषितभाषणं । ८ अनुगोषणं(?)अनुराग-पोषणं । ९ मनोवाञ्छितविनोदाश्वेति ।

६१) F १ वस्त्रादिसंयमनं । २ पार्श्वं वाऽचमनं । ३ ताम्बूलादिभक्षणं । ४ फलादिभक्षणं । ५ पानभोजनादिविधानं । ६ क्रीडापात्रप्रवेशनं । ७ सुभाषितजननं । ८ अनुरागपोषणं । ९ मनोवाञ्छितविनोदः । चेति ।

*

६२. नव शयनगुणाः ।

१ अनग्रशायी । २ प्रसारितगात्रशायी । ३ मृदुगात्रशायी ।

1 A B G अथ नवविधं सुरतावसानं ।; D नवविधं सुरतावस्थानं ।

४ सौम्यावयवशायी । ५ अनुशयनं । ६ अभूमिशायी ।
 ७ अशब्दशायी । ८ सन्मुखशायी । ९ वामपार्वशायी । इति ।

६२) A B १ अनग्रशायी । २ मृदुगात्रशायी । ३ प्रसारितगात्रशायी ।
 ४ सौम्यावयव । ५ अनुशयन । ६ नात्यर्थानप्रात(?) । ७ अशब्द । ८ सन्मुख ।

६२) C १ अनग्र । २ प्रसादितगात्र । ३ सौम्यावयव । ४ सन्मुखशायी ।
 ५ अशब्दशायी । ६ अभूमिशायी । ७ संबद्धशायी । ८ मृदुपत्रशायी ।
 ९ नात्यर्थशायी ।

६२) D १ अनग्रशायी । २ प्रसारितगात्रशायी । ३ अन्योन्यशायी । ४ सौम्यशायी ।
 ५ असन्मुखशायी । ६ असंबद्धशायी । ७ सन्मुखशायी । चेति ।

६२) E १ अनग्रशायी । २ प्रसारितगात्रशायी । ३ सौम्यावयवशायी ।
 ४ संबंधशायी । ५ सन्मुखशायी । ६ अनुशयनाद्यर्थः । ७ अशब्दशायी ।
 ८ वामपार्वशायी । ९ उक्तानि(?त्तान)शायी ।

६२) F १ अनुशयी । २ सन्मुखशायी । ३ प्रसारितगात्रशायी । ४ सौम्यावयव-
 शायी । ५ संबंधशायी । ६ वामपार्वशायी । ७ अवि(?ध)स्तनशायी । ८ निश्चलाङ्ग-
 शायी । चेति ।

६२) G १ अनग्रशायी । २ मृदुगात्रशायी । ३ प्रसारितगात्रशायी । ४ सौम्यावयव ।
 ५ अनुशयन । ६ नात्यर्थ(?) । ७ नप्रात(?) । ८ अशब्द । ९ सन्मुख ।

*

६३. दशविधः पार्थिवानां प्रमोदः ।

१ ज्ञाने । २ दाने । ३ बले । ४ राज्ये । ५ विनोदे ।
 ६ वैरिनिग्रहे । ७ शौर्ये । ८ धर्मे । ९ सुखे । १० शौचे
 प्रमोदो दशधा मतः ॥

६३) C ज्ञाने दाने जये रावे(?ज्ये) विनोदे वैरिनिग्रहे । शौर्ये धर्मे च सौख्ये च
 प्रमोदो दशधा मत(;) ॥

६३) D ज्ञाने दाने बले राज्ये विनोदे वैरिनिग्रहे । सूर्ये धर्मे तपे सौख्ये प्रमोदो दशधा
 मतः ॥

६३) E ज्ञानेन । दानेन । बलेन । सुराज्येन । विनोदेन । वैरिनिग्रहेण । शौर्येण ।
 धर्मेण । तपसा । सौख्येण । प्रमोदो दशधा मत ।

६३) F १ ज्ञाने । २ दाने । ३ बले । ४ राज्ये । ५ विनोदे । ६ वैरिनिग्रहे ।
 ७ शौर्ये । ८ धर्मे । ९ जये । १० मौष्ये(?सौख्ये) । प्रमोदो दशधा मतः ।

1 A B अथ दशविधः ।; C दशविधपार्थिवानां प्रमोद ।; D दशविधः प्रमोदः ।
 F दशविधप्रमोदविचारः । 2 B वैरिनिग्रहे ।

६४. चतुर्विधः प्रबोधः ।

१ बालसंस्कारप्रबोधः ।   २ शास्त्रप्रबोधः ।   ३ प्रज्ञाप्रबोधः ।
तत्त्वनिश्चयप्रबोधः । इति ।

- ६४) B १ शास्त्रप्रबोधः । २ प्रज्ञाप्रबोधः । ३ तत्त्वनिश्चयप्रबोधः ।
६४) C १ शास्त्र अबोध्य । २ प्रज्ञानप्रबोध । ३ तत्त्वप्रसम्प्रबोधश्चेति ।
६४) D १ बालानां संस्कारप्रबोधः । २ काव्यप्रबोधः । ३ ज्ञानप्रबोधः ।
४ तत्त्वनिर्णयप्रबोधः ।
६४) E १ बालसंस्यमनं । २ बालसंस्कारप्रबोधः । ३ शास्त्रप्रबोधः । ४ प्रज्ञाप्रबोधः ।
५ तत्त्वनिश्चयप्रबोधः ।
६४) F १ तालसंस्कारप्रबोध । २ शास्त्रप्रबोध । ३ प्रज्ञाप्रबोध । ४ वचननिश्चय-
प्रबोध ।

*

६५. चतुर्विधा बुद्धिः ।

१ स्वभावजाता ।   २ श्रुतोत्पादिता ।   ३ कर्मजाता ।
४ पारिणामिकी । इति ।

- ६५) C १ स्वभावजा । २ उत्पादिता । ३ परिणामिकी । ४ कर्मजाश्चेति ।
६५) D १ उत्पत्तिकी । २ वैनायिकी । ३ कार्मजा । ४ पारिणामिकी चेति ।
६५) E १ स्वभावजा । २ उत्पादिका । ३ परिणामिका । ४ कर्मजा चेति ।
६५) F १ स्वभावजा । २ श्रुतोत्पन्ना । ३ उत्पातिकी । ४ परिणामकी चेति ।

*

६६. अष्टौ बुद्धिगुणाः ।

शुश्रूषा श्रवणं चैव ग्रहणं धारणं तथा । ऊहापोहोऽर्थविज्ञानं तत्त्वज्ञानं
च धीगुणाः ।

- ६६) C १ सुश्रूषा । २ श्रवणं । ३ ग्रहणं । ४ दर्शनं । ५ धारणं । ६ अर्थविज्ञानं ।
७ धर्मविज्ञानं । तत्त्वविज्ञानं ।
६६) D १ स्वरूपग्रहणं । २ ग्रहणं । ३ धारणं । ४ विज्ञानं । ५ ऊह ।
६ अपोहनं । ७ तत्त्वज्ञानं चेति ।
६६) E १ शुश्रूषा । २ श्रवणं । ३ ग्रहणं । ४ धारणं । ५ ऊह । ६ अपोह ।
७ विज्ञानं । ८ तत्त्वज्ञानं चेति ।
६६) F १ शुश्रूषा । २ श्रवणं । ३ ग्रहणं । ४ धारणं । ५ ऊह । ६ अपोह ।
७ अर्थविज्ञानं । ८ वचनज्ञानं चेति ।

1 C चतुर्विध आबोध्य ।; E चतुर्विधः बोधः ।. 2 G तत्त्वधानं ।.

६७. चतुर्विधं गान्धर्वम् ।

१ अवधानगतं (?) । २ स्वरगतं । ३ पदगतं । ४ तालगतं । इति ।

६७) C E F १ स्वरगतं । २ पदगतं । ३ तालगतं । ४ अवधानगतं ।

६७) D १ स्वरगतं । २ पदगतं । ३ अवधानं चेति ।

*

६८. त्रिविधं गीतम् ।

१ महागीतं । २ अनुगीतं । ३ उपगीतं । इति ।

६८) A B G १ महागीतं । २ अनुगीतं । ३ उपगीतं ।

६८) D १ उपांगीतं । २ महागीतं । ३ अनुगीतं चेति ।

६८) E gives only त्रिविधं गीतं but does not mention the names.

६८) F १ महागीतं । २ उपगीतं । ३ अनुगीतं ।

*

६९. षट्ट्रिंशद्वीतगुणाः ।

१ सुस्वरं । २ सुतालं । ३ सुपदं । ४ शुद्धं । ५ ललितं ।

६ सुबन्धं । ७ सुप्रमेयं । ८ सुरागं । ९ सुरसं । १० समं ।

११ सदर्थं । १२ सुग्रहं । १३ सुश्लिष्टं । १४ क्रमस्थं ।

१५ सुसमयकं (? सुयमकं) । १६ सुवर्णं । १७ संपूर्णं ।

१८ सालंकारं । १९ सुभाषाद्यं । २० सुगन्धस्थं (? सुगंभीरं) ।

२१ व्युत्पन्नं । २२ मधुरं । २३ स्फुटं । २४ सुप्रभं ।

२५ प्रसन्नं । २६ कंपितं । २७ समजातं । २८ रौद्रगीतं ।

२९ ओजःसगतं (? ओजःसंगतं) । ३० द्रुतं । ३१ सुखस्थापकं ।

३२ हतांशं । ३३ विलम्बितं । ३४ अग्राम्यं । ३५ मध्यं ।

३६ सुप्रमाणं । इति ।

६९) A १ सुस्वरं । २ सुतालं । ३ सुपदं । ४ शुद्धं । ५ ललितं । ६ सुबन्धं ।

७ सुप्रमेयं । ८ सुरागं । ९ सुरसं । १० समं । ११ सदर्थं (?र्थं) । १२ सुग्रहं । १३ सुश्लिष्टं ।

१४ क्रमस्थं । १५ सुसमयकं (?सुयमकं) । १६ सुवर्णं । १७ सुरक्तं । १८ सुसंपूर्णं ।

१९ सालंकारं । २० सुभाषाद्यं । २१ सुगन्धस्थं । २२ व्युत्पन्नं । २३ मधुरं ।

२४ स्फुटं । २५ सुप्रभं । २६ प्रसन्नं । २७ समजातं । २८ रौद्रगीतं । २९ ओजः संगतं । ३० दर्शनस्थितं । ३१ सुखस्थापकं । ३२ हतांशं । ३३ विभ(?)भा)षितं । ३४ मध्यं प्रमाणं । ३५ कवित्कंपितं ।

६९) B १ सुस्वरं । २ सुतालं । ३ सुपदं । ४ शुद्धं । ५ ललितं । ६ सुबंधं । ७ सुप्रमेयं । ८ सुरागं । ९ सुरसं । १० समं । ११ सदार्थ(?)सदर्थं) । १२ सुग्रहं । १३ स्त्रिष्ठं । १४ क्रमस्थं । १५ सुमय(?)यम)कं । १६ सुवर्णं । १७ सुरक्तं । १८ संपूर्णं । १९ सालंकारं । २० सुभाषाढ्यं । २१ सुगंधस्थं । २२ व्युत्पन्नं । २३ मधुरं । २४ स्फुटं । २५ सुप्रभं । २६ प्रसन्नं । २७ अग्रास्यं । २८ कवित्कंपितं । २९ समजातं । ३० रौद्रगीतं । ३१ ओजःसंगतं । ३२ दर्शनस्थितं । ३३ सुखस्थापकं । ३४ हतांशं(?)हतांशं) । ३५ विल(?)भा)षितं । ३६ मध्यं प्रमाणं ।

६९) C १ सुस्वरं । २ सुपदं । ३ शुद्धं । ४ ललितं । ५ सुसंबंधं । ६ सुजियं(?) । ७ सुरागं । ८ सुरसं । ९ समं । १० विषमं । ११ सदर्पं(?)र्थं) । १२ सुग्रहं । १३ सुस्त्रिष्ठं । १४ क्रमस्थं । १५ यमकं । १६ सुवर्णं । १७ सुरक्तं । १८ सालंकारं । १९ सुभाषाढ्यं(?)ढ्यं) । २० सुसंधिस्थं । २१ सु(?)व्यु)त्पत्तिकं । २२ मधुरं । २३ स्फुटं । २४ प्रसन्नं । २५ अग्रास्यं(?)ग्रास्यं) । २६ सुकवित्वं । २७ विचारवतां(?) । २८ सुखस्थितं । २९ विलंबितं । ३० द्रुतं । ३१ मध्यं । ३२ उत्कीयमाणं । ३३ सुवादं । ३४ सुकलं । ३५ सुनुत्यं ।

६९) D १ सुस्वरं । २ सुतालं । ३ सुपदं । ४ शुद्धं । ५ ललितं । ६ सुप्रबद्धं । ७ सुरागं । ८ सुरम्यं । ९ समं । १० सदर्थ(?)र्थं) । ११ सुग्रहं । १२ दृष्टं । १३ सुकाव्यं । १४ सुयमकं । १५ सुरक्तं । १६ संपूर्णं । १७ सालंकारं । १८ मुषाभव्यं(?)सुभाषाढ्यं) । १९ सुसंधिस्थं । २० व्युत्पन्नं । २१ गंभीरं । २२ स्फुटं । २३ सुप्रभं । २४ अग्रास्यं । २५ कुचितं । २६ क(?)षितं । २७ समायातं । २८ रौद्रगीतं । २९ प्रसन्नं । ३० स्थितं । ३१ मुखस्था(?)सुखस्थापकं) । ३२ द्रुतं । ३३ मध्यं । ३४ विलम्बितं । ३५ गुरुत्वं । ३६ प्राञ्जलत्वं । ३७ उक्तप्रमाणं चेति ।

६९) E १ सुस्वरं । २ सुतालं । ३ सुपदं । ४ शुद्धं । ५ ललितं । ६ सुसंबंधं । ७ सुप्रमेयं । ८ सुरागं । ९ सुरसं । १० सुसंगीतं । ११ सुहर्षं । १२ सुग्रहं । १३ स्त्रिष्ठं । १४ क्रमस्थं । १५ सुवर्णं । १६ सुगमं । १७ सुरक्तं । १८ संपूर्णं । १९ सालंकारं । २० सुभाषाढ्यं(?)ढ्यं) । २१ सुस्त्रिष्ठं(?)ण्यं) । २२ मधुरं । २३ स्फुटं । २४ प्रसन्नं । २५ अग्रास्यं । २६ कुचितं । २७ कषितं । २८ समायातं । २९ विद्यासंगतं । ३० प्रथमस्थितं । ३१ मुखस्थं । ३२ द्रुतं । ३३ विलंबनं(?)वितं) । ३४ मध्यं । ३५ उक्तं । ३६ प्रमाणं चेति ।

६९) F १ स्वरगतं । २ सुस्वरं । ३ सुपदं । ४ शुद्धं । ५ ललितं । ६ सुसंबद्धं । ७ सुप्रमेयं । ८ सुरागं । ९ सुरसं । १० सुसंगी[त] । ११ सहर्षं(?)र्षं) । १२ सुग्रहं । १३ सुस्त्रिष्ठं । १४ क्रमस्थं । १५ सुवर्णं । १६ सुगमं । १७ सुरक्तं । १८ संपूर्णं । १९ सालंकारं । २० सुभाषाढ्यं(?)ढ्यं) । २१ सुसंधिष्ठं । २२ सुदृतनं(?) । २३ सुव्यु(?)व्यु)त्पन्नं । २४ मधुरं । २५ स्फुटं । २६ प्रसन्नं । २७ संग्राम्यं । २८ विकम्पितं । २९ समूज(?)र्जिं)तं । ३० प्रथमस्थितं । ३१ प्रथमस्थं । ३२ सुखस्थं । ३३ द्रुतविलंबितं । ३४ मध्यं । ३५ सुप्रमाणं । चेति ।

६९) G १ सुस्वरं । २ सुतालं । ३ सुपदं ४ शुद्धं । ५ ललितं । ६ सुबंधं ।
 ७ सुप्रमेयं । ८ सुरागं । ९ सुरसं । १० समं । ११ सदर्थं । १२ सुग्रहं । १३ श्लिष्टं ।
 १४ क्रमस्थं । १५ सुसमयकं । १६ सुवर्णं । १७ सुरक्तं । १८ संपूर्णं । १९ सालङ्कारं ।
 २० सुभाषाद्यं(द्वयं) । २१ सुगन्धस्थं । २२ व्युत्पन्नं । २३ मधुरं । २४ स्फुटं ।
 २५ सुप्रभं । २६ प्रसन्नं । २७ [कं]पितं । २८ समजातं । २९ रौद्रगीतं । ३० ओजः
 संगतं । ३१ दर्शनस्थितं । ३२ सुखस्थापकं । ३३ हतांशं । ३४ विल(भा)पितं ।
 ३५ मध्यं प्रमाणं ।

*

७०. चतुर्विधं वाद्यम् ।

१ ततं । २ विततं । ३ घनं । ४ सुषिरं । इति ।

-
- ७०) C १ ततं । २ विततं । ३ घनं । ४ सुखिरं(?षिरं) ।
 ७०) D १ ततं । २ विततं । ३ घनं । ४ शिखरं (सुषिरं) चेति ।
 ७०) F १ स्फुटं । २ विततं । ३ घनं । ४ सुषिरं ।

*

७१. ^१द्विप्रकारं नृत्यम् ।

१ ताप्डवं । २ लास्यं । इति ।

-
- ७१) D E १ लास्यं तांडवं च ।
 ७१) F १ लास्यं तांडवं चेति ।

*

७२. ^२षोडशविधं काव्यम् ।

१ समयः । २ प्रतिभा । ३ अभ्यासः । ४ विद्या ।
 ५ जातिः । ६ गीतिः । ७ रीतिः । ८ वृत्तिः । ९ वाच्यं ।
 १० वाचकं । ११ छन्दः । १२ अलङ्कारः । १३ गुणः ।
 १४ रसः । १५ भावः । १६ अभिनयः । इति ।

-
- ७२) A B १ समयप्रतिभा । २ अभ्यास । ३ विद्या । ४ जाति । ५ गीति ।
 ६ रीति । ७ वृत्ति । ८ वात्सल्य । ९ वाचक । १० छन्द । ११ अलंकार ।
 १२ गुण । १३ दोष । १४ रस । १५ भाव । १६ अभिनय ।
 ७२) C १ समवर्तिं । २ अभ्यास । ३ विद्या । ४ जाति । ५ गीति । ६ वृत्ति ।
 ७ वाच्यं । ८ वाचकं । ९ छन्द । १० अलंकार । ११ गुण । १२ दोष । १३ रस ।
 १४ भाव । १५ हाव । १६ अभिमानश्चेति ।

१ E द्विविधं नृत्यं । २ E षोडशविधं भाषालक्षणं ।

७२) D १ अभ्यासः । २ विद्या । ३ रीति । ४ गीति । ५ वृत्तिः । ६ काव्यं ।
७ अलंकारः । ८ वाचना । ९ प्रबोधः । १० गुणः । ११ दोषः । १२ रसः ।
१३ भावः । १४ अभिधानं । १५ जातिः । चेति ।

७२) E १ समय । २ प्रतिभाषा । ३ अभ्यास । ४ जाति । ५ गीत(?)ति ।
६ रीति । ७ वृत्तवाच्य । ८ वाचक । ९ छंद । १० अलंकार । ११ गुण ।
१२ दोष । १३ रस । १४ भाव । १५ अभिनय । १६ विद्या ।

७२) F १ समय । २ प्रतिभा । ३ अभ्यास । ४ विद्या । ५ जाति । ६ गीति ।
७ रीति । ८ वृत्ति । ९ वाच्य । १० वाचक । ११ छंदस् । १२ अलंकार ।
१३ गुण । १४ दोष । १५ रस । १६ अभिनयश्चेति ।

७२) G १ समय । २ प्रतिभा । ३ अभ्यास । ४ विद्या । ५ जाति । ६ गीति ।
७ रीति । ८ वृत्ति । ९ वात्सल्य । १० वाचक । ११ छन्द । १२ अलंकार ।
१३ गुणदोष । १४ रस । १५ भाव । १६ अभिनय ।

*

७३. ^tदशविधं वक्तृत्वम् ।

१ परिभावितं । २ सत्यं । ३ मधुरं । ४ सार्थकं ।
५ परिस्फुटं । ६ परिमितं । ७ मनोहरं । ८ विचित्रं ।
९ प्रसन्नं । १० भावानुगतं । इति ।

^tC E F give no vivarana.

७३) D १ मधुरं । २ सार्थ(?)कं । ३ परिस्फुटं । ४ सुमनोहरं । ५ परिमितं(?)तं ।
६ चित्रं । ७ प्रसन्नं । ८ भा[वा]नुगतं ।

*

७४. षड्विधं भाषालक्षणम् ।

१ संस्कृतं । २ प्राकृतं । ३ अपभ्रंशं । ४ पैशाचं ।
५ मागधं । ६ सौरसेनं । इति ।

७४) A B G १ संस्कृतं । २ प्राकृतं । ३ अपभ्रंशं । ४ पैशाचिकं । ५ मागधं ।
६ सौरसेनं ।

७४) C १ संस्कृतं । २ प्राकृतं । ३ अपभ्रंशं । ४ पैशाचिकं । ५ मागधं ।
६ [सौर]सेनं ।

७४) D १ संस्कृतं । २ प्राकृतं । ३ अपभ्रंशं । ४ पैशाचकं । ५ मागधं ।
६ सौरसेनं ।

७४) E १ संस्कृत । २ प्राकृत । ३ अपभ्रंश । ४ पैशाच । ५ मागध ।
६ सौरसेन ।

1 A T सार्थके ।

९

७४) F १ संस्कृतं । २ प्राकृतं । ३ अपभ्रंशं । ४ पैशाचिकं । ५ सूरसेनं ।
६ मागधं चेति ।

*

७५. पञ्चविधं पाण्डित्यम् ।

१ वक्तृत्वं । २ कवित्वं । ३ वादित्वं । ४ आगमिकत्वं ।
५ सारस्वतप्रमाणं । इति ।

७५) C १ वक्तृत्वं । २ वशित्वं । ३ आगम । ४ सारस्वत । ५ प्रमाणं । चेति ।
७५) D १ वक्तृत्वं । २ आगमित्वं । ३ शास्त्रसंस्कार । ४ प्रौढित ।
५ सारस्वतप्रमाणं ।

७५) E १ वक्तृत्वं । २ वादिकत्वं । ३ कवित्वं । ४ आगमत्वं । ५ गमत्वं ।
७५) F १ वक्तृत्वं । २ वादस्कं(?दित्वं) । ३ कवित्वं । ४ आगमत्वं । ५ गमत्वं चेति ।

*

७६. चतुर्विंशतिविधं वादलक्षणम् ।

१ उत्पत्तिः । २ समाप्तिः । ३ सत्यवादः । ४ प्रतिवादः ।
५ पक्षः । ६ प्रतिपक्षः । ७ प्रमाणं । ८ प्रमेयं । ९ प्रमेदः ।
१० प्रश्नः । ११ प्रत्युत्तरः । १२ दूषणं । १३ अर्थान्तरं ।
१४ उपन्यासः । १५ अनुवादः । १६ आदेशः । १७ निर्वाहः ।
१८ निर्णयः । १९ विग्रहस्थानं । २० अर्थान्तरसमता । २१ सुखरत्वं ।
२२ उच्चारणं । २३ जयः । २४ पराजयः । इति ।

७६) A.B १ उत्पत्ति । २ सभापति । ३ सत्यवादि । ४ प्रतिवादि । ५ पक्ष-
प्रमाण । ६ प्रमेय । ७ प्रमोद । ८ प्रश्न । ९ प्रत्युत्तर । १० दूषण । ११ भूषण ।
१२ अर्थान्तर । १३ उपन्यास । १४ अनुवाद । १५ आदेश । १६ निर्वाह । १७ निर्णय ।
१८ निश्चय । १९ स्थान । २० समता । २१ निग्रह । २२ जय । २३ अजय ।

७६) C १ उत्पत्ति । २ सभापति । ३ सत्यवाद । ४ पक्ष । ५ प्रतिपक्ष ।
६ प्रमाण । ७ प्रमेय । ८ प्रमेद । ९ प्रसन्न । १० प्रत्युत्तर । ११ दूषण । १२ उप-
न्यास । १३ आदेश । १४ निर्णय । १५ निश्चय । १६ नियम । १७ अर्थ ।
१८ समता । १९ वर्णन । २० माधुर्य । २१ सुखरत्व । २२ उच्चारण । २३ जय ।
२४ पराजय ।

७६) D १ उत्पत्तिः । २ सभापति । ३ सत्यवादी । ४ पक्षि । ५ प्रतिपक्षि ।
६ प्रमाण । ७ प्रमेय । ८ प्रसन्न । ९ प्रमेद । १० उत्तरप्रत्युत्तर । ११ दूषण ।

१ E पञ्चपांडित्यं । २ C चतुर्विंशतिविधं नादलक्षणं ।

१२ भूषण । १३ अभ्यंतर । १४ अनुवाद । १५ अमेद । १६ निर्वाह । १७ निर्णय ।
१८ विग्रहस्थान । १९ समता । २० जय । २१ अज्यश्चेति ।

७६) E १ उत्पत्तिः । २ सभापतिः । ३ सत्यवादी । ४ सभावाद । ५ पक्ष ।
६ प्रतिपक्षमाण । ७ प्रमेय । ८ शालप्रमेद । ९ प्रसन्न । १० प्रत्युत्तर । ११ दूषण ।
१२ भूषण । १३ उपन्यास । १४ अनुवाद । १५ दशसंसिता । १६ निर्णयस्थान ।
१७ अर्थांतर । १८ समता । १९ जय । २० पराजयश्चेति ।

७६) F १ उत्पत्ति । २ समाप्ति । ३ सभावादपक्ष । ४ प्रमाण । ५ प्रमेय ।
६ प्रतिपक्ष । ७ प्रमेद । ८ प्रसन्न । ९ प्रत्युत्तर । १० दूषण । ११ भूषण ।
१२ उपन्यास । १३ अनुवाद । १४ आदेश । १५ निर्णय । १६ निश्चय ।
१७ प्रतिपक्ष । १८ निश्चयस्थान । १९ अर्थान्तरसमता । २० जय । २१ पराजयश्चेति ।

७६) G १ उत्पत्ति । २ सभापति । ३ सत्यवादि । ४ प्रतिवादि । ५ पक्ष ।
६ प्रमाण । ७ प्रमेय । ८ प्रमोद । ९ प्रश्न । १० प्रत्युत्तर । ११ दूषण ।
१२ भूषण । १३ अर्थान्तर । १४ उपन्यास । १५ अनुवाद । १६ आदेश ।
१७ निर्वाह । १८ निर्णय । १९ निश्चय । २० स्थान । २१ समता । २२ निग्रह ।
२३ जय । २४ अजय ।

*

७७. षट्-विधं दर्शनम् ।

१ माहेश्वरं । २ ब्राह्मं । ३ साङ्ख्यं । ४ बौद्धं । ५ जैनं ।
६ चार्वाकं । इति ।

७७) D १ माहेश्वरं । २ ब्राह्मं । ३ सांख्यं । ४ जैनं । ५ बौद्धं । ६ चार्वाकं चेति ।

७७) E १ माहेश्वरं । २ ब्राह्मं । ३ सांख्यं । ४ जैन्यं । ५ बौद्धं । ६ चार्वाकं ।

७७) F १ माहेश्वरं । २ ब्राह्मं । ३ सांख्यं । ४ बौद्धं । ५ जैनं । ६ चार्वाकं चेति ।

७७) G १ माहेश्वरं । २ ब्राह्मं । ३ सांख्यं । ४ बौद्धं । ५ जैनं । ६ चार्वाकं ।

*

७८. अष्टविधं माहेश्वरम् ।

१ नैयायिकं । २ वैशेषिकं । ३ शैवं । ४ पाशुपतं ।
५ महाब्रतं । ६ कालमुखं । ७ शांभवं । ८ भुक्तिपर्यंतं । इति ।

७८) ABG १ नैयायिक । २ वैशेषिक । ३ शिवधर्म । ४ शैव । ५ कलामुख ।
६ पाशुपत । ७ महाब्रत । ८ भुक्तिपर्यंत ।

७८) C १ पाशुपत । २ कालमुख । ३ महाब्रत । ४ शांभवपर्यंक । ५ शिवधर्म । ६ शैव ।

७८) D १ न्याय । २ विशेषक । ३ शिवधर्म । ४ शौच । ५ पाशुपत । ६ काल-
मुख । ७ महाब्रतिकः ।

७८) E १ न्याय । २ वैशेषिक । ३ शैव । ४ पाशुपत । ५ कालमुख । ६ महा-
ब्रतिक । ७ शिवधर्म । ८ पर्यंतश्चेति ।

१ A B E F G षट् दर्शनानि ।; C षट्-विधं दर्शनलक्षणं । २ C अष्टविधं माहेश्वरं ।

७८) F gives no Vivaraṇa

*

७९. दशविधं ब्राह्मणम् ।

१ प्रमाणं । २ संस्कारः । ३ कर्मवर्तनं । ४ होमः । ५ जापः । ६ श्रुता-ध्ययनं । ७ गार्हस्थ्यं । ८ वानप्रस्थं । ९ यतिः । १० ब्रह्मचर्यं । इति ।

७९) A १ लक्षण । २ प्रमाण । ३ संस्कार । ४ कर्म । ५ ब्रह्मचारि । ६ गृहस्थ । ७ वानप्रस्थ । ८ यति । ९ ब्रह्मपर्यंत । १० वर्तन ।

७९) B १ लक्षण । २ प्रमाण । ३ संस्कार । ४ कर्म । ५ वर्तन । ६ ब्रह्मचारी । ७ गृहस्थ । ८ वानप्रस्थ । ९ यति । १० ब्रह्मपर्यंत ।

७९) C १ तत्त्व । २ प्रमाण । ३ संस्कार । ४ कर्म । ५ वर्तन । ६ ब्रह्मचारी । ७ गृहस्थ । ८ वानप्रस्थ । ९ यति । १० ब्रह्मपर्यंकश्चेति ।

७९) D १ प्रमाण । २ संस्कार । ३ कर्मवर्तन । ४ होम । ५ जाप । ६ श्रुता-ध्ययन । ७ वानप्रस्थ । ८ गृहस्थ । ९ यति । १० ब्रह्मपर्यंत चेति ।

७९) E १ प्रमाण । २ संस्कार । ३ कर्म । ४ वर्तन । ५ ब्रह्मचारी । ६ गृहस्थ । ७ वानप्रस्थ । ८ यती ।

७९) F १ लक्षण । २ प्रमाण । ३ संस्कार । ४ कर्म । ५ वर्तन । ६ ब्रह्मचारी । ७ गृहस्थ । ८ वानप्रस्थ । ९ यति । १० ब्रह्मचर्य । चेति ।

७९) G १ प्रमाण । २ संस्कार । ३ कर्म । ४ वर्तन । ५ ब्रह्मचारी । ६ गृहस्थ । ७ वानप्रस्थ । ८ यति । ९ ब्रह्म । १० पर्यंत ।

*

८०. चतुर्विधं साङ्घ्यम् ।

१ तत्त्वं । २ प्रमाणं । ३ प्रकारः । ४ सर्वात्मं । इति ।

८०) AG १ तत्त्व । २ प्रमाण । ३ प्रकार । ४ सर्वात्मपर्यंत ।

८०) B १ तत्त्व । २ प्रमाण । ३ प्रकार । ४ प्रमेद । ५ प्रमोदपर्यंत । ६ सर्वात्मपर्यंत ।

८०) C १ तत्त्वांग । २ सर्वात्मता । ३ प्रमाणं । ४ प्रकार ।

८०) D १ तत्त्वप्रमाणं । २ सर्वात्मा । ३ प्रकार । ४ कार्य । चेति ।

८०) E १ तत्त्व । २ प्रमाण । ३ सर्वात्मा । ४ प्रकारपर्यंतश्चेति ।

८०) F १ तत्त्व । २ प्रमाण । ३ संस्कार । ४ सर्वात्मं । चेति ।

*

८१. सप्तविधं जैनम् ।

१ सर्वज्ञः । २ धर्मः । ३ तत्त्वार्थः । ४ प्रमाण । ५ प्रतिमा । ६ प्रभेदः । ७ सिद्धिः । इति ।

८१) A B D F G १ सर्वेश्वर । २ धर्म । ३ तत्त्वार्थ । ४ प्रमाण । ५ प्रतिमा ।
६ प्रभेद । ७ सिद्धिपर्यंत ।

८१) C १ सर्वेश्वर । २ धर्म । ३ तत्त्व । ४ प्रमाण । ५ अर्थ । ६ प्रतिमा ।
७ प्रतिभेद । ८ सिद्धिश्चेति ।

८१) E १ सर्वेश्वर । २ तत्त्वार्थ । ३ प्रमाण । ४ प्रतिमा । ५ प्रभेदसिद्धि ।
६ पर्यंत । ७ धर्मश्चेति ।

*

८२. देशविधं बौद्धम् ।

१ सौगतं । २ पारमिता । ३ विहारः । ४ प्रमाणं । ५ सौत्रान्तिकं ।
६ वैभाषिकं । ७ योगाचारं । ८ माध्यमिकं । ९ मोक्षः । १० सर्व-
दशारिगतं । इति ।

८२) A १ स्वसंबद्ध । २ पर्वत । ३ पारिगत । ४ विहार । ५ प्रमाण । ६ सूत्रांतिक ।
७ वैभाषिक । ८ योगाचार । ९ माध्यमिक । १० मोक्षपर्यंत ।

८२) B G १ स्वसंबद्ध । २ पर्वद । ३ पारिगत । ४ विहारः । ५ प्रमाण । ६ सूत्रांतिक ।
७ वैभाषिक । ८ योगाचार । ९ माध्यमिक । १० मोक्षपर्यन्त ।

८२) C १ सौगतं । २ परिषद । ३ परिसितं । ४ विहार । ५ प्रमाण । ६ शेवातिकं ।
७ वैभाषिकं । ८ योगाचारं । ९ माध्यमिकं । १० मोक्षश्चेति ।

८२) D १ सगता । २ परिमिता । ३ पारमिता । ४ विहार । ५ प्रमाण । ६ सौत्रान्तिक ।
७ वैराशक(?) । ८ योगोपचार । ९ मोक्ष । १० माध्यमपर्यंतश्चेति ।

८२) E १ सुगत । २ परिगत । ३ पारमित । ४ विहार । ५ प्रमाण । ६ सौत्रान्तिक ।
७ योगांत । ८ माध्यमिक । ९ मोक्ष । १० माध्यमपर्यंतश्चेति ।

८२) E १ स्वगतं । २ सर्वदशारिगतविहार । ३ प्रमाण । ४ प्रभेद । ५ शौचान्तिक ।
६ विभाषिका । ७ योगाचार । ८ मध्यमिका । ९ परमित । १० मोक्षपर्यन्तं ।

*

८३. चतुर्विधं चार्वाकम् ।

१ तत्त्वं । २ प्रमाणं । ३ प्रभेदः । ४ प्रमोदः । इति ।

८३) A B G १ तत्त्वार्थ । २ प्रमाण । ३ प्रभेद । ४ प्रमोदपर्यन्त ।

८३) C १ तत्त्व । २ प्रमाण । ३ भेद । ४ पर्यंक ।

८३) E १ तत्त्वप्रमाण । २ प्रभेद । ३ प्रमोद । ४ पर्यंतश्चेति ।

८३) F १ तत्त्वार्थ । २ प्रमाण । ३ प्रभेद । ४ प्रमोदपर्यन्त । चेति ।

*

८४. चतुर्विंशतिविधं विचारकत्वम् ।

१ विद्या । २ विज्ञानं । ३ विनोदः । ४ कला । ५ कवित्वं ।
 ६ वकृत्वं । ७ गीतं । ८ वाद्यं । ९ नृत्यं । १० देशः । ११ कालः ।
 १२ पात्रं । १३ प्रमेयं । १४ वादः । १५ जयः । १६ रसः । १७ भावः ।
 १८ अभिनयः । १९ धर्मः । २० अर्थः । २१ कामः । २२ मोक्षः ।
 २३ लोकवादः । २४ विचारः । इति ।

८४) A B G १ विद्या । २ विनोद । ३ विज्ञान । ४ कला । ५ कवित्व ।
 ६ वकृत्व । ७ गीत । ८ वाद्य । ९ नृत्य । १० देश । ११ काल । १२ पात्र ।
 १३ प्रमेय । १४ पर्याय । १५ जय । १६ रस । १७ भाव । १८ अभिनय ।
 १९ धर्म । २० अर्थ । २१ काम । २२ मोक्ष । २३ लोकवाद । २४ विचारपर्यंत ।

८४) C १ विद्या । २ विज्ञान । ३ विनोद । ४ कला । ५ कवित्व । ६ वकृत्व ।
 ७ गीत । ८ नृत्य । ९ देश । १० काल । ११ पात्र । १२ प्रमेय । १३ पर्याय ।
 १४ संवाद । १५ अभिनय । १६ धर्म । १७ अर्थ । १८ काम । १९ मोक्ष ।
 २० लोकपर्यंकश्चेति ।

८४) E १ विद्या । २ विज्ञान । ३ विनोद । ४ कला । ५ कवित्व । ६ वकृत्व ।
 ७ गीत । ८ नृत्य । ९ वाद्य । १० देश । ११ पात्र । १२ प्रमेय । १३ रस ।
 १४ वाद । १५ अभिनव । १६ धर्म । १७ अर्थ । १८ काम । १९ मोक्ष ।
 २० लोकवादपर्यंतश्चेति ।

८४) F १ विद्या । २ विज्ञान । ३ विनोद । ४ कला । ५ कवित्व । ६ वकृत्व ।
 ७ गीत । ८ नृत्य । ९ वाद्य । १० देश । ११ काल । १२ पात्र । १३ प्रमेय ।
 १४ पर्याय । १५ जय । १६ रसवाद । १७ अभिनय । १८ धर्म । १९ अर्थ ।
 २० काम । २१ मोक्ष । २२ लोक । २३ वाद । २४ विचारपर्यंतश्चेति ।

#

८५. दशविधं गुरुत्वम् ।

१ वंशे २ ज्ञाने ३ पदे ४ सत्त्वे ५ शौर्ये ६ दाने ७ बले ८ जये ।
 ९ संताने १० स्वगुणे चेति गुरुत्वं दशधा मतम् ॥

८५) E १ वि(?वंशे)ज्ञाने पदे शौर्ये सत्त्वे दाने बले जये । संताने स्वगुणे चेति ।

८५) F १ वंशे । २ दाने । ३ पदे । ४ शौर्ये । ५ दैवे । ६ दाने । ७ बले ।
 ८ जये । ९ विज्ञाने । १० स्वगुणे गुरुत्वं दशधा मतम् ।

#

1 A B G अथ चतुर्विंशतिं । 2 C चार्चाकं । F वादलक्षणं । 3 C चाहत्वं ।
 4 A G सगुणे । B सुगुणे ।

८६. पञ्चविधं चरितम् ।

१ ज्ञानचरितं । २ मानचरितं । ३ दानचरितं । ४ वीरविलासचरितं ।
५ धर्मारंभचरितं । इति ।

८६) C १ विलासचरित्रं । २ धर्मचरित्रं । ३ वीरचरित्रं । ४ गुणः प्रक्षेपणं ।

८६) E १ दानं । २ मानं । ३ ज्ञानं । ४ विचार । ५ विलास ।

८६) F १ वीरचरितं । २ विलासचरितं । ३ ज्ञानचरित्रं । ४ कलाचरित्रं । ५ गुण-प्रक्षामचरितं चेति ।

*

८७. पञ्चविधं पार्थिवानां पालनम् ।

१ राज्यपालनं । २ प्रजापालनं । ३ भूमिपालनं । ४ धर्मपालनं ।
५ शरीरपालनं । इति ।

८७) C १ कर्मपालनं । २ धर्मपालनं । ३ प्रजापालनं । ४ भूमिपालनं । ५ शरीरपालनं ।

८७) E १ धर्मपालनं । २ राज्यपालनं । ३ भूमिपालनं । ४ शरीरपालनं । ५ प्रजापालनं ।

८७) F १ साधुपालनं । २ राज्यपालनं । ३ प्रजापालनं । ४ भूमिपालनं ।
५ सत्यपालनं । चेति ।

*

८८. सप्तविधा प्राप्तिः ।

१ ज्ञाने २ धर्मे ३ बले ४ कामे ५ विज्ञाने ६ पात्रसंग्रहे ।
७ महार्थे भूमुजां नित्यं प्राप्तिः सप्तविधा मता ॥

८८) C ज्ञाने धर्मे बले कामे विज्ञाने पात्रसंग्रहे । सर्वार्थभूत(भु)जां चैव प्राप्तिः सप्तविधा मता ॥

८८) E ज्ञाने धर्मे बले कामे विज्ञाने पात्रसंग्रहे । सर्वार्थभूमुजां नित्यं प्राप्तिः सप्तविधा मता ॥

८८) F ज्ञाने धर्मे क(व)ले कामे विज्ञाने पात्रसंग्रहे । सर्वार्थे भूमुजानां नित्यप्राप्तिः ।

*

८९. चतुर्विशतिविधं शौर्यम् ।

१ शब्दशौर्यं । २ प्रतापशौर्यं । ३ दानशौर्यं । ४ स्थानशौर्यं ।
५ उदयशौर्यं । ६ तेजशौर्यं । ७ संग्रामशौर्यं । ८ प्रतिपत्तिशौर्यं । ९ जय-

१० E चरित्रं । २ F पार्थिवानां प्रजापालनं । ३ F drops प्राप्तिः ।

शौर्य । १० मानशौर्य । ११ ज्ञानशौर्य । १२ साहसशौर्य । १३ शरणागतशौर्य । १४ प्रमोदशौर्य । १५ उद्यमशौर्य । १६ अर्थशौर्य । १७ आचारशौर्य । १८ बलशौर्य । १९ कीर्तिशौर्य । २० धर्मशौर्य । २१ रक्षणशौर्य । २२ गुणशौर्य । २३ परिबोधशौर्य । २४ प्रबोधशौर्य । इति ।

८९) A B G १ शब्दशौर्य । २ प्रतापशौर्य । ३ दान । ४ स्थान । ५ उदय । ६ तेज । ७ संग्राम । ८ प्रतिपन्न । ९ जय । १० मान । ११ ज्ञान । १२ साहस । १३ शरणागत । १४ परिवोध । १५ प्रमोद । १६ उद्यम । १७ अर्थ । १८ आचार । १९ बल । २० कीर्ति । २१ लक्षण । २२ गुण । २३ ज्ञान । २४ मान ।

८९) C १ नाम । २ शब्द । ३ प्रताप । ४ दान । ५ स्थान । ६ उत्तम । ७ तेज । ८ संग्राम । ९ प्रतिपत्ति । १० जयमान । ११ ज्ञान । १२ साहस । १३ शरणागत । १४ रक्षण । १५ प्रबोध । १६ प्रमोद । १७ आज्ञा । १८ उद्यम । १९ यथाचार । २० बल । २१ कीर्ति । २२ शौर्य । २३ धर्म । २४ रक्षण चेति ।

८९) E १ स्नान । २ मान । ३ शब्द । ४ प्रताप । ५ ज्ञान । ६ उदय । ७ तेज । ८ संग्राम । ९ जय । १० साहस । ११ प्रतिपन्न । १२ शरणागत । १३ प्रबोध । १४ प्रमोद । १५ आज्ञा । १६ उद्यम । १७ अर्थ । १८ आचार । १९ बल । २० कीर्ति । २१ लक्षण । २२ शौर्य चेति ।

८९) F १ तनु । २ शब्द । ३ प्रताप । ४ दान । ५ स्थान । ६ उदय । ७ तेज । ८ संग्राम । ९ प्रतिपन्न । १० जय । ११ मान । १२ ज्ञान । १३ साहस । १४ शरणागत । १५ प्रबोध । १६ प्रमोद । १७ आज्ञा । १८ उद्यम । १९ अर्थ । २० आचार । २१ बल । २२ कीर्ति । २३ लक्षण । २४ गुणशौर्य चेति ।

*

९० दशविधं बलम् ।

वाक्यायबुद्धिमन्त्रैश्च स्थानसैन्यसुहृज्जनैः । शकुनैर्दैवतैश्चेति राजां
दशविधं बलम् ॥

९०) C १ वाक्यबलं । २ कायबलं । ३ बुद्धिबलं । ४ मंत्रबलं । ५ स्थानबलं । ६ सैन्यबलं । ७ मुहूर्तयलं । ८ शकुनबलं । ९ राजवलं ।

९०) E १ वाक । २ काय । ३ बुद्धि । ४ मंत्र । ५ मन । ६ सुहृद । ७ शकुन । ८ सैन्य । ९ ध्वनि । १० श्रुति । ११ देवता चेति ।

९०) F वक्तायुः शुद्धिमन्त्रैश्च स्थानं सैन्यं सुहृज्जनैः ।

शकुनैर्दैवतैश्चेति राजां दशविधं बलम् ॥

*

९१. दशविधः सङ्ग्रहः ।

ज्ञाने पात्रे गुणे शौर्ये पत्नीयोगे बले जये । धर्मे मित्रे श्रुते यज्ञे
दशधा गुणसङ्ग्रहः ॥

- ९१) A ज्ञाने पात्रे गुणे शौरे पत्नीयोगे बले धर्मे जये गुणेषु श्रुतसंग्रहः ॥
 ९१) B ज्ञाने पात्रे गुणे सौरे पत्नीयोगे बाल धर्मे जये गुणेषु श्रुतसंग्रहः ॥
 ९१) C ज्ञाने पात्रे च विक्रे च पक्ष्यायोगे बले जये लक्षित ।
 ९१) E १ ज्ञानपात्र । २ मित्रपात्र । ३ शौर्यपात्र । ४ नियोग । ५ बल ।
 ६ प्रवीण । ७ यज्ञ । ८ धर्म । गुणसंग्रहः ।
 ९१) F ज्ञाने पात्रे च मित्रे च पत्नीयोगे बले जये । धर्मे गुणे श्रुते चैव संग्रहः सप्तधा
मतः ॥
 ९१) G ज्ञाने पात्रे गुणे शौरे पत्नीयोगे बले धर्मे जये गुणेषु श्रुतसंग्रहः ॥

* .

९२. दशविधो जयः ।

ज्ञानासनप्रतापैश्च सङ्ग्रामैश्च सुहृज्जनैः । निद्राहारोदयैश्चेति राजां दश-
विधो जयः ॥

- ९२) A G ज्ञानासनं प्रतापैर्वा संग्रामैश्च सुहृज्जनैः ।
 निद्राहारोदयाच्चेति राजां दशविधो जयः ॥
 ९२) B ज्ञानासनं प्रतापैर्वा संग्रामै स्वसुहृज्जनैः ।
 निद्राहारै दयाध्वेति राजा दशविधो जयः ॥
 ९२) C १ ज्ञान । २ सैन्य । ३ प्रताप । ४ काम । ५ संग्राम । ६ एश्वर्य । ७ सुकृत ।
 ८ मित्र । ९ सत्त्व ।
 ९२) E १ मित्र । २ पात्र । ३ नियोग । ४ वासना । ५ सुहृद । ६ प्रताप ।
 ७ एश्वर्य । ८ संग्राम । ९ वाक । १० परिश्रमी । ११ निद्रा । १२ आहार । १३ इंद्रिय ।
 ९२) F ज्ञानासनप्रतापेऽर्वाक् संग्रामैहसुहृज्जनैः ।
 निद्राहारेन्द्रिये चेति राजां दशविधो जयः ॥

*

९३. पञ्चविधः परिच्छेदः ।

१ अलक्षितं । २ लक्षितं । ३ मानसिकं । ४ वाचिकं । ५ कार्मिकं ।
चेति ।

- ९३) A B C D G give no Vivaraṇa
 ९३) E १ अलक्षित । २ लक्षित । ३ मानसिक । ४ वाचिक । ५ कर्मण ।
 ९३) F १ अलिखित । २ लिखित । ३ मानसिक । ४ वाचिक । ५ कर्मणा चेति ।

*

१ F सप्तविधः संग्रहः ।

९४. पञ्चविधं प्रभुत्वम् ।

१ कुलप्रभुत्वं । २ ज्ञानप्रभुत्वं । ३ दानप्रभुत्वं । ४ स्थानप्रभुत्वं ।
५ अभयप्रभुत्वं । इति ।

९४) A G १ कुलप्रभुत्वं । २ ज्ञानप्रभुत्वं । ३ दानप्रभुत्वं । ४ स्थानप्रभुत्वं ।
५ उभयप्रभुत्वं ।

९४) B १ कुलप्रभुत्वं । २ दानप्रभुत्वं । ३ स्थानप्रभुत्वं । ४ उभयप्रभुत्वं ।

९४) C १ कुल । २ शौर्य । ३ दान । ४ स्थापन । ५ गुण ।

९४) E १ ज्ञानप्रभुत्वं । २ अक्षय । ३ शौर्य । ४ स्थापना । ५ प्रदान । ६ अभय ।

९४) F १ ज्ञानप्रभुत्वं । २ आय(?)प्रभुत्वं । ३ शौर्यप्रभुत्वं । ४ स्थानप्रभुत्वं ।
५ दानप्रभुत्वं चेति ।

*

९५. सप्तविधमुक्तमत्वम् ।

१ वयः । २ कुलं । ३ रूपं । ४ शीलं । ५ पदं । ६ ज्ञानं ।
७ प्रयोगः । इति ।

९५) A B G १ वयः । २ कुल । ३ रूप । ४ शील । ५ पद । ६ ज्ञान ।
७ प्रयोगपर्यंतं चेति

९५) C gives no Vivaraṇa

९५) E १ वयः । २ कुलं । ३ शीलं । ४ रूपं । ५ पदं । ६ ज्ञानं । ७ प्रयोग ।

९५) F १ वयस् । २ कुल । ३ शील । ४ रूप । ५ पद । ६ ज्ञान । ७ योग ।

८ प्रयोगश्चेति ।

*

९६. नवविधा शक्तिः ।

१ धर्मशक्तिः । २ दानशक्तिः । ३ मन्त्रशक्तिः । ४ ज्ञानशक्तिः ।
५ अर्थशक्तिः । ६ कामशक्तिः । ७ युद्धशक्तिः । ८ व्यायामशक्तिः ।
९ भोजनशक्तिः । इति ।

९६) C १ व्यायामशक्ति । २ ज्ञानशक्ति । ३ दानशक्ति । ४ धर्मशक्ति ।
५ अर्थशक्ति । ६ युद्धशक्ति । ७ भोजनशक्ति । ८ विद्याशक्ति ।

९६) E १ धर्मशक्तिः । २ मन्त्रशक्तिः । ३ कामशक्तिः । ४ भोजनशक्तिः । ५ युद्ध ।
६ व्यायाम । ७ देश । ८ उपार्जन । ९ वाद ।

९६) F १ दानशक्ति । २ धर्मशक्ति । ३ मन्त्रशक्ति । ४ ज्ञानशक्ति । ५ कामशक्ति ।
६ अर्थशक्ति । ७ युद्धशक्ति । ८ भोजनशक्ति । ९ व्यायामशक्तिश्चेति ।

*

९७. सप्तविधा भुक्तिः ।

१ शब्दः । २ स्पर्शः । ३ रूपं । ४ रसः । ५ गन्धः । ६ अभिमानः ।
७ देशः । इति ।

९७) C gives no Vivaraṇa

९७) E १ प्रतिमान । २ द्रव्य । ३ शब्द । ४ स्पर्श । ५ रूप । ६ रस । ७ गंध ।
८ देशभुक्ति ।

९७) F १ अभिमान । २ शब्द । ३ रस । ४ रूप । ५ गंध । ६ देश ।
७ स्पर्शभुक्तिश्चेति ।

*

९८. अष्टविधमभिमानलक्षणम् ।

ज्ञाने दाने बले धर्मे धर्मार्थे शत्रुमारणे । समारंभे च युद्धे च
अभिमानं प्रचक्षते ॥

९८) A ज्ञाने दाने धर्मे अर्थे कामे बले शत्रुघाते । समारंभोद्धितं च ।

९८) B ज्ञाने धर्मे अर्थे कामे बले शत्रुघाते समारंभे स्थितं च ।

९८) E १ ज्ञान । २ दान । ३ बल । ४ धर्म । ५ अर्थ । ६ काम । ७ शत्रु ।
८ घात । ९ समारंभ । १० उद्धतं चेति ।

९८) F १ ज्ञाने । २ दाने । ३ बले । ४ कर्म । ५ कामे । ६ अर्थे । ७ शत्रु-
मारणे । ८ समारंभे चेति ।

९८) G १ ज्ञाने । २ दाने । ३ धर्मे । ४ अर्थे । ५ कामे । ६ बले । ७ शत्रु-
घाते । ८ समारंभो स्थितं च ।

*

९९. चतुर्विधं वात्सल्यम् ।

देवानां सहृदूरुणां च मन्त्राणां वल्लभे जने । स्नेहेन मानसं यच्च
तद्वात्सल्यं चतुर्विधम् ॥

९९) A B G देवानां सहृदूरुणां च मन्त्राणां वल्लभे जने । स्नेहेन मानसं यच्च तद्वात्सल्यं
चतुर्विधम् ॥

९९) C देवानां सहृदूरुणां च श्रियां वलयभोजने । स्नेहेन मानसं यच्च तद्वात्सल्ये ।

९९) E वेदानां गुरुणां च मित्राणां वर्णभोजने । स्नेहेन मनसा यच्च तद्वात्सल्यं
चतुर्विधम् ॥

९९) F देवानां सहृदूरुणां मित्राणां वल्लभे जने । स्नेहेन संत[तौ] वात्सल्यं चतुर्विधम् ॥

*

१००. पञ्चविधो महोत्सवः ।

१ ज्ञानमहोत्सवः । २ धर्ममहोत्सवः । ३ अर्थमहोत्सवः । ४ काम-
महोत्सवः । ५ मोक्षमहोत्सवः । इति ।

- १००) A G १ ज्ञानमहोत्सवः । २ धर्ममहोत्सवः । ३ काममहोत्सवः ।
 १००) B १ ज्ञानमहोत्सव । २ अर्थमहोत्सव । ३ काममहोत्सव ।
 १००) C १ काममहोत्सव । २ द्रव्यमहोत्सव । ३ मोक्षमहोत्सव ।
 १००) E १ ज्ञान । २ धर्म । ३ अर्थ । ४ काम । ५ मोक्षमहोत्सवश्चेति ।
 १००) F १ धर्ममहोत्सव । २ द्रव्यमहोत्सव । ३ काममहोत्सव । ४ ज्ञानमहोत्सव ।
 ५ मोक्षमहोत्सव ।

*

१०१. अष्टौ लघियोगः ।

१ अणिमा । २ महिमा । ३ लघिमा । ४ गरिमा । ५ ईषत्वं ।
 ६ वशित्वं । ७ प्रासिः । ८ प्राकास्यं । चेति ।

- १०१) ABG give no Vivaraṇa.
 १०१) C १ अणिमा । २ महिमा । ३ लघिमा । ४ गरिमा । ५ प्रासि । ६ प्रकास्यं ।
 ७ ईशत्वं । ८ वशित्वं ।
 १०१) E १ अणिमा । २ महिमा । ३ गरिमा । ४ लघिमा । ५ ईशत्वं । ६ वशित्वं ।
 ७ प्रासि । ८ प्रकास्यमेव ।
 १०१) F १ अणिमा । २ महिमा । ३ गरिमा । ४ लघिमा । ५ ईशत्वं ।
 ६ विसत्व (?) । ७ वशित्वं । ८ प्राकास्य चेति ।

*

1 C drops the Sūtra but gives the Vivaraṇa.

*

*   *

Appendix A.

Ms. E.

Additional Sūtras:—

षट्त्रिंशत् वादित्राणि ।

१ भेरी २ मुदंग ३ पटह ४ मरज ५ कसाल ६ ताल ७ लघुताल
 ८ शंख ९ तूर्य १० भुंगल ११ घर्षी १२ तलूरी १३ घंश १४ वीणा १५ पणव
 १६ दंड १७ डमरु १८ काहल १९ गर्गी २० दुहिलि २१ भरह २२ कुंडलिका
 २३ ऋकच २४ रावण २५ कर २६ कित्रिक २७ त्रिवल २८ भ्रातृणी २९ हंडक
 ३० तंत्य ३१ करड ३२ नागक ३३ ददकुंड ३४ नवसरली ३५ वीणात्रयं
 ३६ लघुमली मुख वाजित्रा अपदन विनोदी ॥ १०० ॥

*

पञ्चविंशति गुणोमात्यः ।

जनपदोभिजातः स्ववह । कृत स्वल्प । चक्षुषन् । प्राह धारयिष्णु । दक्ष । वाग्मी ।
 प्रगल्म । प्रतिपत्तिमान् । सोत्साह । प्रभायुक्ता । क्लेशसह । शुचि । मित्रदृढभक्ति । शीलवान् ।
 बली । आरोग्यवान् । शक्तियुक्त । स्तंभ । चापलहर संयोगो वैरिणः । अकर्ता ॥ १०१ ॥

*

राजां अष्टादशतीर्थानि ।

मंत्री । पुरोहित । सेनापति । युवराज । दौवारिक । अंतर्बैशिक । प्रशास । महात् ।
 संनिधात् । प्रदेष । नायक । पौरव्यवहारिक । परिवादाध्यक्ष । दंड । दुर्गेतिपाल ।
 आटविका ॥ २ ॥

*

अष्टौ स्वर्गगुणः ।

विषधात । रसायण । मंगलार्थ । विनीत । प्रदक्षणावर्त्त । गुरु अदग्ध ॥ ३ ॥

अष्ट गुणं पयः ।

सुगंधि सुव्यक्तरसं । तृष्णाद्वं । शीतलं । लघु । हघं । स्वच्छं ॥ ४ ॥

*

Explanation in Old Gujarati :—

श्रीगुरुभ्यो नमः । अथाते रत्नकोशां व्याख्यास्यामः । वस्तुविज्ञानं । सर्वशास्त्रमयं
 रथं । सर्वज्ञानप्रकाशकं । स्वल्पग्रंथं सुबोधार्थं । रत्नकोशां समभ्यसेत् । १ । तत्र शतेन
 सूत्राणां । कर्तव्यः संग्रहो यथा ॥ २ ॥ अथ इति मंगलार्थं । ग्रंथनुकर्ता श्रीवैदव्यास कहि
 छि । ये मि चौदविद्या सर्वे प्रगट कीधी । हर्विं रत्नकोश एह विनामिं ग्रंथं कहिछि । ते ग्रंथ
 केहबुछि । सर्ववस्तुनु ज्ञान येह यिकी जणाइ । वलीकेहबुछि ते ग्रंथ । सर्वे शास्त्र भयछि ।
 मनोरम छि । रत्ननु भंडार छि । सर्वज्ञाननुं प्रकाश थाइ । स्वल्पथोडुं ग्रंथ अनिवोधये
 प्रतिबोधते घणु । पहबुये रत्नकोश ते निरूपी इछि । ते ग्रंथमार्हिसु एक १०० सूत्र करी
 संग्रह करी इछि । ते सूत्रकी हां । ते कही इछि । तत्रादौ त्रिभुवनानि । ते सूत्रमार्हि प्रथम
 ग्रन्थ भुवन कही इछि ॥ त्रिविधं लोकसंस्थानं.....।

*

Appendix B.

Similar topics from some other works:-

राजवंशाः ।

Kumārapāla Prabandha gives the following list of the राजवंशः. They are as follows—तत्र वंशः पद्मत्रिशत्, एवम् इक्ष्वाकुवंश १, सूर्यवंश २, सोम ३, यादव ४, परमार ५, चाहमान ६, चौलुक्य ७, छिन्दक ८, सिलार ९, सैन्धव १०, चापोत्कट ११, प्रतीहार १२, चन्द्रुक १३, राट १४, कूर्पट १५ शक १६, करट १७, पाल १८, करंक १९, वाउल २०, चन्देल २१, उहिल्लु पुत्र २२, पौलिक २३, मौरिक २४, मंकुयाणक २५, धान्यपालक २६, राजपालक २७, अम(न)ङ्ग २८, निकुम्म २९, दधिलक्ष ३०, तुरुदलियक ३१, हूण ३२, हरियड ३३, नट ३४, माष ३५, पोषर ३६,—नामानः ।

[-जिनमण्डनकृतकुमारपालप्रबन्धः, पृ. १]

*

आयुधानि ।

चक्र । धनु । वज्र । खड्ड । शुरिका । तोमर । कुन्त । त्रिशूल । शक्ति । परशु । मक्षिका । भल्लि । भिण्डिपाल । मुष्ठि । लुष्ठिं । शङ्ख । पाश । पट्टिश । यष्टि । कणय । कम्पन । हल । मुशल । गुलिका । कर्त्तरी । करपत्र । तरवार । कुदाल । कुस्कोट । कोफणि । डाह । डध्थूस । मुद्गर । गदा । घन । करवालिका ।

[श्रीद्वाश्रयमहाकाव्य (पृ. २२) अनु. म. न. द्विवेदी]

(see p. 17 of the text.)

*

कलाः ।

गीतम्, वायम्, नृत्यम्, आलेख्यम्, विशेषकच्छेद्यम्, तदुलकुसुमवलिविकाराः, पुष्पास्तरणम्, दशनवसनाङ्गरागः, मणिमूसिकाकर्म, शयनरचनम्, उदकवायम्, उदकाधातः, चित्राश्र योगाः, माल्यग्रथनविकल्पाः, शेखरकापीडयोजनम्, नेपथ्यग्रयोगाः, कर्णपत्रभङ्गाः, गन्धयुक्तिः, भूषणयोजनम्, ऐन्द्रजालाः, कौचुमाराश्र योगाः, हस्तलाघवम्, विचित्रशाकंयूषमक्ष्यविकारक्रिया, पानकरसरागासवयोजन, सूचीवानकर्माणि, सूत्रकीडा, वीणाडमस्तकवाद्यानि, प्रहेलिका, प्रतिमाला, दुर्वचकयोगाः, पुस्तकवाचनम्, नाटकाख्यायिकादर्शनम्, काव्यसमस्यापूरणम्, पट्टिकावेत्वावानविकल्पाः, तक्षकर्माणि, तक्षणम्, वास्तुविद्या, रूप्यरत्नपरीक्षा, धातुवादः मणिरागाकरज्ञानम्, वृक्षायुर्वेदयोगाः, मेषकुकुटलावकयुद्धविधिः, शुक्लारिकाप्रलापनम्, उन्सादने संवाहने केशमर्दने कौशलम्, अक्षरमुष्ठिककथनम्, म्लेच्छितविकल्पाः, देशभाषाविज्ञानम्, पुष्पशकटिका, निमित्तज्ञानम्, यन्त्रमातृका, धारणमातृका संपाठ्यम्, मानसी काव्यक्रिया, अभिधानकोषः, छन्दोज्ञानम्, क्रियाकल्पः, छलितक्योगाः, वस्त्रगोपनानि, दूतविशेषाः, आकर्षकीडा, वालकीडनकानि, वैनियिकीनां, वैजयिकीनां, व्यायामिकीनां च विद्यानां ज्ञानम् (इति चतुःषष्ठिरङ्गविद्याः कामसूत्रस्यावयविन्यः) ॥

कामसूत्रे १ साधारणेऽधिकरणे, ३ विद्यासमुद्देशप्रकरणम् । पृ. ३२-३३ (C. S. S.)
(see p. 21)

सविवरण-चस्तुरलक्षणः ।

जयमंगला ON सूत्र १५ अ. ३ अधिकरण १.

शास्त्रान्तरे चतुःषष्ठिमूलकला उक्ताः । तत्र कर्माश्रया चतुर्विंशतिः । तद्यथा-गीतं, नृत्यं, वादं, कौशललिपिज्ञानं, वचनं, चोदारं, चित्रविधिः, पुस्तकर्म, पत्रच्छेद्यम्, माल्यविधिः, गन्धयुक्त्यास्वादविधानं, रत्नपरीक्षा, सीवनं, रङ्गपरिज्ञानम्, उपकरणक्रिया, मानविधिः, आजीवज्ञानम्, तिर्थग्योनिचिकित्सितम्, मायाकृतपाषण्डसमयज्ञानं, क्रीडाकौशलं, लोकज्ञानं, वैचक्षण्यं, संवाहनं, शारीरसंस्कारः विशेषकौशलं चेति ।

द्यूताश्रया विंशतिः । तत्र निर्जीवाः पञ्चदश । तद्यथा-

आयुःप्राप्ति, अक्षविधानं, रूपसंख्या, कियामार्गणम्, बीजग्रहणम्, नयज्ञानं, करणादानं चित्राचित्रविधिः, गूढराशिः, तुल्याभिहारः, क्षिप्रग्रहणम्, अनुप्राप्तिलेखस्मृतिः, अग्निक्रमः, छलव्यामोहनम्, ग्रहदानं चेति ।

सजीवाः पञ्च । तद्यथा-

उपस्थानविधिः, युद्धं, रुतं, गतं, नृत्तं चेति ।

शयनोपचारिकाः षोडश । तद्यथा-

पुरुषस्य भावग्रहणं स्वरागप्रकाशनम्, प्रत्यङ्गदानं, नखदन्तयोर्विचारौ, नीवीक्ष्णंसनं, गुह्यस्य संस्पर्शनानुलोभ्यम्, परमार्थकौशलं, हर्षणं, समानार्थता कृतार्थता, असंप्रोतसाहनम्, मृदुक्रोधप्रवर्तनं, सम्यक् क्रोधनिवर्तनं, कुद्धप्रसादनं, सुतपरित्यागः, चरमस्वापविधिः, गुह्यगृहनमिति ।

चतुर्च उत्तरकलाः- साक्षुपातं रमणाय शापदानम्, स्वशापथक्रिया, प्रस्थितानुगमनम्, पुनः पुनर्निरीक्षणं च । इति चतुःषष्ठिमूलकलाः ।

जयमंगला टीका

कामसूत्रे १ साधारणोऽधिकरणे ३ अध्याये, विद्यासमुद्देशप्रकरणम् । पृ. ३१ (C.S.S.)

*

भावाः ।

रतिः । हासः । शोकः । क्रोधः । उत्साहः । भयम् । जुगुप्सा । विस्मयः । निर्वेदः । ग्लानिः । शङ्खः । असूया । मदः । श्रमः । आलस्यम् । दैन्यम् । चिन्ता । मोहः । स्मृतिः । धृतिः । बीडा । चपलता । हर्षः । आवेगः । जडता । गर्वः । विषादः । औत्सुक्यम् । निद्रा । अपसारः । सुसम् । विबोधः । अमर्षः । अवहित्थम् । उग्रता । मतिः । व्याधिः । उन्मादः । मरणम् । त्रासः । वितर्कः । स्वेदः । स्तम्भः । कम्पः । अस्थम् । वैवर्ण्यम् । रोमाञ्चः । स्वरसादः । प्रलयः ।

(ना. शा. अ. ७. काशी. सं. सिरीज)

रति । हास । शोक । क्रोध । विस्मय । उत्साह । भय । जुगुप्सा । निर्वेद । ग्लानि । शङ्खा । असूया । मद । श्रम । आलस्य । दैन्य । चिन्ता । मोह । स्मृति । धृति । बीडा ।

ब्रीडा । चपलता । हर्ष । आवेग । जडता । गर्व । विषाद् । औत्सुक्य । निद्रा । अपस्मार ।
सुस । (बोध)विबोध । अमर्ष । अवहित्य । उग्रता । मति । व्याधि । उन्माद । मरण । त्रास ।
संदेह । रोमाञ्च । स्वरसेद । अशु । वैवर्ण्य ।

(see p. 38)

(विष्णुधर्मोत्तर, तृतीयखण्ड अ. ३०)

*

अभिनयाः ।

आङ्गिको वाचिकस्यैव आहार्यः सात्त्विकस्तथा ।
ज्ञेयस्त्वभिनयो विग्राश्वतुर्धां परिकल्पितः ॥

(नान्द्रशास्त्र-अ. C. श्लो. ९)

(see p. 39)

*

* * *

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
अभीतसंगता	५७	२३	अदानत	५८	६
अगीतिता	५७	२१	अद्भुत	३७	२०
अभि	२५	११, २४	अद्	१८	२९
”	२६	४	अधम	८	२, ३, ४, ५
”	२७	९	अधिकाक्षा	१३	१०
”	२९	१२	अधीक्ष	१२	१
”	३३	३	अध्यक्ष	११	११
”	३४	२, १८	”	१२	१८
”	३५	३३	”	१३	२७
”	३६	१०	”	१४	३२
अभिपाल	२४	३३	अध्यक्षपात्र	१४	२, १०, १७, २५
”	३५	१३	”	१५	११
अभिमुख	३०	२	अध्यात्म	२२	२१
अभिमुखदेश	२७	२४	”	२३	३७
अभिविशेषणम्	२६	२२	”	२५	११, २४
अभिविज्ञानं	२४	१६	”	२६	४, २२, ३८
अप्रप्यं	६३	१५	”	२७	९
अप्राप्यं	६२	२०	अध्यात्मविज्ञान	२४	१६
”	६३	८, २१, २९	अनम	६०	५
”	६८	८, २१, २९	अनग्रशायी	५९	२९
अप्राप्तन	३२	९, १४, २९, ३४	”	६०	३, ८, १०, १५
अप्राप्तनं	२८	२२	अनंग	९	६, १२, २६, ३५
”	३२	४	अनंगवंश	८	२४
”	३२	२४	अनिल	४५	४
अजय	१६	२१	अनिष्ट	४	२
”	१७	२, १५	अनुकूल	४०	८, ९, १०, ११, १२
अणिमा	७३	११	अनुक्रम	११	२३
”	७६	९, १३, १५	”	१२	५, २१, ३८
अति अनौचित्यता	५७	२३	”	१३	१४, ३१
अति असंगतता	५७	२०, २३	अनुक्रमण	११	५
अतिकान्त प्रेक्षणाम्	४८	१७, २२	अनुगीत	६२	६, ७, ८, १०
अति प्रवासता	५७	१७, १९	अनुगोषणं	५९	२३
”	५७	१९	अनुग्रह	११	१७, ३४
अति प्रसंगता	५७	१८, २०	”	१२	१४, ३१
अतिशता	५७	२३	”	१३	२५
अती	३५	१	अनुप्राहण	१०	२४
			अनुचितता	५७	१८

पस्तुरकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
अनुराग	१२	५,२९,३८	अभिधानकला	२१	२७
"	१३	१५	अभिधानं	६५	३
अनुरागपोषणं	५९	१७,२०,२७	अभिनय	६४	२९,२४
अनुवश	१३	१४	"	६५	६,९,१२
अनुवाद	६६	१५,२०	"	७०	५,९,१३,२१
"	६७	१,५,९,१३	अभिनव	१४	३०
अनुवास	१२	३८	"	७०	१७
अनुशयन	६०	४,१६	अभिमान	११	२३
अनुशयनायर्थ (?)	६०	११	"	१२	५,२९,३८
अनुशयनं	६६	१,१६	"	१३	१५,३१
अनुशायनं	६०	१	"	४१	१५
अनुशायी	६०	१३	"	६४	२७
अनौचितं	५७	२०	"	७५	२,५
अनौचित्यता	५७	२६,२९	अभिमानकारण	४४	२
अनंतभाषिन्	५७	५	अभिमानगुण	११	५
अवशाला	३२	१९	अभिमानता	५७	१९,२२,२५,२८
अन्योन्यशायी	६०	८	अभिमानयुक्ता	५७	५
अप	२०	२,२१,२९	अभिमानलक्षण	५	२३
"	२१	६	अभिमानावलेपता	५७	१६
अपगीतं	६२	७	अभिमानी	४०	१६
अपतत्त्व	२०	१२	"	४१	३,९,२२,२९
"	२१	१४	"	५७	२,७,९,१२
अपश्रेष्टा	६५	२०,२२,२३,२४,२५	अभिलाषा	४६	१२,१४,१६
अपश्रंशं	६६	१	अभिसारिका	१४	३४
अपस्मार	२९	४,१०,१६	"	४२	९,३५
"	३८	८,१५,२३	अभूमिशायी	६०	९,६
अपोहनं	६१	२३	अभेद	६७	१
अप्रियंवदा	४७	१८	अभ्यंतर	६७	१
अप्रीतिता	५७	२१	अभ्यास	६४	१८,२२,२५
अभय	३४	७	"	६५	१,४,७,१०
अभयउपकारदब्य	३६	३१	अमर	३३	३
अभयदान	३६	२७	"	३४	२,१५,३४
अभयप्रमुत्तं	७४	३	"	३५	१३,२२,३२
अभयसुख (?)	१७	१४	"	३६	१०
"	१६	३४	अमर्ष	३८	१६,२४
अभागी	५७	१०	"	३९	४,९९,१६
अभाव	५७	२३,२७,३०	अमात्य	१०	१,९९,१२
अभिचारिकापात्र	१५	७	"	१४	३८
अभिधान	२२	२५	"	१६	३०,३४
"	२३	५,१६	"	१७	१,५,९,१४

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
अमाल्यपात्र	१४	१०,१७	अर्थशौच	४४	१९,२१
"	१५	५,११	"	४५	८
अमाल्यपात्र	२	१४	अर्थशौर्य	७२	२
अमित्राणि द्वेषयति	४६	१३,१८,२६	अर्थस्थान	३२	३०
अमित्राणि द्वेष्टि,	४५	२२	अर्थस्थानं	३२	२५
"	४६	७,३२	अर्थनुभाविनी	४६	१६,२२
"	४७	३	अर्थान्तर	६६	१४,२०
अमित्राणि पूजयति	४७	९,१५,२७	"	६७	६
"	४८	६	अर्थान्तरसमता	६६	१६
अमोह"	६१	२४,२६	"	६७	१०
अमोहन	६१	२३	अर्थान्तरसमता	६७	१३
अयुक्तिगुण	११	५	अर्धशक्ति	७५	१५
अरूपता	५७	२६,२९	अर्धस्थान	३२	५,१०,१५
अर्चास्थान	३२	३५	अर्दुद	२८	१७,३२
अर्थ	८	१२,१३,१४,१५	"	२९	१४,२८
"	१९	४,९	"	३०	४,१७
"	२२	२१,२५	अर्दुददेश	२७	२८
"	२३	३८	अलक्षित	७३	२१,२४
"	३१	७,१२,१७,२३,२८	अलिप्ति	७२	२२
"	६४	२४	अलंकार	१९	१३
"	६९	३	"	२२	२०,२५
"	७०	५,१०,१३,१७,२१	"	२३	५,१६,३७
"	७२	७,१५,११	"	६४	२०,२३,२६
"	७५	११,१५	"	६५	२,५,८,११
"	७६	६	"	२१	२७
अर्थकला	२१	२८	अलंकारकला	११	२,८,१७,२२
अर्थकामत	५८	४	अलंकारशास्त्र	११	१६,२३
अर्थत	५८	२,३	अवदान	४०	१६
अर्थतः कामरत	५८	५	"	४१	१६,२३
अर्थदानत	५८	७	अवधान	६२	४
अर्थपात्र	१३	३५	अवधानगत	६२	२,३
"	१४	७,१४,२२,२८	अवन्ती	२८	१८,३२
"	१५	१,८	"	२९	१४,२९
अर्थपुरुष	१७	११	"	३०	५,१८
अर्थमहोत्सव	७६	२,४	अवन्तीदेश	२७	२७
अर्थलक्षण	३०	३२	अवभिषा(? हित्था)	३८	९
अर्थवाद	२३	१७	अवलेपता	५७	२२
अर्थविज्ञान	६९	२,२७	अवसान	४	७
"	६९	२०,२७	अवहित्य	३८	१९
अर्थशक्ति	७४	१८,२१	"	११	३१
अर्थशास्त्र	११	१८			

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
अविद्या	६०	१४	अक्षमता	५७	२२
अविद्यास	३	१३	अक्षरपात्र	१५	५
अशक्ति	१३	१४	अक्षरविनोद	१५	१९
अशक्तिगुण	११	४	अज्ञानता	५७	१६, १९, २४, २५, २८
"	१८	६, १२, २२, २४	आकाश	२०	२, १९, २१
अशन	२५	२६, २९	"	२१	६
"	२७	१४	आकाशतत्त्व	२०	१२
अशनविधि	२६	२१, ३८	"	२१	१४
अशनविधिविज्ञान	२५	१	आखेट	२६	२३
अशब्द	६०	४, १६	आखेटक	१५	२९
अशब्दशारी	६०	२, ६, ११	"	१६	३, ७, १३, १८, २४
अशोषकथाप्रस्ताव	५८	१३	"	२६	३, ८, ९
अशौच	३९	८	"	२७	१३
अशौचरता	५७	६	आखेटकविनोद	१५	२१
अश्च	३८	४, १७, ३०	आखेटकविज्ञानं	२४	२३
"	३९	७, १८	आस्थ्यान	१७	११
अश्व	२५	१२, २६	आगम	६६	६, ९, १०
"	२७	११	आगमिकत्व	६६	४
अश्वपरीक्षा	२३	२३	आगमित्व	६६	७
अश्वविज्ञान	२४	१९	आगलिका	१८	२१
अश्वशाला	३२	३	आग्रह	१२	३३
अश्वविक्षा	२६	६, १९, ३६	"	१३	७
असन्मुखशारी	६०	९	आक्रिक	४३	१२
असुख	३८	८, २३	आचार	७२	७, १५, १९
"	३९	१०	आचारवती	४३	४३
असूया	३८	५, २०	आचारशौच	४४	१९, २१
"	३९	७	"	४५	६, ८
असंबद्धप्रलापी	५७	२, ७, ९, १२	आचारशौर्य	७२	३
असंबद्धशारी	६०	९	आत्मस्थान	१६	३३
अस्थि	२०	७, १६, २५	"	१७	१३
"	२१	१, १०, १८,	आदरणुण	१०	२७
अस्थिस्तम्भ	२६	३४	आदित्य	३२	११, १५, १९
अस्त्रवंध	२६	३८	"	३३	२
आर्हाण	३३	४	"	३४	१, १७, ३३
आहंकार	२०	५, १५, २४, ३१	"	३५	२८
"	२१	८, १७	"	३८	९
अक्षत	२४	७, २३	आदेश	२	६
"	३३	११	"	६६	१५, २०, २४
"	३५	२, २०, ३६	"	६७	१९, १३
"	३६	१५	"		

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
आनल	४४	२३	आराथ	२९	१९,२९
आनन्ददेश	२८	८	„	३०	२५
आन्वेषिकी	१७	१८,२०	आराम	२६	१,१६,२१
आन्वेषिकी	१७	२०	आरामविज्ञान	२४	११
आस	१६	२१	आरामिक	१६	३४
„	१७	११	„	१७	१४
आसाहित	१७	९	आर्द्ध	३६	२१
आभीर	२८	२४	आर्द्धमास	२५	१५,२६
„	२९	७,२०	„	३३	१८
„	३०	२४	„	३४	१३,२८
आभीरदेश	२८	११	„	३५	५,१४
„	२९	३६	„	३६	३
आभेर	३०	११	आर्द्धशाक	३२	१९
आमप्रभुत्व	५४	७,८	„	३६	६
आमिष	३३	१९	आर्द्धशाखा	३४	१४,२०
„	३५	२५	„	३५	९
आम्रायिक	१६	२०,२५	„	३६	२३
आम्र	३३	१२	आर्द्धमलक	३५	२५
„	३५	२,३६	आलस	३९	१
„	३६	१७	आलस्य	३८	६,१८,२१
„	३८	८,२४	„	३९	६,१९
आम्ल	३५	२१	आलिङ्गन	५८	१३,२३
आयतन	३२	६,११,१६,२७,२६	„	५९	१,३,५,७,९,११
„	३१	३२	आवर्तनकीर्ति	३७	१६
आयु	२५	१७	आवश्य	३९	१०
„	२६	१०,२५	आवेग	३८	१४
„	२७	१,१५	„	३९	१५
आयुध	२	१	आवेश	३८	७,३२
„	२२	१६,२१	„	३९	३
„	२३	१०,२३,३२	आवेशन	३२	१०,३०,३१
आयुधकला	२२	५	„	३२	५,२५
आयुधकार	२५	१४,२८	आश्चर्य	२०	१२७
„	२७	१३	„	३९	६
आयुर्वेद	२५	३०	आश्रम	३९	१
„	२६	३२	आश्वासन	५८	१२
आरभटी	३९	२३,२४,२७,२६, २७,२८,३०	आस्ति	११	२३
आराट	२९	१४	„	१२	५
आरात्य	२८	२५	आसन	२५	१,२२
„	२९	८	„	२७	७

वस्तुरक्षकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
आमुख	३९	३	उच्चा	७	१९
आस्थानं	१	१७	उच्चाटन	२५	११,२५
आक्षेप	१२	३४	"	२७	१०
आक्षेपगुण	१०	२७	उच्चाटनं	२६	५,२२,३५
आहार	२२	२९,१४	उच्चाटनविज्ञानं	२८	१७
"	२३	८,२०,३१	उच्चारण	६६	२५
"	३१	१९,२५,३०	उच्चारणं	६६	१७
आहारकला	२२	२	उच्चनिष्ठीवती	४८	१८
आज्ञा	७२	११,१५,१९	उड	२८	१६,३६
इन्द्रजाल	२२	१४	उड्डीसदेश	२७	२३
"	३२	७,२०,३०	उण्डदेश	२७	२३
"	२५	१५,१९	उत्कंठिता	४२	६
"	२६	९,२४,३१	उत्क्रियमाणं	६३	१६
"	२७	१४	उत्तम	८	२,३,४,५
इन्द्रजालकला	२२	१	"	४१	१८
इन्द्रजालविज्ञान	२४	२४	"	७२	९
इन्द्रिय	७३	१७	उत्तमगुण	१२	७
इष्ट	२६	३०	उत्तमत्वं	१२	१
इष्टकर्म	२३	२४	"	११	१८
इष्टि	१८	१३	उत्तमप्रदेश	७	१८
इष्टिका	२३	१	उत्तमसत्तम	४१	२५
"	२५	३५	उत्तमसत्त्व	४०	२०
"	२६	१४	उत्तरापथ	२८	१९
इष्टिविज्ञान	२४	१	"	११	२
इशुरसादिभक्षण	५९	१९	"	३०	६,२०
इक्षाङ्कु	१	२,१,१५,१९	"	२९	१५
"	१०	२	उत्पत्ति	६६	१२,१८,२७
इक्षाङ्कुवंश	८	१८	"	६७	३,७,११
ईर्ष्यारहिता	४३	२२	उत्पत्तिकी	६१	१५,१७
ईशत्व	७६	९,१२,१३,१५	उत्पादिका	६१	१६
ईश्वर	२०	१०,२०	उत्पादिता	६१	१४
"	२१	१३,२२	उत्सर्ग	३९	४
उत्प्रभमाण	६३	२४	उत्साह	११	२५
उत्त	६३	३०	"	१२	७,२४,४१
"	४७	१७	"	१३	१७,३३
उत्का	४७	२२,२८	"	३८	२,१२,३०,२८
"	४८	७	"	३९	४
उत्कानि(?)तान)शायी	६०	१२			
उप्रता	३८	११,१७			
"	३९	१०,१६,२४			

અકારાદિશાસ્વાત્મકમણિકા ।

૭

શब્દ	પૃષ્ઠ	શબ્દ	પૃષ્ઠ	શબ્દ	પૃષ્ઠ
ઉત્તસાહગુણ	૧૧	૮	ઉપસ્થિ	૨૧	૮,૧૭
ઉત્સુક્ય	૩૯	૧૧	ઉપાંગગીત	૬૨	૮
ઉત્તરિં ગુજરાતી	૨૯	૩૦	ઉપાયકરદાન	૩૬	૨૧
ઉત્તરાધ્યદેશા	૨૮	૩	ઉપાર્જન	૭૪	૨૩
ઉદકે	૪૪	૧૧	ઉમયદાન	૩૬	૨૧
ઉદ્ય	૧૧	૨૫	ઉમયપ્રમુલ્લ	૭૪	૫
"	૧૨	૭,૨૩,૪૦	ઉમયસુખ	૧૬	૩૦
"	૧૩	૧૭,૩૩	"	૧૭	૨,૬
"	૭૨	૫,૧૩,૧૭	ઉરલ	૨૮	૨૪
ઉદ્યમુખ	૧૭	૧૦	"	૨૯	૬,૧૯
ઉદ્યશોર્ય	૭૧	૨૨	ઉરલદેશ	૨૮	૧૨
ઉદ્બંદર	૩૩	૧૨	ઉલાસ	૩૪	૧૩,૨૯
"	૩૫	૨,૨૦,૩૬	"	૩૬	૫
ઉદ્યમ	૭૨	૭,૧૧,૧૫,૧૯	ઉલોચ	૩૩	૧૮
ઉદ્યમશોર્ય	૭૨	૨	"	૩૫	૮
ઉદ્ધત	૪૦	૬,૩૪	"	૩૬	૨૩
ઉદ્ધતતમ	૭૫	૧૨	ઊહ	૬૧	૨૪,૨૬
ઉદાત	૧૨	૭	ઊહન	૬૧	૨૨
"	૧૩	૧૭,૩૩	ઊહાપોહ	૬૧	૧૯
ઉદાતા	૧૧	૨૫	એવ્વય	૭૩	૧૭
ઉદારગુણ	૧૧	૮	"	૨૧	૪
ઉદારતા	૧૨	૨૩	ઓડ	૩૦	૧૬
ઉદ્ઘોત	૩૮	૨૭	ઓજ:	૬૪	૬
ઉદ્ધર્તતા	૪૪	૧૨	ઓજ: સંગતં	૬૨	૧૯
ઉદ્ધર્તનવાસ	૪૪	૯	"	૬૩	૧,૯
ઉદ્ધર્તનાધિવાસ	૪૪	૬	"	૬૪	૫
ઉદ્ધર્તને	૪૪	૧૧	ઓરલ	૩૦	૨૪
ઉન્ન	૩૦	૨	ઓષધ	૩૩	૯
ઉન્નતપ્રવેશ	૭	૧૭,૨૦	"	૩૪	૬,૨૩,૩૮
ઉન્મદ	૩૯	૧૧	ઓષધી	૩૫	૧૭
ઉન્માદ	૩૮	૧૦,૧૬,૨૪	ઓષધીરત્ન	૩૫	૩૪
"	૩૯	૧૬	ઔત્સુક્ય	૩૮	૧૬
"	૪૫	૧૩,૧૫,૧૭	"	૩૯	૩,૧૦,૧૫
ઉપકારદાન	૩૬	૨૭	ઔષધ	૩૬	૧૬
ઉપકૃતિ	૧૨	૩૮	અંકુશ	૪	૩૫
ઉપગીતં	૬૨	૬,૧૦	"	૧૮	૩૭
ઉપચાર	૫૮	૫	"	૨૯	૧૭
ઉપચારવિલેપન	૫૮	૯	"	૩૬	૧
ઉપદેશ	૨૬	૩૩	અંગ	૨૮	૧૪
ઉપન્યાસ	૬૬	૧૫,૨૦,૨૩	"	૨૯	૩૮
"	૬૭	૫,૩,૧૩	"	૩૦	૧૪

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	शब्द	पृष्ठ	शब्द	पृष्ठ
अंगदेश	२७	१९	२१	२६	
“	३०	१३	१५	२४	
अंगुलीमोटन	४८	११	१९	३,८,२३	
अंगुलीस्फोटन	४८	१८,२४	१	१५,२१	
अंजन	३३	१	८	१७	
“	३४	६,२२,३८	१	८,३२	
“	३५	३४	५९	११	
“	३६	१५	३०	१३	
अंजनदेश	६७	१८	३३	१४	
अंतर्विदेश	२७	२१	३४	१०,२६	
अंतर्वेद	२९	११,२९	३५	४,२२	
“	३०	१,१५	३६	१,१९	
अंतर्वेध	२९	२५	२०	६,१७,२५	
अंध	२८	२२	२१	२,१०,१९	
“	२९	५,२८,२२,३४	३५	१७	
“	३०	९,२३	३३	२२	
कच	२९	३६	३४	३२	
कचप्रधारण	५९	३	३६	२५	
कच्छ	२८	१७,३२	४५	१	
“	३०	१८	१०	४,११	
कच्छप्रदेश	२७	२६	१०	४	
कण्य	१८	२,१४,३०	८	२१	
कणाय	१८	२७	९	३४	
कर्कट	२९	१८	८	२१	
“	३०	९	१८	८,३३	
कर्णकह्यन	४६	२४	१८	१४,२१,२८	
“	४८	१३,२०,२६	१८	२२	
कर्णदुर्बल	५७	११,१४	१५	१९	
कर्णमोटन	४८	१३	९	२३	
कर्णट	२८	२३	३७	११	
“	२९	५,३४	१२	३१	
“	३०	१०,२२	१४	३१	
कर्णटदेश	८	२८	२५	१८	
कर्णोत्कर्षण	४८	२५	२७	३	
कर्तरि	१८	३,९,२८,३४	८८	४,६,१२,१४,१६	
कथा	१५	३१	७५	१३	
“	१६	४,९,१४,२०,२६	२६	३१	
“	१९	१३,१७	६१	१५,१६	
“	२२	२०,२४	६१	१२	
“	२३	१५,३६	७३	२१	

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

८

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
कर्मण	७३	२२	कवित्व	२६	१३,२९
कर्मपात्र	१४	१,१६	„	२७	५
„	१६	४,१०	कवित्वकला	२१	२५
कर्मपालन	७१	१०	कवित्वकं(? त्वकं)पित	६३	३,८
कर्मवर्तन	६८	१०	कवित्व	६६	४,९,१०
कर्मविज्ञान	२५	४,३२	„	७०	२,७,११,१५,१९
„	२६	११,२७	कवित्ववाद	१५	२८
„	२४	२	कवित्वविनोद	१५	१८
कल	९	२०	कवित्वविज्ञान	२५	१४
कलचुरवंश	८	२५	„	२४	५
कलहांतरिता	४२	३,४,६,९	कल्पीर	२९	१७
कला	२	४	कक्षा	४५	१,३,५
„	१५	३०	कक्षाशौच	४४	२२
„	१६	४,१४,२०,२६	काकु	२६	२४
„	१९	११,२०,२५	कागडाजय(?)	२३	२६
„	२०	१०,१९,२८	काच	२५	५,१९
„	२१	३,२०,२३	„	२७	४
„	२६	३८	काचविज्ञान	२५	३३
„	३१	६,२१	काचविज्ञान	२४	४
„	७०	२,७,११,१५,१९	काठवाक्ता(?)	५७	३०
कलाचरित्र	७१	६	कान्ति	११	२०
कलानुर	९	११	„	१२	२,१८,३५
कलामुख	६७	२६,२९	„	१३	११,२८
कलालक्षणं	३०	३१	कान्तिगुण	११	१
कलावती	४२	१७	कान्यकुञ्ज	२८	२७
कलाविनोद	१५	३४	„	२९	२३,२८
कलाशाखा	११	५	कान्यकुञ्जदेश	२७	१८
कलिद्वुर	९	६,१३	काम	३	६
कलिच्छुर	१०	६	„	८	१२,१३,१४,१५
कलिंग	२८	१३,२८	„	१७	७
„	२९	२१,२३	„	१९	४,१०,१४
„	३०	१४	„	२०	८,१७,२६
„	२१	३८	„	२१	३,१०,१९
कलिंगदेश	२७	११	„	२२	२१,२६
कल्प	३१	६,२२,२७	„	२३	३८
„	११	११,२०,२६	„	२७	११
कल्पवाङ्म	११	६	„	३१	५,१२,१३,२३,२८
कवित्व	१६	१,६,११,१७,२३	„	७०	५,१०,१२,१७,२२
„	२३	४,१५	„	७१	१५
कवित्व	१५	६,२०	„	७३	१४

वस्तुरक्षकोषः।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
काम	७५	११,१३,१५	कारण्य	१३	१५,३२
"	७६	६	"	३८	२६
कामकला	२१	२८	कारण्यगुण	११	६
कामत	५८	२,३,६,७	काल	९	२३
कामपात्र	१३	३५	"	२५	१४,२७
"	१४	७,१४,२२,२८	"	२६	७,२०
"	१५	१,८	"	२७	१२
कामपुरुष	१६	३६	"	३१	८,१२,२३,२९
"	१७	११,१५	"	६७	२५,२८
कामद्वैतस्व	७६	२,३,४,५,७	"	७०	३८,१२,२७
कामरु	२८	१५,२०	कालमुख	६८	१
"	२९	११	कालविद्या	२०	९,१९,२७
"	३०	२६	"	२१	४,१२,२०
कामरूप	२३	२५	कालविज्ञान	२४	२२
"	३०	१	काव्य	४	१८
कामरूपदेश	२७	२२	"	१९	१३
कामलक्षणं	३१	३३	"	२३	४
कामवाद	२३	१७	"	२६	२,३२
कामशक्ति	७४	१८,२२,२४	"	३७	१०,१७
कामशास्त्र	११	१८	काव्यं	६५	१
कामाक्ष	२८	२४	काव्यकीर्ति	३७	८,१२,१६
"	२९	७	काव्यप्रबोध	६१	६
"	३०	२५	काव्यवर्तन	३७	१४
कामाक्षदेश	२७	२३	काव्यविज्ञान	२४	१२
कामाक्षा	२९	२१,३६	काव्यशास्त्र	११	८,१७,२२
"	३०	११	काश्मीर	२८	२१
कामावस्था	३	७	"	२९	३,३२
कामिक	१७	३	"	३०	७,२१
कामिनी	३	१०	काश्मीरदेश	२८	५
"	४	४	काष्ठ	२३	१
कामुक	४	५	"	२६	२,१६
काम्यपुरुष	१६	३२	काष्ठ	२२	१८
कार्मजा	६१	१५	"	२३	११,३४
कार्मिक	७३	२०	"	२६	३३
काय	७२	२५	काष्ठकर्म	२६	२८
कायवलं	७२	२३	"	२७	७
कार्य	६८	२४	काष्ठकला	२२	८
कारण	२७	१	कास	२९	१२
कार्य	११	२४	काष्ठकर्म	२३	११
"	१२	५,२२	"	२५	१,१२

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

११

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
काष्ठविज्ञान	२४	१३	कुरंग	२८	२८
किरात	२८	१, १८	„	२९	२४
„	२९	१, १५, २९	„	३०	१४
„	३०	५, १९	कुरंगदेश	२७	१९
किर्तयः	३६	८	कुल	७४	६, ११, १३, १४,
„	३६	२७			१५, १६
कीडा	१४	२३, २९	„	१८	१८
कीर	२९	१७	कुलपुत्रिका	१४	३४
„	३०	७, २१	कुलपुत्रिकापात्र	१४	४
कीरदेश	२८	५	कुलप्रभुत्वं	७४	२, ४, ५
कीर्ति	२	११	कुलिका	१८	८
„	११	२२	कुलिना	४३	४, १७
„	१२	३, १९, ३६	कुलिश	१८	१६
„	१३	१२, १८	कुलीन	४०	१४
„	३३	२२	„	४१	१, ७, १३, २०, २७
„	३४	१६, ३२	कुरा	३३	१४
„	३५	११	„	३५	२२
„	३७	४	कुसुम	२२	१४, २८
„	७२	७, १२, १५, २०	„	२३	७, २०, ३०
कीर्तिमान्	४१	२१	कुसुमकला	२१	३३
कीर्तिरूप	२७	५	कृष्ण(लि?)नी	४३	१०
कीर्तिवान्	४०	१५	कृत्य	१९	११
„	४१	२१	„	२१	७, २२, २८
कीर्तिशौर्य	७२	३	कृत्यशास्त्र	१९	५
कुडुबवंश	१	१	कृत्रिम	४५	१०
कुडुबवंश	१०	१	कृत्रिमविनोद	१५	१६
कुट्टन	५९	२, १२	कृपण	५७	३, ८, १०, १३
कुठार	१८	१५, २९	कृपणा	५७	६
कुतूहल	२६	८, २४, २९	कृषि	२५	१३, २७
„	२७	१३	„	२६	७, २०, ३७
कुतूहलपात्र	१४	२६	„	२७	१२
कुत्त	१८	२५, ३०	कृषिविज्ञान	२४	२१
कुपित	६२	१८	कृष्ण	१८	७, ३३
कुमारोपचारतः	५८	३	केकाण(देश)	२८	३, ३०
कुमित्राणि	४७	२२	„	२९	२, १६
कुरु	२८	१५	„	३०	६, २०
„	३०	१५	केशा	२७	१४
कुरुदेश	२७	२२	केशकीर्ण	४६	२४
कुरुप	५७	२, ७, ९, १२	केषमधूपं	५९	५, ९
कुरुपा	५७	५	केरघारणं	५९	२३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
केशधारण	५९	१	कंठण	३९	२८
केशप्रकीर्णन	४८	१४,२०,२६	कंकूण	२८	१७
केशभा(झार)ण	५९	५	कंचण	३०	१३
केशविनोद	१५	२४	कंड	२८	२४
कैशकी	३९	२४	”	२९	७
कैशिकी	३९	२३,२७	कंदु	३०	२५
कोकणदेवा	२७	२७	कंपन	१८	८,२०,२३
कोदाल	१८	१५	कंपित	६२	१८
कोकिल	९	१८	(कं)पितं	६४	५
कोद्दाल	१८	३	”	६३	२२
कोटपाल	९	४,११	कुंपितं	६३	२९
”	१०	४	कंबोज	२८	१८
कोपूल(?)	१८	९,३४	”	२९	१,२९
कोरल	२८	७,२२	”	३०	१८
कोरल	२९	५	कंबोजदेश	२७	२९
कोल	९	२७,२०,३७	कांचन	२६	२
कोलानुर	९	२७	”	३३	६
कोवोलिक	९	११	”	३४	४,२०,३६
कोशा	१०	११	”	३५	१५,३१
”	२५	१५,३९	”	३६	१३
”	२६	९,२४	कांजी	२९	६
”	३१	३२	कांजीदेश	२८	१०
”	३२	६,११,१६,२१, २६,३१	काती	३०	२६
कोशविज्ञान	२४	२४	”	२८	२६
कोष्टागारे	३२	१	कास्य	३६	२,१६,३२
”	३२	६,११,१६,२१, २६,३१	कास्यविज्ञान	२४	१२
कोपमुत्पादयति	४७	११	कंकूण	२८	३१
कौतूहलविज्ञानं	२४	२३	कुंकूण	३०	१७
कौरल	२९	१८	कुंकुम	३०	५
कौरल	३०	८,२३	कुंचितं	६३	२२,२१
कौरिल	२९	३३	कुंत	१७	२१
कैशकी	३९	२५,३०	”	१८	५,१८
कैशिकी	३९	२६,२८,२९	कुंतल	१८	१२
कौस्तुभ	३३	६	”	३०	१२
”	३४	४,२०,३६	कुंभ	३५	९,२३
”	३५	१५,३१	”	२६	१७
”	३६	१२	”	२७	८
कंकण	१८	१४	”	३३	१६

अकारादिवाचालुकमणिका।

१३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
कुभ	२४	११,२७	खंजरीट	३४	९,२५
"	३५	६,२४	"	३५	३,२२,२७
"	३६	३,३०	"	३६	१८
कुभविज्ञान	२४	१३	खेटक	१८	१५
कुरंग	२८	१४	खेलन	१६	२१
"	२९	१०	गगनं	३३	३
कुलपुत्रिकापात्र	१४	१२,१९	"	३४	२,१८,३४
"	१५	१३	"	३५	१२,३३
कमस्थं	६२	१४,२४	"	३६	१०
"	६३	६,१३,२७,३४	गज	१५	२९
"	६४	३	"	१६	१२,१८,२४,२७
कीड़न	२३	१८	"	३१	२,८,१३,१८,२४
"	२२	२७	गजशाला	३२	३
कीड़नेन	५८	१८	गजशिक्षा	२६	३६
कीड़ा	३८	७,२२	गण	३४	२,१३
"	३९	२	"	३६	११
कीड़ापात्र	१५	२,९	गणित	१५	२९
कीड़ापात्र	१४	६,१५,२३	"	१६	१२,१८,२४
कीड़ापात्रं	१३	३६	"	१९	७,१०,१५,२०,२४
कीड़ापात्रप्रवेशनम्	५९	१५,२०,२३,२६	"	२२	१९,२३
कीड़ापात्राग्नि	५८	९,१४,१६,२०	"	२३	३,१४,३५
कीतविक्य	२३	६	गणितकला	२१	२४
कूरुव्यसनता	५७	१७	गणितविनोद	१५	२०,२३
कोध	२०	६,१७,२६	गदा	१८	१,७,१३,१९,
"	२१	३,११,१९			२७,३२
"	३८	२,१२,२०,२८	गन्ध	४	३
"	३९	५,१३	"	२१	७,१६
कोधगुण	११	९	गन्ध	७५	३,५,७
कोधन	५७	४	गमत्वं	६६	९,१०
कोघी	५७	१०,१३	गरिमा	७६	११,१४,१६,१८
क्षेशसह	४०	११	गर्भागार	३२	११
"	४१	५,११,१७,३१	गर्व	३८	८,१३,१५
क्षेशापहारी	४१	२४	"	३९	३,१०,१६
खङ्ग	१७	२८	गर्विता	४७	१६,२३,२७
"	१९	५,११,२४,३०	गलानि	३८	५,१८,२१,३०
खण्डिता	४२	६,८,२४	"	३९	७,१८
खस	३०	२१	गहिलत्र	९	२४
खसकीर	२८	२०	ग्रहण	६१	२०,२२,२४,२६
"	२९	३	गांभीर्य	११	११
खंजरीट	३३	१३	"	१२	१६,३४

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
गांभीर्य	१३	१०,२७	गुणव्यावर्णन	४८	१७
गीत	४	१४	गुणशौर्य	७२	४,२०
"	१५	२७	गुणः प्रक्षेपणं	७१	४
"	१६	१,६,१०	गुणान् प्रकाशयति	४६	२३
"	२१	६,११	गुणान् प्रच्छादयति	४७	१२
"	२३	३,१४	"	४८	२
"	३१	६,११,१६,२७	"	४७	१७,२४
"	३४	१०,२६	गुणान् सखीजनं कथयति ११		५
"	३५	७,२३	"	४५	२०
"	३६	१,१९	"	४६	१७
गीतं	६४	१९,२२,२५	"	४७	२
गीतकला	२१	२४	गुणान् सखीजने वदति	४६	३१
"	६२	११	गुणान्विता	४२	१८
"	२३	२७	"	४३	३,९,२३,३०
मीतगुणा	४	१५	गुद	२०	५,१४,३१
मीतलक्षण	३०	३१	गुद	२१	८,१६
मीतविनोद	१५	१६	"	२५	३३
"	१६	१६,२२	गुप्तांगदर्शन	४८	१२,१८,२५
मीतशा	४२	१४,२२	गुरुत्व	१२	४,२०,३७
"	४३	६,१३,२०,२७	"	१३	१३,३०
मीति	६४	१९,२२,२५	"	६३	२३
"	६५	१,४,७,१०	गुरुत्वगुण	११	३
"	३७	१४	गुरुत्वम्	५	१०
गुर्जर	२९	३१	गुरुत्वविज्ञानं	२४	६
गुर्जरदेश	२८	३	गुहिल	९	४,११,३४
गुटिका	२५	५,१९	"	१०	१४
"	२६	१२,२८	गुहिलका	१८	२८
"	२७	४	गुहिलपुत्र	९	४,११
गुटिकाविज्ञान	२४	४	"	१०	४
गुण	६४	२०,२४,२६	गुहिलपुत्रवंश	८	२२
"	७४	६	गुहिलवंश	९	२२
गुणकीर्तन	८५	१२,१४,१६	गोदावरी	३६	८
गुणग्राही	४०	२०	गोफण	१८	४,९,२२,३४
"	४१	१२,१९,२५,३२	गोमय	१८	२२
गुणदोष	६१	१२	"	३३	९
गुणपत्र	१४	५	"	३४	६,२२,३८
"	१५	१४	"	३५	१७,३३
गुणपात्राणि	१४	१३,२१,३५	"	३६	१४
गुणवर्णन	४८	२२	गोरोचन	२४	३८
गुणवती	४३	१६	"	३५	१६,३२

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

१५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
गोल	२९	२३,३९	गाधवे	११	७,१०,१४,१५,२०
गोलादेश	२७	२०	”	३५	२९
गोष्ट	२८	१४,२८	गांभीर्य	१२	१
”	३०	१४	चउडदेश	२८	७
गोसवत्सा	३५	५	चक	२६	१९
गोहिल	९	१६	”	१७	२८
गोहिलपुत्र	९	२४	”	१८	५,११,१७,२४,२०
गौ	३६	३,२१	चक्रविज्ञानं	२४	२०
गौड	२९	३८	चक्षु	२०	४,१४,२२,२०
गौडदेश	२७	१८	”	२१	१६
”	२८	१३,२७	चन्द्रिलवंश	“	२२
”	३०	१३	चण्डल	९	१६
गौसवत्सा	३३	१६	चतुरा	४२	१६
”	३४	१२,२८	”	४३	२८
रंगा	३३	२१	चपलता	३८	७,१३,२२
”	३४	१५,२१	”,	३९	२,९,१४
”	३५	९,२७	चमर	३६	३
रंगापार	२८	२५	चर्म	१८	१६
”	२९	८,२४,३९	चर्मकर्म	१९	२३
”	३०	२६	चर्मविज्ञान	२६	२७
गंध	२०	१३,२२,३०	चरितम्	५	११
”	२२	१५,२२	चरित्र	२६	६
”	२३	८,२१,३१	चलचित्रविनोद	१५	२५
”	२७	७	चहुआण	९	१६,२२
”	४४	२०	चाउडा	९	३३
”	४५	५	चारुय	११	१९
”	७५	३,५	”	१२	१,१६,३३
गंधपात्र	१४	२५	”	१३	१०,२६
गंधयुक्ति	२६	१,१६,३१	चारुयगुण	१०	२६
”	२५	८,२२	चाप	१८	११
गंधयुक्तिविज्ञान	३४	११	चापोत्कट	९	३,१०,२२
गंधवे	३३	४	”	१०	..३
”	३४	३,९,१४	चापोत्फटवंश	८	२०
”	३५	१४	चास्त्रेत्रा	४३	६,११,१८
”	३६	११	चास्त्रेचना	४२	१३,२१
गंधवेस्थान	७	१३	”	४३	२६
गंधशौच	४४	३०	चावाकि	४	८
”	४५	३	”	६७	१८,१९,२०,२१,२२
गंधसमशु	४५	७	”	६९	२२
गंधवे	४	१३	चाहुआणवंश	८	१०

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
चित्र	१५	३१	चेदन	३४	५,२९,३७
"	१६	५,२७	"	३५	१२,१६
"	२२	१३	"	३६	१४
"	२३	१९,२९	चेद	२२	२८
"	२५	७,२१	"	३४	३,१९,३५
"	२७	६	"	३५	१२
"	६५	१८	"	३६	११
चित्रकर्म	२६	१५,३०	छत्र	३३	१२
चित्रकर्मविज्ञान	२८	१०	"	३४	५,२४
"	२७	२०	"	३५	२,२१,३६
चित्रगुण	१६	९	"	३६	१७
चित्रलक्षण	२१	२	छम्य	२२	१८
चित्रविनोद	१५	२५	"	२३	१२,२५,३५
"	१६	२१	"	३५	६,२२
चिन्दिलु	९	३०	"	२६	१५
चुम्बनं	५८	३०	"	२७	७
"	५९	१,२,५,७,९,११	छद्यकर	२६	२१
चुम्बनं (चनि)	४६	१४	छद्यकला	२२	९
चुम्बनं (करोति)	४६	२८	छद्यविज्ञान	२४	११
चुम्बने (मुखं परिमार्जयति)	४७	१४	छन्दशास्त्र	१९	८,२२
चुम्बिता (परान्मुखि भवति)	४८	४	छन्दस्	२३	१६,३७
चुम्बिता (विमुखं करोति)	४७	७,२०	छन्दिक	९	९,३३
चैतन्या	४३	३,२८	"	१०	२
चोड	२९	२६	छंद	१९	१३
चोड	२९	३७	"	२२	२०,२४
चोरथहण	२३	२६	छंदकला	२१	२७
चौड	२५	२८	छंदशास्त्र	१९	२,१७
"	२९	७,३८	छिदक	९	२२
"	३०	२५	छिन्दकविश	८	११
चौलिक्य	९	३३	छुटिका	१८	११,१७,२४
चौलुक्य	१०	२	जडता	३८	७,१४,२२
चौलुक्यवंश	८	१८	"	३९	३,९,१५
चौहानी	३०	१२	"	४५	१३,१५,१७
चौहाण	९	२२	जनपद	१०	९
चंच	३५	२१	जनतन्त्रता	३७	४
चंडेल	९	२४	जन्मष्टृत	३७	४
चंदन	३३	८	जन्मसूपे	३७	५

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

१७

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
जय	५	१७	ज्योति	२१	४,२१
"	६०	२५	"	३४	३५
"	६६	१७,२१,२५	ज्योतिष	३५	३,१९
"	६७	१,२,६,१०,१५	"	३६	११
"	७०	४	ज्योतिष्क	३८	४
"	७१	२२	"	३९	२९
जयमान	७२	१०	ज्योतिष्कलक्षण	३९	१
जल	१५	२९	ज्योतिष्कविज्ञान	४०	६
"	१६	३,८,१३,२५	टाक	४०	१३,३६
"	२५	११,२५	"	४१	३१
"	२६	४	"	३०	६
"	२७	१०	टाकदेश	२८	४
"	४५	१,४,६	डबूस	१८	४,१०,१५,२५
जलकीडा	१६	११	डमह	१८	२२
जलवास	४४	८	डाब	१८	२१
जलविनोद	१५	२१	डामी	९	३,१०,३६
जलशौच	४४	१७,२०	"	१०	३
"	४५	७	डाह	१८	४,९,१६
जलसंभ	२६	३५	डाहल	२८	१५,२९
जलाधिवास	४४	१०,१४	"	३०	१,१५
जलाधिवासः	४४	५,१२	डाहलदेश	२७	२२
जागरी	१४	३३	डोड	९	७,१४,२८
जाति	६४	११,२२,२५	"	१०	७
"	६५	३,४,७,१०	डोडीआ	९	२,२८,३७
जाप	६८	१०	डोडीवंश	८	२६
जालधर	२८	१६,३०	डोह	१८	३४
"	२९	१२,२७	तर्क	११	१७
"	३०	३,१६	"	११	१०,२४
जालधरदेश	२७	३४	तर्कशास्त्र	११	७,१९
जीति	३६	१०	ततं	६४	१,१०,११
जीमूत	२९	११	तत्त्वनिर्णय	६१	३,४,७,१
जीव	२२	२८	तत्त्वनिश्चय	६१	३,४,५,१
जीवपदार्थ	८	७,८,९	तत्त्वप्रमाणं	६८	२४
जुगुप्सा	३८	२,३,१३	"	६९	२६
"	३९	५,१४	तत्त्वम्	२	३
जैनम्	५	६	"	१५	३१
"	६७	१७,१९,२१,२२	"	१६	५,१५,२०,२६
जैन्यम्	६७	२०	"	२६	११
जोधिम	९	२०	"	३१	५,१०,२६
ज्योति	२०	१३,२८	"	६८	१९,२०,२१,२५,२६

वस्तुरहकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
तत्त्वम्	६९	३,२३,२५	तांबूलादिग्रहणं	५९	१४,१७,१८,२२,२९
तत्त्वलक्षणम्	३१	२०	तांबूलादिना	५८	१०,२१
तत्त्वविज्ञानम्	२४	२	तांबूलादिभक्षणम्	५९	२५
"	२५	४,१८,३२	तांबोलवास	४४	९
"	२७	३	तितिक्षा	३८	२७
"	६१	२१	तिलंग	२९	३९
तत्त्वज्ञानम्	६१	२३,२५	तीर्थं	३३	५
तत्त्वार्थं	६८	३८	"	३५	१४,२९
"	६९	१,५,२४,२७	तीर्थाधि	३४	३५
तत्त्वांग	६८	३३	तुडक	९	३४
तत्त्वं	३०	२९	तुरक	३०	६
"	३१	१५	तुरग	१५	२९
तपसा	६०	२३	"	२२	१७,३२
तसी	३६	८	"	२३	१०,३३
तत्त्वारि	१८	३,१,२१,२८,३४	"	३१	८,१४,१८,२४,२९
तत्त्वक	९	१८	तुरगफला	२२	६
ताईकारदेश	२८	४	तुरगविनोद	१५	२०
ताचिक	२९	३	तुरस्क	२८	२०
ताष्ठव	६४	१४	"	२९	३,३१
तापीतट	२९	६,२०,३५	"	३०	२०
तापीतटप्रदेश	२८	१०	तुरुष्कबेश	३८	४
तामलिस	२९	१,३९	तुरंग	१६	३,७,१२,१८,२४
तामलिसदेश	२८	१	"	३३	१४
ताम्र	३३	७	"	३४	१०,२६
"	३४	४,२०,३६	"	३५	२३
"	३५	१५,३१	"	३६	१,१९
"	३६	१३	तुरंगलक्षणं	३१	२
ताम्रलिस	३०	१९	तुष्टि	११	२४
तायक	२९	१६,३१	"	१२	१५,३२
"	३०	७	"	१३	५,२५
तालभृतं	६२	२,३	"	१७	११
तालवृत्तं	३४	१४,३०	"	३३	१८
"	३६	२४,६७	"	३४	१३,२९
तालवृक्ष	३३	२०	"	३५	८
"	३५	२६	"	३६	४,२२
तालसंस्कारप्रबोध	६१	१०	तुष्टिगुणं	१०	२४
तांबूल	४४	१३	तेज	२०	२,२१,२९
तांबूलकानि	५८	१५	"	२१	६
तांबूलादीनि	५८	१०	"	७२	५,९,१३,१७
तांबूलदानेन	५८	१८	तेजशौर्यं	७१	२२

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

१९

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
तेजस्तत्त्व	२०	१२	दर्पण	३५	४,२२
"	२१	१४	"	३६	१,१९
तैलधिवास	४४	१२,१८	दर्भे	३५	३,३६
तैलधिवासे	४४	१०,१४	दर्शिता	५७	१६,२२,२५,२८
तोमर	१७	२८	दर्शन	२६	३,१७,३३
तोमल	३०	१०	दशा	३३	३१
तौरण	३३	१६	दर्शन	५	२
"	३४	११,२७	"	११	२४
"	३५	६,२४	"	१२	६,२२,२९
"	३६	३,२०	"	१५	१५,३२
तंत्र	२२	२७	"	१६	१
"	२५	६,३४	"	२१	७
"	२६	१४,२९	"	२२	२१,२५
"	२७	५	"	२३	५,१६,३७
तंत्रभद्र	२९	११	"	६१	२०
त्रयी	१७	१८	दर्शनकला	२१	२७
त्रास	३८	११,१६,२७	दर्शनगुण	११	६
"	३९	१२,१७	दर्शनपात्र	१३	३७
त्रिशूल	१७	२९	दर्शनविनोद	१०	१६,२२
"	१८	५,२५	"	१५	१६
तृष्ण	२५	१०,२३	दर्शनस्थित	६३	२,९,२९
"	२६	३,१७,३३	"	६४	६
"	२७	८	दर्शनात् (प्रशांता भवति)	४६	२२
त्वक्	२०	१४,२२,३१	दर्शनात् (प्रसन्नता भवति)	४५	१९
तृणविज्ञान	२४	१४	"	४६	४,१०,३०
दत्तम् (न मन्यते)	४७	११,२३	"	४७	१
" "	४८	२,८	दर्शने (प्रसन्न भवति)	४६	१६
दधि	३३	११	दक्ष	४०	११,१२
"	३४	८,२४	दक्षिण	२९	३२
"	३५	२,१९,३५	दक्षिणदिशि	२९	१८
"	३६	१६	दक्षिणा	४०	८,९,१०
दधिकर	९	१८,२६	दक्षिणापथ	३०	११,३२
दधिकरवंश	८	२४	"	२८	२२
दधिपाक	९	१८,२७,३७	दहीया	९	३६
दधिमा	७६	१५	दाडिम	९	६
दधिमुख	९	६,१३	"	१०	६
"	१०	६	"	१३	९
दमगान	३०	४	"	२	१०
दर्पण	३३	१४	दान		
"	३४	१०,२६			

वस्तुरक्षकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
दान	११	२४	दीनहीनता	५७	२६
"	१२	५,२२,२९	दुर्ग	१०	९,११,१२
"	१३	३१	दुष्कोट	१८	३,९,१६,२६
"	१७	२२	दूर्वा	३३	११
"	३६	२६	"	३४	९,२५
"	७१	५	"	३५	२,२०,३५
"	७२	५,९,१७	दूषण	६६	१४,१९,२३,२८
"	७४	६	"	६७	४,६,१३
"	७५	११	देव	९	१७
दानकीर्ति	३७	८,१०,११,१३, १५,१७	"	३०	१४
दानगुण	११	५	देवता	७२	२६
दानचरितम्	७१	२	देवपात्र	१४	१,९,१६
दानप्रभुत्वम्	७४	३,४,५,९	"	१५	४,१०
दानव	१४	३०	देवलोकसंस्थान	७	८,१२
दानवपात्र	१४	९,१६	देवविज्ञानं	२४	३
"	१५	४,१०	देवी	१४	३३
दानवलोकसंस्थान	७	८,१२	देवीपात्र	१४	११,१९
दानवसंस्थान	७	१०,११,१३	देवसंस्थान	७	१०,११
दानवस्थान	७	१४,१५	देवस्थान	७	१४,१५
दानहीनता	५७	२९	"	१५	१२
दानशक्ति	७४	१७,२०,२४	देवा	१४	३५
दानशौर्य	७१	२१	"	२३	३२
दानानि	३६	२८	"	३१	८,१२,२९
दाने	६०	१८,२४	"	७०	३,८,१२,१६,२०
"	७०	२४,२७	"	७४	२३
"	७५	१३,२५	"	७५	२,५
दानेन	६०	२२	देशकला	२२	४
दापिक	९	२८	देशकाल	३१	१७
दायिकवंश	८	२५	देशपात्र	१४	१३,२०
दास	१४	३५	"	१५	१४
दासी	१४	३४	देशभाषा	२३	२२
दासीपात्र	१४	६,१३,२०	देशभाषितकला	२२	५
"	१५	७,१४	देशभाषित	२३	९
दाहड	१८	२२	देशभुक्ति	७५	६
दाक्षिण्य	१२	२२	देशलक्षणम्	३०	३३
"	१३	१५	देशविजय	२३	९
दाक्षिण्यगुण	११	६	देशीपात्र	१४	४,१३
दीप	३५	४	देशीपुरुष	१४	७,१५
			"	१६	३१,३५

अकारादिशब्दाल्पुकमणिका ।

२१

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
देशीय	१७	३	हुत	६२	१९
देशीय पुरुष	१७	११	”	६३	१६,२३,२०
देश	३१	८	हुतविलम्बित	६३	३७
दैन्य	३८	६,१८	द्वारपदस्थ	१४	२३
”	३९	१,८,१९	द्विज	३३	५
दोष	६४	२४,२६	”	३५	१३
”	६५	३,१९	द्विजवर	३४	३,१९,३५
दोषगुण	१०	२८	”	३५	१४
दंड	१७	२२	द्वीप	२९	२२
”	१८	१५,१९,२९	द्वीपदेश	२८	२६
दंडनीतिविद्या	१७	१८	”	२९	९
दंडशास्त्र	१८	१०,३५	”	३०	२७
दंत	१७	४	द्वीपान्तरदेश	२९	३७
”	२३	१	धनपालक	९	२६
”	२५	१९	धनपुरुष	१७	७,१५
”	२६	१२	धनु	१७	२८
दंतकर्म	२३	१९	”	१८	२४
”	२६	२८	धनुष्य	१८	५,१७,३०
दंतविज्ञान	२४	४	धनं	६४	९,१०,११,१२
”	२५	५	धर्म	८	१२,१३,१४,१६
दंभ	२८	२६	धनं	१९	९,१४,२३
द्युत	१६	३,८,१३,१९,२५	”	२२	२१,२५
”	२७	९	”	२३	३८
द्युत	२२	२१	”	२७	३
”	२३	३८	”	३१	७,१२,१४,१७
”	२५	११,१४	”	३६	११
”	२६	४,३४	”	६८	२८
द्युतविज्ञान	२४	१६	”	६९	२,३,६
द्रव्य	३१	१३	”	७०	५,१०,१३,१७
”	७५	३	”	७२	१२
द्रव्यदान	३६	२७	”	७५	१४
द्रव्यमहोत्सव	७६	५,७	”	७६	६
द्रव्यविद्यादिदान	३६	३०	”	७१	२८
द्रविड	२८	२३	धर्मकला	२१	७
”	२९	५	धर्मगुणसंप्रह	७३	१७
”	३०	१,२२	धर्मचर	१२	४
द्रविडदेश	२८	९	धर्मचरितं	७२	७,१४,२२,२८
दृष्टम्	६३	१९	धर्मपत्र	१४	१,८
दृष्टि	१८	१३	”	१५	११
द्राविड	२९	११,३४	धर्मपालनं	७१	८,१०,११

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
धर्ममहोत्सव	७६	२,३,७	धारण	२५	१७,३१
धर्मलक्षण	३०	३२	धारणं	२६	२६
धर्मवाद	२१	१६	„	६१	१०,२२,२४,२६
धर्मविज्ञान	२४	३	धारणा	२७	१६
„	२५	४	धाहल	२९	२५
„	२६	११,२७	धाराधरदेश	२८	९
„	६१	२१	धारणविज्ञानं	२७	२
धर्मशक्ति	७४	२०,२२,२४,	धार्मिक	१८	२५
धर्मशास्त्र	१९	३	„	४१	२५
„	३३	५	धावनं	१६	२९
„	३५	३०	„	५८	२३
„	७४	३,१९,३५	„	५९	१,३,५,९,११
धर्मशास्त्रविद्	३१	१४	धृष्ट	४०	८,९,१०,११,१२
धर्मशौर्य	७२	३	धृत	२६	२२
धर्मस्थान	२२	१३,१४,२३,२४,३३	„	३३	७
धर्मस्थानं	३२	२	„	३४	५,२१,२७
धर्मज्ञा	४३	१३	„	३५	३१
धर्मरभरचितं	७१	३	„	३६	१३
धर्मिष्ठ	४१	६,१९,३१	धृति	२८	७,२२
धर्मिष्ठमहोत्साही	४०	२०	„	३९	२,९
धर्मे	६०	१९,२०,२१,२५	धिधिम	२६	९
„	७१	१५	धीर	४०	३,४,६
„	७५	१०,१२,१३,१९	धीरलित	४०	२,३,५
धर्मेण	६०	२३	धीरशांत	४०	५
धरानंग	२९	१९	धीरोदात	४०	२,५
धातु	२३	३७	धीरोद्धत	४०	२,५
„	२५	१०,२४	धीरोपशांत	४०	५
„	२६	३,२१, ३४	धूप	४४	१२
धातुकर्मे	२२	२५	धूपनवास	४४	९
धातुगतपदार्थ	८	१०	धूपनाधिवासः	४४	७
धातुपदार्थ	८	७,८,९	धूपनानि	५८	१०,१४,२०
धातुवाद	२३	५,१६	धूपने	४४	११,१५
धातुवादकला	२१	२८	धैर्य	११	१८,३५
धातुविज्ञान	२४	१५	„	१२	१६,३३
धान	७५	१२	धैर्य	१३	१,२६
धान्यपाल	१०	५	धैर्यगुण	१०	२६
धान्यपालवंश	८	२३	धौतगृह	३२	२२
धान्यपुरुष	१६	३१	धाण	११	२५
धारउर	२१	३५	„	१२	६,२३,४०
„	३०	१०	„	१३	३२

अंकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

२३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
ध्राण	२०	१४,२३,३०	नागणिक	२८	२६
"	२१	१६	"	३०	२६
ध्राणगुण	११	७	नागणित	२९	१५
ध्वज	३३	१३	नागणित	२९	२९
"	३४	१०,२६	नागभुवन	७	६
"	३६	१८	नागरपात्र	१४	३,१०,२६
ध्वनि	३३	१५	"	१५	६,११
"	३४	११,२७	नागरिक	३	१६
"	३५	५	नाटक	१९	१४
"	३६	२,२०	"	२२	२०,२४
"	७२	५	नाटककला	२१	२६
नख	२५	१०,२३	नाटकशास्त्र	१९	३,९,१०,२३
"	२६	३,१७,२३	नाथ्य	३१	१६
"	२७	८	"	१९	१३,१७
"	४१	२,४,६	नाथ्यनाद्युपचारेण	५८	१८
नखविलेखन	४८	१४,२६	नाथ्यशास्त्र	१९	९,२३
नखविज्ञान	२४	१४	नातिमानिनी	४१	१६
नखशौच	४४	२३	"	४३	९,१४,२१,२८
नखस्पर्शन	५८	२४	नात्यर्थ (?)	६०	१६
"	५९	२,४,६,८,१०,१२	नात्यर्थशारी	६०	७
नगर	१४	३२	नात्यर्थनप्राप्त	६०	४
नगरनायक	३५	२६	नाद	२०	९,११,२८
नदी	३३	३	"	२१	५,१२,२१
"	३४	२,१८,३४	"	२३	४
"	३५	१३,३३	नाम	७२	९
"	३६	१०	नामद	२८	२४
नप्रात (?)	६०	१६	नामद	२९	७
नर्मदा	२३	२१	"	३०	२५
"	३४	१५,३२	नायक	३५	१४
"	३५	२७	नायकाः	२	१८,२१
"	३६	७,२५	नायिका	३	१
नर्मदातट	२९	२१,३६	नार्याः	३	१४
"	३०	११	नाराच	१८	५,१७
नर्मदातटदेश	२८	११	नारि	२२	३२
नय	२१	२०	नारी	२३	११,३४
नर	३३	२०	नारीकला	२२	७
नरपरीक्षा	२३	२३	नारीपरीक्षा	२३	२४
नरभुवन	७	६	निकुञ्दम्	९	३७
नरसहस्र	३४	१५,३१	निकुञ्म	९	६,१३,१५,२६
"	३६	२४	"	१०	६

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
निकुम्भवश	८	२४	नियुद्धकार	२७	१३
निप्रह	११	१६,३३	नियोग	७३	६,१६
”	१२	१४,३१	निरस्ता	३८	२७
निप्रह	१३	८,२४	निरोध	१२	१०,३४
”	६६	२१	निरुक्षा	१३	१०
निप्रहगुण	१०	२४	निर्लज्ज	५७	५
निघट	१९	३,९,१४	निर्लज्जा	५७	२,७,९,१२
निघण्डु	१९	१८	निर्वाह	६६	१५,२०
निर्णय	१९	१४	निर्वाह	६७	१,१४
”	६६	१६,२०,२१,२४	निर्वार्यता	५७	२९
”	६७	१,९,१४	निर्वेद	३८	४,१७,३०
निर्णयस्थान	६७	५	निर्वेद	३९	७,१८
नित्ययोगी	५७	१२	निश्चय	६७	१,१०,१४
नित्यरोगी	५७	९	निश्चयस्थान	६०	१४
निद्रा	३८	८,१५,२३	”	६७	१४
”	३९	४,१९,१६	निश्चलाङ्गशायी	६०	१४
”	७३	१७	निधासोच्छुसनं	४८	१५,२१
निर्दयत्वं	५७	२०	निष्ठीवति	४७	७,१४,२०,२६
निर्दिनी (?)	५७	२६	निष्टुर	५७	३,८,१०,१३
निधि	३३	२०	निष्टुर	५७	१३
”	३४	१४,३१	निष्टुरता	५७	१६,१९,२२,२४,२५,
”	३५	१०,२६			३८
”	३६	७	निष्टुरा	५७	६
निघट	१९	२३	नीचप्रदेश	७	१९,२०
निर्मल्य	२५	८	नीति	२२	१३,२७
नैर्मल्य	२५	२२	”	२३	६,१८,२९
”	२६	१,३१	”	२५	१७,३०
निप्रप्रदेश	७	१७,१८	”	२७	१,१५
नियति	२०	८,१९,२७	नीतिकला	२१	२९
”	२१	५,११	नीतिमानिनी	४३	१
नियम	६६	२४	नीतिविज्ञानं	२५	३
नियुधकरण	२६	८	नीतिशास्त्र	१९	२१
नियुद्ध	१५	२८	नूपुरोत्कर्षणं	४६	२४
”	२४	२,७,१८	”	४८	१२,१८
”	२३	१६	नेपथ्य	२२	१२,१७
”	२३	३३	”	२३	६,१८,१८
नियुधकरण	२६	३८	नेपथ्य	२५	६,२०
नियुद्धकार	१६	१२	”	२६	१४,२९
”	२५	१४,२८	”	२७	५
”	२६	३३			

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

२५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
नेपथ्यकला	२१	२९	पत्र	१६	४,१४,२५
नेपथ्यविज्ञान	२५	३४	„	२६	२,३३
नेपथ्यविज्ञानं	२४	८	पत्रक	२५	७,२०
नेपाल	२८	२०	„	२७	५
„	२९	२,१६,३१	पत्रविनोद	१५	२३
„	३०	६,२०	पत्रविज्ञानं	२४	१३
नेपालदेश	२८	४	पद	७४	१३,१५
नैर्मल्य	२७	७	पदगतं	६२	२,३,४
नैर्माल्य	२६	१६	पदस्थपात्र	१४	११,१९,२६
नैयायिक	६७	२६	„	१५	१२
नैयायिकं	६७	२४	पदस्थपात्रं	१४	४
नृत्तज्ञा	४३	२०	पदार्थ	८	६
नृत्तपाठ	१५	२७	„	१५	३१
नृत्य	४	१७	„	१६	१५
„	१५	२७	पदार्थकरण	१६	५,२६
„	१६	१,१०,२२	„	७०	२४,२७
„	३१	७,११,१६,२८	पद्म	३४	४,२०,३६
„	७०	३,८,१२,१६,२०	„	३५	३०
नृत्यकला	२३	२७	पद्म	३६	१२
„	२२	११,२३	पर्याय	७०	१,१३,३१
„	२१	२४	पर्यंक	३५	३०
नृत्यलक्षणं	३०	३२	„	६७	२५
नृत्यलक्षणं	३१	२२	पर्यंत	३४	३६
नृत्यविनोद	१५	१७	„	६८	२७
„	१६	१७	„	६९	६,२६
नृत्यज्ञा	४३	१५,२२	„	६८	३
„	४३	८,१४,२७	परकीया	४१	३४
न्याय	६७	३०	पदच्छेदिपात्र	१५	६
„	६८	१	परपत्र	१८	३३
प्रकृति	२०	५,१५	परमार	९	७,१४,१५,२१
पट्टिसु	१८	७,३२	परमारवंश	८	१८
पठित	२२	११,२३	„	९	२
„	२३	३,१४,३६	„	१०	२
पठितकला	२१	२५	परमित	६९	२१
पठितविनोद	१५	२३	पराक्रम	३७	४
पठितज्ञा	४३	८,१३,१४	पराक्रमकृत	३६	३३
पड़ीहार	९	३,१०,३३	पराक्रमयश	३७	६,१२
„	१०	३	पराङ्गमुखी	४७	८,२७
पञ्चाङ्गना	४१	३४	„	४८	५
पत्र	१५	३०	पराजय	६६	१३,२६

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
पराजय	६७	६,१०	पशुपालन	२६	७
पराजयकृतं	३७	३	पशुपालविज्ञानं	२४	२०
परान्मुखी	४७	२१	पशुपाल्य	२६	३७
परिगत	६७	१८	पक्षः	६६	१३,२२
परिचारिका	१४	३५	पक्ष	६७	३,११
परिच्छद्	११	९६,३३	पक्षप्रमाण	६६	१८
परिच्छेद	५	१८	पक्षि	२२	१७,३२
"	१२	१४,३१	"	२३	३३
"	१३	७	"	२५	२२,२६
परिच्छन्द	१३	२४	"	६	२६
परिच्छेदगुण	१०	२३	पक्षि	२७	११
परिणामकी	६१	१४,१७	"	३१	९,१३,१८,२४,२९
परिणामिका	६१	१६	"	६६	२७
परिघ	१८	१३	पक्षिकला	२२	७
परिधानसंयमनं	४८	१४,२०,२७	"	२३	२४
परिवोध	७२	७	पक्षिलक्षणं	३१	३
परिवोधजौर्य	७२	४	पक्षिविज्ञानं	२४	११
परिभावक	४०	११	पक्षिशिक्षा	२६	३६
"	२६	४१	पक्षी	१५	२९
परिभावितं	६५	१४	"	१६	३,८,१३,१८,२४
परिभावुक	४१	१२,३२	"	२३	११,१३
परिभाषिक	४१	१९	"	२६	११
परिमारवंशा	९	३८	पक्षीविनोद	१५	१५
परिमिता	६९	१७	पाचक	२२	२६
परिमितं	६५	१५,१७	पाठ	१६	१,२३
"	६९	१४	पात्र	१६	११
परिषद्	६९	१४	पाडल	२९	१८,३४
परिश्रमी	६३	१७	"	३०	९
परिस्फुटं	६५	१५,१७	पाणि	२०	४,१४,३१
परोक्षनामस्मरणं	४८	२२	"	२१	८,१६
पवित्रभाषण	४५	६	पाण्डल	११	३१
पवित्रवाक्य	४४	२१	"	१२	१२,३०
"	४५	८	"	१३	६,२२
पवैत	३३	३	पाताल	३१	५,१०,१५,२६
पवैत	३४	२,१४,३४	पाताललक्षणं	३१	२०
"	३५	१३,३३	"	३०	२९
"	६९	१०	पातिकर	९	२९
पवैद्	६९	१२	पात्र	२२	१५,३०
पवौत्रा	३३	६	"	२३	९,२३,३१
पशुपाल	२६	२०	"	३१	८,१३,१७,२७,२९

अकारादिशब्दानुक्रमणिका।

२७

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
पात्र	७३	१६	पाल	९	२३
पात्रकला	२२	४	पालकत्व	११	१४,३१
पात्रं	७०	४,८,१२,१६,२०	„	१२	१२,२९
पात्रलक्षणं	२०	३३	„	१३	५,२२
पात्रसंग्रह	७०	१५	पात्रकत्व	१३	१३
पार्थिव	४	९	पावकत्वगुण	१०	२०
पाद	२०	४,१४,२३,३१	पाश	१७	२९
„	२१	८,१६	„	१८	६,१६,१८,२५,३१
पान	२२	२९	पाशुपतं	६७	२४
„	२३	३०	पाशुपत	६७	२७,२८,३०
„	२६	८	पाशुपाल्य	२५	१३,२७
„	३१	१९,२४	„	२७	११
पानककला	२२	२	पाशुपत्य	६७	३१
पानभोज्यादिविज्ञानं	५९	१५,२०,२६	पाषाण	२३	१,२५
पानमोजनविधानं	५९	२३	पार्वचालनं	५९	१७
पानविधि	२५	१५,२९	पार्वविवर्तनं	५९	२२
„	२६	२९,३८	पार्ष्वे आचमनं	५९	१४,१९
„	२७	१४	पार्ष्वे वाऽऽचमनं	५९	२५
पानविधिविज्ञानं	२५	१	पित्	२०	७,१७,२५
पानीगृह	३२	२२	पित	२१	२,१०,१९
पानीय	३३	१८	„	३५	२५
„	३४	१३,२९	पिप्लपत्र	३३	१९
„	३५	८	„	३५	१
„	३६	४,२२	पिप्लपत्र	३६	६
पानीयगृह	३२	१,२७	पीठ	३३	१४
पानीयस्थान	३२	७,१२,१७,३२	„	३५	२२
पापांतिक	२९	३६	पीनस्तनी	४२	१३,२१
पापांतिका	३०	२५	„	४३	७,१२,१९,२६
„	२८	२५	पुण्यकीर्ति	३७	८,११,१३,१५
„	२९	७	पुनर्भू	१४	३४
पापीतिक	३०	१२	पुनर्भूगत्र	१४	५,१३,१९
पारमित	६९	१८	„	१५	६,१३
पारमिता	६९	८,१६	पुराण	३५	३०
पारिगत	६९	१०,१२	„	१९	६,१२,२६,२९
पारिणामिकी	६९	१३,१५	पुरुष	१	१
पारियात्र	२८	१८	„	८	१
„	२९	१,२९	„	२०	६,१५,२४
„	३०	१८	„	२१	१,१,१७
परियात्रदेश	२७	२९	„	२२	१७
पारपर्यविज्ञानं	२४	६	„	३१	८,१३,१८,२३,२९

वस्तुरक्षकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
पुरुषकला	२२	८	पूर्णदान	३६	२९
पुरुषलक्षणं	३१	१	पूर्णपात्र	३३	११
पुरुषार्थ	१	११	”	३४	१३,३०
”	८	११	”	३५	९
पुलिका	१८	२	”	३६	२३
पुष्टि	११	१७,३४	पूर्णायात् (पूर्व भाषते)	४६	३०
”	१२	१५,३२	पूर्वदिशि	२९	२३
”	१३	८,२५	पूर्वदिशि देशाः	२८	२७
”	३३	१८	पूर्वदेश	३०	१३
”	३५	८	पूर्वदेशाः	२७	१८
”	३६	५,२२	”	२८	१३
पुष्टिगुण	१०	२४	पूर्व भाषते	४७	१
पुष्प	१५	३०	पूर्व भाषते	४५	१९
पुष्प	१६	४,८,१४,१९,२६	”	४६	४
”	२५	१५,२९	पूर्व भाषितं	४६	१०
”	२६	१,२४,२९	पूर्वमुत्तिष्ठति	४५	२१
”	२७	१४	”	४६	६,१८,२६,३३
”	३३	११	”	४७	३
पुष्पपात्र	१४	२६	पूर्वमुत्तिष्ठते	४६	१२
”	१५	६	पूर्वमेव चुंबनं करोति	४६	१,८,२०
पुष्पमाल्यादि	५८	१५	पूर्वमेव चुंबनं ददाति	४६	३३
पुष्पनालादिदानं	५८	१२	पूर्वमेव स्वचननात्		
पुष्पवास	४८	८	भाषयति	४६	२७
पुष्पविज्ञानं	२४	२४	पूर्खी	२०	२,२१,२९
पुष्पसंयमनं	४८	१८,३६	”	२१	६
पुष्पादिभेगेन	५८	१९	पूर्खीतत्त्व	२०	१२
पुष्पादिमाल्यानि	५८	१०,१७,२१	”	२१	१४
पुष्टि	३४	१३,२९	पैशाचकं	६५	२६
पूर्वचुंबनं करोति	४६	८	पैशाचं	६५	२०
”	४७	४	पैशाच	६५	२८
पूजा	३३	२०	पैशाचिकं	६५	२२,२४
”	३५	२६	”	६६	१
पूजा	३६	६	पोत	३५	१८
पूजानिधि	३६	२८	पोतिक	९	२५
पूजाविधि	३५	१०	पोतिकपुत्रवंश	८	१७
पूज्य	१४	३२	पोन्द्र	२	३०
पूज्यपात्र	१५	७	पौतिक	९	५
पूज्यपात्रं	१४	३	”	१०	५
पूज्य	३७	१०,१७	पौमिक	९	३५
पूर्णकलश	३५	८	पौलक	९	१७

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

२९

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
पण्ड	३०	१०	प्रताप	७२	१, १३, १७
पंडित	४०	११	„	७३	१४, १६
„	४१	१८	प्रतापकृत	३६	३३
पंडितसत्तम	४१	२४	प्रतापकृतं	३७	३५
पंचाल	२८	१६, ३०	प्रतापगुण	१०	२२
„	२९	१३, २६	प्रतापयश	३७	१३, ६
„	३०	२, १६	प्रतापः	३७	४
पाड	२९	५	प्रतापशौर्य	७२	५
„	३०	२२	„	७१	२१
पांडित्य	११	१४	प्रतापिता	५७	१९
पांडित्यगुण	१०	२१	प्रतापैः	७३	१२
पांडित्यम्	४	२१	प्रतिचारिकापात्रं	१४	५
पांडुदेश	२८	८	प्रतिपत्ति	७२	१०
पुंद्र	२९	११	प्रतिपत्तिशौर्यं	७१	२२
पुंड्रदेशः	२७	२३	प्रतिपत्र	७२	६, १४, १८
पुंड्र	२९	२६	प्रतिपक्ष	६७	८, १०
प्रकाम्यमेव	७६	१७	प्रतिपक्षमाण	६७	४
प्राकाम्य	७६	१९	प्रतिपक्षः	६६	१३, २२
प्रकाम्यं	७६	१४	प्रतिपक्षि	६६	२७
प्रकार	६८	२०, २१, २३, २४	प्रतिभा	६४	१८
प्रकारः	६८	१९	„	६५	७, १०
प्रकारपर्यंत	६८	२५	प्रतिभाषा	६५	४
प्रकाशकः	४१	१८	प्रतिभावान्	४१	२१
प्रकृति	२०	२४	प्रतिभेद	६९	४
„	२१	१, ९, १७	प्रतिमा	६८	२८
प्रवारणसंयमनं	४६	२४	„	६९	१, ३, ५
प्रजापालनं	७१	८, १०, ११, १२	प्रतिमान	७५	३
प्रणयित्व	११	१५, ३२	प्रतिवादः	६६	१२
„	१२	१३, ३०	प्रतिवादि	६६	१८
„	१३	६, २२	„	६७	११
प्रणयिमानत्वगुण	१०	२१	प्रतिसारकापात्रं	१४	१२, २०
प्रणाम	१३	६	„	१५	१३
प्रत्युत्तर	२३	२, १२, १५	प्रतिष्ठा	११	१८, ३५
„	६६	२३	„	१२	१५, ३३
„	६७	४, ८, १२	„	१३	९, २६
„	६६	१४, १९	प्रतिष्ठागुण	१०	२५
प्रत्युत्तरकला	२२	९	प्रतिज्ञा	११	१८, ३५
प्रताप	११	१५, ३२	„	१२	१६
„	१२	१३, ३०	„	१३	९, २६
„	१३	६, २३	प्रतीहार	९	२३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
प्रतीहारवंश	८	२०	प्रमाण	६९	१,५,१०,१२,१६,१८ २०,२४,२७
प्रथमस्थं	६३	३७	प्रमाणत्वं	१२	३०
प्रथमस्थितं	६३	३०	प्रमाणपर्यन्तं	६९	२७
प्रथमं शेते	४७	८,१४,२१,२६	प्रमाणं	६३	३१
"	४८	५	"	६६	६,१३
प्रदत्ता	४९	१७	प्रमाणं	६८	१४,१९,२६,२८
प्रदत्ताप्रकाशक	४१	२४	"	६९	३,८,१४,२३,२५
प्रदान	३३	१७	प्रमेद	६६	१३
"	३४	१२,२८	प्रमेदसिद्धि	६९	५
"	३६	४,२२	प्रमेय	६६	१९,२३,२८
"	७४	७	"	६७	४,७,१२
प्रदीप	३४	५,२०	प्रमेयं	६६	१३
"	३६	१,१२	"	७०	४,१२,२०
प्रधान	१४	३२	प्रमोद	११	१५,३२
"	१७	१०	"	१२	१३,३०
प्रधानपात्र	१५	५	प्रमोद	१३	६,२३
प्रधानपात्रं	१४	२	"	३९	१
प्रधानपूजापात्र	१४	१०,१८	"	६०	२३,२५
"	१५	११	"	६३	१२
प्रबोध	७२	११,१४,१९	"	६६	१९
"	६५	२	"	६९	२६
प्रबोधशौर्य	७२	४	"	७२	७,११,१४,१९
प्रभाव	११	१६,३३	"	१०	२२
"	१२	१३,३१	प्रमोदगुण	६८	२१
"	१३	७,२४	प्रमोदपर्यंतं	६९	२४
प्रभुत्व	११	१४,३१	"	७२	२
"	१२	१३,१९	प्रमोदशौर्यं	७२	२
"	१३	२२	प्रमोदः	६९	२३
प्रभुत्वगुण	१०	२०	प्रयोग	२२	१५,२९
प्रभुत्वम्	५	१९	"	२३	८,२१,२१
प्रमेद	६६	२३,२८	"	२६	२४
"	६७	८	"	२७	१
"	६८	२१,२९	"	७४	१३,१४
"	६९	२,२०,२३,२४,२६,२७	प्रयोगकला	२२	२
प्रमदोपचार	३	१९	प्रलय	३८	४
प्रमाण	११	१५,३३	प्रलाप	३८	७,१८,१९,२०
"	१३	२३	"	४१	१३
प्रमाण	६६	२३,२८	प्रवीण	७३	७
"	६७	७,१२	प्रशंसा	११	१८,३५
"	६८	४,६,१०,१२,१६,२०,	प्रशंसा	१३	१५,३३
		२१,२५,२६			

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

३१

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
प्रशंसा	१३	९,२५	प्रज्ञावती	४३	२,२२,२९
”	१७	४	प्राकास्य	७६	१७
”	३८	२६	प्राकृत	६५	२८
प्रशंसागुण	१०	२५	प्राकृतं	६५	२०,२२,२४,२६,२८
प्रसञ्च	६६	२३,२८	”	६६	१
”	६७	४,८	प्राग्विज्यमण्ड	४८	१५,२७
प्रसन्नत्व	११	१४,३१	प्रागलभ्य	१३	५
”	१२	१२,२९	प्राज्ञलत्व	११	१४
”	१३	५,२१	प्राण	२०	४
प्रसंग	६२	१८	प्राणिदयाशांचं	४४	१८,२१
”	६३	१,८,१५,२२,२९,३६	”	४५	८
”	६४	५	प्राधान्य	१७	३
”	६५	१६,१८	प्राज्ञलत्व	१२	१२,२९
प्रसन्नमुखी	४२	१३,२१	”	१३	५,२२
”	४३	७,१२,१९,२६	प्राज्ञलत्वगुण	१०	२०
प्रसरण	१२	१३	प्राज्ञलत्वं	६३	२४
”	१३	६	प्राज्ञलित्व	११	३१
प्रस्थ	२२	१८	प्राप्ति	५	१३
”	३३	३५	”	११	१७,२४
प्रसाद	११	१५,३२	”	१२	१५,३२
”	१३	२३	”	१३	८,२५
”	२५	१०,२३	”	७६	१०,११,१४
”	२६	३,२१	प्रामाणिकत्वगुण	१०	२१
”	२७	८	प्रारंभ	११	१६
”	३३	१८	प्रारंभं	१२	१३,३१
”	३४	१३,२९	”	१३	७,२३
”	३८	५	प्रारंभगुण	१०	२२
प्रसाद	३६	५,२३	प्रासाद	३१	३२
प्रसादितगात्र	६०	५	”	३२	६,११,१६,२१,२६,३१
प्रसारितगात्रशायी	५९	२९	प्रासादविज्ञानं	२४	१४
”	६०	३,८,१०,१३,१५	प्रिय	४०	१८
प्रसिद्धा	३५	२७	”	४१	२३
प्रश्न	६६	१४,१९	प्रियहृ	३३	१०
”	६३	१२	”	२४	७,२३
प्रहेलिका	१५	३१	”	३५	१,१९,३५
”	१६	४,९,१४,२०२६	”	३६	१६
प्रहेलिकाविनोद	१५	२५	प्रियभाषणं	४८	१६,२२,२८
प्रज्ञानप्रबोध	६१	५,१०	प्रियभाषिणी	४२	१२,२०
प्रज्ञा प्रबोध	६१	३,४,८	”	४३	६,१२,११,२५
प्रज्ञावती	४२	१८	प्रियवाक्य	३४	१४,३०

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
प्रियवाक्य	३५	१८	बल	१६	५,१५,२९,२७
”	३६	२३	”	७३	६
प्रियः	४१	१६	बल	११	११
प्रियंवद	४०	१५	”	१३	१०,२७
”	४१	२,८,१३,२८	”	६०	१०,२४
प्रियंवदा	४३	४	”	७०	२४,२७
प्रीतमना	४१	१४	”	७१	१५
प्रीति	११	१७,३४	”	७५	१३,१५
”	१२	१५,३२	बल्लुण	१०	१०,११,२६
प्रीति	१३	८,२५	”	१२	१,१७,३४
”	२६	२५	”	७२	७,११,१५,१९
”	२७	२	बलम्	५	१५
”	३३	२२	”	७५	११
”	३५	१८	बलशौर्य	७२	३
”	३६	८	बलेन	६०	२२
प्रीतिगुण	१०	२५	बारड	९	३६
प्रीतिमति	४३	५	बालचूल	३७	५
प्रीतिमान्	४१	२,८,२८	बालमुखचुंबन	४८	१६,२१,२८
प्रीतिवान्	४०	१५	बालसंयमनं	६१	८
प्रोषितभर्तुका	४२	३,५,७,९	बालसंस्कारप्रबोध	६१	२,८
प्रोषिते तुष्यति	४८	७	बालालिङ्गनं	४८	१५,२१,२७
प्रोषिते दुर्मना	४५	२२	बालाना संस्कारप्रबोध	६१	६
”	४६	१३,२६,३३	बाह्यिक	९	२,९
प्रोषिते दुर्मना भवति	४७	३	”	१०	२
”	४६	७,१९	बिंदु	२०	१०,१६,२८
प्रौष्ठित	६६	७	”	२१	१,१२,१८
फरंड	९	२४	बीज	३३	२३
फराट	९	३०	बीजपूर	३५	२१,२७
फल	१६	४,८,१४,२०,२५	बीजपूरक	३४	१,२५
”	१५	३०	”	३६	१७
फलादिभक्षणं	५९	१५,२२,२५,२६	बीभत्स	३७	२०
फलविनोद	१५	२२	बुद्धन	२२	२२
बजूर	२९	१७	बुद्धि	४	२१
बबर	२९	३२	”	१०	२६
बञ्चर	२९	१६	”	११	१९
बर्बर	२८	२०	”	१२	१,१७,३४
”	२९	६	”	१३	१०,२७
”	३०	७,२१	”	१६	३०,३४
बर्बरदेश	२८	५	”	१७	५
बल	१५	३१	”	२०	५,१५,२४,३१

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

३३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
बुद्धि	२१	४,८,१७	भय	३९	५,१४
”	२३	५,१७	भाजन	३५	१७
”	७२	२५	भाण्डागार	१०	८
बुद्धिकला	२१	२९	भारती	३९	२३,२४,२५,२६,२७,
”	२३	२७	भाव	२	२८,२९,३०
बुद्धिगुण	१०	२८	”	६४	१४
बुद्धिगुणाः	४	१२	”	६५	२१,२४,२७
बुद्धिवलं	७२	२३	”	७०	३,६,१२
बुद्धिसुख	१७	१०	”	७०	४,९
बुद्धिसत्त्व	१७	१४	भावकल्प	१२	४,२०
बुद्धिसुख	१७	२	”	१३	३०
बूसर	२९	३२	भावकल्पगुण	११	३
बोकाण	२९	१५,३०	भावशौचं	४४	२,१७
बोकाणा	२९	२	भावानुगतं	६५	१६,१८
बोकाणदेश	२८	२,१७,१९,२०	भावुकल्प	१२	३७
बौद्धं	५	७	भावुकाः	५७	२४
बौद्धं	६७	२१,२२	भाषापंडित	४१	५,११,३१
बंगदेश	२७	१९	भाषालक्षण	४	२०
बंगाल	२८	१४,२८	भिडपाल	१८	१९
”	३९	१०,२४,३९	भिडमाल	१७	३०
”	३०	१४	”	१८	६,१२
बंदिल	९	४	भिडिमाला	१८	३१
बंध	२६	२३	भुक्ति	५	२२
बंतु	२९	२६	”	११	२३
ब्रह्मचारि	६८	४,६,८,१२,१४,१६	”	१२	३७
ब्रह्मपर्यंक	६८	९	भुक्तिपर्यंत	६७	२५,२७
ब्रह्मपर्यंत	६८	५,७,१०,१२	भूतकर्षणं	२६	१८
ब्रह्मवंश	९	१८	भूमि	१	८
ब्रह्मा	१०	१	”	७	१६
”	३३	२	”	२३	१,११,३४
”	३४	१,१७,३३	”	३४	३६
”	३५	१२,२८	”	३६	२
”	३६	९	भूमिकला	२२	७
ब्रह्मं	६७	१७,१९,२०	भूमिपरीक्षा	२३	२४
भक्ति	१२	२१	भूमिपालं	७१	८,१०,११,१२
भद्र	३१	२५	भूमिलेप	२२	१८
भय	१२	२१	भूषण	२६	३
”	२०	१९,२६	”	६६	१९
”	२१	३,११,२०	”	६७	१,५,८,१३
”	३८	३,१३,२८	भूषणोदाटनं	४८	१३,३०,३५

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
भेद	१७	२२	मध्य	३६	१३
भोगहीनता	५७	१७	मर्दन	२५	७,२०,३५
भोगिनी	४२	२०	„	२६	१३,२९
„	४३	२५	„	२७	५
भोजनवास	४४	९	मर्दनविज्ञानं	२४	८
भोजनशक्ति	७४	१९,२१,२२,२५	मधु	३३	७
भोजनशाला	३२	४,९,१४,१९,२४ २९,३४	„	३४	५,२१,३७
भोजनादि	५८	९	„	३५	१५,३१
भोजनाधिवास	४४	७,१३	मधुरवाक्या	४३	१५,२१
भोजनाद्युपचार	५८	१४,१६,२०	मधुरा	४२	१६
भोजने	४४	११,१५	„	४३	२८
भंडार	१०	१२	मधुरं	६२	१७,२५
मकुआण	९	१७	„	६३	७,१४,२८,३६
मकूआणा	९	२५,३५	„	६४	४
मगध	२८	१५,२९	मध्य	२९	११
„	२९	२५	मध्य	३०	१५
„	३०	१५	मध्यदेश	२९	२५
मच्छ	२९	२८	मध्यदेशाः	२७	२२
मठगृह	३२	२७	मध्यदेशाः	२८	९,१५
मठस्थान	३२	७,१२,२२,२७,३२	मध्यम	८	२,३,४,५
मठस्थानं	३२	२	मध्यमपर्यंत	६९	१९
मज्जा	२०	६,१६,२५	मध्यमिका	६९	२१
„	२१	२,९,१८	मध्यं	६२	२०
मणिमय	३३	९	„	६३	१६,२३,३०,३७
मणिशाला	३५	१८	मध्यं प्रमाणं	६३	३,१०
मति	३८	१०,१४,२४	„	६४	७
„	३९	२,११	मन	२०	५,१५
मातिमूढ	३९	१५	„	७२	१३,२५
मर्त्यलक्षणं	३०	२९	मनशाला	२५	३४
मर्त्य	३४	१०,३६	मनस्	२१	८,१७
„	३५	७	मतु	३१	१०
„	३६	१९	मनुष्यलोकस्थान	७	१७,२४,१२
मद	३९	१,८	मनोवाञ्छितविनोदः	५९	१६,२७
मदनगुण	११	८	मनोहर	६५	१६
मदिरा	३६	५	मनांसि	२०	२६
मद्य	३३	७	मण्डन	१२	७,२३
„	३४	५,२१,२७	„	१३	१६,२३
„	३५	१६,१८,३१	मर्म	२५	१६

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

३५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
मर्म	२६	१२	महाराष्ट्र	३०	११,२४
”	२७	३	महाराष्ट्रदेश	२८	१०
मर्मविज्ञान	२५	५	महावत	६७	२७,२८
मर्यादा	१२	६,२३,४०	महावतिक	६७	३०,३१
”	१२	१६	”	६८	१
मर्यादा	२२	२५	महावतं	६७	२५
मर्यादागुण	११	७	महिमा	७६	१,११,१३,१५
मरण	३१	११	महेश	३४	३३
मरण	३८	११,२७	महेश्वर	३३	३
”	४५	१३,१५	”	३४	१,३,१७
मरणं	४५	१५,१७	”	३५	१२,२८
मरणांत	३८	१९	”	३८	९
”	३९	२०	महोत्सव	६	२
मरु	२८	२३	”	११	२१
मल	२०	१७,२६	”	१२	३,११,२६
”	२१	२,१०,१९	”	१३	१२,२९
”	४५	२	”	१५	३०
मलय	३०	२२	”	१६	३,८,१३,१९,२५
मलयदेश	२८	११	महोत्सवगुण	११	२
मल	१६	२१	महोत्सवविनोद	१५	२२
मल	१७	१,५,९,३०	महोत्साह	४१	१२,३१
”	१८	६	महोत्साही	४१	१०,२५
मलस्थान	१६	२३	मधिका	१७	३०
मलस्थानं	१७	१३	”	१८	६,३१
म(३८)शु	४५	५	मागध	२९	११
मर्णथि	१८	२६	”	३०	१
मस्तकविज्ञानं	२४	२८	”	६५	२८
महत्तम	१६	२९,३४	मागधदेश	२७	२१
”	१७	१,५,९,१४	मागधं	६५	२१,२२,२४,२६,२८
महत्तमपात्र	१४	९,१७	”	६६	२
”	१५	१०	मात्सर्य	२०	६,१९
महत्तमपात्रं	१४	२	”	२१	३,११,२०
महागीतं	६२	६,७,८,१०	माधुर्य	६६	२५
महातट	२९	२०	माध्यमिक	६९	११,१३,१९
महानस	३२	९,१४,२४,२९,३४	माध्यमिकं	६९	९,१५
महानायकाः	२	१७	मान	२०	२६
महापात्र	१४	२५	”	३८	२६
महामात्य	१४	३१	”	७२	६,८,१८
महाराष्ट्र	२८	२४	मानं	७१	५
”	२९	६,२०,३५	मानगुण	११	६

वस्तुरस्कोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
मानचरितं	७१	३	मितहार	३१	१४
मानपात्र	१५	४	मित्र	७३	१६
मानपात्रं	१४	१	मित्रपात्र	७३	६
मानव	१४	३०	मित्रम्	७३	१५
मानवलोकसंस्थान	७	९	मित्राङ्ग	१०	१०,१२
मानवसंस्थान	७	१०,११,१३,१४,१५	मिष्टांगं दात्री	४६	१४
मानवस्थानं	७	१५	मुक्ताफल	३३	१३
मानशौर्यं	७२	१	”	३४	९,२५
मानसिक	७३	२१,२२	”	३५	३,२१,३७
”	४३	३२	”	३६	१८
मानसिकं	४३	३३	मुक्ति	१२	४,३८
”	७२	२०	”	१३	१४,३१
”	७३	२२	मुखवास	४४	८
माङ्गल्य	११	२१	मुखशौच	४५	५,१३
”	१२	१९,३६	मुखशौचं	४४	२२
”	१३	१२,२९	मुखस्था(मुखस्थापकं)	६३	२३
माङ्गल्यगुण	११	२	मुखस्थापकं	६२	१९
मान्य	१४	३३	मुखस्थं	६३	३०
मान्यपात्र	१४	११,१८,२६	मुखाधिवासः	४४	५,१३
”	१५	३,९,१२	मुखाधिवासे	४४	१०
मान्यपात्रं	१४	३	मुखे	४४	१४
माया	२०	९	मुड्ड	१८	१८
”	२१	४,१२,२१	मुड्डकवंश	८	२०
मारणे	७५	१४	मुद्र	१७	३०
मारवंश	८	२६	”	१८	६,१२,३१
मारु	९	२९	मुद्रिकाकर्णी	४८	१२,१८,२५
माल्व	२८	१८,३२	मुलतान	२९	२०
”	२९	२६,२८	मुशल	१८	२,८,१४,२१
”	३०	२,१८	मुषाभव्यं(मुषाभाव्यं)	६३	२०
माल्वदेश	२७	२७	मुषंडी	१८	७,१३,१९
माला	३५	२०	मुषकायण	९	२५,३०
मालागृह	३२	२७	मुसुंठि	१७	३०
माल्यगृह	३२	७,१२,१७,२२,३२	मुहूर्तबलं	७२	२४
मावल	२९	१४	मूर्ख	३	१५
माषा	९	३७	”	५७	४,६,८,११,१४
माहेशं	६७	२१	मुर्ची	५७	६
माहेश्वर	३५	२८	मूढ़कुट्टनं	५९	१०
माहेश्वरम्	५	३	मूढ	३८	५
”	६७	१७,१९,२०,२२	”	३९	३
मासिक	१८	१८	मूल्यातपदार्थ	८	१०

अकारादिशस्त्रानुक्रमणिका ।

३५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
मूल्पदार्थ	८	७,८,९	मोहन	२५	१८
मृतिका	३३	८	„	२६	५,२३,३५
„	३४	६,२२,२८	„	२७	३
„	३५	१७,३२	मोहविज्ञान	४	३२
„	३६	१४	मोहविज्ञानं	२४	२
„	४५	१,५	मोक्ष	८	१२,१३,१४,१५
मृतिकाशौच	४५	३	„	११	१०,१४,२४
मृतिकाशौचं	४४	१७,२०,२२	„	३१	७,१२,१७,२३,२८
„	४६	७	„	६९	९,१५,१९
मृत्यु	३१	१०,१५,२६	„	७७	५,१०,१३,१७,२०
मृत्युलक्षणं	३१	२०	मोक्षपर्यंत	६९	११,१३,१७,२१
मृदुकुट्टनं	५९	४,६,८	मोक्षमहोत्सव	७६	२,५,६,७
„	५८	२५	मोक्षलक्षणं	३०	३३
मृदुग्रात्रशायी	५९	२९	मोक्षशास्त्र	११	४,१८
„	६०	३,१५	मौदिक	९	१२
मृदुपत्रशायी	६०	६	मौरिकवंश	८	११
मेघ	३५	२३	मौष्य(१सौख्ये)	६०	२५
मेघ	३३	१५	मंत्र	११	२२
„	३४	११,२७	„	१२	३,२०,२६
„	५५	६,२३	„	१३	१३,३०
„	३६	२,२०	मंत्र	१५	३०
मेघविज्ञान	२४	७	„	१६	८,१३,१९,२५
मंडुरा	३२	८	„	२३	१७
मेद	२०	६,१६,२५	„	१९	१०,२०,२४
„	२१	१,९,१८	„	२३	२६
मेदपाट	२८	१७,३२	„	२५	६,२०
„	२९	१४	„	२६	१३,२९
„	३०	५,१८	„	२७	५
मेदपाटदेश	२७	२८	„	४१	५,११,३०
मोदक	३३	१०	„	७२	२५
„	३४	७,२३	मंत्रकला	२२	३,१२
„	३५	१,१९,३४	„	२३	२८
„	३६	१५	मंत्रगुण	११	३
मोरी	९	५,१२,२२,३५	मंत्रपात्र	१५	४
मोरी	१०	५	मंत्रबलं	७२	२३
मोह	२०	१८,२६	मंत्रवान्	४१	१७,२४
„	२१	३,१०,११	मंत्रविनोद	१५	२२
„	३८	६,१९,२१	मंत्रविज्ञान	२४	८
„	३९	१,९,१९	मंत्रविज्ञान	२५	३४
मोहजविज्ञान	२५	४,३२	मंत्रशक्तिः	७४	१७,२२,२४

वस्तुरक्षकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
मंत्रशास्त्र	१९	७	यादववंश	८	१७
मंत्रि	१६	२९,३३	यादववंश	१०	१
”	१७	५,९,१३	यामन	२९	१०,२४,२९
मंत्रिपात्र	१४	३,१६,२४	यामुन	२८	१४,२८
मंत्री	१४	३१	”	३०	१५
मंत्रीपात्र	१५	१०	यामुनदेश	२७	३०
मंकाणकवंश	८	२३	युक्ति	११	२३
मंकुयाण	९	५,१२	”	२७	७
”	१०	५	”	१२	१४,२१,३८
मंडण	१२	४०	”	१३	१४,३१
मंडन	११	२५	युक्तिगुण	११	४
मंडप	३२	९,१४,३४	युद्ध	१३	१०,३३
मंडपशाला	३२	११	”	२२	१६,३१
मंदिर	३२	१३,१८	”	२१	१२
”	३५	९	”	१५	२८
मंदुर	३२	२३	”	७४	२२
मंदुरा	३२	२३	युद्धकला	२२	५
मांस	१९	२८	युद्धकार	१६	२२
”	२०	६,१६,२४	युद्धविनोद	१६	२३
”	२१	१,९,१८	युद्धशक्ति	७४	१८,२१,२५
”	२९	१४	युद्धसमय	२३	२३
”	३६	२१	योग	२५	५,१९
याति	६८	५,७,९,१९,१३, १५,१७	”	२७	४
यथाचार	७२	११	”	२६	१२
यच्चगोलिका	१८	२६	”	७४	१५
यमक	६३	१३	योगविज्ञान	२४	३
यमुना	२३	२२	”	२५	३३
”	३४	१५,२२	योगान्वार	६९	११,१३,१५,२१
”	३५	१०,२७	योगभ्यासकारणम्	४४	२
”	३६	७,३५	योगांत	६९	१९
यश	३५	११	योगोपचार	६९	१७
यशोवंत	१२	१७	यौगाचार	६९	८
”	२६	१३	रक्त	२०	६,१६,२४
यंत्र	१६	२,३,८,१३,१८ १९,२५	”	२१	१,९,१८
यंत्रविनोद	१५	२१	”	२१	१२
यंत्रविज्ञानं	२४	७	रत्न	३८	२,१२,२०,२८
यादव	९	१५,२१	”	३९	५,१३
यादववंश	९	१८,३३	रत्न	२२	१५,३०

अंकारादिशब्दानुक्रमाणिका ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
रत्न	२७	११	रागादिव्यसन	५९	५
"	३१	१,१४,१८,२४,३०	राजगुण	१	१४
"	३३	१,२२,३२	"	१०	१३
"	३५	१,१८	राजनीति	१	१९
रत्नकर्म	२६	३६	"	१७	२१,२३
रत्नकला	२२	४	राजपात्र	१	१५
रत्नपरीक्षा	२३	१४	"	१३	३४
रत्नमणि	३४	७,२३	"	१४	१
"	३६	१५	"	१६	.३
रथ	१४	३०	राजपाल	१	५,१२,१७,३५
रस्यादि	५८	१५	"	१०	५
रव	३९	१७	राजपालक	१	२५
रवि	९	१५	राजपालवंश	८	२४
रस	२	१३	राजपुरुष	१६	३२,३६
"	२०	१३,२२,३०	"	१७	१२,१६
"	२१	७,१५	राजबल	७२	२४
"	४५	१६	राजमान्य	१४	३३
"	६४	२१,२४,२६	"	१५	१२
"	७०	४,९,२६	"	१७	८
"	७५	२,३,५	राजमान्यपात्र	१४	१८,१९,२४
रसः	६५	२,६,७,१२	राजविद्या	१	१८
रसन	११	२४	"	१७	.७
"	१२	६,२३,३९	राजविनोद	१	१६
"	१३	१६,३२	"	१५	१५
"	२०	३,१३,३०	राजवंश	१	१२
"	२१	१५	"	८	१६
रसनगुण	११	७	राजहंस	३५	४,२७
रसायन	२५	६,१९	राजांगण	३२	५,१०,१५,२०
"	२६	१३			२५,३०,३५
"	२७	४	राज्य	१	१३
"	९६	२८	राज्यपालं	७१	८,११,१२
रसिकत्व	११	२२	राज्ये	६०	१८,२४
"	१२	४,२०,३७	राज्यं	१०	.८
"	१३	१३,३०	"	१७	.७
रसिकत्वगुण	११	३	राठउड	९	३४
रसिका	४३	७,१२,१९,२६	राठोउड	९	१९
रक्षण	७२	१२	राक्षयदेश	२७	३०
रक्षणशौर्य	७२	४	राष्ट्रकूट	८	३१
राग	२०	८,१९,२७	"	१	३,१०,२४,२९
"	२१	३,१९,२०	"	१०	.३

वस्तुरक्षकोषः।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
राजी	१४	३३	लकुट	९	२३
राजीपात्र	१४	४,१२,१९	लघिमा	७६	१,११,१३
"	१५	६,१३	लज्जान्विता	४२	१४,२१
रिष्टि	१८	१,२७	"	४३	७,१३,१९,२६
सीती	६४	१९,२३	लहुक	९	३,१०
"	६५	१,५,४,११	"	१०	३
रूप	३	१७	लब्धियोग	६	३
"	११	२१	ललितं	६२	१२,२२
"	१२	१०,२८	"	६३	४,११,१८,२५,३२
"	१३	३	"	६४	१
"	२०	३,१३,२२,३०	लक्षण	१९	१२,२६
"	२१	७,१५	"	२५	१३,२७
"	२१	१०,१६	लक्षणकला	२२	१०
"	३३	६	लक्षणयुता	४२	२७
"	७४	११,१३,१४,१५	"	४३	१४,२२
"	७५	२,३,५	लक्षणयुक्ता	४२	७,१३,२०
रूपक	२१	१२	लक्षणविज्ञानं	२४	२१
रूपकृत	३६	३३	लक्षणवाच्च	१९	६
रूपगुण	१०	१७	लक्षणस्थान	२	७
"	११	१२	लक्षणं	२०	१२
"	१३	२०	"	२६	७,२०,२७
रूपभागी	५७	१०	"	६८	४,६,१४
रूपलक्षण	३०	३२	"	७२	८,१४,२०
रूपवती	४३	१५	लक्ष्मी	२६	१२
रूप्य	३४	४,२०,३६	लक्ष्मीयोग	२६	२७
"	३५	१५,३१	लक्ष्मीविज्ञानं	२४	३
"	३६	१३	लक्षितम्	७३	२०,२१
रेणु	३५	५	लाघव	३३	३०
रोचना	३३	८	लाज	२९	३५
"	३४	६,२२	लाजी	३०	१०
"	३६	१४	लाट	२८	१७
रोमांच	३८	३,१७,२९	"	३०	१७,२१
"	३९	१७	लाटवेश	२७	२७
रोमांचाः	३९	६	"	३०	४
रोपीच	९	१६	लाड	२९	१३
रौद्रगीतं	६२	१८	लासं	६४	१४,१५
"	६३	१,१,२२	लिखित	१६	६,१७
"	६४	५	"	२२	११,२३
रौप्य	२६	३	"	२३	३,१४,३६
रंग	५९	१	"	७३	३३

अकारादेशब्दानुक्रमणिका ।

४१

शब्द	पृष्ठ	शब्द	पृष्ठ	शब्द	पृष्ठ
लिखितकला	२१	वंकि	२५	लोहपुर	३०
लुइक	९		३०	वक्तव्य	१६
लुंठि	१८	१,१०,१८,२६,३५		वक्तव्यं	६६
लेख्य	१५			वकृत्व	४
"	१६	१,६,११,१७,२३		"	१५
"	२२			"	१६
"	२६	१४,३०		"	२२
लेप	२३	११,३४		"	२३
लेपकर्म	२५	७,२१		"	३७
"	२७			वकृत्वं	६६
लेपकला	२२			"	७०
लेपन	२३			वकृत्वकला	२१
"	२५			वकृत्वकीर्ति	३७
लेपविज्ञानं	२४			वकृत्वविनोद	१५
लोक	७०			वकोक्तिकीर्ति	३७
लोकपर्यक	७०			वक्त्र	२९
लोकपाल	३३			वचन	२२
"	३४	१,१७,३३		"	२३
"	३५	१२,२९		"	२५
"	३८	९		"	२६
लोकवाद	७०	६,१०		"	२७
लोकवादपर्यंत	७०	१८		वचनकला	२१
लोकसंस्थान	१	७		वचननिक्षयप्रबोध	६१
"	७	७		वचनविज्ञान	२५
लोभ	२०	१७,२६		वचनज्ञानं	६१
"	२१	३,११,१९		वचनाद्यप्रचारत	५८
लोभगुण	११	९		वचा	३५
लोह	२५	९,२३		वज्र	१८
"	२६	२		वज्रकर	२६
लोहकर्म	२३	१९		वज्रकर्म	२६
"	२६	३२		वज्रल	२८
लोहपात्र	२६	१७		"	२९
लोहपाद	२८	१६,३०		वज्रलदेशः	२८
"	३०	१६		वजुर	२९
लोहपुर	२८	२१		वज्रकार	२६
लोहपुर	२९	४,१७,३२		वर्जर	३०
लोहविज्ञान	२४	१३		वणिज	२२
लोहितपाद	२९	२७		वर्णन	३७
"	३०	३		"	६६
लोहितपादवेश	२७	२५		वर्तन	२२

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
वर्तन	२३	१०,३३	वस्त्राकार	२५	१३,२६
वर्तन	३७	१०,१७	वस्त्राकारविज्ञानं	२४	२०
"	६८	५,६,८,	वस्त्रादिसंयमनं	५९	१४,१७,२२,२५
		१२,१४,१६	वस्त्राधिवासे	४४	१४
वर्तनकला	२२	६	वस्त्राधिवासः	४४	५,१३
वदान्य	१३	१५	वस्त्रालंकरणे	५८	१९
वय	७४	११,१३,१४	वस्त्रालंकारदानानि	५८	१७
वयस्थ	४०	१४	वस्त्रालंकारदाने	५८	१२
"	४१	१,७,१३,२०,२७	वाक्	३५	१
वयसिनी	४३	४	वाक्	२०	४,२३
वर	३३	५	"	२१	७
वरणेद	२९	१०	"	७२	२५
वराङ्गशोधनं	५८	२४	"	७३	१७
वर(? रा)गशोधनं	५९	३	वाक्खलं	७२	२३
वरांगशोधनं	५९	७,९	वाक्यज्ञा	४२	२२
वर(? वराङ्ग)			वाक्यज्ञा	४३	२७
संवेशनं	५९	१२	वागविजूभण	४८	२१
वराटदेश	२८	१२	वाच	३३	१०
वरेद	२८	२५	वाचक	६४	२३
"	२९	८,२४,२९	"	६५	८,११
"	३०	२६	वाचकत्व	२३	४
वरेन्द्रदेश	२७	१०	वाचकं	६४	२०,२६
वशिल्प	७६	१३	"	६५	५
वशिल्पं	६६	६	वाचनविज्ञानं	२४	५
वशिल्पम्	७६	१०,१२,१५	वाचना	६५	२
वशीकरण	२५	१२,२५	वाचिक	२३	२१
"	२६	५,१७,३५	वाचिक	४३	३२
"	२७	१०	"	७३	२
वशीकरणविज्ञान	२४	१८	वाचिकम्	७३	२७
वस्तु	२२	१५,३०	वाच्य	६५	८
"	२३	८,३१	वाच्यं	६४	१५,२६
"	२६	१८,३६	वाजि	३५	३
"	३१	९,११,२५	वाजित्रि	३५	३५,३६
वस्तुलक्षणं	३१	३,१९,३०	वाजित्रिविनोद	१६	२
वस्तुविज्ञानं	२४	१८	वाजिशाला	३२	२८
वस्त्र	२६	९	वाणिज्य	२२	१६
"	३४	३८	"	२३	९,२२,३२
वस्त्रकर्म	२६	३७	"	२५	१३,३७
वस्त्रकार	२६	१९	"	३६	७७,१०३,
"	२७	११	"	३७	१२

अकारादिशब्दानुक्रमणिका।

४३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
वाणिज्यकला	२२	३	वायकला	२१	२४
वाणिज्यविज्ञानं	२४	२१	„	२२	११,२३
वात	२०	७,१७,२५	„	२३	२७
„	२१	२,१०,१९	वायम्	७०	३,८,१६,२०
वार्ता	१७	१८	वायलक्षणं	२१	२२
„	३१	११,१६	„	३०	३१
वात्सल्य	६	१	वायविनोद	१५	१६
„	११	२१	वायशास्त्र	१६	२३
„	१२	३,१९,३६	„	१९	३
„	१३	१२,२९	वायज्ञा	४२	१५,२२
„	६४	२३	वानप्रस्थ	६८	५,५,९,१९,१३,
„	६५	११			१५,१७
वात्सल्यगुण	११	२	वामपार्श्वशायी	६०	२,१२,१४
वाद	१६	११	वायु	२०	२,२१,२३,२९
„	१९	४,१९	वायुतत्त्व	२०	.१२
„	२२	१२,२६,३०	„	२१	१४
„	२३	२१,२८	वारंदी	२८	२८
वाद	२५	१७	वारंधी	२८	१४
„	२६	२६	„	३०	१४
„	२७	१६	वालंभ	२८	१६
„	३१	६,२१,२७	„	२९	१३,२७
„	७०	४,१७,२२	„	३०	३
„	७४	२३	वालंभदेश	२७	२६
वादकला	२१	२९	वासकसज्जा	४२	२,६,८
वादलक्षण	५	१	वासना	७३	१६
वादलक्षणं	३०	३१	वासभवन	३२	९,१४,३४
वादिकत्वं	६६	९	वासमंडप	३२	२४,२९
वादित्र	३३	१२	वास्तु	१९	११,१५,१९
„	३४	८	„	२२	१२
„	३५	२१	„	२३	२१,२८
„	३६	१७	„	३१	६,१५,२१,२७
वादित्वं	६६	४,१०	वास्तुकला	२२	३
वादिशास्त्र	१६	१७	वास्तुभुवनं	३२	३
वार्षुक्यता	५७	२७	वास्तुलक्षणं	३०	३०
वाय	४	१६	वास्तुशास्त्र	१९	५
„	१५	२७	वाहन	३३	१७
„	१६	६,१०,२२	„	३४	१२,२८
„	२३	३,१४	„	३५	७,२५
„	३१	५,११,१६,२८	„	३६	४,२१
„	३५	३	विकसितं	६३	२६

वस्तुरक्षकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
विप्रह	११	१७,३४	विद्यजनकीर्ति	३७	९,११
"	१२	१४,३२	विद्यजनसंगतिकीर्ति	३७	१३
"	१३	८,२४	विद्वेषण	२५	११,२५
विप्रहगुण	१०	२३	विद्वेषण	२६	४,३५
विप्रहस्थान	६७	२	"	२७	१०
विप्रहस्थानं	६६	१६	विद्वेषणविज्ञानं	२४	१७
विचक्षणा	४२	१२,२०	वि(वा)द्या	४३	८,१३,२०,२७
"	४३	६,१२,१८,२५	विद्या	११	१०,२७
विचार	१२	८,२५	"	१२	८,२५
"	१३	१	"	१३	१,८
"	२२	१२,२६	"	१९	४
"	२३	६,१७	"	२२	३०
"	३८	२५	"	३१	५,१०,१५,२६
"	७०	६	"	३३	१७
"	७१	५	"	३४	१३,२९
विचारकत्वम्	५	९	"	३५	७,२५
विचारकला	२१	२९	"	३६	४,२२
"	२३	२८	"	६४	१८,२२,२५
विचारगुण	१०	१५	विद्या	६५	१,६,७,१०
विचारपर्यंत	७०	१०,२२	"	७०	२,७,१५,१९,२१
विचारपात्रं	१३	३६	विद्यागुण	१०	१४
विचारवतां (?)	६३	१५	विद्यापात्र	१४	१५,२२
विचित्रं	६५	१५	"	१५	१
विजय	११	२७	विद्यापात्रं	१३	३५
"	१२	८,२५	विद्यालक्षणं	३०	३०
"	१३	१	"	३१	२१
"	२२	१६,३१	विद्याशक्ति	७४	२१
"	२३	३२,३२	विद्यासंगतं	६३	२१,३७
विजयकला	२२	५	विद्युत	३५	६
विजयगुण	१०	१४	विघ्वस	३८	२५
विजये	७०	२८	विनय	११	१०,२७
विज्ञकला	२१	३१	"	१२	८,२५
वितर्क	३८	११,१६,२५	"	१३	१,१८
वितर्क	३९	१२	"	२५	१६,३०
वितराग	३९	२८	"	२७	१,१५
वितर्तं	६४	९,१०,११,१२	विनयवान्	४१	१४,२१
वित्त	१६	२१	विनायक	३३	४
विदर्भदेश	२८	९	"	३४	३,१९,३५
विदाघ	२८	१९	"	३५	२९
"	३९	२०	"	३६	११

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

४५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
विनीता	४३	२०	विभ(?)भित्ति	६३	२
विनीता	४३	२५	विभाग	११	१३,३०
"	४६	३४	"	१२	२८
विनोद	११	२०	"	१३	४,२०
"	१२	१,१८,२५	विभागगुण	१०	१८
"	१३	११,२८	विभाषिका	६९	२१
"	१६	२	विभूषण	२५	१०,१४
"	१७	८	"	२६	२१,३४
"	१९	११,१६,२०,२५	"	२७	९
"	२२	१२,२६	विभूषणविज्ञान	२४	१५
"	२३	१५	विभोगिनी	४३	६,१९,१८
"	२५	१६,२९	"	४२	१२
"	२६	९,२४,३९	विमर्शवती	४३	२,२९
"	२७	१४	विमर्शमती	४२	१७
"	२८	२३	वियोग	११	१२,२९
"	३१	६,११,१६,२१,२७	"	१२	११
विनोदः	७०	२,७,१५,१९	"	१३	२०
विनोदगुण	१०	२८	वियोगगुण	१०	१८
विनोदपात्र	१४	७,१४,२२,२८	विरक्त	३८	१०
"	१५	१,८	विरक्ति	३८	२५
विनोदपात्रं	१३	३५	विरहवेदना	४८	२३
विनोदलक्षणं	३०	३१	विरहोत्कृष्टिता	४२	२,४,८
विनोदविज्ञानं	२५	१	विराट	२८	२३
विनोदस्थान	३२	८,१३,१८,२३, २८,३२	"	२९	६
विनोदस्थानं	३२	३	"	३०	२४
विनोदहास्यकरणं	५८	१३	विहृपभाषी	५७	१३
विनोदाः	५९	२१	विहृपभाषिता	५७	२७,३०
विनोदे	६०	१८,२४	विरोध	११	१९
विनोदेन	६०	२२	"	१२	१
विपत्ति	३८	२६	विरोधगुण	१०	२७
विप्रदान	३५	२५	विलम्बितं	६२	२०
विप्रलब्धा	४२	२,४,७	"	६३	२३
विप्रलंभा	४२	८	विल(?)भित्ति	६३	१०
विप्रियं वदति	४७	१३,२५	"	६४	६
"	४८	९	विलास	२३	१२,२७
विषुद्धविनोद	१५	१९	"	२३	६,१८,२९
विवोध	१३	११	"	५	७१
"	३८	८,१५	विलासकला	२१	२९
"	३९	४,११,१६	विलासवरित्रं	७१	४,६

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
विलासपात्र	१४	७,१४,२३,२८	विषय	१२	२,३४
"	१५	"	"	१३	२७
विलासपात्रं	१३	३६	विषयकारणम्	४४	२
विलेपनाधिवास	४४	६	विष(सुख)श्रता	४३	२५
विलेपनानि	५८	२०	विष(सुख)श्रिता	४२	२०
विलेपने	४४	११,१५	विशाद्	३८	१४,४३
विलेपने	५८	१८	"	३९	३,१०,१५
विलंबनं(वितं)	६३	१६,२३,३०	विष्णु	३३	१
विवरण	३८	४,३०	"	३४	१,१७,३३
विवरणता	३९	७	"	३५	१२,३८
विवाद	१७	२	"	३८	९
"	३८	८	विशेष	३८	२५
विवेक	११	१०,२७	विश्वासोहसनं	४८	२७
"	१२	८,२५	विहार	२२	२९
"	१३	१,१८	"	२३	२१
विवेकगुण	१०	१४	"	६९	८,१०,१२,१४,
विवेकलक्षणं	३१	४			१६,१८
विवेकी	४०	१६	विज्ञान	२	५
"	४१	३,९,१४,२१,२९	"	१९	५,११,१६,२५
विदा	२६	१७	"	१७	३,७
विद्यालपात्र	१५	२	"	३१	५,११,१५,२६
विद्युद्करविज्ञानं	२४	२३	"	३७	१०,१७
विशेष	११	२०	विज्ञानपात्र	१४	८,१५,३३,२९
"	१२	२	"	१५	२,९
"	१३	११,२८	विज्ञानपत्रं	१३	३६
विशेषक	६७	३०	विज्ञानपुस्त	१६	३२
विशेषगुण	१०	२८	"	१७	१२
विशेष्य	१२	३५	विज्ञानं	६१	३२,२५
विस्तव्यम्	७६	१५	"	७०	२,७,११,१५,१९
विस्तार	११	१०,२७	विज्ञानलक्षणं	३०	३०
"	१२	९,२६	"	३०	२१
"	१३	२,१८	विज्ञानविनोद	१७	१६
विस्तारगुण	१०	१५	विज्ञानविनोदपात्र	१६	३६
विस्फूर्ति	१२	३,१९,३६	विज्ञाने	७०	२८
"	१३	१२,२९	"	७१	१५
विस्फूर्तिगुण	११	९	विचारवता (१)	६३	१५
विस्मय	३८	२,१२,२०,२९	वीणा	३३	१५
विस्मय	३९	६,१३	"	३४	११,१७
विषम	६३	१२	"	३५	५
विषय	११	२०	"	३६	३,११

अैकारादिशब्दानुक्रमणिका।

४७

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
वीर	१४	३०	वेष	१३	११
”	३७	१९	वेश्या	१४	३४
वीरचरितं	७१	६	”	३३	८
वीरचरित्रं	७१	४	”	३४	५,२१,३७
वीरपात्र	१४	८,१६,२४	”	३५	१६
”	१५	३,९	”	३६	१४
वीरपात्रं	१३	३७	वेश्यापात्र	१४	२०
वीरविलासचरितं	७१	२	”	१५	७,१३
वीरललित	४०	४,६	वेश्यापात्रं	१४	५
वीरोदात	४०	३,४,६	वैदर्भ	२०	२३
विशालपात्र	१४	२९	”	२१	६,२५
विप्रिय	४७	२८	वैद्य	२२	१५
दृत्त	१६	१,४,२३	वैद्य	२३	१,२२,३२
दृत्य(३ दृति)	२	१६	वैद्यक	१९	१०,१९,२५
दृत्याच्य	६५	५	वैद्यकला	२२	४
दृति	४५	२	वैद्यकविज्ञानं	२४	७
”	६४	१९,२३,२५	वैनियिकी	६९	१५
”	६५	१,८,११	वैभाषिकं	६९	१,१५
दृद्धि	११	२०	वैरनिप्रहे	६०	२४
”	१२	२,१८,२५	वैराट	२९	३५
”	२२	२६	वैरनिप्रहे	६०	१८,१९,२४
दृक्ष	२३	१८	वैरनिप्रहेण	६०	२२
दृक्ष	२३	१२,२५,३४	वैवर्ण्य	३८	१७
दृक्षकला	२२	८	”	३९	१८
दृक्ष	३३	१३	वैशेषिक	६७	२६
दृष्टम्	३४	९,२५	”	६८	१
”	३५	४,२२,२७	वैशेषिकं	६७	२४
”	३६	१८	वोर्णपात्र	३६	५
दृष्टिक	२५	७,२०	वोक्षण	३०	१९
”	२७	५	वंग	२९	२३
देणु	३३	५,१४	वंगदेश	२८	१३,२७
”	३५	२३	वंदन	३५	२०
”	३६	२	वंथ	२९	१८
देप्यु	३८	४,१७,२९	”	३०	९
”	३९	६	”	१३	८,२५
देव	११	२१	वंश	१२	१
”	३३	५	”	१३	९
”	३४	४,२०,३५	”	२५	९,२३
”	३६	१२	”	२६	३,२३,३३
देवप्रस्त्र	३५	३०	”	२७	८

वस्तुरत्नकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
वंशगुण	१०	१४	शकटवंश	८	२१
वैश्विज्ञानं	२४	१४	शकुन	२२	१३,२७
वंशे	७०	२४,२७	„	२३	६,९८,२९
विद्य	२८	२२	„	२५	८,२१
„	२९	५,३४	„	२६	१,१५
„	३०	२२	„	२७	६
विद्यदेश	२८	८	„	७२	२५
व्याकरणकला	२१	२६	शकुनकला	२१	३१
व्याकरण	२२	२०,२४	शकुनबलं	७२	२४
„	२३	४,१५,२६	शकुनविज्ञानं	२४	११
व्याख्यान	१९	११	शकुन्त	२९	३०
व्याधि	२८	१०,१६,२४	शङ्क	१८	२७
„	३१	१२,१७	शक्ति	५	२१
„	४५	१३,१५,१७	„	११	२३
व्यापार	२५	१७,३१	„	१२	२१,३१
„	२६	२६	„	१३	१४,३०
„	२७	३,१६	„	१७	२१
व्यापारलक्षणं	३१	३	१८५,१२,१८,२५,३१,३२		
व्यायामशक्ति	७४	१८,२०	„	२०	९,१९,२७
व्यायाम	७४	२३	„	२१	४,५,१२,२१
व्यायामशक्ति	७४	२७	शक्तिगुण	११	४
व्यायृति	३६	२६	शत	४०	१२
व्यासकला	२२	३०	श(? मि)तव्यया	४३	४
व्युत्पत्ति	११	२१	शत्रु	७५	११,१३
„	१२	३,१९	शत्रुंघाते	७५	१५
„	१३	१३,२१	शठ	२८	१४
व्युत्पत्तिगुण	११	२	शब्द	११	१३
व्युत्पत्तं	६२	१७,२५	„	२०	३,१३,२१,२९
व्युत्पत्तं	६३	७,२१	„	२१	६,१५
„	६४	४	„	७२	९,१३,१७
वज्र	१७	२८	„	७५	२,३,५
वज्रला	२०	२१	शब्दशाल	१३	२,८,१७,२२
वीडा	२८	१३	शब्दशौर्य	७१	२१
वीडा	२९	९,१४	„	७२	५
वीष्टकाण	२८	११	शयनगुण	४	८
शक	९	४,१०	शयनशाल	३२	११
„	१०	४	शयनं	११	७
„	४०	८,११	शयाज	४१	१०
शक्ट	२१	१५	शयाज्जी	४१	४,२१
„	३०	५	शय्या	४५	१,१८

अकारादिशब्दालुकमणिका ।

४९

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
शरण	११	१५, ३३	शास्त्रकला	२३	१३
"	१२	३०	शास्त्रप्रबोधः	६१	२, ४, ८, १०
"	१३	३३	शास्त्रप्रमेद	६७	४
शरणप्रदत्तगुण	१०	२२	शास्त्रविनोद	१५	१८
शरणागत	७२	६, १०, १४, १८	शास्त्रसंस्कार	६६	७
शरणागतशौर्य	७२	१	शाश्वती	३९	२६
शरीरकला	२२	१०, २२	शिखर (?मुचिर)	६४	११
"	२३	३८	शिथल	२९	३३
शरीर पालनं	७१	९, १०, ११	शिला	३३	१०
शरीरव्यायामकला	२३	२	शिलारवंश	८	१९
शरीरादिकुञ्जनं	५१	२, १२	शिव	२१	२३
शब्द	२३	१३	" शिवधर्म	४०	१०
"	२३	३५	"	६७	२६, २८, ३०
"	२३	९	"	६८	८
"	३४	६, २२	शिक्षा	१९	६, १३, २१, २६
"	३५	३४	शिक्षा	२६	१८
"	३६	१५	शीक्षितकरणं	५१	१०
शब्दवंश	२५	१४, २८	शील	२५	२२
"	२६	८	"	२६	१६
शब्दवन्ध	२७	१३	"	२७	७
शब्दवंशविज्ञानं	२४	२२	शीलं	७४	११, १३, १४, १५
शब्दविनोद	१५	२४	शीलवती	४२	१८
शब्दशास्त्र	१६	१२	"	४३	२, ४, २२, ३०
शाकुनि	२६	३१	शील्वान्	४०	१४
शान्ता	३७	२०	"	४१	१, ५, १३, २०, २७
शान्ति	२५	३५	शीला	२५	९
शारीर	२३	१२	शुक	२०	७, १६, २५
शारीरं	४३	१३	शुक	२१	२, १०, १८
शालागृह	३२	१, १७, २२, २७	शुद्धकरविज्ञानं	२४	२२
शास्त्र	२	२	शुद्धलिखितविनोद	१५	१७
"	१५	२८	शुद्धविद्या	२०	१, २०
"	१६	१, ७, ११	"	२१	२१
"	२२	११	शुद्धं	६३	१२, २२
"	२३	३५, ३५	"	६३	४, ११, १६, २५, २२
"	२५	१४, २७	"	६४	१
"	२७	१२	शुभग	४१	२१
"	३५	१७	शुश्रूषा	६१	१४, २६
"	३६	१२	शरवान्	४०	१४
शास्त्र अवोध्य	६१	५	शूल	१७	१२, १८, १९, २५
शास्त्रकला	२२.	१०	शज्जार	१४	२९

घस्तुरलकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
शाकार	३३	१९	शौर्य	१३	३,२६
शक्तिरग्द	३२	३,८,१३,१८,२३,३२	”	३७	१४
शक्तिरपात्र	१४	८,१५,२४	शौर्यकीर्ति	३७	३,१६
”	१५	३,९	शौर्यगुण	१०	२६
शक्तिरपात्रं	१३	१७	शौर्यप्रभुत्व	७४	७,८
शक्तिरवान्	४१	१५	शौर्यपात्र	७२	६
”	४७	१६	शौर्यम्	५	१४
शक्तिरस्थान	३२	२८	शौर्य	७२	१
शक्तिरी	४१	३,९,२३,२९	शौर्ये	६०	१८,१९,२५
शेलार	९	२३,३०	”	७०	२४,२७
शैल	२६	१,३२	शौर्येण	६०	२२
”	२३	१२	शौरसेन	३०	२
शैलविज्ञानं	२४	१२	शौलंक	९	१९
शैव	६७	२६,२९	शंका	३८	५,१८,२१,३०
”	६८	१	”	३९	७,१८
शैवं	६७	२४	शंकु	९	२४
शैवातिकं	६९	१४	शंख	१८	१
शोक	३८	२,१२,२०,२८	”	२५	१९
”	३९	५,१३	”	२६	१२
शौच	३	५	”	२७	४
”	११	११,२८	”	३३	१०
”	१२	१,२६	”	३४	७,८,२३
”	२२	११	”	३५	१,१९
”	१३	३,१९	”	३६	१६
”	२३	५,१७	शंखकर्मी	२६	२७
”	२६	१०,२४,२६	शंखविज्ञान	२५	३२
”	२५	१६,३०	शंखविज्ञानं	२४	४
”	२७	१,१५	शंभवपर्यक्त	६७	२८
”	६७	३०	शंभवं	६७	२५
शौचकला	२१	२९	शमशु	४४	२०
”	२६	२७	”	४५	१,४
शौचगुण	१०	१६	शमशुशौचं	४४	२३
शौचगृह	७	१२,१७,२२	शमशुशौचं	४४	१६
शौचगृहं	३२	१	श्रद्धानं	४१	४,१७,३०
शौचवान्	४१	१,७,१३,२०,२७	श्रम	३८	५,१८,२१
शौचविज्ञानं	२५	२	”	३९	३,१९
शौचहीनः	५७	३,८,१०,१३	श्रवण	११	२४
शौचान्तिक	६९	२०	”	१३	६,२२,४०
शौर्यः	११	१८,२५	”	११	१९,२२
”	१३	१६,३३	”	१४	३०

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

५१

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
श्रवण	१६	२७	श्लिष्ट	६४	२
„	१६	१०	„	६३	६
श्रवणगुण	११	७	श्लेष्म	२०	१०
श्रवणविनोद	१५	१६	श्वेतपुष्प	३४	८,२४
„	१६	१६,२२	„	३५	१,१९,३५
श्रवणसंयमवं	४८	११,२४	श्वेतवत्र	३६	१६
श्रवणं	६१	२०,२४,२६	„	३३	८
श्रीकाण्ठ	२९	३३	„	३५	३५
„	३०	८	श्वेतांचर	३५	३२
श्रीपथ	३०	९	सकलकलाकुञ्जालं	४०	१७
श्रीपर्वत	२८	९,२३	„	४१	४,१०,१५,२२,३०
„	२९	५,१९,३४	सकलत्वं	११	१३,३०
„	३०	२२	„	१२	११
श्रीमाल	२८	१७,२१	„	१३	५,३१
„	२९	१४	सकलत्वगुण	१०	१९
„	३०	१७	सकुमार	५८	५
श्रीमाल देवा	२७	२८	सख्यासहनं	१५	१८
श्रीराज	३०	२३	सगता	६९	१६
श्रीराज्य	२९	१७	संग्रामैः	७३	१२
श्रीराष्ट्र	२८	२१	सङ्खद	५	१६
श्रीराष्ट्रदेवा	२८	६	सङ्कुचितशारी	५७	३,७,१०,१३
श्रीराक्ष	२९	४	सती	३	११
श्रीवृक्ष	३३	२०	सत्पात्रं	१३	३७
„	३४	१४,३०	सत्य	११	१०,२८
श्रीवृक्ष	३५	१०,२६	„	१२	९,२६
„	३६	२३	„	१३	२,१८
श्रीवृक्षफल	३६	६	„	३३	११
श्रुत	३३	११	सत्यगुण	१०	१५
श्रुताध्ययन	६८	१०	सत्यपालनं	७१	१२
श्रुति	७२	२६	सत्यं	६५	१४
श्रुतोत्पत्ता	६१	१७	सत्यवती	४२	१७
श्रुतोत्पादिता	६१	१२	„	४३	२,२३,२१
श्रेष्ठपात्र	१४	२७	सत्यवाद	६६	१३,२२
ओत्र	२०	४,१४,२२,३१	सत्यवारी	६६	१८,२७
„	२१	७,१६	सत्यवारी	६७	३,११
श्लाघावान्	४१	३,९,२३,२८	सत्यवान्	४१	२,८,१६,२३,२८
श्लाघ्य	४१	१५	सत्यवन्त	४०	१८
श्लाघ्यवान्	४१	१७	सत्यवान्	४१	४,१०,२०
श्लिष्टं	६३	२३	सत्यासवह	४१	३२७,१२,१७,२३,२८,३२
„	६३	६,२७	सत्रागार		

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
सत्रागारे	३२	३	सन्मुखावलोकिनी	४६	२८
सत्रास्थान	३२	२०	सन्मुखशायी	६०	३,५,९,११
सत्त्व	३१	१,२५,३०	सन्मुखावलोकिनी	४६	३,२०
सत्त्वकला	२२	१०	सन्मुखं न पश्यति	४७	१२,१७,२४
सत्त्वं	७३	१५	सन्मुखी शेते	४५	३१
सत्त्वलक्षणं	३१	३	"	४६	६,१३,१८,२५,३१
सत्त्वे	७०	२४	"	४७	२
सद्यापार	३१	१९,३०	सन्मुखी न शेते	४७	१५
सदर्थ	६२	१४	सभापति	६६	१८,२७
"	६३	१९	"	६७	३,११
"	६४	२	सभावाद	६७	३
सदाप्रह	११	१६,२३	सभावादपक्ष	६७	७
"	१२	१४	समजातं	६२	१८
"	१३	७,१४	"	६३	१,८
सदाप्रहगुण	१०	२३	समता	६६	५
सदर्थ (? र्थ)	६२	२३	"	६७	२१,२५
सदार्थ (? सदर्थ)	६३	५,१२	समध्या	४३	२,६,१४
सदाचार	११	१०,२७	समदुःखसुखा	४६	२,२०
"	१२	९,२६	समदुःखा	४६	१४
"	१३	२,१८	समप्रदेश	७	१७,१८,१९,२०
सदाचारकृत	३६	२३	समय	२२	१७
सदाचारगुण	१०	१५	"	२३	१०,३३
सदाचारयश	३७	१,२,६	"	२१	१३,१८
सदाचारवर्तित	३७	३	"	६५	४,७,१०
सदा प्रसञ्ज	४८	२४	समयकला	२२	६
सदाविनीता	४६	३,८	समयप्रतिमा	६४	२२
"	४७	५	समयलक्षणं	६१	१
सदाधिव	२०	११	समयः	६४	१८
"	२१	१३	समवर्ति	६४	२५
सदैव गर्विता	४८	६	समाख्यात	६	५
सदौदित	१२	१७	समागमे त्रुप्यति	४६	१९
सदापथ	३५	१५	"	४६	४
सद्यापार	३१	९,३०	"	४७	१
सत्यवस्तुज्ञान	३१	१४	समागमे पुण्यति	४६	१०
सन्मान	११	११,२८	समानदुःखा	४६	३४
"	१२	९,२६	समाधान	११	११,२८
"	१३	३,१९	"	१२	३,२७
सन्मानगुण	१०	१६	"	१३	३,१९
सन्मुख	६६	४,१६	समाधानगुण	१०	११

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

५३

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
समाप्ति	६७	७	सर्वात्मपर्यात	६८	२०,२२
”	६६	१२	सर्वात्मा	६८	२४,२५
समायातं	६३	२३,२९	सर्वात्म	६८	११,२६
समारंभे	७५	१२	सर्वसह	१२	१७
समारंभे	७५	१४,१५	सर्वस्त्व	४१	१८
समारंभोदितं	७५	९	सर्वप	२३	११
समारंभोस्थितं	७५	११	”	३४	८,२४
समुज्ज्वलवेष	४०	१७	”	३५	२,१९,३५
समुज्ज्वलवेष	४१	३,९,१५,२२,२९	”	३६	१६
समूज्जतं (? र्णि)	६३	३६	सह	३६	२
समं	६२	१३,२३	सहया	३३	२१
”	६३	५,१२,१८,१९	सहषी	६३	३३
”	६४	२	साहृथम्	५	५
समं तुष्टि	४६	१६	साहृयं	६७	१५,१९,२०,२१,२२
सम्प्रत्यक्तरणम्	४४	२	सागर	३६	१०
सम्भाषिता हृष्टि	४७	१	”	३४	२,१८,३४
सम्भोगार्थिनी	४७	५	”	३५	१३,३३
समुखावलोकनी	४६	३४	साङ्गत्यगुण	१०	१८
समुखं न पश्यति	४८	८	सात्वती	३९	२३,२४,२५
सम्यक्	३१	१७	सत्त्विकी	३९	२७,२९
सरठ	२८	२८	सार्थकं	६५	१४,१७
”	३०	१४	साधुपालनं	७१	१२
सरयूपार	२८	१५,२९	सानुरागनिरीक्षणं	४८	११,२४
”	३०	१५	सानुरागप्रेक्षणं	५९	१६
सरस्ती	३३	३१	सानुरागसंयमनं	४८	१८
”	३४	१५,३१	साम	१७	२२
”	३५	२७	सामर्थ्यगुण	१०	१७
”	३६	७,२४	सारखत	६६	६
सलञ्जत्व	११	१३,३०	सारखतप्रमाणं	६६	५,८
”	१३	४,३१	सारिकापात्र	१४	२७
सलञ्जत्वगुण	१०	११	सालंकार	६२	१६,२५
सवत्सा	३६	२१	”	६३	७,१७,२०,२८,३४
सवत्सा गौ	३५	२४	”	६४	३
सर्वत्य	३६	३	सावत्ती	३९	३०
सर्वेदशारिगतविहार	६९	२०	सावधान	१२	२७
सर्वेदशारिगतं	६९	९	सावयव	४१	२,८,२७
सर्वशौच	४५	४	सावयववान्	४०	१५
सर्वज्ञ	६९	१,३,५	साहस	५२	६,१०,१४,१८
सर्वज्ञः	६८	२८	साहसरौर्ध्वं	५२	१
सर्वात्मता	६८	२३	सितवल्ल	३४	५,२१,२७

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
सिद्धीठ	३४	१६,३२	सुखस्थं	६३	२,९,२७
सिद्धांत-	११	२१	सुखस्थापकं	६३	२३
”	३३	७	”	६४	६
”	३४	५,२१,३७	सुखस्थितं	६३	१५
”	३५	१६,३२	सुखाश्रया	४३	१२
”	१३	१३	सुखिरं (? खिरं)	६४	१०
सिद्धांतशास्त्र	११	७,१२,२६	सुखे	६०	१८,१९,२५
सिद्धि	११	२०	सुगत	६९	१८
”	१२	२,१८,३५	सुगन्धस्थं	६४	४
”	१३	११,२८	सुगन्धस्थं- (? सुगंधीरं)	६२	१६
”	३३	२२	सुगमं	६३	२७,३४
”	३५	१०	सुगंध	४०	१८
”	३६	<	”	४१	५,१९,३०
”	६९	४	सुगंधप्रिय	४१	१७,२३
”	६८	२१	सुगंधप्रिया	४२	१५
सिद्धिगुण	११	१	”	४३	१,९,२१,२४,२८
सिद्धिपर्यत	६९	२	सुगंधस्थं	६२	२५
सिद्धिस्थान	१४	३१	”	६३	७
सिलर	९	१६	सुग्रहं	६२	१४,२३
सिलार	९	२,९,३३	”	६३	२,५,१९,२६,३३
”	१०	२	”	६४	२
सीतवस्त्रं	३६	१४	सुजन	४०	१८
सीत्कारादिमोचनं	५९	६	सुजियं (?)	६३	११
सीत्कारादिमोचनं	२८	२४	सु(? व्यु)त्पतिकं	६३	१४
सीत्कृतादिमोचनं	२९	४,६,८	सुद्यु(? व्यु)त्पत्तं	६३	३५
सीधल	२८	२२	सुतालं	६२	१२,२२
”	२९	४	”	६३	४,१८,२५
”	३०	२२	”	६४	१
सुक्तम्	७३	७	सुधिष्ठं (? ल्यं)	६३	३८
सुकलं	६३	१६	सुयतनं (?)	६३	३५
सुकवित्वं	६३	१५	सुनृत्यं	६३	१७
सुकाव्यं	६३	१९	सुनेत्रा	४२	११
सुकुमार	५८	५	सुपदं	६२	१२,२२
सुकुमारशरीर	४३	८,१४,२०,२७	”	६३	४,११,१८,२५,३२
सुकुमारोपचारात्	५८	३,४	”	६४	१
सुकृतं विसारयति	४७	११,१६,२३	सुप्त	३९	१६
”	४८	२,७	सुप्ता	३८	८
सुख	१६	४,३०	सुपात्रग्राही	४०	३०
”	१७	६			
सुखप्रिया	४३	६,११,१८			

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

५५

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
सुपुत्रा खी	३५	७	सुरस्यं	६३	१९
सुप्रबद्धं	६३	१८	सुरसं	६३	१३,२३
सुप्रभं	६२	१७	„	६३	५,१२,२३,३३
„	६४	५	„	६४	३
„	६३	१६,११	सुराग	४०	१५
„	६४	५	सुरांगं	६३	१३,२३
सुप्रमाणशरीरा	४२	१५	„	६३	५,१२,१८,२५,३६,
„	४३	१			३३
सुप्रमाणं	६२	२१	„	६४	३
„	६३	३८	सुहृष्टा	४२	११,१९
सुप्रमेयं	६२	१३,२३	„	४३	१०,२४
„	६३	२६,३३	सुराज्येन	६०	२२
„	६४	२	सुहृद्	१०	११
सुष्टुं	६४	४,१२	सुवर्णं	६२	१५,२४
सुबन्धं	६२	१२,१३	„	६३	६,१३,३४
„	६३	४	सुवादं	६३	३
„	६४	१	सुविनीता	४३	५,११,१७
सुभग	४१	२,८,१४,२८	सुवृत्तं	४१	५,११,२४,३०
सुभगा	४३	११,१९	सुवृत्तमंत्र	४०	१९
„	४३	५,१०,१७,२४	सुवृत्तमंत्रा	४३	२
सुभाषात्मं	६२	१६	सुवृत्तः	४१	१६,२४
„	६३	५,१४,२०,२८,३५	सुवेषा	४२	११,१९
सुभाषाद्यं	६२	२५	„	४३	५,१५,२४
सुभाषाद्य(?)म्	६२	१४,२८,३५	„	४६	१४
„	६४	४	सुक्षीला	४३	१६
सुभाषितजननं	५९	२६	सुसत्त्वा	४२	११
सुभाषितजल्पनं	५९	१६,२०	„	४३	५,१७,२४
सुभाषितमाषणं	२३	५९	सुसमयकं } (? सुयमकं)	६२	१५,२४
सुभोगार्थिनी	४६	१५	सुसमयकं	६३	६,२६,२०
सुमनोहरं	६५	१७	„	६४	३
सुमंतदेश	२९	२१	सुसंगी(त)	६३	२६,३३
सुरक्तं	४	६	सुसंधिष्ठं	६३	३५
„	६२	२४	सुसंधिस्थं	६३	१४,२१
सुरत	६३	६,१३,२०,२७,३४	सुसंधिपूर्णं	६३	२४
सुरतप्रवीणा	४२	११,११	सुसंबद्धं	६३	३२
„	४३	५,११,२४	सुसंबन्धं	६३	११,२५,३२
सुरज(?)प्रवीणा	४३	१८	सुसंततशरीरा	४३	२२
सुरमिळं	४४	१२	सुस्तरं	६३	१२,१२
सुरभुवनम्	७	६			

धस्तुरकोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
सुखर	६३	४, ११, १८, २५, ३२	सूरसेन	२९	१३, २६
"	६४	१	"	६५	२९
सुखरत्व	६६	२५	सूरसेनदेशः	२७	२४
सुखरत्वं	६६	१६	सूरसेनं	६६	१
सुखादभक्षभोज्यं	५८	१२	सूरिमा	९	३८
सुषाभव्यं (सुभाषाक्षं)	६३	३०	सेना	१४	३२
सुषिरे	६४	९, १२	सेनापात्र	१४	१७, २५
सुशूषा	६१	२०	"	१५	११
सुलिष्टुं	६२	१४	सेनापालपात्र	१५	११
"	६३	१३, ३४	"	१४	१०, १८
सुहर्ष	६३	२६	सेनापात्रं	१४	३
सुहृद	४१	१७	सेभट	९	१९
"	७२	२५	सेरटक	२८	१९
"	७३	१६	"	२९	१
सुहर्षी (स्वी)	६३	३३	"	३०	१९
सूचि	२५	३५	सेरटकदेश	२८	१
सूचिकर्म	२३	७, ३०	सेवकपात्र	१४	२७
"	२५	८, २१	सैन्यव	९	३, १, २२, ३३
सूचिकर्म	२२	१४	"	१०	३
"	२३	३	सैन्यवंश	८	११
"	२६	१५, ३०	सैन्य	१०	१२
"	२७	६	सैन्य	२२	१६
सूचिकर्मकला	२३	१	"	२३	११, ३४
सूतिका	२६	२९	"	३६	५
सूत्र	१५	३३	"	७२	२६
"	१६	२१	"	७३	१४
"	२२	२८	सैन्यकला	२२	८
"	२३	७	सैन्यबलं	७२	१४
"	२५	७, २१, ३५	सोम	९	१५
"	२६	१४, ३०	सोमत्वं	११	१३, ३०
"	२७	६	"	१२	११
सूत्रकला	२१	३३	"	१३	२१
सूत्रविनोद	१६	५, १, १७	सौमवंश	८	१७
सूत्रविज्ञानं	२४	९	"	९	१, ८, २१, ३२
सूत्रातिक	६९	१०, १२	"	१०	१
सूर्य	३५	१३	सौम्यशासी	६०	८
सूर्यकीर्ति	३७	१२	सौलंकी	९	२८
सूर्यवंश	८	१७	सौख्य	११	११, २६
"	९	१८, २१, ३२	"	१३	१०, २७
"	१०	१	"	१३	११, ११

अकारादिशब्दानुक्रमणिका ।

५७

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
सौभ्यकारण	३	३	सौसम	२८	२५
सौभ्यगुण	१०	१६	”	२९	८
सौख्यम्	३	२	संकुचितशास्त्री	५७	३,७,१०,१३
सौख्ये	६०	२३	संगतं	६४	६
सौगतं	६९	८	संगति	१३	४
सौजन्य	११	११,२९	संभ्रह	११	१६,२३
”	१२	१०,२७	”	१२	१४,३१
”	१३	३,११	”	१३	७,२४
”	२५	१६,३०	संग्रहगुण	१०	२३
”	२७	१५	संग्राम	७२	६,१०,१४,१८
सौजन्यगुण	१०	१७	”	७३	१४,१७
सौत्रान्तिकं	६९	८,१६,१८	संग्रामशौर्य	७१	२२
सौभाग्य	११	१२,२९	संग्रामिक	१६	३५
”	१२	१०,२७	”	१७	२,६,१०,१४
”	१३	३,२०	संततव्य	६३	३६
”	२२	१४,२९	संततव्यय	४०	१४
”	२३	४,२१,३१	”	४१	१४
”	२५	१६,३०	संततव्यी	४१	२०
”	२६	९,२५,३९	संताने	४०	२५,२६
”	२७	१५	संतुष्टा (?तुष्ट)ति	४६	२२
सौभाग्यकला	२२	२	संतुष्टा	४६	३०
सौभाग्यगुण	१०	१७	संतोष	१७	३
सौभाग्यविज्ञानं	२५	२	”	३८	२५
सौभाग्यहीनता	५७	१८,२०,२३,२५,२८	संतोषवांछित	५९	२१
सौमल्य	१३	४	संदर्य(?)र्थ)	६३	१२
सौम्यत्वगुण	१०	१९	संदीपन	२६	५
सौम्यशास्त्री	६०	८	संधि	१४	३१
सौम्यावयव	६०	४,५,१५	संधिपात्र	१४	२७,२४
सौम्यावयवशास्त्री	६०	१,१०,१३	”	१५	४
सौरसेन	२८	१६,३०	संधिपात्रं	१४	१
”	३०	१६	संपत्ति	१८	३
सौरसेनं	६५	२१,२३,२५,२७	संपूर्ण	१३	४
सौराष्ट्र	२८	१७,२१	संपूर्णत्व	११	१३,३०
”	२९	१३,२१	”	१२	११,२८
”	३०	४,१७	”	१३	२१
सौराष्ट्रदेश	२७	२६	संपूर्णत्वगुण	१०	११
सौवीर	२८	१९	संपूर्ण	६२	१५
”	३१	१,१५,३०	”	६३	६,२०,२७,३४
”	३०	५,१९	”	६४	३
सौवीरदेश	२८	२	संवंधशास्त्री	६०	६,११,१४

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
संभाविता हृष्यति	४६	१७	संगत्य	१३	२१
संभाषणे न हृष्यति	४६	२३	सिध	२३	१५
संभाविता हृष्टा भवति	४६	११	सिधु	२८	१९
संभाषिता हृष्यति	४६	८	"	२९	२,१६,३१
"	४५	२०	"	३०	६,२४
संभाषिताद् हृष्यति	४६	३०	सिधुदेश	२८	३
संभोगकामतः	५८	४	सिंह	३४	११,२७
संभोगवती	४३	१५	"	३५	५,२३
संभोगसुखं न वाञ्छति	४८	१	सिंहल	३०	८
संभोगं न वदा(वाञ्छं)ति	४८	९	सिंहलदेश	२८	७
संभोगार्थिनी	४६	२,९,२१,२९,३५	सिंहलदेश	२८	२७
संभोगे सुखं न वाञ्छति	४७	१३	सिंहलंक	९	११
संभोगेषु सुखं न वाञ्छति	४७	२५	सीदा	९	३६
संभोगे सुखं नावगच्छति	४७	१८	स्कन्द	३३	४
संमुखशायी	६०	१३	"	३४	१,१७,३३
संयोग	११	१२,२९	"	३५	२८
"	१२	११,२८	"	३८	९
"	१३	२०	स्तनयोः पीडनं	४६	२३
"	२२	१३,२८	स्तनोपपीडनं	४८	१९
"	२३	११,२९	स्तम्भन	२६	३५
"	२६	१२	स्तवविनोद	१५	२६
संयोगकला	२१	३२	स्तंभ	३८	३,१३,२९
संयोगगुण	१०	१८	"	३९	६,१४
संरक	३५	३४	स्तंभन	२५	१२,२५
संवाद	७०	१३	"	२६	५
संवृत्तमंत्रा	४३	२९	स्तंभनविज्ञानं	२४	१७
संवेशनं	५९	२	स्तंभनं	३६	२३
संस्कार	४४	२०	स्त्री	२७	११
संस्कार	४५	८	"	३१	८,१३,१८,२९
"	६८	४,६,१०,१२, १४,१६,२६	स्त्रीकाम	२६	६
संस्कारशौचं	४४	१८	"	२५	१३,२६
संस्कृतं	६५ २०,२२,२४,२६,२८		स्त्रीकामविज्ञानं	२४	११
"	६६	१	स्त्रीपुत्र	३५	२४
संस्थान	११	११,२८	स्त्रीपुरुष	३५	७
"	१२	१०,२६	स्त्रीपुरुषपुत्र	३६	४
"	१३	२,१९	स्त्रीपुत्र	३५	२४
संगतं	६९	१४	स्त्रीराज्य	३०	१०
संगत्य	११	१३,३०	"	२९	३०
"	१२	११,२८	स्त्रीलक्षणं	३१	३,२४
			स्त्रीसपुत्रा	३४	१३,२४

अकारादिशब्दानुक्रमणिका।

५६

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
स्वीसपुत्रा	३६	२१	स्नेहती	४६	२,९,१४,२१,२९,
स्वीसवत्सा	३३	१७			३४
स्थलदेशा	३०	४	"	४७	५
स्थान	६६	२१	स्पर्शा	८०	३,१३,२१,२९
"	६७	१४	"	२१	७,१५
"	७२	५,९,१७	"	७५	३
स्थानप्रभुत्वा	७४	४,५,८	स्पर्शन	११	२४
स्थानबलं	७२	२३	"	१२	६,२२,२९
स्थानशौर्य	७१	२१	"	१३	१६,२२
स्थाने	४४	१०	"	२०	३,१३,३०
स्थापन	७४	६	"	२१	१५
स्थापना	७४	७	स्पर्शा	७५	६
स्थितं	६३	२२	स्पर्शः	५५	२
स्थैर्य	११	१८,२५	स्फुटं	६२	१७
"	१२	१६,२३	"	६३	१,८,१४,२१,
"	१३	९,२६			२८,३६
स्थैर्यगुण	१०	२५	"	६४	४,१२
सन्मुखं न पदयति	४८	३	स्मृति	११	२२
स्लान	७२	१३	"	१२	४,२०,३७
स्लानवास	४४	८	"	१३	१३,३०
स्लानशौचं	४४	२३	"	३८	६,११,२१
"	४५	३,५	"	३९	२,९,१९
स्लानशौचं	४४	१७	"	४५	१३,१४
"	४५	८	स्मृतिगुण	११	४
स्लानाधिवासः	४४	६	स्लकीया	४१	३४
स्लाने	४४	१५	स्लर्ग	३१	१०,१५
स्लिंगध	१६	२९	स्लर्गलक्षणं	३०	२१
"	१७	१,५,९	स्लर्गलक्षणं	३१	५,२०,२६
स्लिंगधस्थान	१६	३३	स्लजन	४१	१६
"	१७	१३	स्लजनत्वं	१२	२१
स्लेह	२२	१९	स्लजनप्रियः	४१	२३
"	२३	२९	स्लतंत्र	४१	१,७
"	१४	३१	स्लधनं ददाति	४६	१,१३
स्लेहकला	२२	१	"	४६	७,११,१७,२३
स्लेहपात्र	१४	२४	"	४७	४
"	१५	३	स्लप्र	३८	२३
"	२२	१४	"	३९	४,११
स्लेहपान	२३	८,२०	स्लभावजा	६१	१४,१६,१७
स्लेहमती	४२	१६	स्लभावजाता	६१	१२
स्लेहती	४३	२,९,१५,२१,२८	स्लयंभू	२६	५,१६

घस्तुरलक्षणोषः ।

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
खयंभूविज्ञानं	२४	१८	हरिणवंश	८	२६
खरगतं	६२	२,३,४	हरित	९	१९
"	६३	३२	हरितट	९	१३
खरमेद	३८	३,१७,२९	हरितड	९	७
"	३९	१७	"	१०	७
खरमेदाः	३९	६	"	३५	२२
खज्योतिष	३५	१४	"	३६	१८
खरूप	३	१८	हरियडा	९	३६
"	११	२९	"	३१	३२
"	१२	१०,२८	हर्म्य	३२	६,११,१६,
"	१३	३	"		२१,२६,३१
खरूपगुण	१०	१७	हल	१८	२,८,१४,२८,३३
"	११	१२	हसनं	४६	२४
"	१३	२०	हस्त	२०	२३
खरूपग्रहणं	६१	२२	"	२३	१२,२९
खरूपा	४३	१७	हस्तकला	२२	९
खरोदय	२५	१०,२४	हस्तलाघव	२२	१३,२८
"	२६	४,२२,३४	"	२३	७,२४
"	२७	९	हस्तलाघवकला	२१	३२
खरोदयविज्ञानं	२४	१५	हस्ति	२२	१७
खवृत्ति	३८	१३	"	२६	१८
"	३९	१४	"	३५	३,२१,३७
खसंबद्ध	६३	१०,१३	"	३६	१७
खस्थकर्मी	२३	१८	हस्तिकला	२२	६
खस्ति	२४	११,२७	हस्तिकाम	२६	१९
"	२६	२०	हस्तिपरीक्षा	२३	२३
खस्तिक	३३	१५	हस्तिशाला	३२	८,१३,१८,२४,
"	३५	६,३३			२९,३३
"	३६	२	हस्तिविज्ञानं	२४	१८
खागतं	६३	२०	हर्ष	३८	८,२२
खाधीनपतिका	४२	७	"	३९	९,१०
खाभाविक	४५	१०	हर्षगुण	११	८
खाधीनभर्तृका	४२	३,९	हर्षता	३८	१४
खामी	१०	३,११,१२	"	३९	१६
खेद	३८	३,१३,२९	हंस	३३	१३
"	३९	६,१४	"	३४	१०,२६
इतांशं	६३	२०	हाय	६४	२७
"	६३	२,९	हास	१४	११
"	६४	६	"	३८	१३,१०,२८
हरिथड	९	१८,२८	"	३९	५,११

अकारादिशब्दानुक्रमणिका।

६१

शब्द	पृष्ठ	पंक्ति	शब्द	पृष्ठ	पंक्ति
हास्य	३७	१९	ज्ञारिका	१७	२८
”	३८	२	ज्ञेत्रक	२५	३५
हास्यपात्र	१४	६,१५,२३	ज्ञान	२७	१
”	१५	२,१	”	२९	६,२७
हास्यपात्रे	१३	३७	”	६०	१८,२४
हास्यादि	५८	१५,२१	”	७०	२४
हित	१६	२९	”	७२	६,१०,१३,१८
”	१७	१,५	”	७३	१४
हितस्थान	१६	३३	”	७४	११,१३,१५,१८
हितस्थानं	१७	३३	”	७५	१३,१५
हिमालय	२८	२१	ज्ञानकृतं	३६	३३
”	२९	४,१३,३३	ज्ञानकृतं	३७	३
”	३०	७,२१	ज्ञानकृतयश	३७	१,३,६
हिमालयदेश	२८	६	ज्ञानचरितं	७१	२
हीना	५७	६	ज्ञानचरित्रं	७१	६
हुलिका	१८	३३	ज्ञाननय	२६	२५
हूण	९	६,१२,१८,३७	ज्ञानपात्र	१४	२३
”	१०	६	”	१५	२
हूणदेश	२९	२१	”	७३	६
हूणवंश	८	२६	ज्ञानप्रबोधः	६१	६
हेतुविज्ञान	२४	८	ज्ञानप्रभुत्वं	७४	३,४,६
”	२५	४,८,३२	ज्ञानशक्ति	७४	१७,२०,२४
”	२७	३	ज्ञानशैर्यं	७२	१
होम	६८	१०	ज्ञानसत्त्वम्	७३	१२
क्षमावान्	४१	११	ज्ञानं	६०	२२
क्षमी	४०	२१	”	७१	५
”	४१	१२,२५,३२	ज्ञानं	७५	११

राजस्थान राज्य द्वारा प्रतिष्ठित राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, जोधपुर

सम्मान्य संचालक मुनि जिनविजयजी द्वारा संपादित

राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला

राजस्थान सरकार द्वारा पुरातत्त्वाचार्य मुनि श्री जिनविजयजी के संचालन में पहले जयपुर अवस्थित राजस्थान पुरातत्त्व मन्दिर को “राजस्थान ओरिएन्टल रीसर्च इंस्टीट्यूट” अर्थात् ‘राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान’ के नूतन नाम से, एक पूर्ण शोध-संस्थान के रूप में जनवरी, सन् १९५६ ई० से पुनः संगठित किया गया है और अब इसका भव्य भवन जोधपुर में बनाया जाकर इसकी प्रतिष्ठा वहाँ की गई है। राजस्थान बहुत प्राचीन कालसे ही भारतीय संस्कृति का एक प्रधान केन्द्र रहा है, जिसके परिणाम-स्वरूप यहाँ संस्कृत, प्राकृत, अपब्रंश, राजस्थानी-गुजराती और हिन्दी आदि भाषाओं में अपार साहित्य की रचना हुई है। खेद है कि हमारी उपेक्षा के कारण बहुत सा साहित्य नष्ट हो गया है। विदेशों में भी हमारा बहुत साहित्य जाता रहा है और वहाँ के विद्वानों ने उसका विशेष अध्ययन और प्रकाशन भी किया है। कलकत्ता, पूना, बम्बई, बड़ौदा, पाटण, अहमदाबाद, काशी आदि के ग्रन्थ भण्डारों में भी राजस्थान का साहित्य प्रचुर मात्रा में सुरक्षित है और एशियाटिक सोसाइटी, कलकत्ता; भण्डारकर ओरिएन्टल रीसर्च इंस्टीट्यूट, पूना; भारतीय विद्या भवन, बम्बई; गायकवाड़ ओरिएन्टल इंस्टीट्यूट, बड़ौदा; गुजरात विद्या सभा, अहमदाबाद; नागरी प्रचारिणी सभा, काशी, आदि सुप्रसिद्ध शोध-संस्थाओं द्वारा राजस्थान के साहित्य को आंशिक रूप में प्रकाशित भी किया गया है।

राजस्थान में आज भी अपरिमित मात्रा में साहित्य-सामग्री, लिखित और मौखिक दोनों रूपों में, प्राप्त होती है। इसके संग्रह, संरक्षण, सम्पादन और प्रकाशन का प्रबन्ध करना हमारा प्रधान कर्तव्य है। राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान में अब तक कोई १४-१५ हजार से ऊपर प्राचीन हस्तलिखित ग्रन्थों का संग्रह किया जा चुका है। बीकानेर, जोधपुर, उदयपुर, कोटा, अलवर, जयपुर आदि के व्यक्तिगत ग्रन्थ-भण्डारों में भी हजारों हस्तलिखित ग्रन्थ प्राप्त होते हैं। इन ग्रन्थों में से अधिकांश अप्रकाशित हैं। विद्रूप, जगत में राजस्थान के महत्वपूर्ण ग्रन्थों के प्रकाशन की बड़ी उत्सुकता से प्रतीक्षा की जा रही है।

राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान द्वारा “राजस्थान पुरातन ग्रन्थमाला” का प्रकाशन, राजस्थान में संप्रीति, सुरक्षित एवं प्राप्त संस्कृत, प्राकृत, अपब्रंश, राजस्थानी, हिन्दी आदि भाषा निबद्ध ग्रन्थ-रत्नों को, साहित्य-संसार के सामने सुसम्पादित रूप में, प्रस्तुत करने के उद्देश्य से किया जाता है। प्रस्तुत ग्रन्थमाला के अन्तर्गत अब तक ४०-४५ ग्रन्थ प्रकाशित किये जा चुके हैं और अनेक ग्रन्थ विभिन्न प्रेसों में छप रहे हैं जिनका प्रकाशन यथा समय होता रहता है।

इस ग्रन्थमाला में इतःपूर्व प्रकाशित कुछ संस्कृत ग्रन्थ

१. प्रमाण मंजरी—तार्किक चूङामणि सर्वदेवाचार्य विरचित वैशेषिक दर्शन ग्रन्थ, अनेक व्याख्याओं से समलंकृत; संपादक—श्री पद्मभिराम शास्त्री, भू. पू. प्रिंसिपल महाराजा संस्कृत कालेज, जयपुर।

२. यज्ञराजरच्चना—महाराजा सवाई जयसिंहकारिता। वैधशालाओं में प्रयुक्त यज्ञनिर्माण विषयक प्रामाणिक ग्रन्थ। संपादक—स्व० पंडित श्री केशराजाथजी, भू. पू. अध्यक्ष वैधशाला, जयपुर।

३. महर्षिकुलवैभवम्—विद्यावाचस्पति स्वर्गीय मधुसूदन ओङ्कार, जयपुर द्वारा रचित। ऋषितत्व-निरूपणात्मक व्रह्मविज्ञान विषयक अनुपम ग्रन्थ। संपादक—महामहोपाध्याय पं. श्रीगिरिधर शर्मा चतुर्वेदी, जयपुर।

४. तर्कसंग्रह—पण्डित अचंभट्ट विरचित न्यायशास्त्र का प्रसिद्ध ग्रंथ; पं. क्षमाकल्याण रचित फ़क्तिका से समन्वित। संपादक-डॉ. जितेन्द्र जैटली एम्. ए., पी-एच्. डी. प्राच्यापक, रामानन्द आर्ट्स् कॉलेज, अहमदाबाद।

५. कारकसंबंधोद्योत—पं. रभसनन्दी रचित। संस्कृत व्याकरण का कारकविषयक अपूर्व सुबोध ग्रंथ। संपादक-डॉ. हरिप्रसाद शास्त्री एम्. ए. पी-एच्. डी. उपाध्यक्ष भो. जे. अध्ययन संशोधन विद्याभवन, गुजरात विद्यासभा, अहमदाबाद।

६. वृत्तिदीपिका—पं. मौलिकृष्ण भट्ट विरचित। व्याकरण, न्याय व साहित्य विषयक वृत्तिविचारका विशिष्ट प्रन्थ। संपादक पं. श्री पुरुषोत्तम शर्मा चतुर्वेदी, साहित्याचार्य।

७. शब्दरत्नप्रदीप—अज्ञात कर्तृक। संस्कृत भाषा का संक्षिप्त शब्दकोश। संपादक डॉ० श्री हरिप्रसाद शास्त्री एम्. ए. पी-एच्. डी. (बम्बई)। उपाध्यक्ष-भो. जे. अध्ययन-संशोधन विद्याभवन, गुजरात विद्या सभा, अहमदाबाद।

८. कृष्णगीति—कवि सोमनाथ विरचित। गीतगोविंद के ढंग का एक सुन्दर संस्कृत गीतिकाव्य। संपादक डॉ. प्रियबाला शाह एम्. ए. पी-एच्. डी. (बम्बई) डी. लिट् (पेरिस); प्राच्यापिका रामानन्द आर्ट्स् कॉलेज, अहमदाबाद।

९. नृत्तसंग्रह—अज्ञातकर्तृक। नृत्यनाट्य विषयक कलाभ्यासियों के लिए अपूर्व रोचक ग्रंथ। संपादक-डॉ. प्रियबाला शाह एम्. ए., पी-एच्. डी. (बम्बई) डी. लिट् (पेरिस)।

१०. चकपाणिविजयमहाकाव्यम्—भट्ट लक्ष्मीधर विरचित। उषा और अनिष्ट विषयक प्रेमकथा सम्बन्धी अति मनोहर महाकाव्य। संपादक-पं. क्रेशवराम काशीराम शास्त्री, क्यूरेटर एवं गुजराती भाषा और सहित्य के प्राच्यापक, भो. जे. अध्ययन-संशोधन विद्या भवन, गुजरात विद्यासभा, अहमदाबाद।

११. राजविनोदमहाकाव्यम्—महाकवि उदयराज विरचित। मध्यकालीन भारतीय इतिहास सम्बन्धी एक महत्वपूर्ण काव्य। अहमदाबाद के सुलतान महमूद बेगडा के जीवनचरित्र का वर्णन। संपादक श्री गोपालनारायण बहुरा, एम्. ए., प्रवर शोध सहायक; राजस्थान पुरातत्त्वान्वेषण मंदिर, जयपुर।

१२. शृंगारहारावली—श्रीहर्ष कवि विरचित शृंगाररस का अपूर्व गीतिकाव्य। संपादक-डॉ. प्रियबाला शाह एम्. ए. पी-एच्. डी. (बम्बई), डी. लिट् (पेरिस)।

१३. नृत्यरत्नकोश (प्रथम भाग)—मेवाड के सुप्रसिद्ध महाराणा कुम्भकर्णदेव (कुंभा) प्रणीत नृत्य-विषयक महत्वपूर्ण ग्रन्थ। सम्पादक-प्रो. रसिकलाल छोटालाल परीख, अध्यक्ष-भो. जे. उच्चाध्ययन-संशोधन विद्या मन्दिर, गुजरात विद्यासभा, अहमदाबाद तथा डॉ० प्रियबाला शाह, एम्. ए., पी-एच्. डी., डी. लिट्., प्राच्यापिका-रामानन्द आर्ट्स् कॉलेज, अहमदाबाद।

१४. उक्तिरत्नाकर—साधुसुन्दर-गणी-विरचित। उक्तिविषयक महत्वपूर्ण ग्रन्थ। संस्कृत और देशीय भाषा शब्दों के तुलनात्मक अध्ययन में अत्युपयोगी। अज्ञात कर्तृक उक्तीयक और औक्तिकपदसंग्रह समन्वित। सम्पादक-पुरातत्त्वाचार्य श्री जिनविजय मुनि, सम्मान्य संचालक, राजस्थान प्राच्यविद्या प्रतिष्ठान, जोधपुर।

१५. दुर्गापुष्पाञ्जलि—ख० महामहोपाध्याय पं० दुर्गाप्रसादद्विवेदीकृत। भक्ति-विषयक सुन्दर मुक्तक काव्य। सम्पादक-पं० गङ्गाधर द्विवेदी, साहित्याचार्य, व्याख्याता-महाराजा-संस्कृत-कॉलेज, जयपुर।

१६. कर्णकुतूहल—महाकवि भोलानाथ विरचित। सरस सुन्दर नाटक। सम्पादक-पं० श्री गोपाल-नारायण बहुरा, एम्. ए., प्रवर शोध सहायक, राजस्थान प्राच्य विद्या प्रतिष्ठान, जोधपुर। इसी प्रथकार की श्रीमद्भागवत में वर्णित भगवान् श्रीकृष्ण की लीलाओं के आधार पर निर्मित पद्यमयी रचना 'श्रीकृष्ण-लीलामृत' सहित।

१७. ईश्वरविलास महाकाव्य—कविकलानिधि देवर्षि श्रीकृष्ण भट्ट विरचित। जयपुर के महाराजा ईश्वरीसिंह की आज्ञा से निर्मित ऐतिहासिक महा-काव्य। सम्पादक-निर्मित 'विलासिनी' संस्कृत टीका सहित। सम्पादक-कविशिरोमणि देवर्षि भट्ट श्री मथुरानाथ शास्त्री, साहित्याचार्य, जयपुर।

१८. रसदीर्घिका—कवि विद्याराम प्रणीत । रस अलंकार आदि विवेचनपरक सुबोध रचना । सम्पादक—गोपाल नारायण बहुरा, प्रवर शोध सहायक, राजस्थान प्रा. वि. प्रतिष्ठान, जोधपुर ।

२. राजस्थानी साहित्य

१९. कान्हडे प्रबन्ध—महाकवि पद्मनाभ रचित । स्वधर्म और स्वदेश रक्षा निमित्त जालोर के चौहाण-कुलशिरोमणि महावीर कान्हडेव (कान्हडे) के वलिदान की गौरव-गाथा । राजस्थान के प्राचीन इतिहास सम्बन्धी साहित्य की महत्वपूर्ण प्रबन्ध रचना । सम्पादक—प्रो. के. वी. व्यास, एम्. ए., प्राध्यापक—एलिक्सिन्स्टन कॉलेज, बम्बई ।

२०. क्यामखाँ रासा—फतहपुर (शेखावाटी) के नवाब अलफखाँ (कविवर जान) रचित ऐतिहासिक काव्य । सम्पादक—डॉ. दशरथ शर्मा और श्री अगरचन्द नाहटा ।

२१. लावारासा अपर नाम कूर्मवंशयशप्रकास—चारण कविया गोपालदास विरचित ऐतिहासिक राजस्थानी काव्य । सम्पादक—राजस्थानी के सुपरिचित विद्वान् श्री महताबचन्द्र खारैड ।

२२. बाँकीदास री ख्यात—जोधपुर के कविवर बाँकीदास रचित राजस्थानी साहित्य की सुप्रसिद्ध रचना । सम्पादक—श्री नरोत्तमदास खासी, एम्. ए., वाइस प्रिसिपल एवं प्राध्यापक—महाराणा भूपाल कॉलेज, उदयपुर ।

२३. राजस्थानी साहित्यसंग्रह—‘खींची गगेव नीबावतरो दो-पहरो’ ‘रामदास वेरावतरी आखड़ी री वात’ तथा ‘राजान राजतरो वात-वणाव’ नामक तीन राजस्थानी वार्ताओं का संग्रह । सम्पादक—श्री नरोत्तमदास खासी, एम्. ए., प्राध्यापक, महाराणा भूपाल कॉलेज, उदयपुर ।

२४. कवीन्द्रकल्पलता—सुगल सम्राहू शाहजहाँ के समकालीक काशी के सुप्रसिद्ध विद्वान् कवीन्द्रचार्य सरखती विरचित मनोहर काव्य ग्रन्थ । सम्पादिका—श्रीमती रानी लक्ष्मीकुमारी चूँडावत, जयपुर ।

२५. जुगलविलास—कुशलगढ़ (राजस्थान) के भक्त महाराजा पृथ्वीसिंह अपरनाम कवि पीथल विनिर्मित ब्रजभाषा में भगवान् कृष्ण और राधा की ललित-लीला-वर्णन-परक सुन्दर रचना । सम्पादिका—श्रीमती रानी लक्ष्मीकुमारी चूँडावत, जयपुर ।

प्रेसों में छप रहे संस्कृत ग्रंथ

१. शकुनप्रदीप—लावण्य शर्मा रचित शकुनशास्त्र का अत्युपयोगी महत्वपूर्ण ग्रंथ ।

२. लघुस्तव—लघ्वाचार्य प्रणीत, सोमतिलक सूरि कृत टीका सहित ।

३. करुणामृतप्रणा—ठक्कर सोमेश्वर- विनिर्मित, संस्कृत दुभाषितों का सुन्दर संग्रह ।

४. बालशिक्षाव्याकरण—ठक्कर संप्रामसिंह विरचित, संस्कृत व्याकरण का बालोपयोगी सुबोध ग्रन्थ ।

५. पदार्थरत्नमंजूषा—पं. कृष्ण मिश्र रचित, न्याय शास्त्र का महत्वपूर्ण प्राचीन ग्रन्थ ।

६. काव्यप्रकाशसंकेत—अलङ्कार शास्त्र का सुप्रसिद्ध मूर्धन्य ग्रन्थ, सोमेश्वर भट्ट कृत—‘संकेत’ सहित ।

७. वसन्तविलास फागु—अज्ञान कर्तृक-फागु काव्य रूप में सरस सुन्दर रचना ।

८. नन्दोपाख्यान—अज्ञात कर्तृक-उपाख्यान रूप में सरल संस्कृत रचना ।

९. चांद्रव्याकरण—आचार्य चन्द्रगोपि विरचित-संस्कृतका प्राचीन व्याकरण ग्रन्थ ।

१०. वृत्तजाति समुच्चय—कवि विरहाङ्क विनिर्मित छन्दःशास्त्र का महत्वपूर्ण ग्रन्थ ।

११. कवि दर्पण—अज्ञातकर्तृक-छन्दोरचना विवेचनपरक प्राचीन ग्रंथ ।

१२. स्वयम्भूच्छन्द—कवि स्वयम्भू विनिर्मित अपञ्चंश छन्दःशास्त्र का प्राचीन ग्रंथ ।

१३. प्राकृतानन्द—रघुनाथ कवि रचित, प्राकृत भाषा का अत्युपयोगी व्याकरण ग्रंथ ।

१४. कविकौस्तुभ—पं. रघुनाथ विरचित, काव्य शास्त्र विवेचनपरक ग्रंथ ।

१५. दशकण्ठवधम्—महामहोपाध्याय ख.० पं. दुर्गप्रसाद द्विवेदी रचित रामचरित्र विषयक चम्पू काव्य ।

१६. पद्ममुक्तावली—कविकलानिधि श्रीकृष्णभट्ट विरचित ललित मुक्तक काव्य ।